

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ
JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

www.tim4pin.hr

BROJ 12.

prosinac 2022.

*Planiranje nabave za 2023.
godinu*

PRIGODNE NAGRADE I DARIVANJA

*Pripreme za godišnji popis
imovine i obveza*

*Konačni obračun poreza na
dohodak*

*Minimalna plaća u 2023.
godini*

12

PRETPLATA ZA
2023. GODINU
JE U TIJEKU!
www.tim4pin.hr

ISSN 1848-7610

9 771848 761002

Pozivamo Vas da se pretplatite na TIM4PIN magazin i u 2023. godini !

Sukladno potrebama Vašeg poslovanja, odaberite jednu od tri opcije godišnje pretplate: on-line, tiskana ili kombinaciju on-line + tiskana izdanja!

ON-LINE IZDANJA	1.130 kn	(149,98 €)
TISKANA IZDANJA	1.430 kn	(189,79 €)
TISKANA + ONLINE IZDANJA	1.760 kn	(239,59 €)

Cijene u eurima su izračunate prema fiksnom tečaju konverzije 7,53450. U cijene je uračunat PDV.

ZA VIŠE DETALJA I NARUDŽBU POSJETITE NAS NA www.tim4pin.hr !

NOVA WEB STRANICA U IZRADI!

S početkom 2023. godine Vas očekuje naša nova i poboljšana web stranica! Osim veće preglednosti, nudit će pojednostavljen postupak naručivanja i prijava na radionice, olakšan pristup elektroničkom časopisu za naše pretplatnike, dostupne snimke održanih webinarara i ostale pogodnosti!

Riječ glavnog urednika

Poštovani čitatelji!

Stigli smo i do posljednjega ovogodišnjega broja našeg časopisa čime se navršava i punih deset godina njegova izlaženja. Jubilarnu desetu godišnjicu nismo tijekom godine naglašavali niti posebno obilježavali. Razlog tome je naše uvjerenje da jubileji i prošlost ne jamče uspjeh i kvalitetu, već da se ona uvijek iznova mora temeljiti na aktualnosti, ažurnosti i prilagodbama izazovima budućnosti. Ono na čemu smo zahvalni i što nas obvezuje je vaše povjerenje u prethodnim godinama i danas.

Ovaj broj časopisa najavljuje da će iza nas uskoro ostati još jedna kalendarska i poslovna godina. Uobičajeno se tom prigodom podsjeća na događaje koji su obilježili prethodno godišnje razdoblje. No, učinit će to, kao i uvijek, svi javni tiskani i elektronski mediji. Suzdržat ćemo se stoga ovdje i od komentara i osvrta na aktualne dnevno političke, gospodarske, sportske i globalne teme kojima smo svakodnevno obasuti i koje nas nerijetko ne vesele.

Prije nastupajućih blagdana koje uvijek s radošću iščekujemo, valja nam obaviti i niz zahtjevnih poslova. Čekaju nas pripreme za godišnji popis, usklađivanja analitičkih evidencija i glavne knjige, ažuriranje i ispravci knjiženja, rebalansi planova i proračuna i niz poslova koji čine našu poslovnu stvarnost. Posebnu „čar“ našim obvezama daje skoro uvođenje eura kao službene valute. Prilagodbe, ne samo u poslovnim dokumentima i knjigama, nužne su i u našoj svijesti i osjećajima vrednovanja naših primitaka i izdataka. Taj proces sigurno će trajati duže vrijeme i svatko će ga morati sam „procesuirati“ u svojem mentalnom sklopu i potrošačkim navikama.

Svojom uredničkom politikom, u ovom broju kao i tijekom čitave godine nastojali smo, u suradnji s velikim krugom eminentnih suradnika, u što većoj mjeri odgovoriti na vaše potrebe za aktualnim informacijama i savjetima. Nadamo se da smo u dobroj mjeri to uspijevali, svjesni da uvijek može bolje i više. Nadamo se stoga da smo vaše pretplatničko povjerenje opravdali te da ćete i dalje biti naši čitatelji.

Pretplate na naš časopis su u tijeku i zahvalni smo svima koji su se već na prvi poziv odazvali i time nam izrazili najuvjerljivije i najdragocjenije komplimente.

U nadolazećoj godini nastavljamo, uz tiskano, objavljivati i unaprijeđeno elektroničko izdanje časopisa za koje je, sukladno sve prisutnijoj digitalizaciji, prisutan vaš rastući interes.

Naši razvojni poslovni planovi i iduće godine usmjereni su na daljnje podizanje razine usluga i kvalitete naših izdanja. Njihova će realizacija biti uspješna isključivo na temelju vaše suradnje i povjerenja. Vjerujemo da ono neće izostati.

Na kraju ovoga kratkoga obraćanja, koristim priliku iskreno se zahvaliti svim suradnicima, autorima, djelatnicima i nadasve vama čitateljima što smo i u ovim zahtjevnim okolnostima uspješno priveli kraju još jednu poslovnu godinu.

U ime uredništva i svoje osobno, želim vam dobro zdravlje, poslovnu sigurnost te blagoslovljene nadolazeće blagdane.

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN

Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Zagreb, Gajeva ulica 51/1

tel: 01/5531 755

E-pošta: centar@tim4pin.hr

OIB 83718300522; MBS 2929236;

www.tim4pin.hr

Adresa uredništva:

Kršnjavoga 1 (The Westin hotel), Zagreb

Glavni urednik:

prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednik:

Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:

Prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;

doc.dr.sc. Ivan Čevizović; doc.dr.sc. Josip Čičak;

prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić;

Mladenka Karačić, dipl.oec.; mr.sc. Mirjana

Mahović-Komljenović; Ivana Pajković, mag.oec.;

Ante Loboja, mag.iur.; doc.dr.sc. Brankica

Remenarić; mr.sc. Nediljka Rogoši; mr.sc.

Gorana Roje; dr.sc. Desanka Sarvan; doc.dr.sc.

Ana Marija Sikirić; Danijela Stepić, mag.oec.;

Ivana Vargašević Čonka, dipl.oec.; prof.dr.sc.

Vesna Vašiček; Hana Zoričić, dipl.oec.

Lektura i korektura:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: NP Sjeverni Velebit (naslovnica - Ante

Vukušić, nulti, riječ urednika i sadržaj - Dejan

Delač)

Grafička priprema i oblikovanje naslovnice:

Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,

Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

WEBINAR

PRIPREME ZA IZRADU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA, PRIMJENU POREZNIH I PRORAČUNSKIH PROPISA I UVOĐENJE EURA U SUSTAVU PRORAČUNA

16. prosinac 2022. godine

Početak u 10,00 sati

Prijelaz iz jedne u drugu proračunsku godinu uvijek iznova predstavlja dodatni izazov i napor u financijsko računovodstvenim i upravno pravnim službama proračunskih subjekata. Prijelaz iz 2022. u 2023. godinu posebno je zahtjevan zbog uvođenja eura, ali i primjene novih poreznih i proračunskih propisa s primjenom od početka sljedeće godine. Sve navedeno povod je da se ovim stručnim skupom, uz sudjelovanje kompetentnih stručnjaka iz nadležnog ministarstva, pomogne da ograničenim rokovima uspješno otklone prisutne praktične dileme i uspješno izvrše svoje obveze.

PROGRAM

1. PRIPREME ZA IZRADU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU

- Provođenje obveznog popisa imovine i obveza
- Računovodstvena usklađenja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem
- Ispravak vrijednosti materijalne imovine, potraživanja i obveza
- Provjera knjiženja prihoda i rashoda te specifičnih poslovnih događaja
- Obvezni sadržaj izvanbilančne evidencije
- Izrada završne bilance na dan 31.12.2022.

2. ZAVRŠNE PRIPREME ZA UVOĐENJE EURA

- Rekapitulacija ključnih obveza u 2022./2023. godini
- Izdavanje računa u prijelaznom razdoblju
- Otvaranje poslovnih knjiga u eurima 1.1.2023
- Zadovoljavaju li softverska rješenja prelazak na euro?
- Što su dužna primijeniti tijela javne vlasti?

3. FINANCIJSKE AKTUALNOSTI

- Primjena Zakona o izvršavanju državnog proračuna
- Mogućnosti zaduživanja JLP/R/S u 2023. godini
- Funkcionalna integracija JLS
- Ograničenja mase plaća u JLS

4. POREZNE AKTUALNOSTI

- Novine u oporezivanju dohotka
- Novine u sustavu PDV-a
- Promjena poreznog statusa u sustavu PDV-a
- Neoporezivi primici u 2023. godini

5. ODGOVORI NA VAŠA PITANJA I RASPRAVA

Predavači će na izravno postavljena pitanja odgovarati po završetku izlaganja pojedine teme. Molimo sudionike da svoja specifična pitanja i područja za koja žele dobiti širu elaboraciju predavača dostave e-mailom prije održavanja webinara, na adresu: centar@tim4pin.hr, pitajcentar@tim4pin.hr

Prilika je to da u neposrednom kontaktu s kompetentnim stručnjacima otklonite sve dileme, ne samo u vezi tema webinara, već i druge poslovne nedoumice i dvojbe.

Predavači: suradnici iz Ministarstva financija i savjetnici TIM4PIN-A

Naknada: 750,00 kuna (99.54 €, tečaj konverzije=7,53450), PDV uključen u cijenu

Materijali: prezentacije predavača

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

5 **Gospodarstvo EU na prekretnici**
Davor Galinec

9 **Uvođenje eura - neka specifična pitanja iz prakse**
Amalija Jurin

12 **Obveza zaprimanja inozemnih e-računa**
Maja Radišić Žuvanić

RAČUNOVODSTVO

16 **Neke posebnosti godišnjeg popisa imovine i obveza u sustavu proračuna**
Martina Štefković

20 **Pripreme radnje za provođenje obveznog godišnjeg popisa kod proračunskih i neprofitnih organizacija**
Davor Vašiček

POREZI I DOPRINOSI

24 **PDV i porez na dobit po odbitku na usluge iz inozemstva**
Ivan Čevizović
Branka Remenarić

27 **Godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada za 2022. godinu**
Mirjana Mahović Komljenović

PLAĆE I NAKNADE

35 **Božićnica i druga prigodna darivanja**

39 **Uvećanje plaće javnih službenika i namještenika za 0,5% na ostvareni radni staž**
Vesna Šiklič Odak

45 **Iznos minimalne plaće u 2023. godini**
Vesna Šiklič Odak

PRAVO

49 **Novine u parničnom postupku**
Gordana Muraja

JAVNA NABAVA

54 **Planiranje javne nabave za 2023. godinu**
Ivica Pranjić

64 **Procijenjena vrijednost nabave i osigurana sredstva s primjerima iz prakse**
Zoran Vuić

68 **Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave**

LOKALNA SAMOUPRAVA

70 **Obveze JLS i JLP(R)S u zaštiti napuštenih ili izgubljenih životinja**
Desanka Sarvan

72 **Odluke JLS kojima se propisuje plaćanje lokalnih poreza**

POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

73 **Izrada programa rada i financijskog plana neprofitnih organizacija za 2023. godinu**

79 **Najavljene promjene u pravnom uređenju udruga, zaklada i ustanova**
Dragan Zlatović

84 ODGOVORI NA PITANJA

TIM4PIN INFO

89 **Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnicu i otpremnina**

91 **Naknade korisnika državnog proračuna**

93 **Plaće**

96 **Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad**

97 **Drugi dohodak**

98 **Primici izuzeti od ovrhe**

99 **Financijske obavijesti**

100 **Ostale informacije**

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

- **Prikaz novog Zakona o javnoj nabavi** - 210,00 kn (27.87 €)
- **CBA** - Analiza troškova i koristi - 210,00 kn (27.87 €)
- **Vodič za dobro upravljanje u javnom i neprofitnom sektoru** - 84,00 kn (11.15 €)
- **Moj EU projekt** – priručnik za pripremu i provedbu EU projekata - 150,00 kn (19.91 €)
- **Komunikacija A do Uprava** - priručnik za komuniciranje u javnom i neprofitnom sektoru - 84,00 kn (11.15 €)
- **Računski plan proračuna 2021.** - 105,00 kn (13.94 €)
- **Primjena Računskog plana proračuna** - obrazloženja i primjeri knjiženja za 2022. godinu - 350,00 kn (46.45 €)

Fiksni tečaj konverzije: 7,53450

20 % popusta za 3 ili više naručenih primjeraka

Za narudžbe i više informacija posjetite nas na:

www.tim4pin.hr

Gospodarstvo EU na prekretnici

Davor Galinec*

Jesenske ekonomske prognoze 2022. objavljene su od strane Europske Komisije na konferenciji za tisak održanoj 11. studenog 2022. Gospodarstvo Unije nalazi se na prekretnici: šokovi izazvani agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine smanjuju globalnu potražnju i pojačavaju globalne inflacijske pritiske, zbog geografske blizine ratu i visoke ovisnosti o uvozu ruskog plina među najizloženijim je gospodarstvima razvijenih zemalja, energetska kriza slabi kupovnu moć kućanstava i negativno utječe na proizvodnju, a gospodarsko raspoloženje u izrazitom je padu. Unatoč svemu, predviđa se da će gospodarstvo Unije rasti po stopi od 3,3% u 2022., a hrvatsko gospodarstvo po više nego solidnoj stopi od 6%. Procjene gospodarskog rasta za 2023. znatno su niže (0,3% u EU-27 i Europodručju, 1% u Hrvatskoj), dok se u 2024. se očekuje ponovni postupni gospodarski rast (1,6 % u EU-27, 1,5 % u Europodručju te 1,7% u Hrvatskoj), a sve u uvjetima visoke neizvjesnosti i inflacije, koja bi se trebala značajnije smanjiti u 2024. godini. U nastavku slijedi prikaz glavnih nalaza Jesenske ekonomske prognoze 2022., s naglaskom na prognozu hrvatskog gospodarstva koje će od početka 2023. godine postati sastavnim dijelom gospodarstva Europodručja.

Europska komisija objavila je 11. studenoga 2022. svoje Jesenske ekonomske prognoze 2022., koje obuhvaćaju razdoblje 2022.-2024., i to za EU kao cjelinu (EU-27N)¹, Europodručje (EP-20)² i pojedinačno za svaku državu članicu³.

Na tiskovnoj konferenciji⁴ održanoj tom prilikom, Valdis Dombrovskis, izvršni potpredsjednik Komisije zadužen za gospodarstvo u interesu građana, izjavio je da je gospodarstvo Unije na prekretnici jer smo izloženi posljedicama ničim izazvanog rata koji Rusija vodi protiv Ukrajine i složenom geopolitičkom okruženju: visoke cijene energenata potiču inflaciju, građani u cijeloj Europi bore se s rastućim životnim troškovima, a naša poduzeća gube konkurentnost. Isto tako, napominje da su nakon relativno snažnih ovogodišnjih gospodarskih rezultata oslabjeli gospodarski izgledi za sljedeću godinu u kojoj očekujemo rast gospodarstva Unije od samo 0,3 %, da se potpora gospodarstvu očekuje od snažnog tržišta rada te reformi i ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost te da se sada želimo ciljanim mjerama pomoći najosjetljivijima, uskladiti fiskal-

ne i monetarne politike radi suzbijanja inflacije te što brže osigurati našu buduću opskrbu energentima.

Paolo Gentiloni, povjerenik za gospodarstvo izjavio je da se približava kraj godine u kojoj je Rusija još jednom na naš kontinent bacila tamnu sjenu rata te da je europsko gospodarstvo pokazalo iznimnu otpornost na udarne šokove koje je to izazvalo – u velikoj mjeri i zahvaljujući snažnim političkim odlukama donesenima od početka pandemije, u duhu jedinstva i solidarnosti. Napominje i da nagli rast cijena energenata i neobuzdana inflacija sada uzimaju danak i da je pred nama vrlo teško razdoblje, u socijalnom i gospodarskom smislu te da na ovu prognozu utječu brojni rizici i neizvjesnost, no siguran je u samo jedno: „budemo li mi, Europljani, i dalje ujedinjeni, uspješno ćemo prebroditi ove poteškoće i to će nas iskustvo ojačati“.

Jesenske ekonomske prognoze 2021.-2023. za EU-27N i EP-20

Porast realnog BDP-a u EU pozitivno je iznenađenje u prvom polugodištu 2022., budući da su potrošači nakon popuštanja mjera ograničavanja zbog pandemije bolesti COVID-19 ponovno povećali potrošnju, osobito na usluge. Iako znatno sporije, ekspanzija je nastavljena i u trećem polugodištu. Neizvjesnost raste i očekuje se da će pritisci visokih cijena energenata, slabljenje kupovne moći kućanstava, slabije vanjsko okruženje i teži uvjeti financiranja u zadnjem tromjesečju ove godine Uniju, europodručje i većinu država članica gurnuti u recesiju. No, snažan zamah ostvaren 2021. godine i snažan rast u prvom polugodištu ove godine trebali bi utjecati na porast realnog BDP-a u cijeloj 2022. na 3,3% u EU-27N (3,2% u EP-20), što je znatno iznad predviđenih 2,7% u prethodne dvije prognoze (ljetnoj i proljetnoj). Zbog inflacije koja smanjuje raspoloživi dohodak kućanstava, očekuje se daljnje smanjenje gospodarske aktivnosti u prvom tromjesečju 2023, a po-

* Dr. sc. Davor Galinec, direktor Direkcije, Direkcija za opću ekonomsku statistiku i statističke informacijske sustave, Hrvatska narodna banka. Stavovi autora izneseni u ovom radu isključivo su osobni i stručni stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove institucije u kojoj je zaposlen niti drugih institucija koje se spominju u radu, niti ih na bilo koji način obvezuju.

¹ Nakon izlaska Velike Britanije iz članstva EU (Brexit), statistički podaci o EU kao cjelini objavljuju se na razini 27 država članica (u tekstu je korišten izraz EU-27N).

² Budući da Republika Hrvatska postaje članicom Europodručja 1.1.2023., uključena je u obuhvat te grupacije država, tako da je Eurostat napravio i adekvatnu reviziju serija podataka Europodručja za cijelo promatrano razdoblje (u tekstu je korišten izraz EP-20).

³ Dostupno na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/1a6a5006-02ae-40d2-b003-a9630a2cbd62_en?filename=ip187_en_0.pdf

⁴ Priopćenje s tiskovne konferencije dostupno je na hrvatskom jeziku na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/hr/ip_22_6782/IP_22_6782_HR.pdf

novni rast u Europi očekuje se na proljeće, s postupnim slabljenjem inflacijskog pritiska na gospodarstvo. Međutim, budući da vrlo nepovoljne okolnosti još ograničavaju potražnju, i u EU-27N i u EP-20 se očekuje smanjenje gospodarske aktivnosti i rast BDP-a od 0,3% na razini cijele 2023. godine (Tablica 1). U 2024. se očekuje postupno oživljavanje gospodarskog rasta, koji bi trebao iznositi 1,6 % u EU-27N i 1,5% u EP-20.

Zbog neočekivano visoke inflacije u prvih deset mjeseci 2022. i sve većih cjenovnih pritisaka, vrhunac inflacije očekuje se krajem ove godine, zbog čega se predviđa godišnja stopa inflacije od 9,3% (EU-27N) i 8,5% (EP-20). U 2023. očekuje se pad inflacije, ali ona će se zadržati na visokih 7,0% u EU-27N i 6,1% u EP-20, a u 2024. će se smanjiti na umjerenih 3,0% u EU-27N i 2,6% u EP-20. To u odnosu na Ljetnu privremenu prognozu predstavlja porast od gotovo jednog postotnog boda za 2022. i više od dva postotna boda za 2023., a u odnosu na Proljetnu prognozu iz travnja porast iznosi 2,5 postotna boda (EU-27N) i 2,4 postotna boda (EP-20) za 2022. te 3,8 postotna boda (EU-27N) i 3,4 postotna boda (EP-20) za 2023. Posljedica je to uglavnom znatno većih porasta veleprodajnih cijena plina i električne energije od očekivanih, što u konačnici utječe na povećanje maloprodajnih cijena energenata te većine roba i usluga u potrošačkoj košarici.

Stanje na tržištima rada u Uniji i dalje je solidno jer su zaposlenost i uključenost na tržište rada na najvišim, a nezaposlenost na najnižim razinama u nekoliko proteklih desetljeća. Zbog snažne gospodarske ekspanzije u prvom polugodištu 2022., zaposleno je dodatnih neto dva milijuna ljudi i time je broj zaposlenih u Uniji dosegao najvišu razinu od 213,4 milijuna. Stopa nezaposlenosti u rujnu ove godine je ostala rekordno niska i iznosila je 6%, što je nešto niže od projiciranih stopa za 2022. godinu (6,2% u EU-27N, odnosno 6,8% u EP-20). Očekuje se da će tržište rada sa zakašnjenjem reagirati na pojavu usporavanja gospodarske aktivnosti u Europi, no da će i dalje ostati otporno. Predviđa se rast zaposlenosti u Uniji od 1,8 % u 2022., zatim stagnacija u 2023. te umjeren rast od oko 0,4 % u 2024. Isto tako, predviđa se da će stopa nezaposlenosti u 2022. iznositi 6,2% u EU-27N, odnosno 6,8% u EP-20, nakon čega se očekuje porast u 2023. (6,5% u EU-27N, 7,2% u EP-20) te blago smanjenje u 2024. (6,4% u EU-27N, 7% u EP-20).

Pozitivan saldo tekućeg računa platne bilance na razini EU-27N procjenjuje se na 1,1% BDP-a u 2022., što je za cijela dva postotna boda niže u odnosu na 2021. (kada je iznosio 3,1% BDP-a). Posljedica je to smanjenja globalne potražnje, poremećenih tokova međunarodne razmjene i rastućih cijena uvoznih energenata. Postupni oporavak trebao bi započeti 2023., kada se očekuje suficit tekućeg računa platne bilance u EU-27N od 1,4% BDP-a, a koji bi u 2024. mogao biti povećan na razinu od 1,9% BDP-a. Sličan trend pojave (ali na nešto višoj relativnoj razini) trebao bi biti zabilježen i kod kretanja na razini EP-20.

Tablica 1: Jesenske ekonomske prognoze Komisije za EU-27N i EP-20 za razdoblje 2022.-2024.

Međugodišnje stope rasta* i u % BDP-a**	Ostvarenje			Jesenska prognoza EK		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
EU-27N						
Realni BDP*	1,8	-5,7	5,4	3,3	0,3	1,6
Stopa nezaposlenosti***	6,8	7,2	7,0	6,2	6,5	6,4
Inflacija (HICP)*	1,4	0,7	2,9	9,3	7,0	3,0
Saldo tekućeg računa platne bilance**	2,6	2,6	3,1	1,1	1,4	1,9
Saldo konsolidirane opće države (ESA 2010)**	-0,5	-6,7	-4,6	-3,4	-3,6	-3,2
Proračunski prihodi	46,0	46,1	46,8	46,4	46,1	45,2
Proračunski rashodi	46,6	52,8	51,5	49,8	49,7	48,4
Izdaci za kamate (opća država)**	1,5	1,4	1,4	1,5	1,7	1,9
Izdaci za investicije (opća država)**	3,0	3,3	3,2	3,3	3,4	3,5
Dug konsolidirane opće države (ESA 2010)**	79,2	91,5	89,4	86,0	84,9	84,1
EP-20						
Realni BDP*	1,6	-6,1	5,3	3,2	0,3	1,5
Stopa nezaposlenosti***	7,6	8,0	7,7	6,8	7,2	7,0
Inflacija (HICP)*	1,2	0,3	2,6	8,5	6,1	2,6
Saldo tekućeg računa platne bilance**	2,7	2,6	3,5	1,5	1,9	2,4
Saldo konsolidirane opće države (ESA 2010)**	-0,6	-7,0	-5,1	-3,5	-3,7	-3,3
Proračunski prihodi	46,3	46,4	47,2	47,1	46,7	45,7
Proračunski rashodi	46,9	53,5	52,3	50,5	50,3	49,0
Izdaci za kamate (opća država)**	1,6	1,5	1,5	1,6	1,8	1,9
Izdaci za investicije (opća država)**	2,8	3,0	3,0	3,1	3,2	3,2
Dug konsolidirane opće države (ESA 2010)**	85,7	99,0	97,1	93,6	92,3	91,4

***- u % ukupne radne snage

Izvor: Jesenske ekonomske prognoze Komisije 2022

Snažan rast BDP-a u prva tri tromjesečja ove godine te postupno ukidanje potpora povezanih s pandemijom COVID-19 na rashodnoj strani dodatno su utjecali na smanjenje državnih deficita u 2022., unatoč donošenju novih mjera donesenih radi ublažavanja posljedica naglog rasta cijena energenata na kućanstva i poduzeća. Deficit konsolidirane opće države (u % BDP-a) na razini EU-27N je iznosio -4,6% u 2021. (-5,1% u EP-20) i u 2022. očekuje se njegovo smanjenje na -3,4% (EU-27N), odnosno na -3,5% (EP-20). Ponovni blagi rast državnog deficita bi mogao uslijediti u 2023. (-3,6 % u EU-27N i -3,7% u EP-20), što je posljedica očekivanog usporavanja gospodarske aktivno-

sti, rasta rashoda za kamate te proširenja ili uvođenja novih diskrecijskih mjera radi ublažavanja posljedica visokih cijena energenata. Ukoliko se situacija normalizira tijekom 2023. i ako se smanji pritisak na rashodne strane nacionalnih državnih proračuna, u 2024. bi državni deficit u EU-27N mogao iznositi 3,2 % BDP-a, a u EP-20 tek neznatno više (3,3% BDP-a).

Daljnje smanjenje udjela duga konsolidirane opće države u BDP-u predviđa se tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom, tako da bi u EU-27N došlo do smanjenja s razine duga s 89,4% BDP-a u 2021. na 84,1 % BDP-a u 2024. (odnosno, s 97,1% BDP-a na 91,4% BDP-a u EP-20).

U razdoblju 2022.-2024. predviđa se postupno smanjenje udjela proračunskih prihoda u BDP-u za EU-27N (s 46,4% u 2022. na 45,2% u 2024.) i EP-20 (s 47,1% u 2022. na 45,7% u 2024) te udjela proračunskih rashoda u BDP-u za EU-27N (s 49,8% u 2022. na 48,4% u 2024.) i EP-20 (s 50,5% u 2022. na 49% u 2024.), što u konačnici utječe i na visinu deficita. Na rashodnoj strani vidljivo je blago povećanje udjela u BDP-u kod pozicije izdataka za plaćanja kamata na državni dug (u prosjeku za oko 0,2 postotna boda u EU-27N i EP-20) te rashoda za državne investicije (u prosjeku za oko 0,1 postotni bod u oba područja).

Na gospodarske izglede Europske unije i Europodručja i dalje utječe izniman stupanj neizvjesnosti jer agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i dalje traje i vjerojatnost dodatnih gospodarskih poremećaja nije nezanemariva. Najveća su prijetnja nepovoljna kretanja na tržištu plina i rizik od nestašica, osobito u zimskim mjesecima 2023. i 2024. Osim zbog opskrbe plinom, Unija je i dalje izravno ili neizravno izložena šokovima na tržištima drugih roba koji proizlaze iz geopolitičkih napetosti. Dugotrajnija inflacija i moguće neuređene prilagodbe globalnih financijskih tržišta na nove visoke kamatne stope i dalje su važni čimbenici rizika. Oboje je naglašeno zbog mogućih neusklađenosti ciljeva fiskalne i monetarne politike.

Jesenske ekonomske prognoze 2022.-2024. za Republiku Hrvatsku

U dijelu Jesenskih ekonomskih prognoza koji se odnosi na Hrvatsku⁵, Komisija predviđa da bi Hrvatska ove godine mogla ostvariti realni rast od 6%, no u idućim godinama slijedi usporavanje rasta na 1% u 2023. i 1,7% u 2024. (Tablica 2). U usporedbi s prethodnim Proljetnim prognozama iz travnja, procjena stope rasta realnog BDP-a za 2022. povećana je za 2,6 postotnih bodova, dok je procjena rasta za 2023. umanjena za 2 postotna boda. Prema procjenama Komisije, s očekivanom rastom realnog BDP-a od 6% u 2022. Hrvatska će biti među pet država s najvećim rastom u Europskoj uniji: u tu skupinu ubrajaju se Irska (7,9%), Portugal (6,6%), Slovenija (6,2%) te Hrvatska i Grčka (po 6%). Ostvareni rast u 2022. rezultat je snažnog rasta ostvarenog u prvoj polovini godine, rasta robnog izvoza, oporavka turizma i osobnih usluga, rasta zaposlenosti i potrošnje kućanstava te rasta privatnih i javnih investicija.

Pod pretpostavkom umjerenog rasta cijena energije i drugih dobara u 2023., očekuje se usporavanje rasta raspoloživog dohotka kućanstava, što će se negativno odraziti na njihovu potrošnju, posebno u prvoj polovini godine. Čak i u slučaju da dođe do oporavka realnih plaća, doprinos osobne potrošnje gospodarskom rastu biti će neznatan. Zbog smanjenja potražnje u ostatku svijeta usporit će se izvozne aktivnosti, porast investicija potaknut će rast robnog uvoza, tako da će doprinosi neto izvoza rastu BDP-a biti negativan, što će imati za posljedicu rast od 1%, uglavnom determiniran državnom potrošnjom i investicijama. Rast BDP-a od 1,7% u 2024. trebao bi biti ponovno potaknut privatnom potrošnjom kao glavnim pokretačem rasta nakon što dođe do oporavka realnih plaća. Investicije i državna potrošnja trebali bi također značajno doprinijeti rastu uslijed realizacije programa iz Plana za oporavak i otpornost i Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Isto tako, očekuje se oporavak izvoza i uvoza roba i usluga, što bi trebalo umanjiti jačinu utjecaja negativnog neto izvoza na gospodarski rast.

Prognoze kretanja nezaposlenosti u Hrvatskoj su također optimistične: stopa nezaposlenosti je iznosila 7,6% u 2021. i očekuje se njeno smanjenje na 6,3% u 2022. i 2023. te daljnje smanjenje na 5,9% u 2024.

Tablica 2: Jesenske ekonomske prognoze Komisije za Hrvatsku 2022.-2024.

Međugodišnje stope rasta* i u % BDP-a**	Ostvarenje			Jesenska prognoza EK		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Republika Hrvatska						
Realni BDP*	3,4	-8,6	13,1	6,0	1,0	1,7
Stopa nezaposlenosti***	6,6	7,5	7,6	6,3	6,3	5,9
Inflacija (HICP)*	0,8	0,0	2,7	10,1	6,5	2,3
Saldo tekućeg računa platne bilance**	2,9	-0,4	3,2	0,2	-0,6	-0,8
Saldo konsolidirane opće države (ESA 2010)**	0,2	-7,3	-2,6	-1,6	-2,4	-2,7
Proračunski prihodi	46,3	46,7	46,0	45,7	45,1	45,2
Proračunski rashodi	46,1	54,0	48,5	47,2	47,4	48,0
Izdaci za kamate (opća država)**	2,2	2,0	1,5	1,3	1,1	1,1
Izdaci za investicije (opća država)**	4,3	5,5	4,7	4,4	4,9	5,4
Dug konsolidirane opće države (ESA 2010)**	71,0	87,0	78,4	70,0	67,2	68,0

***- u % ukupne radne snage

Izvor: Jesenske ekonomske prognoze Komisije 2022

Predviđa se da će inflacija mjerena Harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP) ostati visoka i iznad prosjeka Europodručja (EP-20) u 2022. (10,1%) i 2023. (6,5%), zbog učinka prelijevanja povećanja cijena energije i roba na temeljnu inflaciju. Ograničenja cijena i smanjeni neizravni porezi u kombinaciji s jakim baznim učincima održat

⁵ Izvor: Jesenske ekonomske prognoze Komisije 2022, str. 91. – 92.

će razinu inflacije u 2023. umjerenom, a u 2024. bi inflacija od 2,3% trebala biti niža od prosječne inflacije u Europodručju.

Saldo tekućeg računa platne bilance u 2022. godini trebao bi biti u suficitu od 0,2% BDP-a, no zbog očekivanog pada vanjske potražnje predviđa se deficit tekućeg računa platne bilance u iznosu od -0,6% BDP-a u 2023. i -0,8% BDP-a u 2024.

Nakon fiskalnog deficita od -2,6% BDP-a u 2021., uslijed smanjenih rashoda izazvanih ukidanjem raznih mjera vezanih uz pandemiju COVID-19 i rasta fiskalnih prihoda, očekuje se smanjenje udjela fiskalnog deficita u BDP-u na -1,6% u 2022. Osim toga, hrvatska Vlada je usvojila nekoliko mjera za ublažavanje utjecaja visokih cijena energije za kućanstava i poduzeća (koje uključuju i trajno smanjenje stope PDV-a na energiju) te privremene mjere vezane uz regulaciju cijena (poput smanjenja trošarina na goriva i ograničenja cijena električne energije i plina). Procjena fiskalnog učinka tih mjera (čije trajanje je predviđeno do ožujka 2023.) procjenjuje se na 2,8% BDP-a. U 2023. će fiskalni deficit porasti na -2,4% zbog usporavanja gospodarskog rasta te troškova provođenja mjera za ublažavanje utjecaja visokih cijena energije za kućanstava i poduzeća. Do povećanja fiskalnog deficita na -2,7% u 2024. moglo bi doći pod djelovanjem pritiska za očuvanjem primje-

rene razine plaća u javnom sektoru i povećanih socijalnih izdataka. Unatoč predviđanjima rasta fiskalnog deficita u promatranom razdoblju, očekuje da će se udio konsolidiranog duga opće države u BDP-u smanjiti s 78,3% krajem 2021. na 70% posto BDP-a krajem 2022. te dodatno na 67,2% krajem 2023., nakon čega bi uslijedio blagi rast na 68% krajem 2024. sljedeće godine na 67,2 posto, a 2024. porasti na 68%. Važno je napomenuti da je značajan dio državnog duga denominiran i otplaćuje se u valuti euro, zbog čega povremeno dolazi do djelovanja negativnih tečajnih razlika kada tečaj eura jača u odnosu na HRK budući da se dug otplaćuje u eurima, a javni prihodi se naplaćuju u kunama, tj. kada euro jača potrebno je pribaviti više kuna za otplatu europskog duga. Ulaskom Hrvatske u Europodručje 1.1.2023. valuta euro će postati domaća valuta, tako da neće biti učinaka negativnih tečajnih razlika na povećanje troškova otplate duga jer će valuta denominacije i valuta otplate duga biti ista (euro), a prihodi i rashodi državnog proračuna također će biti naplaćivani/isplaćivani u valuti euro. Izdaci na kamate (za dug opće države), mjereno u postotku BDP-a, u 2021. iznosili su 1,5%, a u razdoblju prognoze smanjuju se na 1,3% u 2022., te 1,1% u 2023. i 2024. Izdaci za državne investicije (u % BDP-a) iznosili su 4,7% u 2021., nakon čega se predviđa smanjenje na 4,4% u 2022. te nakon toga ponovni rast na razine od 4,9% u 2023. te 5,4% u 2024. godini.

PRETPLATE NA tim4pinmagazin

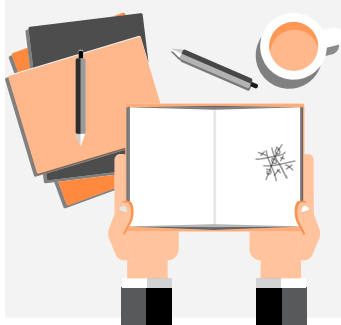
SU U TIJEKU NA
www.tim4pin.hr

e-mail

centar@tim4pin.hr
pitajcentar@tim4pin.hr

telefoni

01/5531-755
099/3037-677

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici
www.tim4pin.hr

Uvođenje eura - neka specifična pitanja iz prakse

Amalija Jurin *

Pripreme za skoro uvođenje eura u punom su tijeku i najveći broj poslovnih subjekata sagledao je svoje obveze i prilagodio poslovanje u ovom pripremnom razdoblju. Ipak, u praksi se pojavljuju određene dileme u nekim specifičnim situacijama. U njihovom otklanjanju mjerodavni su službeni stavovi i tumačenja Ministarstva financija. U članku se, uz podsjetnik na temeljna načela, obrazlaže postupanje u naplati cijene usluga parkiranja putem automata i izdavanje računa u prijelaznom razdoblju.

1. Uvod – temeljna načela

Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. – ispravak, u daljnjem tekstu: Zakon o uvođenju eura) propisana su temeljna načela na kojima počiva proces uvođenja eura kao službene valute. **Načelo zaštite potrošača** utvrđeno je u članku 7. Zakona o uvođenju eura. Prema tom načelu cjelokupna operacija preračunavanja provodi se samo i isključivo primjenom fiksnog tečaja konverzije te sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura i to bez naknade. Zbog preračunavanja potrošač ne smije biti u financijski nepovoljnijem položaju nego što bi bio da euro nije uveden. Člankom 8. Zakona o uvođenju eura definirano je **načelo zabrane neopravdanog povećanja cijena** temeljem kojega je zabranjeno poslovnim subjektima, kreditnoj instituciji, kreditnoj uniji, instituciji za platni promet, instituciji za elektronički novac, drugom vjerovniku sukladno propisu kojim se uređuje potrošačko kreditiranje, Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, pružateljima financijskih usluga i tijelu javne vlasti pri uvođenju eura povećati cijenu robe ili usluge prema potrošačima bez opravdanog razloga. **Načelo učinkovitosti i ekonomičnosti** propisano člankom 10. Zakona o uvođenju eura zahtjeva da se sve aktivnosti vezane za uvođenje eura kao službene valute provode na način da se osigura što jednostavnije postupanje uz što manje troškova, dok primjena **načela transparentnosti** iz članka 11. Zakona o uvođenju eura zahtjeva da svi dionici u ovom postupku budu primjereno informirani. Ovim načelima potiče se obveznike primjene Zakona o uvođenju eura na pouzdano i transparentno poslovanje prilikom uvođenja eura.

Člankom 14. Zakona o uvođenju eura utvrđena su opća pravila za preračunavanje i zaokruživanje.

Tako se sukladno članku 14. Zakona o uvođenju eura, cijene i drugi novčani iskazi vrijednosti, u aktima koje donose tijela javne vlasti, preračunavaju se putem fiksnog tečaja konverzije te se nakon preračunavanja, a u skladu s mate-

matičkim pravilima dobiveni iznos zaokružuje se na dvije decimale s točnošću od jednog centa, a na temelju treće decimale:

- ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena (iznos u centima ostaje isti);
- ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan (iznos u centima zaokružuje se na viši cent).

2. Preračunavanje cijene usluge parkiranja kod naplate putem parkirnih automata

Trgovačka društva kojima je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti upravljanja parkiralištima i javnim garažama pod naplatom (u daljnjem tekstu: trgovačka društva) suočavaju se s problemom tehničke nemogućnosti naplate preračunatog iznosa cijene usluge parkiranja po satu koje korisnici plaćaju gotovinom putem parkirnih automata. Zbog preniske mase kovanica od 1, 2 i 5 centa većina parkirnih automata iste ne prepoznaje te dolazi do problema plaćanja usluge prilikom preračunavanja cijena iz kune u euro primjenom pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz članka 14. Zakona o uvođenju eura.

Primjer 1: Primjena članka 14. Zakona o uvođenju eura

Cijena parkiranja u kuni	Cijena parkiranja u euru prije zaokruživanja	Cijena parkiranja u euru nakon zaokruživanja koju je korisnik usluge obavezan podmiriti
2,00	0,2654456	0,27
4,00	0,5308912	0,53
5,00	0,6636140	0,66
7,00	0,9290597	0,93

Kako je vidljivo iz primjera, korisnici bi cijenu usluge mogli podmiriti koristeći kovanice od 1, 2 i 5 centa koje parkirni automati radi tehničkih razloga ne prepoznaju.

Člankom 15. stavkom 3. Zakona o uvođenju eura propisana je iznimka od primjene općeg pravila koja se odnosi na preračunavanje i zaokruživanje jediničnih cijena roba

* Amalija Jurin, mag.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

i usluga koje se ne iskazuju u decimalama ili se iskazuju u jednoj decimali temeljem drugih zakona ili podzakonskih akata. Prema navedenom članku može se primjenjivati sljedeće matematičko pravilo zaokruživanja na dvije decimale od kojih je druga decimala uvijek nula:

- ako je druga decimala manja od pet, prva decimala ostaje nepromijenjena
- ako je druga decimala jednaka ili veća od pet, prva decimala povećava se za jedan.

Stoga uvažavajući **načelo zaštite potrošača, načelo učinkovitosti i ekonomičnosti te načelo transparentnosti**, Ministarstvo financija je u svojoj uputi (KLASA: 011-01/21-05/59, URBROJ: 513-05-08-22-38) predložilo donošenje podzakonskog akta od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji će stupiti na snagu danom uvođenja eura, a kojim će se omogućiti primjena članka 15. stavka 3. Zakona o uvođenju eura, kako ne bi došlo do neopravdanog povećanja cijena zbog uvođenja eura.

Primjenjujući mogućnost iz članka 15. stavak 3. Zakona o uvođenju eura te donošenjem podzakonskog akta, cijene usluge parkiranja u kuni nakon preračunavanja u euro iznosile bi:

Primjer 2: Primjena članka 15. stavka 3. Zakona o uvođenju eura

Cijena parkiranja u kuni	Cijena parkiranja u euru prije zaokruživanja	Cijena parkiranja u euru nakon zaokruživanja koju je korisnik usluge obavezan podmiriti
2,00	0,2654456	0,30
4,00	0,5308912	0,50
5,00	0,6636140	0,70
7,00	0,9290597	0,90

Naime, prema članku 35. točki 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 36/09., 125/08., 36/09., 150/11., 19/13. - službeni pročišćeni tekst, 144/12., 137/15. - službeni pročišćeni tekst, 123/17., 98/19. i 144/20.) predstavničko tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave donosi **odluke i druge opće akte** kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. U članku 73. stavku 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da predstavničko tijelo općine, grada i županije u svom samoupravnom djelokrugu donosi **odluke i druge opće akte**, u skladu sa svojim statutom.

Pod pojmom **opći akti** podrazumijevaju se normativni pravni akti koji po svojoj pravnoj snazi slijede iza ustava i zakona odnosno koji u hijerarhiji pravnih propisa zauzimaju poziciju ispod zakona. Za opći akt koristi se i naziv **podzakonski općenormativni akt**.

Dakle, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave treba donijeti/izmijeniti **podzakonski akt tj. opći akt** kojim inače uređuje pitanja parkirališta s ciljem

da se omogući provedba članka 15. stavka 3. Zakona o uvođenju eura odnosno da se cijena usluge parkiranja iskaže na dvije decimale od kojih je druga decimala uvijek nula. Trgovačko društvo koje je isporučitelj komunalne usluge te koje sukladno članku 53. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“ br. 68/18., 110/18. i 32/20.) ima ovlast određivanja cijene usluge parkiranja, u skladu s novim pravilom za određivanje cijena, izraditi će cjenik usluga koji je iskazan u euru, a sve kako u konačnici ne bi došlo do neopravdanog povećanja cijene usluge parkiranja odnosno kako bi se zaštitili potrošači.

Radi što neutralnijeg prelaska na euro, cilj je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave usmjere trgovačka društva da prilikom preračunavanja cijena usluge parkiranja iz kuna u euro, nakon dana uvođenja eura, postupe sukladno članku 15. stavku 3. Zakona o uvođenju eura.

3. Izdavanje računa u prijelaznom razdoblju

Danom uvođenja eura euro postaje zakonsko sredstvo plaćanja i službena valuta u Republici Hrvatskoj. Kuna prestaje biti službena valuta te se koristi kao zakonsko sredstvo plaćanja isključivo za vrijeme trajanja razdoblja dvojnog optjecaja iz članak 39. Zakona o uvođenju eura.

Račun na temelju kojeg se nose poslovni događaji u poslovne knjige mora biti iskazan u službenoj valuti. U razdoblju do 31.12.2022. račun se iskazuje u kuni, a u razdoblju od 1.1.2023. u euru. Poslovni događaj koji se odnosi na razdoblje nakon dana uvođenja eura unosi se u poslovne knjige u euru, a po potrebi i u drugoj stranoj valuti, dok se poslovni događaj koji se odnosi na razdoblje prije dana uvođenja eura unosi u poslovne knjige u kuni sve dok se ne zatvori poslovna godina. U svrhu jasnijeg razumijevanja navedenog, u nastavku su prikazani primjeri kako postupati s računima u prijelaznom razdoblju prilikom izdavanja i unosa u poslovne knjige.

a) Račun s datumom poslovnog događaja i datumom izdavanja prije i na 31.12.2022.

Račun s datumom poslovnog događaja i datumom izdavanja prije i na 31.12.2022. neovisno o tome kada je zaprimljen, **izdaje se i unosi u poslovne knjige za 2022. u kuni.**

b) Račun s datumom poslovnog događaja prije i na 31.12.2022., izdan u razdoblju nakon 1.1.2023.

Račun s datumom poslovnog događaja prije i na 31.12.2022. i datumom izdavanja u razdoblju nakon 1.1.2023., **izdaje se u euru i unosi u poslovne knjige za 2022. u kuni, primjenom fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura, sve dok se poslovne knjige za 2022. ne zatvore.**

Važno je napomenuti da se preračun takvog računa, obavlja primjenom ugovorenog tečaja, a ne fiksnog tečaja konverzije ukoliko je ono posljedica ugovornog odnosa.

c) Račun s datumom poslovnog događaja i datumom izdavanja od 1.1.2023. pa nadalje

Račun s datumom poslovnog događaja i datumom izdavanja nakon 1.1. 2023., **izdaje se i unosi u poslovne knjige za 2023. u euru.**

Danom uvođenja eura račun se izdaje u službenoj valuti neovisno o datumu poslovnog događaja.

Navedeno vrijedi i za storno računa iz 2022. Ako se izdaje storno računa iz 2022. u razdoblju nakon 1.1.2023. takav račun mora biti iskazan u euru. Ako se izdaje kopija računa nakon dana uvođenja eura, a koja se odnosi na razdoblje prije uvođenja eura, ona treba biti identična originalu, odnosno sadržaj kopije mora biti identičan sadržaju računa u trenutku kada je on izdan.

Također, ako se izdaje terećenje ili odobrenje u 2023. godini za račun iz 2022. godine, takvo terećenje ili odobrenje mora biti iskazano u službenoj valuti odnosno u euru.

Važno je napomenuti da je člankom 79. Zakona o PDV-u¹ propisan obvezni sadržaj računa. Sukladno navedenom članku račun mora sadržavati:

- broj računa i **datum izdavanja** te
- **datum isporuke dobara ili obavljenih usluga** ili datum primitka predujma u računu za predujam, ako se taj datum može odrediti i ako se razlikuje od datuma izdavanja računa.

Također, člankom 8. stavkom 2. Zakona o računovodstvu („Narodne novine” br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20. i 47/20.) propisano je da knjigovodstvena isprava mora sadržavati sljedeće:

- naziv i broj knjigovodstvene isprave ili jedinstvenu identifikacijsku oznaku knjigovodstvene isprave
- opis sadržaja poslovnog događaja i identifikaciju sudionika poslovnog događaja
- novčani iznos ili cijenu po mjernoj jedinici s obračunom ukupnog iznosa
- **datum poslovnog događaja ako nije isti kao datum izdavanja**
- **datum izdavanja knjigovodstvene isprave**

¹ Narodne novine br. 73/13., 99/13., 148/13., 153/13., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19., 138/20. i 39/22.)

- potpis osobe odgovorne za sastavljanje knjigovodstvene isprave, osim u slučaju iz članka 9. stavaka 2. i 5. ovoga Zakona.

Stoga, bitno je voditi računa o datumu izdavanja i o datumu poslovnog događaja kod kreiranja odnosno zaprimanja računa nakon dana uvođenja eura.

Svi računi nakon dana uvođenja eura plaćaju se u euru, izuzev razdoblja dvojnog optjecaja. Računi iskazani u kuni iz 2022., koji dospijevaju na naplatu u 2023., prilikom naplate preračunavaju se u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zao-kruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

Primjer 3: Izdavanje i unos računa u poslovne knjige

Izdavanje i unos računa u poslovne knjige					
Datum poslovnog događaja (obavljene usluge ili isporučene robe)	Datum izdavanja računa	Datum plaćanja	Valuta unosa u poslovne knjige	Valuta izdavanja računa	Valuta plaćanja
15.12.2022.	15.12.2022.	31.12.2022.	kuna	kuna	kuna
15.12.2022.	15.12.2022.	31.01.2023.	kuna	kuna	euro
15.12.2022.	15.01.2023.	31.01.2023.	kuna	euro	euro
15.01.2023.	15.01.2023.	31.01.2023.	euro	euro	euro

Obveznici javne nabave zaprimaju račune u elektroničkom formatu preko centralne platforme eRačun za državu. Važno je napomenuti da se kod izdavanja eRačuna primjenjuju ista pravila. **Znači eRačun s datumom izdavanja nakon dana uvođenja eura i datumom poslovnog događaja iz 2022. mora biti iskazan u euru.** Uvođenjem eura kao službene valute format elektroničkog računa neće se mijenjati osim sadržaja polja u kojima je oznaka valute. S obzirom da e-Račun kao platforma za razmjenu elektroničkih dokumenata ne ograničava njihov sadržaj, ista će omogućiti zaprimanje računa i u kunama i u eurima. Drugim riječima, platforma eRačun neće onemogućiti da račun s datumom izdavanja u 2023. čije su stavke iskazane u kuni bude zaprimljen ili poslan kroz platformu. Dužnost primatelja eRačuna je da vodi brigu je li zaprimljeni račun iskazan u euru nakon dana uvođenja eura.

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Obveza zaprimanja inozemnih e-računa

Maja Radišić Žuvanić*

Primanje e-računa iz inozemstva još uvijek izaziva niz dilema i operativnih izazova. Javni naručitelji u Hrvatskoj u tom pogledu nemaju opcionalnih mogućnosti, već se moraju pridržavati zakonskih normi. U članku autorica pojašnjava mogućnosti uspostavljanja uspješne razmjene e-računa, kao i sankcije za nepridržavanje propisa.

1. Uvod

Od studenog 2018. godine, od kada je Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi stupio na snagu, do studenog ove godine, prošle su pune 4 godine.

U retrospektivi razmjene eRačuna u Republici Hrvatskoj nekoliko je ključnih trenutaka:

- ❖ Financijska agencija – FINA postala je prvi informacijski posrednik za razmjenu eRačuna, počela je tržišno nuditi usluge razmjene eRačuna 2007. godine,
- ❖ Prvi eRačun je poslan je 2007. godine,
- ❖ eRačun je pravno i porezno izjednačen s papirnatim računom 2012. godine. U Hrvatskoj je to učinjeno nacionalnim Zakonom o porezu na dodanu vrijednost i Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost,
- ❖ Europska Direktiva (EU) 2014/55 o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi objavljena je 2014. godine,
- ❖ prvi eRačun za državu upravu razmijenjen je 2015. godine,
- ❖ Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, objavljen i stupio na snagu 1.11.2018. godine.

Direktiva Europskog parlamenta i vijeća (EU) 2014/55 o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, omogućila je dugo očekivanu interoperabilnost u razmjeni eRačuna na jedinstvenom tržištu Europske unije i to ne samo u postupcima javne nabave, već prekogranične trgovine općenito.

Naime, iako se javna nabava odvija i prekogranično sa državama članicama EU, ali i tzv. trećim zemljama, procesi su često bili otežani zbog različitih zahtjeva pojedinih dionika nabave, odnosno različitih zahtjeva i pravnih posebnosti sustava javnih nabava i postupaka fakturiranja država članica.

Potonje je posebno važno istaknuti iz razloga što je u državama članicama postojalo i upotrebljavalo se nekoliko svjetskih, ali i nacionalnih, regionalnih te privatnih-vlasičkih normi za elektroničko izdavanje računa i ostalih popratnih elektroničkih dokumenata.

Niti jedna od tih normi nije uspjela u potpunosti prevladati, a većina njih nije bila niti međusobno interoperabilna.

Također, pružatelji usluga razmjene eRačuna nisu bili niti međusobno niti na nekoj centralnoj razini međusobno

integrirani, što je sve posljedično usporavalo i otežavalo prekograničnu nabavu i trgovinu.

Iz razloga nedostatka interoperabilnosti, u postupcima prekograničnih nabava i prekograničnih trgovina, dolazilo je do pretjerane složenosti, pravne nesigurnosti i dodatnih operativnih troškova za gospodarske subjekte koji su željeli implementirati elektroničku javnu nabavu i elektroničko fakturiranje u poslovne procese kako bi olakšali svoje poslovanje, odnosno ubrzali ga i automatizirali.

Svaki put kada bi ulazili na novo tržište, u novu državu članicu, gospodarski subjekti – dobavljači, morali su se uskladiti s novom normom o elektroničkom izdavanju računa, što je osim navedenoga, bilo i skupo te u konačnici neodrživo.

Budući da su odvrćali gospodarske subjekte od toga da obavljaju djelatnosti prekogranične nabava i prekogranične trgovine, nepodudarni pravni i tehnički zahtjevi u vezi s elektroničkim računima predstavljali su ogromne prepreke za pristupu tržištu u prekograničnoj javnoj nabavi i trgovini te time izravno utjecali na funkcioniranje unutar-njeg tržišta Europske unije.

Stoga, zbog istovremenog postojanja nekoliko različitih pravnih zahtjeva i tehničkih normi o elektroničkom izdavanju računa i zbog nedostatka interoperabilnosti, bilo je potrebno ukloniti, odnosno umanjiti prepreke prekograničnoj trgovini i prekograničnoj nabavi.

2. Europska norma o e-računima

Kako bi se postigao taj cilj, osim kreiranja jednakog pravnog okvira za sve države članice u formi Direktive (EU) 2014/55 o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, trebalo je razviti i zajedničku europsku normu elektroničkog računa (*europska norma o elektroničkom izdavanju računa*), koja bi bila jednaka u svim državama članicama.

Također, EU norma je trebala i jest odredila osnovne elemente koje elektronički račun uvijek mora sadržavati, kao i njegovu strukturu, koja omogućuje automatsku obradu i uparivanje s drugim računovodstveno-knjigovodstvenim procesima, ali je s druge strane dopustila državama članicama i neke njihove nacionalne specifičnosti, kao što je primjerice fiskalizacija u Republici Hrvatskoj.

Europski odbor za normizaciju (CEN-European Committee for Standardization) je 28. lipnja 2017. godine, izdao europsku normu EN 16931-1:2017, Elektronički račun – 1. dio:

* Maja Radišić Žuvanić, dipl.oec., Voditeljica Službe za digitalno gospodarstvo, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zagreb

Semantički model podataka osnovnih elemenata elektroničkog računa i popis sintaksi CEN/TS 16931-2:2017, Elektronički račun – 2. dio: Lista sintaksi u skladu s EN 16931-1, prema CEN-ovu sustavu razvrstavanja, a ista je stupila na snagu u listopadu 2017. godine.

Od izdavanja i stupanja na snagu europske norme prošlo je 5 godina, a ista još uvijek nije implementirana u svim državama članicama, iako su do 17. travnja 2019. godine, sva javna tijela koja sudjeluju u javnoj nabavi u EU trebala primijeniti europsku normu o izdavanju eRačuna, kako bi mogla primati i obrađivati elektroničke račune.

Nažalost, neke države članice gore citiranu Direktivu o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, kao niti EU normu, nisu implementirale u propisanom roku, dok su neke države članice od Europske komisije tražile produženje roka za implementaciju.

Posljedica neimplementacije je ta da doista neke države članice tj., njihovi poslovni entiteti – gospodarski subjekti, nisu osposobljeni za kreiranje eRačuna sukladno EU normi za eRačun.

3. Izdavanje e-računa hrvatskim naručiteljima

Prethodno navedeno nikako ne predstavlja izliku da se eRačuni ne razmjenjuju. Naime, inozemni dobavljač – izdavatelj inozemnog eRačuna, može hrvatskim javnim naručiteljima izdavati elektroničke račune na dva načina:

- putem nacionalne centralne platforme za razmjenu elektroničkih računa pri čemu se mora integrirati sa svojim sustavom na nacionalnu centralnu platformu (FINA)
- putem Paneuropske platforme za elektroničku javnu nabavu (PEPPOL): <https://peppol.eu/who-is-who/peppol-certified-aps/>.

PEPPOL je kratica za Paneuropsku javnu nabavu putem interneta (Pan-European Public Procurement Online), o kojoj smo već pisali u ranijim izdanjima časopisa.

PEPPOL se proteklih godina proširio i van europskih okvira te uspješno integrira i posrednike za razmjenu raznih eDokumenata, pa tako i eRačuna iz Australije, Japana, Sjedinjenih Američkih Država, Novog Zelandada, Singapura, Ujedinjenog Kraljevstva, Kanade i Kine.

Cilj ovako uspostavljenog elektroničkog formata za prekogranične transakcije je omogućiti standardiziranu komunikaciju između europskih, a sada i svjetskih poduzeća – gospodarskih subjekata i naručitelja iz javnog sektora u postupcima javne nabave.

Podaci i poruke koje se razmjenjuju putem PEPPOL-a su dostupni su kako nacionalno, tako i prekogranično.

PEPPOL omogućuje europskim i svjetskim poduzećima elektroničku komunikaciju gospodarstvenika s bilo kojim europskim državnim tijelom u postupku javne nabave i fakturiranja.

Isto je primjenjivo i za poslovne transakcije između pravnih osoba (eng. *business to bussines - B2B*), kada razmje-

njuju eRačune i popratne dokumente kao što su eNarudžbenice, eKataloge, eOtpremnice, eAvansne pošiljke, odgovore na razini poruke itd..

Pošiljatelj eRačun dostavlja putem PEPPOL mreže odgovarajućim protokolom i tada se isti dostavlja primatelju u RH preko FINA-ine pristupne točke (eng. *access pointa*) koji je sastavni dio PEPPOL mreže.

Korištenje PEPPOL mreže preporučuje se gospodarstvenicima - dobavljačima roba, radova i usluga koji su uključeni u procese prekograničnih javnih nabava i prekogranične trgovine općenito.

Za međunarodne tvrtke korištenje PEPPOL mreže predstavlja pojednostavljenje procesa jer eliminira potrebu izravnih integracija s nacionalnim platformama za razmjenu eRačuna koje se koriste u postupcima javnih nabava različitih država članica.

Stoga više nema izlika za domaće javne naručitelje da ne zaprimaju eRačune od inozemnih dobavljača, a s druge strane nema izlika niti za i izdavatelje eRačuna, bili oni iz EU ili iz trećih država.

Na PEPPOL mreži svaki inozemni dobavljač iz EU ili trećih zemalja može odabrati pružatelje usluga razmjene eDokumenata, odnosno eRačuna te poslati eRačun hrvatskom javnom naručitelju.

Konkretno, inozemni dobavljači mogu koristiti usluge posrednika na PEPPOL mreži (niža poveznica), preko kojih mogu izdati eRačun u EU, a one države koje nemaju predstavnika, poput npr. Slovačke, mogu koristiti hrvatskog ili bilo kojeg drugog posrednika koji u njihovo ime može dostaviti eRačun u Hrvatsku ili bilo gdje u EU.

<https://peppol.eu/who-is-who/peppol-certified-aps/>

No, zbog čega je doista bitno da sve države članice implementiraju EU normu za eRačun?

Upravo iz razloga jer jedinstvena EU norma za eRačun u javnoj nabavi svim europskim poduzećima s jedne, te javnim naručiteljima s druge strane, omogućuje interoperabilnost i postizanje punih učinaka elektroničke razmjene eRačuna i popratnih dokumenta.

Svojom strukturom, koja je jednaka za sve, omogućuje pravodobnu i automatsku obradu eRačuna, kao i njihovo plaćanje, te olakšava upravljanje poslovnim procesima u svim državama članicama i šire, što posljedično povećava interes EU i svjetskih poduzeća za sudjelovanje u prekograničnim javnim nabavama i prekograničnoj trgovini.

U Republici Hrvatskoj Zakonom o elektroničkom izdavanju eRačuna u javnoj nabavi uvedena je obveza zaprimanja eRačuna u postupcima javne nabave i jednostavne nabave od 1.12.2018. te obveza izdavanja eRačuna u postupcima javne nabave od 1.7.2019. godine.

Nakon 1.7.2019. godine, javni naručitelji u javnoj nabavi moraju zaprimati isključivo strukturirane eRačune sukladne EU normi, putem nacionalne centralne platforme za razmjenu eRačuna.

Svi eRačuni u javnoj nabavi u RH moraju biti razmijenjeni kroz nacionalnu centralnu platformu za razmjenu eRačuna pri Financijskoj agenciji (FINA) - servis eRačun za državu, što znači da se isti moraju poslati odnosno zaprimiti putem predmetne platforme eRačun za državu, a nikako ne putem e-maila/e-pošte u nestrukturiranom slikovnom primjerice .pdf, ili .jpeg formatu.

Prekršajno se procesuiraju javni naručitelji koji zaprimaju papirnate račune u javnoj nabavi, kao i eRačune koji nisu sukladni EU normi i odredbama citiranog Zakona.

4. Zakonske sankcije

Podsjetimo se da Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi navodi i propisuje prekršaje za nepoštivanje odredbi Zakona:

Članak 14.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj prekršajno odgovorna pravna osoba – naručitelj ako:

1. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi zaprima i obrađuje elektroničke račune i prateće isprave koji nisu sukladni europskoj normi i njezinim ispravicima, izmjenama i dopunama (članak 4.)

2. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi ne zaprima ili ne obrađuje elektroničke račune i prateće isprave (članak 6. stavak 1.)

3. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi izvrši plaćanje elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama ovoga Zakona (članak 6. stavak 1.)

4. kao izdavatelj eRačuna, ne izdaje elektroničke račune (članak 7.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba prekršajno odgovorne pravne osobe iz stavka 1. ovog članka.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba državnog tijela koji je javni naručitelj ako:

1. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi zaprima i obrađuje elektroničke račune i prateće isprave koji nisu sukladni europskoj normi i njezinim ispravicima, izmjenama i dopunama (članak 4.)

2. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi ne zaprima ili ne obrađuje elektroničke račune i prateće isprave (članak 6. stavak 1.)

3. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi naručitelj izvrši plaćanje elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama ovoga Zakona (članak 6. stavak 1.)

4. kao izdavatelj eRačuna, ne izdaje elektroničke račune (članak 7.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba

– informacijski posrednik koji pruži uslugu zaprimanja ili izdavanja/slanja elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama ovoga Zakona odnosno ako pruža usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava, koji nisu u skladu s europskom normom (članak 3. točka 4.).

Prekršajno se procesuiraju i informacijski posrednici ukoliko pružaju usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava koji nisu u skladu s europskom normom te ukoliko eRačune neće dostavljati preko uspostavljene nacionalne centralne platforme za razmjenu eRačuna (npr. putem maila, što nije dopušteno).

Preporuka je da se dobavljača koji nije u mogućnosti izdati hrvatskom dobavljaču eRačun za nabavu dobara/usluga/radova ne ugovori, odnosno, potrebno je prije svakog ugovaranja ili provođenja postupka nabave/izdavanja narudžbenice prethodno provjeriti može li taj dobavljač izdati eRačun sukladno zakonskom okviru, a ukoliko ne može, uputno je promijeniti istoga i ugovoriti onoga koji to može, o čemu su javni naručitelji u više navrata obavještavani od strane nadležnog ministarstva.

Zbog zamijećenog odstupanja od odredbi Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, upućena je Uputa nadležnog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja javnim naručiteljima putem Elektroničkog oglasnika javne nabave.

Izbjegavanje obveze zaprimanja eRačuna te zaprimanje papirnatih i nestrukturiranih .pdf računa, najviše izraženo kod organizacija događanja, plaćanja kotizacija za kongres, radionicu, seminar i druge oblike stručnog usavršavanja i sličnih troškova, posebice kada se ista odvijaju u inozemstvu, predstavlja prekršaj.

Ukoliko se u okvirima inspekcijskih nadzora utvrdi protupravno postupanje, odnosno ako obveznik javne nabave ne zaprimi eRačun iz javne nabave, na što je obvezan sukladno odredbama Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, protiv istoga se pokreće prekršajni postupak, odnosno izdat će se obvezni prekršajni nalazi s pripadajućom novčanom kaznom, sukladno citiranom članku 14. Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi.

S time u vezi potrebno je istaknuti i razlikovati dva moguća slučaja:

Slučaj 1.

Ako neko događanje/kongres/edukaciju/usavršavanje organizira, primjerice, neka agencija te se kotizacija uplaćuje toj agenciji kao organizatoru, onda se mora primjenjivati Zakon o javnoj nabavi, budući da izvor financiranja ne predstavlja izliku za neprovođenje javne nabave.

Navedeno bi značilo da ukoliko polaznici događanja/kongresa/edukacije/usavršavanja uplaćuju kotizaciju na račun

agencije - organizatora, onda su to sredstva agencije-organizatora te, sukladno Zakonu o javnoj nabavi, troškove organizacije (npr. hotel, posluživanje hrane i pića/*catering*, najam konferencijskih dvorana, najam informatičke opreme, razglasa i sl.) agencija-organizator mora ugovoriti kroz javnu nabavu.

Ukoliko je riječ o suorganizaciji događanja, npr. da događanje organiziraju dva subjekta/dvije agencije/dva javna naručitelja, suorganizacija se ima primarno ugovoriti ugovorom, u kojem će se specificirati sve uloge i aktivnosti te sredstva. U ovom slučaju skrećemo pozornost i na činjenicu da se u ovom slučaju mora odrediti glavni (su)organizator (eng. lead).

Potom onaj koji je glavni (su)organizator provodi postupak javne nabave za organizaciju događanja/kongresa/edukacije/usavršavanja, sukladno zakonskom propisu, odnosno Zakonu o javnoj nabavi.

Zaključno, pružatelji usluga, hoteli i ostali dobavljači moraju agenciji-organizatoru izdati eRačun sukladno ugovoru/narudžbenici koji s njima sklopi agencija-organizator.

U ovom slučaju, ukoliko je naručitelj kongresa/edukacije/usavršavanja javni naručitelj – agencija-organizator, koja ujedno također može biti javni naručitelj, ista mora izdati eRačun za kotizaciju.

Slučaj 2.

Ako se organizacija događanja/kongresa/edukacije/usavršavanja pokriva kroz kotizaciju, koji također organizira agencija-organizator, no na način i u slučaju kada polaznici direktno uplaćuju tu kotizaciju hotelu i drugim pružateljima usluga, u tom slučaju *de facto* niti nema javne nabave, a posljedično niti obveze pružatelja usluge organizacije događanja da izda eRačun.

U eventualnom slučaju da kotizaciju podmiruje direktno fizička osoba koja je npr. zaposlena kod javnog naručitelja, a ne javni naručitelj, također nema obveze izdavanja eRačuna od strane pružatelja usluge organizacije događanja.

**SVEUČILIŠNA
TISKARA**

Trg Republike Hrvatske 14
10000 Zagreb, Hrvatska
T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428
F: 385(01) 45 64 427
E: info@sveucilisnatiskara.hr
www.sveucilisnatiskara.hr

Neke posebnosti godišnjeg popisa imovine i obveza u sustavu proračuna

Martina Štefković*

Svi proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su obaviti godišnji popis imovine i obveza za 2022. kako bi se napravila odgovarajuća usklađenja navedenih stavaka u poslovnim knjigama sa onima što u stvarnosti postoje. U nastavku se daju pojašnjenja vezana uz pojedine postupke provedbe godišnjeg popisa za 2022. godinu. U ovom broju objavljujemo i dodatni tekst o formalnim aspektima i pripremama za izradu financijskih izvještaja s naglaskom na usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja provođenjem sveobuhvatnog popisa imovine i obveza.

1. Uvod

Popis imovine i obveza je mjera usklađenja stvarnog i knjigovodstvenoga stanja, koja između ostaloga osigurava i vjerodostojnost godišnjih financijskih izvještaja.

Obveza provođenja popisa imovine i obveza definirana je na početku poslovanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S), proračunskih i izvanproračunskih korisnika, ali i na kraju svake proračunske godine sa stanjem na datum bilance, slijedom čega su svi prethodno navedeni subjekti dužni provesti godišnji popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2022. godine. Popis se obavlja i kod statusnih promjena te kod nepredviđenih okolnosti (požar, krađa, elementarne nepogode), a djelomičan popis obavlja se kod primopredaje dužnosti osobe zadužene za određeni dio imovine (blagajnika, skladištara). Sukladno čl. 14. st. 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20), iznimno proračun i proračunski korisnici koji obavljaju muzejsku djelatnost, popis građe mogu obaviti u roku koji nije duži od pet godina; proračun i proračunski korisnici koji obavljaju knjižničnu djelatnost popis knjižnične građe mogu obaviti u roku koji nije duži od roka za provođenje obvezne redovne revizije knjižnične građe utvrđenog posebnim podzakonskim aktom; a popis vojnih nekretnina kojima upravlja odnosno raspolaže ministarstvo nadležno za obranu može se obaviti u roku koji nije duži od tri godine. Navedeni proračunski korisnici svu ostalu imovinu i obveze dužni su popisati krajem svake godine, sa stanjem na dan 31. prosinca.

Godišnji popis nema propisan rok do kojeg se mora izvršiti, međutim, uzimajući u obzir odredbe Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine, br. 37/22) prema kojima proračunski korisnici financijski izvještaj za proračunsku godinu dostav-

ljaju do 31. siječnja tekuće za prethodnu godinu, a JLP(R)S i izvanproračunski korisnici do 15. veljače tekuće za prethodnu godinu, jasno je kako se do navedenih rokova treba obaviti popis te se u poslovnim knjigama moraju evidentirati rezultati popisa.

Obveza obavljanja redovnog popisa imovine i obveza određena je člancima 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Popis imovine i obveza na kraju svake proračunske godine sa stanjem na datum bilance sastavlja povjerenstvo za obavljanje popisa koje osniva čelnik tijela. Povjerenstvo za popis provodi pripreme radnje vezane uz popis kao i sam popis, a nakon obavljenog popisa sastavlja izvještaj o rezultatima obavljenog popisa na temelju popisnih lista i svojih zapažanja koji predaje čelniku te sastavlja izvještaj o popisnim razlikama.

S obzirom na to da je 11. ožujka 2020. ministar zdravstva donio *Odluku o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2*, Ministarstvo financija je uputama JLP(R)S, proračunske i izvanproračunske korisnike obvezalo da provođenje popisa imovine i obveza za 2020. i 2021. godinu prilagode epidemiološkoj situaciji te pripreme radnje vezane uz popis kao i sam popis provode uz poštivanje svih epidemioloških mjera, a sukladno *Uputi o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguravanja uvjeta za redovito obavljanje poslova u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade RH i Uputama o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguravanja uvjeta za redovito obavljanje poslova u JLP(R)S*.

Kod pojedinih ustanova u zdravstvu, temeljem nepovoljne epidemiološke situacije i otežanog rada nije bilo moguće u potpunosti provesti godišnji popis imovine i obveza, a da se pritom poštuju propisane epidemiološke mjere. Slijedom navedenog, u takvim situacijama zdravstvene ustanove bile su obvezne popisom obuhvatiti financijsku imovinu i obveze, a po proglašenju kraja epidemije bole-

* Martina Štefković, dipl.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

sti COVID-19, odnosno stvaranja preduvjeta za obavljanje popisa nefinancijske imovine, obvezne su provesti popis imovine koju nisu bile u mogućnosti popisati tijekom obavljanja popisa za 2020. i 2021.

S obzirom na to da je *Odluka o proglašenju epidemije bolesti COVID-19* više nije na snazi za područje cijele Republike Hrvatske, uputa dana gore navedenim dopisima Ministarstva financija se više ne primjenjuje te je popis imovine i obveza za 2022. godinu potrebno provesti sveobuhvatno i na uobičajen način.

Nadalje, Ministarstvo financija je dopisima, temeljem *Odlukom o proglašenju katastrofe na području pogođenom potresom* (Narodne novine, br. 1/21), dalo uputu o obavljanju popisa imovine i obveza za 2020. i 2021. JLP(R) S, proračunskim i izvanproračunskim korisnicima na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke, Karlovačke županije i Grada Zagreba. Subjekti koji nisu bili u mogućnosti provesti godišnji popis imovine i obveza u skladu s Pravilnikom zbog neupotrebljivosti i nedostupnosti objekata u kojima se odvijalo njihovo redovno poslovanje kao i opreme i dokumentacije koja se u njima nalazila, popisom su bili obvezni obuhvatiti samo onu imovinu i obveze koje su im dostupne, a po stvaranju preduvjeta za obavljanje sveobuhvatnog popisa imovine i obveza isti su bili obvezni i provesti.

S obzirom na to da kod pojedinih JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika i dalje nisu ostvarene mogućnosti za provedbu cjelovitog godišnjeg popisa imovine zbog neupotrebljivosti i nedostupnosti objekata, popisom imovine i obveza za 2022. godinu potrebno je popisati samo onu imovinu i obveze koji su dostupni, a po stvaranju preduvjeta za obavljanje sveobuhvatnog popisa imovine i obveza isto je obvezno i provesti.

2. Predmet popisa

Popisom treba utvrditi stvarno stanje vlastite nefinancijske i financijske imovine (dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske (zaliha materijala, proizvoda i robe), financijske imovine (novčanih sredstava, depozita, jamčevnih pologa, vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici, potraživanja)), obveza i izvanbilančnih zapisa. Popis uključuje imovinu evidentiranu u izvanbilančnoj evidenciji kao i potencijalne obveze koje se evidentiraju u izvanbilančnoj evidenciji.

Obveza uključivanja u popis **izvanbilančnih stavaka** uvedena je dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 108/20) gdje je u članku 14. navedeno: „Popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa iz članka 85. ovoga Pravilnika.” U navedenom članku 85. navedeno je da: “Skupina računa 99 – Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi...”

2.1. Tuđa imovina

Državni ured za reviziju prilikom revizije financijskog poslovanja uočio je kako se u okviru izvanbilančnih zapisa različito evidentira tuđa imovina dobivena na korištenje. Propisima o proračunskom računovodstvu nije jasno propisano što obuhvaća tuđa imovina dobivena na korištenje, pa proračuni i proračunski korisnici različito postupaju.

Neki proračunski korisnici u okviru izvanbilančnih zapisa evidentiraju imovinu u operativnom najmu (primjerice automobile) i zakup poslovnih prostora, dok drugi navedenu vrstu imovine ne evidentiraju u poslovnim knjigama.

Pojedini korisnici evidentiraju u okviru izvanbilančnih zapisa imovinu dobivenu na korištenje bez naknade, dok imovinu koju koriste uz plaćanje određene naknade ne evidentiraju.

Također, neki proračunski korisnici evidentiraju izvanbilančno poslovne prostore u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste za obavljanje svoje djelatnosti, dok drugi te poslovne prostore evidentiraju bilančno u okviru svoje imovine, pozivajući se na odredbe Upute o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Proračunski korisnici imovinu koja je dobivena na korištenje, a bez prijenosa vlasništva, obvezni su evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji kao tuđu imovinu dobivenu na korištenje.

Tuđom imovinom se smatra imovina koju proračunski korisnik koristi neovisno o tome plaća li se naknada za njezino korištenje ili se ista koristi bez naknade.

Primjeri tuđe imovine koja je dana na korištenje jesu imovina koja je u operativnom najmu (automobili), građevinski objekti u zakupu, stvari dobivene na korištenje prema reversu ili drugom dokumentu, građevinski objekti koji se koriste, a za koje nisu potvrđeni imovinsko-pravni odnosi i slično.

Nadalje, sukladno Uputi o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske proračunski i izvanproračunski korisnici bilančno vode državnu imovinu čiji su vlasnici i/ili koja im je dana na korištenje. **Kako bi se izbjeglo dvostruko iskazivanje iste imovine, isti su dužni prije evidentiranja državne imovine u svojoj glavnoj knjizi provjeriti s Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, koje im je imovinu dalo na korištenje, je li navedena državna imovina već evidentirana u njihovoj glavnoj knjizi. Onu imovinu u vlasništvu RH koju Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine nema evidentiranu u svojim poslovnim knjigama, potrebno je voditi u bilančnoj evidenciji.**

Imovina Republike Hrvatske koja je dobivena na korištenje, a evidentirana je u poslovnim knjigama Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, vodi se u izvanbilančnoj evidenciji.

Okružnicom o sastavljanju i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika

državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2022. godine dane su najave pojedinih odredbi koje će sadržavati novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je u postupku izrade, a temeljem uočenih nepravilnosti od strane Državnog ureda za reviziju kod pojedinih subjekata obveznika vođenja proračunskog računovodstva prilikom evidentiranja specifičnih poslovnih događaja u poslovnim knjigama.

Jedna od nepravilnosti koju Državni ured za reviziju ističe je i ona vezana uz evidentiranje tuđe imovine. Stoga će se odredbama novog Pravilnika detaljnije propisati što obuhvaća tuđa imovina dobivena na korištenje, odnosno koja se imovina obavezno treba evidentirati u poslovnim knjigama u okviru izvanbilančnih zapisa.

Prilikom provođenja godišnjeg popisa imovine i obveza, u popisnim se listama mora naći i imovina proračunskog korisnika koja se nalazi na korištenju kod nekoga drugog subjekta. Ona se može naći u popisnim listama korisnika čija je ili u popisnim listama korisnika kod kojeg se stvarno nalazi. Pritom nije bitno nalazi li se ona kod tog korisnika na temelju njezina korištenja ili ne. Ta se sredstva mogu naći kod drugog korisnika i na temelju posudbe, čuvanju i sl. Dugotrajna će se imovina naći u popisnim listama korisnika čija se imovina popisuje ako je taj korisnik tu imovinu popisao na mjestu gdje se ona nalazi. U suprotnome, imovinu na posebne liste treba popisati korisnik kod kojeg se imovina stvarno nalazi. Ako je riječ o listama korisnika kod kojeg se imovina stvarno nalazi, tada na njima mora biti jasno istaknuto da je riječ o tuđoj imovini. O tome hoće li imovinu popisati korisnik čija je imovina pa će se imovina naći na popisnim listama tog korisnika ili će ju popisati korisnik kod kojeg se tuđa imovina nalazi, ovisi isključivo od njihova međusobnog ugovora kojim je navedeno definirano.

2.2. Evidentiranje potencijalnih obveza u poslovnim knjigama

Državni ured za reviziju u revizijskim postupcima uočio je da potencijalne obveze na temelju zaključenih ugovora koje u sljedećim razdobljima uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta postaju stvarne obveze (obveze sufinanciranja ili financiranja određenih aktivnosti) pojedini proračuni i proračunski korisnici evidentiraju u poslovnim knjigama u okviru izvanbilančnih zapisa, dok neki te obveze uopće ne evidentiraju u poslovnim knjigama.

Odredbama članka 7., stavka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da proračuni i proračunski korisnici, između ostalog, vode evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku te ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Odredbama članka 85. propisano je da skupina računa 99 *Izvanbilančni zapisi* sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije.

U Računskom planu u okviru skupine 99 *Izvanbilančni zapisi* otvoreni su osnovni računi za evidentiranje potencijalnih obveza s osnove danih jamstava, danih kreditnih pisama, instrumenata osiguranja plaćanja, potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostalih izvanbilančnih zapisa.

Odredbama članka 15. Pravilnika o financijskom izvješćavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da su obvezne bilješke uz bilancu, između ostalog, i popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina, iz čega proizlazi da proračuni i proračunski korisnici moraju voditi sustavnu evidenciju takvih ugovornih obveza. Dakle, potrebno je ustrojiti pomoćne analitičke evidencije koje će sadržavati evidenciju svih ugovora iz kojih proizlaze financijski učinci te evidenciju potencijalnih obveza koje u sljedećim razdobljima uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta postaju stvarne obveze.

Dodatno, i Upitnikom o fiskalnoj odgovornosti, pitanjem 53., testira se prate li proračuni i proračunski korisnici stvaranje ugovornih obveza i njihov financijski učinak, odnosno imaju li uspostavljenu evidenciju svih ugovora, uključujući ugovore vezane uz zaposlene te postoji li pisana procedura kojom je propisano da se svi sklopljeni ugovori iz kojih proizlaze financijski učinci dostavljaju organizacijskoj jedinici, odnosno osobi zaduženoj za financijsko-računovodstvene poslove na uvid.

Evidentiranje potencijalnih obveza koje na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze, osigurava bazu podataka za kvalitetnije planiranje proračuna i financijskih planova te bolju kontrolu stvaranja obveza.

Naime, iako ugovori nisu osnova za izravnu evidenciju obveza i rashoda u glavnoj knjizi, oni imaju financijski učinak u budućnosti i zato ih je potrebno sustavno evidentirati. Višegodišnje planiranje i evidencija / registar ugovora daju veću kontrolu nad stvaranjem ugovornih obveza koje se protežu na nekoliko godina i time daju značajniju dozu transparentnosti jer osvjetljavaju utjecaj pojedinih odluka na proračun i financijske planove narednih godina.

Odredbama novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu detaljnije će se propisati obveza evidentiranja u poslovnim knjigama potencijalnih obveza koje na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze. U Računskom planu u okviru skupine 99 *Izvanbilančni zapisi* odredit će se novi analitički računi na kojima će se navedene potencijalne obveze evidentirati. Stupanjem na snagu novog Pravilnika, podaci iz pomoćnih poslovnih knjiga cjelovito će se evidentirati u glavnoj knjizi u okviru izvanbilančnih zapisa, na Računskim planom propisanim osnovnim računima. Stoga će i potencijalne obveze koje na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze, biti predmet godišnjeg popisa imovine i obveza.

Proračuni i proračunski korisnici obvezni su ustrojiti evidencije/registre potpisanih ugovora iz kojih proizlaze potencijalne obveze koje na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze. To uključuje primjerice ugovore o izvođenju radova, pružanju usluga, ugovore o nabavi opreme i slično. Visinu potencijalne obveze koja proizlazi iz vrijednosti ugovora potrebno je evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji na osnovnom računu 99191 *Ostali izvanbilančni zapisi* pri čemu je preporuka u glavnoj knjizi otvoriti subanalitički račun u okviru osnovnog računa 99191 *Ostali izvanbilančni zapisi* kako bi se mogao lakše izvršiti prijenos stanja na osnovni račun koji će biti definiran novim Računskim planom.

2.3. Popis potraživanja i obveza

Ministarstvo financija je Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza od 11. prosinca 2015. (KLASA:400-01/15-01/112, URBROJ: 513-05-02-15-2), propisalo obvezu usklađenja potraživanja i obveza s dužnicima i vjerovnicima prilikom obavljanja redovnog godišnjeg popisa sa stanjem na dan 31. prosinca.

Popis potraživanja obavlja se prema stanju u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca nakon što su provedene sve knjigovodstvene evidencije koje se odnose na poslovne događaje proračunske godine.

Usklađivanje sa stvarnim stanjem na dan 31. prosinca obavlja povjerenstvo za popis na način da provjeri je li za svako pojedino potraživanje, za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument i jesu li svi poslovni događaji iz dokumenata knjigovodstveno evidentirani. Obveza povjerenstva je u posebne popisne liste popisati dugoročna i kratkoročna potraživanja, utvrditi stvarno stanje i razlike između stvarnog stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja usklađivanjem podataka s dužnicima. Nadalje, Izvještaj o obavljenom popisu treba, između ostalog, sadržavati mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima, kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima, prijedlog o otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, mjerama protiv osoba odgovornih za neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Točnost stanja potraživanja od kupaca iskazanih u poslovnim knjigama na dan 31. listopada provjerava se potvrdom stanja od strane kupaca (dužnika). Uobičajeno se navedeno provjerava putem izvoda otvorenih stavaka (IOS-a). IOS predstavlja pregled dugovanja i potraživanja

primatelja IOS-a prema stanju u poslovnim knjigama pošiljatelja na određeni dan. Potvrda stanja otvorenih stavaka odnosno dugovanja u računovodstvenom smislu je dokaz valjanosti potraživanja od kupca te je potvrda realnosti u poslovnim knjigama iskazanih potraživanja i prihoda po pojedinom osnovu. IOS obrasci mogu imati i suštinsku ulogu kao priznanje duga, ali samo u slučaju kada je usklađeni izvod iz otvorenih stavki ovjeren od strane ovlaštene osobe za zastupanje tvrtke, što je važno u slučaju sudskog spora i pri utvrđivanju rokova zastare svakog pojedinog potraživanja.

IOS se može koncipirati na način da se od kupca traži izjava slaže li se s iznosom duga navedenim u IOS-u ili na način da se od dužnika odgovor traži samo ako se ne slaže s iznosom duga koji je naveden u IOS-u. S obzirom na to da obveznici ne mogu utjecati na to da im se svi poslani izvodi otvorenih stavaka potvrđeni i vrate, drugi navedeni način formiranja IOS-a prikladan je iz razloga što obveznik na pitanje broj 50. može odgovoriti potvrdno ukoliko su izvodi otvorenih stavaka poslani svim dužnicima. Ne vraćanje IOS-a pošiljatelju znači da se dužnik slaže s iznosom duga koji je naveden u IOS-u.

U slučajevima velikog broja dužnika, osobito kada se radi o manjim iznosima i u odnosu s fizičkim osobama – dužnicima, način usklađivanja putem IOS-a nije potrebno provoditi ako je uspostavljen kontinuirani sustav praćenja i informiranja o stanju njihova duga. Primjer takvog sustava je iskazivanje potraživanja od dužnika na svakom računu, na način da uz iznos tekućeg dugovanja sadrži i ukupan iznos dugovanja.

Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 57/22, 88/22) propisuje kako je uz račune prema potrošačima potrebno dvojno iskazati i ukupan iznos u opomeni i drugoj obavijesti o nepodmirenom dugu koja se dostavlja potrošaču. Obveza dvojnog iskazivanja se međutim ne odnosi na akte deklaratorne naravi kao što su izvodi otvorenih stavaka i konto kartice.

Preporuka je da subjekti općeg proračuna u zadnjem kvartalu 2022. godine kada se inače šalju izvodi otvorenih stavaka za otvorena potraživanja napišu napomenu obveznicima plaćanja da u slučaju da ne podmire svoja dugovanja do 31. prosinca 2022. godine, dugovanje će morati podmiriti u eurima pri čemu obveznici plaćanja imaju obvezu da sami preračunaju iznos dugovanja iz kuna u euro primjenom fiksnog tečaja konverzije i po pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

Pripremne radnje za provođenje obveznog godišnjeg popisa kod proračunskih i neprofitnih organizacija

Davor Vašiček *

U članku se, kao i svake godine, podsjeća na temeljne pripremne pravne i organizacijske aspekte provođenja popisa te ukazuje na posebnosti pojedinih postupaka. O poreznom i računovodstvenom statusu inventurnih razlika, rashodovanju i otpisu bit će riječi u sljedećem broju časopisa s obzirom na to da računovodstvena i porezna obrada popisnih elaborata slijedi tek po stvarnim i formalno pravno reguliranim odstupanjima knjigovodstvenog i stvarnog stanja. Za očekivati je da će Ministarstvo financija tijekom prosinca 2022. godine, kao i prethodnih godina, dati posebnu Uputu kojom se precizira provođenje redovitog popisa.

1. Obveza, predmet i organizacija popisa

1.1. Zakonska podloga

Potreba i važnost provedbe redovnog popisa cjelokupne imovine i obveza za proračune, proračunske korisnike i neprofitne organizacije suštinski je bitna u kontekstu realnog iskazivanja financijskog položaja i financijskog rezultata, ali i internog nadzora te fiskalne odgovornosti u poslovanju. Obveza provođenja sveobuhvatnog popisa koncem poslovne godine propisana je čl. 14. do 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) i čl. 19. do 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 121/14).

Poslovni subjekti koji obavljaju muzejsku djelatnost, iznimno, popis građe mogu obaviti u roku koji nije duži od pet godina, a proračun i proračunski korisnici koji obavljaju knjižničnu djelatnost popis knjižnične građe mogu obaviti u roku koji nije duži od roka za provođenje obvezne redovne revizije knjižnične građe utvrđenog posebnim podzakonskim aktom. Također, popis vojnih nekretnina kojima upravlja odnosno raspolaže ministarstvo nadležno za obranu može se obaviti u roku koji nije duži od tri godine. **Popis imovine ima i poseban značaj u kontekstu kontinuiranih aktivnosti na unaprjeđenju sustava upravljanja državnom imovinom.** Državni proračun i proračuni JLP(R)S te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici kao i drugi vlasnici i/ili korisnici državne imovine **dužni su sa stanjem na dan 31. prosinca svake godine provesti sveobuhvatni popis državne imovine kojom raspolažu / upravljaju, a neovisno o pravnoj osnovi korištenja tom imovinom (knjižno vlasništvo, izvanknjižno vlasništvo, druga pravna osnova korištenja, bez dokumentirane pravne osnove) i neovisno o svom pravnom statusu.**

Pritom su se državni proračun i proračuni JLP(R)S te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici dužni pridržavati članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, dok se trgovačka društva i pravne osobe s javnim ovla-

stima kao i ustanove kojima je jedan od osnivača Republika Hrvatska ili Vlada Republike Hrvatske pridržavaju odredbi popisa koji uređuju računovodstveni sustav sukladno njihovom pravnom statusu. Popisom treba utvrditi stvarno stanje:

- **vlastite imovine (nefinancijske i financijske):** dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske (zaliha materijala, proizvoda i robe) imovine, financijske imovine (novčanih sredstava, depozita, jamčevnih pologa, vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici, potraživanja)
- **obveza**
- **aktivnih i pasivnih stavki izvanbilančnih zapisa.**

Popis uključuje imovinu evidentiranu u izvanbilančnoj evidenciji (npr. sredstva u financijskom najmu – leasingu, fiducijarna i hipotekarna vlasništva i sl.) **kao i potencijalne obveze** koje se također prate u izvanbilančnoj evidenciji (npr. dana jamstva, instrumente osiguranja i sl.). Radi se naime o elementima koji mogu imati značajan utjecaj na poslovanje u budućnosti. Obveza uključivanja u popis izvanbilančnih stavaka i formalno je uvedena dopunjenim čl. 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu (Nar. nov 108/20) **gdje je navedeno:** „Popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa iz članka 85. ovoga Pravilnika.“ U navedenom članku 85. navedeno je da:

“Skupina računa 99 – Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to:

- tuđa imovina dobivena na korištenje
- dana jamstva
- dana kreditna pisma
- instrumenti osiguranja plaćanja,
- potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i
- ostali izvanbilančni zapisi.,,

Na jednak način, sukladno profesionalnim pravilima, trebaju postupiti i neprofitne organizacije.

Na temelju provedenog popisa i konstatiranog stvarnog stanja imovine potrebno je uskladiti / ustrojiti analitičke evidencije i/ili pomoćne poslovne knjige **o svim pojavnim oblicima imovine** i to tako da:

* Prof. dr. sc. Davor Vašiček, Sveučilište u Rijeci Ekonomski fakultet.

- analitičke evidencije i pomoćne knjige o nekretninama moraju sadržavati najmanje podatke i informacije propisane Uredbom o Registru državne imovine,
- analitičke evidencije i pomoćne knjige o financijskoj imovini – dionicama i udjelima moraju sadržavati najmanje podatke i informacije propisane Uredbom o Registru državne imovine,
- analitičke evidencije i pomoćne knjige o ostalim oblicima imovine moraju sadržavati podatke potrebne za učinkovito upravljanje.

Analitička knjigovodstva i evidencije imovine obvezno se usklađuju s podacima u glavnoj knjizi.

1.3. Organizacija popisa

Računovodstvenim propisima naložena je obveza zakonskog predstavnika da osniva povjerenstvo/a za popis, određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Zakonski predstavnik proračunskog i neprofitnog subjekta o tome obvezno donosi pisanu odluku. Odlukom se određuje koliko se i koja povjerenstava za popis osnivaju, formira se središnje povjerenstvo, ako se to ocijeni potrebnim, postavlja se plan i predmet popisa, utvrđuju rokovi obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja te imenuju predsjednici i članovi povjerenstava. Povjerenstva za popis osnivaju se prema stvarnim potrebama, odnosno veličini kao i organizacijskim i poslovnim specifičnostima organizacije.

Povjerenstvo za popis, u pravilu, ima predsjednika i najmanje dva člana. Broj članova povjerenstva mora zadovoljiti potrebu sveobuhvatnosti popisa te dane rokove u kojima popis mora biti izvršen.

Predsjednik i članovi povjerenstva trebaju biti neutralni u odnosu na predmet popis koji obavljaju. To znači da, kada god je to moguće, to ne mogu biti zaposlenici koji upravljaju materijalnim i novčanim vrijednostima koje su predmet popisa te zaposlenici koji obavljaju kontrolu i nadzor. Time se osigurava veći stupanj nepristranosti popisa. U nekim slučajevima vrlo malih poslovnih subjekata zbog malog broja zaposlenika nije moguće u potpunosti osigurati ovaj princip. Popis će se u tim slučajevima provesti raspoloživim resursima, a odgovornost za njegovu vjerodostojnost je na čelniku.

Pri izboru predsjednika i članova povjerenstva treba imati na umu i njihovu stručnost kao jamstvo kvantitativne i kvalitativne vjerodostojnosti informacija o stvarnom stanju imovine i obveza.

Kod korisnika državne imovine, sastav povjerenstava za popis imovine, u pogledu stručnosti i kompetencija valja, po mogućnosti, odrediti i u skladu s obvezom sveobuhvatnog popisa državne imovine preciziranom **Uputom Ministarstva financija o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske** (KLASA: 400-06/18-01/13, URBROJ: 513-05-03/18-1 od 15.01. 2018., dostupno na mrežnim stranicama Ministarstva financija <https://mf.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-ostalo/Uputa%20o%20priznavanju,%20mjerenju%20i%20evidentiranju%20imovine%20u%20vlasni%C5%A1tvu%20RH%20-%202018.pdf>).

Sve osobe odgovorne za popis trebaju biti upoznate sa svojim obvezama koje proizlaze iz dodijeljenih im zadataka, ali

i odgovornosti. Predsjednik i članovi povjerenstva za popis odgovorni su za:

- točnost stanja utvrđenog popisom,
- pravilno sastavljanje popisnih lista,
- pravodobno obavljanje popisa i
- vjerodostojnost i točnost izvještaja o obavljenom popisu.

U nastavku daje se pojednostavljeni primjer odluke o popisu proračunskog subjekta koji je za potrebe popisa osnovao više od jednog povjerenstva. Primjer je u potpunosti primjenjiv i na neprofitne organizacije uz prilagodbe pravnih izvora.

Klasa:

Urbroj:

Rijeka, 2. prosinca 2022. godine

Na osnovi odredbe članka 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) i članka xx. Statuta XXX ravnatelj YYY, donosi

ODLUKU

o popisu imovine, obveza i potraživanja

I. Poradi utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obveza i vjerodostojnosti knjigovodstvenih evidencija, na dan 31. prosinca 2022. godine, nalaže se provođenje popisa:

1. Nefinancijske imovine

- neproizvedene dugotrajne imovine
- proizvedene dugotrajne imovine
- plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti
- sitnog inventara
- nefinancijske imovine u pripremi
- proizvedene kratkotrajne imovine

2. Financijske imovine

- novca na računima i u blagajni
- depozita i jamčevnih pologa
- danih zajmova
- vrijednosnih papira
- dionica i udjela u glavnici
- potraživanja.

3. Obveza

4. Izvanbilačnih zapisa

II. Za obavljanje popisa osnivaju se sljedeća povjerenstva:

1. Središnje povjerenstvo u sastavu:

predsjednica
član
član
rezervni član

2. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine u sastavu:

predsjednik
član
član
rezervni član

3. Povjerenstvo za popis financijske imovine, potraživanja, obveza i izvanbilačnih zapisa u sastavu:

predsjednica
član

član
rezervni član

III. U svako povjerenstvo imenuju se predsjednik i dva člana te rezervni član. Ako predsjednik ili član povjerenstva nije u mogućnosti sudjelovati u radu povjerenstva, rezervni član mijenja člana povjerenstva, a prvi član mijenja predsjednika. Član povjerenstva može biti svaki zaposlenik koji ne rukuje niti je odgovoran za predmet popisa.

IV. Organizaciju sveukupnog popisa provodi Središnje povjerenstvo, a organizaciju popisa pojedinih oblika imovine i obveza predsjednik za to imenovanog povjerenstva.

V. Povjerenstva će do 5. siječnja 2023. dostaviti izvještaje o obavljenom popisu Središnjem povjerenstvu. U svojim izvještajima povjerenstva su dužna konstatirati naturalne razlike, stanje/funkcionalnost imovine te po mogućnosti obaviti procjenu viškova i manjkova poštujući načela procjene utvrđene Uputom Ministarstva financija o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske (KLASA: 400-06/18-01/13, URBROJ: 513-05-03/18-1 od 15.01. 2018.).

Uz navedeno, povjerenstva će navesti uzroke nastalih razlika te po potrebi predložiti otpis, odnosno rashodovanje imovine.

VI. Središnje povjerenstvo će objediniti izvještaje povjerenstava i izraditi skupni izvještaj o obavljenom popisu, preispitati utvrđene viškove i manjkove te prijedloge za otpis, odnosno rashodovanje i dostaviti ga do 15. siječnja 2023. Ravnatelju.

Ravnatelj

Dostaviti: članovima Povjerenstava

2. Pripremne radnje

Prije samog provođenja fizičkog popisa potrebno je da povjerenstvo za popis i odjeli u kojima se obavlja popis obave pripremne radnje. Temeljitim pripremnim radnjama olakšava se sama provedba te osigurava izvršenje popisa u predviđenim rokovima. Pripremne radnje popisnog povjerenstva čine:

- plan rada u kojem su popisani svi poslovi popisa,
- utvrđivanje rokova obavljanja pojedinih poslova popisa, i
- pribavljanje popisnih lista.

Središnje povjerenstvo, ako je osnovano, pismenim putem obavještava predsjednike i članove povjerenstva o obvezi i rokovima pripremnih radnji. Pripremne radnje obvezni su obaviti i odjeli u kojima se obavlja popis, a one se sastoje od:

- osiguranja dostupnosti imovine popisu,
- omogućavanja dostupnosti dokumentacije o imovini i obvezama koje su predmet popisa,
- provjera postojanja inventarnih brojeva na imovini,
- kod potraživanja i obveze potrebno je provjeriti je li za svako potraživanje odnosno obvezu, za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument te jesu li svi poslovni događaji iz dokumenata proknjiženi,
- usklađivanja podataka evidentiranih u pomoćnim knjigama i evidencijama sa stanjem u glavnoj knjizi.

Sve osobe odgovorne za popis trebaju biti upoznate sa svrhom popisa, njihovim zadacima, odgovornošću i drugim pitanjima važnim za početak popisa.

3. Provedba popisa

Prvi zadatak povjerenstva za popis pri provedbi samog popisa sastoji se od utvrđivanja, mjerenja i prebrojavanja materijalnih predmeta popisa. Podaci konstatirani popisom unose se pojedinačno u naturalnim izrazima u popisne liste. Popisne liste se zatim potpisuju od strane predsjednika te svih članova povjerenstva čime se potvrđuje njihova vjerodostojnost. Nakon unošenja stvarnog i knjigovodstvenog stanja u popisne liste utvrđuju se količinske razlike između stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja. Ustanovljene razlike se vrijednosno obračunavaju. Povjerenstvo za popis utvrđuje uzroke tih razlika i daje prijedlog njihove likvidacije. Kod popisivanja imovine i obveza potrebno je utvrditi redoslijed obavljanja popisa materijalne i nematerijalne imovine, potraživanja i obveza te uočiti razlike.

Nematerijalna imovina, potraživanja i obveze popisuju se na temelju dokumentiranosti njihovih iskaza u knjigovodstvenim evidencijama. Popis zapravo predstavlja provjeru njihove pravne i knjigovodstvene utemeljenosti.

Sve promjene nastale od dana popisa do datuma pod kojim se provodi popis (31. prosinac 2021.) moraju se pridodati ili oduzeti od popisom utvrđenog stvarnog stanja u popisnim listama, ovisno o poslovnim događajima i transakcijama, tako da se dobije stvarno stanje na datum 31. prosinca 2021. godine.

4. Izvještaj o obavljenom popisu

Svako povjerenstvo obvezno je nakon obavljenog popisa sastaviti izvještaj o rezultatima obavljenog popisa i uz njega priložiti popisne liste. Središnje povjerenstvo (ako je osnovano), uz izvještaje povjerenstava, sastavlja izvještaj o općim opažanjima pri popisu.

Izvještaj povjerenstva o obavljenom popisu treba sadržavati:

- mišljenja o utvrđenom manjku odnosno višku,
- prijedlog načina knjiženja utvrđenog manjka odnosno viška,
- mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima kao i ne-naplativim te zastarjelim potraživanjima,
- mišljenje o načinu likvidacije trajno neupotreblijive dugotrajne nefinancijske imovine i obustavljenih investicija,
- primjedbe i izjave zaposlenika koji rukuju materijalnim i novčanim vrijednostima o ustanovljenim razlikama i eventualne druge primjedbe,
- objašnjenje viškova odnosno manjkova koji su nastali kao posljedica mogućih pogrešaka zbog zamjene pojedinih vrsta odnosno dimenzija istovrsnog materijala, sitnog inventara i dr. i
- prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.

5. Usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja

Nakon razmatranja izvještaja o obavljenom popisu zakonski predstavnik odlučuje o:

1. načinu likvidacije utvrđenih manjkova,,
2. načinu knjiženja utvrđenih viškova
3. visini otpisa nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza,
4. rashodovanju proizvedene dugotrajne imovine i sitnog inventara te
5. mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenosti knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Na temelju odluka zakonskog predstavnika potrebno je uskladiti stanja imovine, obveza i izvora iskazanih u knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjima ustanovljenim u izvještaju o popisu. Utvrđene popisne (inventurne) razlike – viškove i manjkove evidentira se u knjigovodstvenim evidencijama na temelju naloga za knjiženje koje u tu svrhu sastavlja voditelj računovodstva, a daje zakonski predstavnik.

Poseban naglasak potrebno je staviti na obveze proračunskih subjekata u svezi usklađivanja knjigovodstvenog i stvarnog stanja **potraživanja**. Naime, prema izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 3/2018, članak 37.a)

(1) *Ispravak vrijednosti potraživanja provodi se na kraju godine uzimajući u obzir:*

- kašnjenje u naplati preko godine dana
- pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom.

(2) *Ako se s naplatom potraživanja kasni:*

- između jedne i tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50 %
- iznad tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100 %.

(3) *Ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 75 %.*

(4) *Bez obzira na provođenje ispravka vrijednosti potraživanja u skladu s ovim člankom, proračuni i proračunski korisnici moraju poduzimati sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun, odnosno financijski plan prema važećim propisima.*

(5) *U potpunosti ispravljena potraživanja zadržavaju se u bilančnoj evidenciji sve do trenutka prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu.*

(6) *Ispravak vrijednosti potraživanja ne predstavlja promjenu u vrijednosti imovine i obveza, a provodi se zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa u razredu 9 Vlastiti izvori i odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa ispravka vrijednosti potraživanja.*

U nastavku daje se primjer Odluke o otpisu potraživanja i obveza proračunskog korisnika XXX, a koji je u potpunosti primjenjiv i za neprofitne organizacije (uz prilagodbu pravnog izvora).

Na osnovi članka 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18126/19 i 108/20), članka xx. Statuta proračunskog korisnika XXX ravnatelj/Upravno vijeće XXX na sjednici održanoj 18. siječnja 2023., donijelo je ovu

ODLUKA

o otpisu potraživanja i obveza na dan 31. prosinca 2022. godine

I. Ovom odlukom ravnatelj/Upravno vijeće proračunskog korisnika XXX na osnovi prijedloga Središnjeg povjerenstva za popis imovine, obveza i potraživanja sa stanjem na dan 31. prosinca 2022. godine, otpisuje:

1. potraživanja u ukupnom iznosu od... kn s osnova:

a)	kn
b)	kn
c)	kn

2. obveze proračunskog korisnika XXX u ukupnom iznosu od... kn s osnova:

a)	kn
b)	kn

Tablice s pojedinačno navedenim prijedlozima za otpis potraživanja i obveza po pravnim i fizičkim osobama sastavni su dio Odluke.

II. Zaduzuju se nadležne službe proračunskog korisnika XXX da izvrše otpis potraživanja i obveza iz točke I. Odluke u poslovnim knjigama proračunskog korisnika XXX.

III. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa:

Ur. broj:

Karlovac, 18. siječnja 2023.

Ravnatelj/ Predsjednik Upravnog vijeća

Prema računovodstvenim propisima zakonski predstavnik obavezan je na temelju izvještaja o popisu i priloženih popisnih lista odlučiti, između ostalog, i o rashodovanju sredstva, opreme i sitnog inventara. **Pritom valja voditi računa o mogućim statutarnim ograničenjima zakonskog predstavnika u pogledu pojedinačne vrijednosti o kojoj on može samostalno odlučivati.**

Imovina koja više nije za upotrebu rashoduje se na temelju odluke o rashodovanju. Odlukom o rashodovanju utvrđuje se imovina koja je za rashodovanje uz navođenje njezine nabavne i sadašnje vrijednosti te ispravka vrijednosti. Istim se aktom može utvrditi kako će se dalje postupati s rashodovanim imovinom, iako se u praksi to često propisuje posebnim odlukama. Rashodovanu imovinu moguće je uništiti ili otuđiti. Govoreći o otuđenju, misli se ponajprije na prodaju ili doniranje. Bitno je naglasiti da **se isknjiženje imovine iz knjigovodstvene evidencije ne provodi na temelju odluke o rashodovanju, već izvornih dokumenata o primopredaji pri prodaji ili donaciji (ako se rashodovana imovina prodala ili donirala), odnosno komisijskog zapisnika o uništenju rashodovane imovine (ako se rashodovana imovina dala uništiti) ili odgovarajućeg dokumenta o preuzimanju imovine od strane specijaliziranih subjekata za zbrinjavanje otpada.**

PDV i porez na dobit po odbitku na usluge iz inozemstva

Ivan Čevizović*

Branka Remenarić**

U članku autori daju pregled odredbi Zakona o porezu na dodanu vrijednost kojima se regulira oporezivanje usluga primljenih od pravnih osoba iz inozemstva. PDV tretman primljenih usluga ovisi o mjestu oporezivanja, kao i poreznom statusu primatelja usluge. To se osobito odnosi na slučajeve kod kojih je pružatelj usluge nerezident. Primitak usluga od nerezidenata može imati za posljedicu drugačiji PDV tretman u odnosu na slučaj da istu uslugu obavi rezident. Osim toga, nabavljanje usluga u inozemstvu za sobom povlači i možebitni porez na dobit po odbitku koji se nerijetko zaboravlja.

1. Što se za potrebe PDV-a smatra uslugom?

Mjesto obavljanja usluga je relevantno za određivanje je li neka usluga oporeziva u Hrvatskoj ili nije. Prije svega, prilikom razmatranja odgovarajućeg poreznog tretmana nužno je prepoznati da je u nekoj transakciji došlo do obavljanja usluga. Prema odredbama čl. 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (NN, br. 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/118, 121/19, 138/20, 39/22 i 113/22; Rješenje USRH 99/13, 153/13, 115/16), obavljanje usluga predstavlja svaku transakciju koja se ne smatra isporukom dobara. Prema tome, sve transakcije koje ne uključuju prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, smatraju se obavljanjem usluga.

Ove transakcije uključuju:

- prijenos prava,
- suzdržavanje od neke radnje ili trpljenje neke radnje ili stanja,
- obavljanje usluga po nalogu nadležnih državnih tijela ili u njihovo ime ili na temelju odredbi zakona,
- korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti za koja je u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez,
- obavljanje usluga bez naknade od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti.

2. Mjesto obavljanja usluga

Prema odredbama članka 17. Zakona o porezu na dodanu vrijednost opće načelo u određivanju mjesta obavljanja usluga je:

- B2B usluge – mjestom obavljanja usluga drugom poreznom obvezniku smatra se mjesto sjedišta tog poreznog obveznika.

- B2C usluge – mjestom obavljanja usluga osobi koja nije porezni obveznik smatra se mjesto u kojem porezni obveznik koji obavlja usluge ima sjedište.

Odstupanja od osnovnog načela određivanja mjesta obavljanja usluga dano je za sljedeće vrste usluga:

Vrsta usluge	B2B	B2C
Posredničke usluge obavljene osobama koje nisu porezni obveznici	Osnovno načelo	Mjesto gdje je obavljena transakcija za koju se posreduje
Usluge u vezi s nekretninama ¹	Mjesto gdje se nekretnina nalazi	Mjesto gdje se nekretnina nalazi
Usluge prijevoza putnika	Mjesto gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijeđenim udaljenostima	Mjesto gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijeđenim udaljenostima
Usluga prijevoza dobara izvan EU	Osnovno načelo	Mjesto gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijeđenim udaljenostima.
Usluga prijevoza dobara unutar EU ²	Osnovno načelo	Mjesto početka prijevoza
Usluge u kulturi i njima slične usluge ³	Mjesto gdje se ta događanja stvarno odvijaju	Mjesto gdje se te aktivnosti stvarno odvijaju
Pomoćne usluge u prijevozu i usluge u vezi s pokretnim dobrima	Osnovno načelo	Mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju
Usluge pripremanja hrane i usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićem osim onih koje se stvarno obavljaju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika obavljenog unutar Europske unije	Mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju	Mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju

¹ Uključujući usluge stručnjaka i posrednika za prodaju nekretnina, smještaj u hotelima ili objektima slične namjene uključujući kampove za odmor ili mjesta uređena za kampiranje, davanje prava na uporabu nekretnina i usluge pripreme i koordinacije građevinskih radova, kao što su usluge arhitekata i građevinskog nadzora.

² Prijevoz dobara unutar Europske unije je prijevoz dobara kod kojeg se mjesto početka prijevoza i mjesto završetka prijevoza nalaze na područjima dviju različitih država članica.

³ Primjerice, izložbe i sajmovi te pomoćne usluge u vezi s tim događajima.

* Doc. dr. sc. Ivan Čevizović, Čevizović Ivan j.t.d., Zagreb

** Doc. dr. sc. Branka Remenarić, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Zagreb

Vrsta usluge	B2B	B2C
Usluge pripremanja hrane i usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićem koje se stvarno obavljaju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika obavljenog unutar Europske unije	Mjesto početka prijevoza putnika	Mjesto početka prijevoza putnika
Usluge kratkotrajnog iznajmljivanja prijevoznih sredstava ⁴	Mjesto gdje se ta prijevozna sredstva stvarno stavljaju na raspolaganje primatelju usluge	Mjesto gdje se ta prijevozna sredstva stvarno stavljaju na raspolaganje primatelju usluge
Usluge dugotrajnog iznajmljivanja prijevoznih sredstava ⁵	Osnovno načelo	Mjesto gdje primatelj usluge ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište
Telekomunikacijske usluge ⁶ , usluge radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljene usluge ⁷	Osnovno načelo	Mjesto gdje primatelj usluge ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište

Mjestom obavljanja usluga osobi koja nije porezni obveznik i koja ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište izvan Europske unije smatra se mjesto gdje taj primatelj usluga ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište za:

- prijenos i ustupanje autorskih prava, патената, licencija, zaštitnog znakovlja i sličnih prava,
- usluge oglašavanja,
- usluge konzultanata, inženjera, odvjetnika, računovođa, prevoditelja i druge slične usluge savjetovanja,
- usluge obrade podataka,
- ustupanje informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvu,
- bankarske i financijske transakcije, transakcije osiguranja uključujući reosiguranje, uz izuzetak iznajmljivanja sefova,
- ustupanje osoblja,
- iznajmljivanje pokretne materijalne imovine, osim svih prijevoznih sredstava,

⁴ Kratkotrajnim iznajmljivanjem smatra se neprekidno posjedovanje ili korištenje prijevoznog sredstva tijekom razdoblja koje traje najviše 30 dana, odnosno, u slučaju plovila, najviše 90 dana.

⁵ Iznimno, mjestom dugotrajnog iznajmljivanja plovila za razonodu osobi koja nije porezni obveznik smatra se mjesto gdje je to plovilo stvarno stavljeno na raspolaganje korisniku, ako tu uslugu obavi isporučitelj iz mjesta u kojem ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu koja se nalazi u tom mjestu.

⁶ **Telekomunikacijskim uslugama** u smislu ovoga Zakona smatraju se usluge koje se odnose na prenošenje, emitiranje i prijam signala, teksta, slika i zvukova ili informacija bilo koje vrste preko žica, radija, optičkih ili drugih elektromagnetskih sustava, uključujući s tim uslugama povezani prijenos ili ustupanje prava na korištenje kapaciteta za takvo prenošenje, emitiranje ili prijam. Telekomunikacijske usluge u smislu ovoga Zakona uključuju i omogućavanje pristupa globalnim informacijskim mrežama.

⁷ **Elektronički obavljenim uslugama** u smislu ovoga Zakona osobito se smatra: isporuka web-sjedišta, udomljavanje web-sjedišta, daljinsko održavanje programa i opreme, isporuka računalnih programa i njihovo ažuriranje, isporuka slika, tekstova i informacija te omogućavanje pristupa bazama podataka, isporuka glazbe, filmova i igara, uključujući igre na sreću i kockarske igre te emitiranje političkih, kulturnih, umjetničkih, sportskih, znanstvenih i zabavnih programa i priredbi, učenje **na daljinu**. **Ako porezni obveznik koji obavlja usluge i primatelj usluga komuniciraju elektroničkom poštom, ne radi se o elektronički obavljenoj usluzi.**

- suzdržavanje od obavljanja, u cijelosti ili djelomično, gospodarske djelatnosti ili prava navedenih u ovom stavku,
- omogućavanje pristupa do sustava za prirodni plin koji se nalazi na području Europske unije ili do bilo koje mreže koja je priključena na takav sustav, te do sustava za električnu energiju ili mreža za grijanje ili hlađenje i prijevoza ili prijenosa po tim sustavima ili mrežama, te obavljanje drugih usluga koje su s time izravno povezane.

Ako Hrvatski porezni obveznik obavlja navedene usluge navedenim osobama dužan je provjeriti koje su njegove obveze u državi koja se definira kao mjesto obavljanja usluga, odnosno, posljedično i oporezivanja navedenih usluga.

3. Nastanak oporezivog događaja i obračun porezne obveze

Oporezivi događaj nastaje kada su usluge obavljene. Obveza obračuna PDV-a nastaje kada je nastao oporezivi događaj, a utvrđena obveza PDV-a iskazuje se u prijavi PDV-a za razdoblje oporezivanja u kojem je obavljena usluga. Ako je usluga obavljena, a nije izdan račun, obveza obračuna PDV-a nastaje kada je nastao oporezivi događaj. Ako je izdan račun, a nije obavljena usluga, obveza obračuna PDV-a nastaje kada je izdan račun. Prema članku 30. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, ako se usluge obavljaju kontinuirano, smatra se da su usluge obavljene po isteku razdoblja za koje se izdaju računi ili se obavljaju plaćanja. Pri tome se smatra da, ako se usluge za koje je primatelj usluga obvezan platiti PDV, a koje se kontinuirano obavljaju u razdoblju duljem od godinu dana i za koje u tom razdoblju nisu izdani računi ili nije obavljeno plaćanje smatraju obavljenima nakon isteka svake kalendarske godine, sve dok se ne obustavi obavljanje tih usluga.

Primatelj usluga iz drugih država članica EU, ako je pravna osoba, dužan je prethodno zatražiti PDV ID broj od nadležne Porezne uprave. U ovom slučaju nema praga stjecanja, kao od nabave dobara, koji bi ovu obvezu odgodili do ostvarenja određenog iznosa. Ova obveza nastaje za svaku uslugu, bez obzira na njezinu vrijednost. U tom slučaju pravna osoba, rezident, svom dobavljaču (isporučitelju usluge) dostavlja svoj PDV ID broj koji mora biti naveden na računu dobavljača. Kako će većina usluga o kojima ovdje pišemo biti oporeziva prema osnovnom načelu, prema sjedištu primatelja, kupac će biti dužan obračunati PDV prema hrvatskim poreznim propisima. Istovremeno, nastaje obveza podnošenja PDV obrasca za razdoblje (mjesec) u kojemu je usluga obavljena, ako i prijave stjecanja za usluge primljene od strane rezidenata drugih država članica EU.

4. Porez po odbitku

Neprofitne organizacije i proračunski korisnici u pravilu nisu obveznici poreza na dobit. Iznimka je obavljanje gospodarske djelatnosti, u kojem slučaju se i ove organizacije upisuju u registar poreznih obveznika i obvezno obračunavaju i plaćaju porez na dobit. Međutim i u slučaju kada se ne obavlja gospodarska djelatnost, može nastati obveza obračuna i plaćanja poreza na dobit po

odbitku. Prema članku 31. Zakona o porezu na dobit (NN, br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20) porez po odbitku jest porez kojim se oporezuje dobit koju ostvari nerezident u Republici Hrvatskoj. Iako iz ovoga još nije potpuno jasna poveznica s neprofitnim organizacijama, stavak 2. daje odgovor na to pitanje. **Naime, porezni obveznik poreza po odbitku je isplatelj.**

Osnovica poreza po odbitku je bruto iznos naknade koju tuzemni isplatelj plaća nerezidentu – inozemnom primatelju. Međutim, ako naknada podliježe obvezi plaćanja poreza na dodanu vrijednost, porez po odbitku plaća se na osnovicu bez poreza na dodanu vrijednost. Porez po odbitku plaća se na kamate, dividende, udjele u dobiti te na autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava), koje se plaćaju inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe. Porez po odbitku plaća se i na usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge, plaćene inozemnim osobama.

Porez po odbitku obračunava se na sve vrste kamata koje se plaćaju u inozemstvo, osim na kamate plaćene po financijskom najmu, na robne kredite za kupnju dobara koja obvezniku služe za obavljanje djelatnosti, na kredite koje daje inozemna banka ili druga financijska institucija, imateljima obveznica, državnih i korporativnih, inozemnim pravnim osobama. Autorskim pravima i drugim pravima intelektualnog vlasništva, prema članku 49., stavku 1. Pravilnika o porezu na dobit (NN, br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20 i 1/21), smatraju se i naknade za ustupanje prava na uporabu intelektualnog vlasništva koje obuhvaćaju zaštitu prava na reprodukciju književnih, umjetničkih i znanstvenih djela, kinematografskih djela, patenata, zatim prava na uporabu imena proizvoda i zaštitnih znakova, dizajna ili modela, planova, nacрта, tajnih formula ili postupaka, prava na uporabu industrijskog, komercijalnog ili znanstvenog iskustva, prava na patent, licenciju, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodnu formulu, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo, koja su prava zaštićena pravnim propisima i običajima kojima se regulira njihovo stjecanje i uporaba.

Usluga istraživanja tržišta podrazumijeva način prikupljanja tržišnih informacija, određivanje obilježja tržišta, mjerenje potencijala tržišta, analizu udjela u tržištu, analizu prodaje, istraživanje trendova poslovanja, kratkoročna i dugoročna predviđanja, ispitivanje ponuda konkurencije, istraživanje cijena, testiranje novih i postojećih proizvoda na tržištu. U usluge istraživanja tržišta ne spadaju usluge promidžbe i reklame. U slučaju poslovnog savjetovanja koje obavi nerezident, takvim uslugama smatra se svaki oblik poslovnog savjeta ili konzultacije. Iznimka od navedenoga propisana je stavkom 5., članka 49. Pravilnika, a odnosi se na održavanje tečajeva, seminara, radionica i sličnih metoda poučavanja,

zatim usluge inženjera, arhitekata i slične usluge koje za rezultat imaju pisane podloge o postupanju (idejni i izvedbeni projekti, nacrti, upute i druge isprave o postupanju). Nadalje, ne smatraju se uslugama poslovnog savjetovanja usluge koje se zaračunavaju kao usluge posredovanja i zastupanja u nekom poslu, usluge koje se oporezuju prema članku 21. stavak 1. točka 3. Zakona o porezu na dohodak te usluge korištenja raznih baza podataka.

4.1. Stopa poreza po odbitku

Prema članku 31. Zakona o porezu na dobit, u primjeni su tri stope poreza po odbitku:

- 10 % za isplate dividendi i udjela u dobiti te naknade za nastupe inozemnih izvođača (umjetnika, zabavljača i sportaša) kada naknadu isplaćuje tuzemni ili inozemni isplatelj prema ugovoru s inozemnom osobom koja nije fizička osoba i u tom slučaju ne nastaje obveza obračuna poreza na dohodak i doprinosa za fizičku osobu izvođača.
- 15 % za ostale transakcije opisane u prethodnom poglavlju
- 20 % na sve vrste usluga, a koje su plaćene osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave, odnosno nadzora poslovanja u državama koje se smatraju poreznim utočištima ili financijskim centrima, osim država članica Europske unije te država s kojima je Republika Hrvatska sklopila i primjenjuje ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, a država je objavljena na EU popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

4.2. Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

Republika Hrvatska ima sklopljenih 60-ak ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji su relevantni u slučaju plaćanja prema nerezidentima. Odredbe ovih ugovora smanjuju stopu poreza po odbitku ili potpuno eliminiraju oporezivanje porezom po odbitku isplate prema nerezidentu. Primjena ugovora ogleda se u jednom od modela:

- Smanjenja stope poreza po odbitku – primjenjivo kod kamata i autorskih naknada, te dividendi – uobičajeno ugovorena stopa od 0%, 5%, 10% ili 15%. Za primjenu navedenih sniženih stopa isplatelj mora od nerezidenta, kojemu se isplaćuje naknada, primiti odgovarajući zahtjev za umanjene porezne obveze ili povrat više plaćenog poreza.
- Neobračunavanja poreza po odbitku – ovo će biti slučaj kod ostalih isplata, osim prethodno navedenih, koje su uobičajeno oporezive prema državi rezidentnosti pružatelja ovih vrsta usluga (obično članak 7. Ugovora, a koji se odnosi na dobit ostvarenu poslovanjem). U ovom slučaju, isplatelj također mora imati raspoloživ dokaz da je primatelj naknade rezident države ugovornice. Ovo se dokazuje potvrdom o rezidentnosti.

U pojedinim slučajevima odredbe ugovora neće rezultirati nižim poreznim opterećenjem. U tom slučaju odredbe ugovora se ne primjenjuju, već se porez po odbitku obračunava prema tuzemnim propisima. Posljedično, primatelj naknade ne treba dostaviti posebnu dokumentaciju kojom dokazuje svoju rezidentnost u državi ugovornici kako bi se mogao primijeniti povoljniji porezni tretman predviđen ugovorom.

Godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada za 2022. godinu

Mirjana Mahović Komljenović*

Sa zadnjom isplatom plaće u prosincu 2022. godine, a najkasnije do 31. prosinca, poslodavci, odnosno isplatitelji primitaka od nesamostalnog rada obvezni su za svoje radnike, sastaviti godišnji obračun plaće. Ovo vrijedi ako je porezno opterećenje u kalendarskoj godini bilo različito, radi čega je porez na dohodak uplaćen u većem iznosu. Godišnji obračun poreza iz plaća obavlja se sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o porezu na dohodak. Utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak iz plaće za 2022. godinu, poslodavci mogu obaviti samo za one radnike koji su kod njega ostvarivali plaću u cijelom poreznom razdoblju, a nisu mijenjali prebivalište ili uobičajeno boravište između gradova i općina koje su propisale plaćanje prireza porezu na dohodak. Godišnji obračun poreza iz plaća poslodavci su dužni iskazati samo u obrascu JOPPD.

1. Uvod

Godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada, propisan je odredbama čl. 47.st.1. i 2. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. do 138/20.– dalje Zakon) te čl. 25. st. 5. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17. do 112/22. – dalje – Pravilnik. Prema navedenim zakonskim odredbama, poslodavci i isplatitelji primitaka (plaće) i mirovine, obvezni za svoje radnike i druge fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada, obaviti godišnji obračun poreza na dohodak u mjesecu prosincu tekuće godine a najkasnije do 31. prosinca, ako tijekom godine dohodak od nesamostalnog rada (plaća odnosno mirovina) nije redovito mjesečno isplaćivana ili je porezno opterećenje u pojedinim mjesecima bilo različito radi čega je porez uplaćen u većem iznosu. **Prema navedenom, godišnji obračun poreza iz plaće za 2022. godinu treba obaviti u prosincu 2022. godine, a najkasnije do 31. prosinca 2022.,** i to u pravilu pri zadnjoj isplati dohotka od nesamostalnog rada, ako su zadovoljeni propisani uvjeti za obvezno sastavljanje godišnjeg obračuna.

Budući prema čl. 92.st.3. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14. do 98/19.), poslodavac može isplatiti radniku plaću u mjesecu u kojem je obavljen rad (na zadnji radni dan u tom mjesecu) ili do 15-og dana u tekućem mjesecu za obavljeni rad u prethodnom mjesecu, to proizlazi da poslodavac obavlja godišnji obračun plaće za prosinac u prosincu 2022. godine ili sa isplatom plaće u prosincu, a koja se odnosi na studeni 2022. godine.

Prema čl. 91. st.1. t. 7. Zakona, za poslodavca kao isplatitelja primitka od nesamostalnog rada, pravnu osobu propisana je visoka novčana kazna od 10.000,00 kn do 50.000,00 kn ako za svoje radnike i fizičke osobe ne sastavi godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada, dok je za fizičke osobe obrtnike i osobe koje obavljaju drugu samostalnu djelatnost, novčana kazna utvrđena u iznosu od 5.000,00 do 30.000,00 kn.

2. Razlozi za obvezno sastavljanje godišnjeg obračuna

Poslodavac i isplatitelj primitaka i mirovina, **obvezno sastavlja** godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada, u slijedećim slučajevima:

- ako tijekom godine dohodak od nesamostalnog rada nije redovito mjesečno isplaćivan, radi čega radnici nisu mogli iskoristiti pravo na osobne odbitke na godišnjoj razini ili je po toj osnovi porezno opterećenje u pojedinim mjesecima bilo različito, te je porez uplaćen u većem iznosu (primjerice u jednom mjesecu su isplaćene dvije plaće koje su oporezivane po najvišoj stopi),
- ako su radnici tijekom poreznog razdoblja koristili pravo na roditeljski, roditeljski ili posvojiteljski dopust, bolovanje iznad 42 dana ili drugi dopust za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada plaće na teret sredstava obveznih osiguranja, uz uvjet da su navedeno pravo koristili manje od 12 mjeseci poreznog razdoblja, te
- u svim drugim slučajevima kada je porezno opterećenje u poreznom razdoblju bilo različito, te bi na temelju godišnjeg obračuna radnik ostvario razliku za povrat preplaćenog poreza ili razliku za uplatu manje uplaćenog poreza, a radi ravnomjernog godišnjeg oporezivanja odnosno izravnivanja porezne osnovice.

Godišnjim obračunom poreza na dohodak iz plaće, poslodavci omogućavaju radnicima korištenje poreznih prava koja nisu iskoristili tijekom godine, te im se na godišnjoj razini izravnava porezna osnovica. Stoga je svrha sastavljanja godišnjeg obračuna da se radnicima odmah po učinjenom obračunu i to sa zadnjom isplatom plaće u prosincu, vrati preplaćeni porez ako je isti u vidu predujma više plaćen tijekom godine, odnosno da se uplati razlika poreza i prireza ako je isti nedovoljno uplaćen tijekom godine. Radi navedenog, radnici više ne moraju čekati godišnji obračun za 2022. godinu kojeg provodi Porezna uprava u posebnom postupku po službenoj dužnosti u 2023. godini.

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec, Ministarstvo financija-porezna uprava, Zagreb

3. Utvrđivanje godišnje obveze poreza na dohodak od nesamostalnog rada

Pri godišnjem obračunu, poslodavac ili isplatitelj primitka (plaće) i mirovine odnosno sam porezni obveznik, obvezan je utvrditi godišnji dohodak od nesamostalnog rada koji je isplaćen u poreznom razdoblju, koji se umanjuje za 12 mjesčnih osobnih odbitaka prema podacima iz porezne kartice.

Navedeno je propisno čl. 47. st. 4. Zakona, prema kojem poslodavac i isplatitelj primitka, u godišnjem obračunu treba koristiti isključivo podatke o ukupnom iznosu godišnjeg osobnog odbitka, na temelju podataka koji su iskazani na poreznoj kartici radnika odnosno obrascu PK, uzimajući u obzir od kada vrijede iskazani podaci.

Na utvrđenu poreznu osnovicu, primjenjuju se dvije porezne stope i to 20% i 30%, a kako je to prikazano u tablici:

Stope porez na dohodak u kn

Porezne stope	Mjesečna porezna osnovica	Godišnja porezna osnovica
20%	do 30.000,00	do 360.000,00
30%	iznad 30.000,00	iznad 360.000,00

Iznos godišnjeg poreza na dohodak potrebno je uvećati i za propisanu stopu prireza ako radnik ima prebivalište ili uobičajeno boravište u gradu ili općini koja je propisala obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak.

Prema čl. 24. st. 5. Zakona, obračunani porez na dohodak od nesamostalnog rada, kao i predujam poreza na dohodak, umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine ili poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, isključivo temeljem podataka koji su upisani na Obrazac PK (čl. 57.st.1. Pravilnika).

3.1. Uvjeti za sastavljanje godišnjeg obračuna poreza na dohodak

Ako su ispunjena dva uvjeta propisana čl. 47. st. 2. Zakona, poslodavac i isplatitelj primitaka i mirovina, obvezan je sastaviti godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada, i to za:

- ▶ radnike i fizičke osobe koji su kod njega bili zaposleni i ostvarivali plaću ili mirovinu u cijelom poreznom razdoblju (od 1.1. do 31.12. 2022. godine), te
- ▶ radnike koji nisu mijenjali prebivalište ili uobičajeno boravište između gradova i općina koje su propisale plaćanje prireza porezu na dohodak.

Prema navedenom, poslodavac ima obvezu sastavljanja godišnjeg obračuna poreza na dohodak za sve radnike u slučajevima neredovite isplate plaće u tijeku godine, ako je u pojedinom mjesecu isplaćena veća plaća, otpremnina, jubilarna nagrada ili neka druga naknada u iznosu većem od Zakonom i Pravilnikom propisanog neoporezivog iznosa, zbog čega je obračun poreza obavljen primjenom veće porezne stope nego na godišnjoj razini, kao i zbog isplate naknade plaće na

teret sredstava obveznih osiguranja, osim ako to pravo nije korišteno svih 12 mjeseci poreznog razdoblja.

Međutim, **poslodavac ne može sastaviti godišnji obračun za radnike koji kod njega nisu bili zaposleni cijelu godinu te za radnike koji su mijenjali mjesto prebivališta između gradova i općina koji su propisali obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak.**

Za one radnike za koje poslodavac ne sastavlja godišnji obračun poreza, svoje pravo na povrat poreza za 2022. godinu mogu ostvariti u posebnom postupku kojeg Porezna uprava obavlja po službenoj dužnosti ili podnošenjem obrasca ZPP-DOH.

3.2. Utvrđivanje prosječne godišnje stope prireza

Obveza sastavljanja godišnjeg obračuna poreza na dohodak od nesamostalnog rada odnosi se i na radnike koji su tijekom cijele godine radili kod istog poslodavca i nisu mijenjali prebivalište odnosno uobičajeno boravište, ali im se tijekom godine promijenila postojeća stopa prireza. U tom slučaju **poslodavac ima obvezu izračunavanja prosječne godišnje stope prireza**, te za radnike sastavlja godišnji obračun poreza na dohodak (u slučaju neredovitih isplata plaće, redovitih isplata plaća ali s različitim poreznim opterećenjem, odnosno za radnike koji su tijekom godine ostvarivali pravo na isplatu naknada, potpora, nagrada iznad propisanih iznosa).

▶ **Primjer izračuna prosječne stope prireza ako se smanjila stopa prireza porezu na dohodak tijekom 2022. godine:**

Stopa prireza do 28. veljače 2022. godine iznosila je 12 % (Grad Kutina), a od 1. ožujka je smanjena na 10 %. Prosječna stopa prireza koja iznosi 10,33 %, izračunana je na slijedeći način:

$$2 \text{ mj.} \times 12 \% = 24; \quad 10 \text{ mj.} \times 10 \% = 100;$$

$$\text{Ukupno } 100 + 24 = 240 / 12 \text{ mj.} = 10,33 \%$$

4. Neredovita isplata plaća tijekom godine

U slučaju neredovitih isplata plaća tijekom godine, treba uvažavati odredbe čl. 25. st. 5. Zakona. Navedenim odredbama Zakona propisano je da u slučaju kada poslodavac ili isplatitelj primitka na dan dospelosti ne isplati plaću, a istodobno je prema zakonu kojim se uređuju radni odnosi, obvezan dostaviti radniku **obračun iznosa koji je bio dužan isplatiti (ovaj obračun je i ovršna isprava)**, tada i predujam poreza od nesamostalnog rada obračunava i dospijeva na naplatu istodobno s nastankom obveze dostave obračuna radniku o dospjelim, a neisplaćenom primitku.

Primjerice, ako plaća za rujun 2022. godine nije isplaćena tijekom listopada, poslodavac je bio dužan do 31. listopada 2022. godine uručiti radniku obračun dospjele a neisplaćene plaće i uplatiti doprinose te predujam porez na dohodak i prirez.

Prema tome, **poslodavac u slučaju neredovite isplate plaće tijekom godine, više nema obvezu sastavljanja godišnjeg obračuna plaće, jer poslodavac radniku priznaje pravo na mjesečni osobni odbitak bez obzira što nije u tom mjesecu radniku isplatio plaću.**

Stoga se više ne utvrđuje razlika poreza i prireza za povrat radniku, jer je poslodavac priznavao osobni odbitak radnici-

ma i za one mjeseci u godini u kojima im nije isplatio ugovorenu plaću, budući istodobno s nastankom obveze dostave radniku obračunane svote koju je bio dužan isplatiti, dospijeva na naplatu i obračunani predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada. Kada naknadno isplati plaću za neki od proteklih mjeseci, poslodavac više ne obračunava porez na dohodak i prirez, jer ih je već obračunao.

5. Utvrđivanje i povrat razlike poreza i prireza po godišnjem obračunu

Kako bi za radnike utvrdio godišnji porez na dohodak i prirez, poslodavac koristi podatke iz obračunske platne liste te podatke koji su iskazani u JOPPD obrascu. Godišnji obračun porez na dohodak od nesamostalnog rada obavlja se za svakog radnika posebno, a utvrđuje se od porezne osnovice – godišnjeg primitka od nesamostalnog rada umanjeno za u toj godini uplaćene doprinose za MO osiguranje I. i II. stupa te za osobni odbitak na godišnjoj razini na temelju podataka iz Obrascu PK.

Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka služi za pokrivanje osnovnih životnih potreba radnika te za uzdržavanje djece i članova njegove uže obitelji, a uvećava se za vlastitu invalidnost radnika te za invalidnost djece ako ista postoji, prema propisanom faktorima.

Umanjenjem ukupnih primitaka po osnovi nesamostalnog rada za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja i ukupni godišnji osobni odbitak radnika, dobiva se porezna osnovica na koju se obračunava porez na dohodak po propisanim poreznim stopama i prirez ako je propisan za mjesto prebivališta ili uobičajenog boravišta radnika. Godišnja obveza poreza na dohodak za 2022. godinu utvrđuje se primjenom dviju poreznih stopa od 20% i 30%, a obračunani godišnji porez iz plaće uvećava se za propisanu stopu prireza.

Pri godišnjem obračunu poreza na dohodak iz plaće, uspoređuje se iznos utvrđene godišnje porezne obveze i uplaćenog predujma poreza i prireza tijekom godine, te utvrđuje razlika najčešće za povrat više plaćenog poreza na dohodak i prireza, kojeg je poslodavac obavezan vratiti radniku.

U tom slučaju poslodavac može:

- odmah vratiti radniku preplaćeni iznos poreza na dohodak i prireza, a koji se može prebiti sa njegovom obvezom poreza na dohodak i prireza kod zadnje isplate plaće,
- umanjenoj tekuće porezne obveze ostalih radnika s područja iste općine ili grada, ili
- podnijeti zahtjev za povrat ili „preknjiženje“ poreza i prireza elektroničkim putem nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu ili prebivalištu, ako je iznos povrata veći od obveze poreza na dohodak i prireza kod zadnje isplate plaće, putem aplikacije SNU– Specifikacije nepovezanih uplata. U tom slučaju poslodavac može rad-

nicima obaviti povrat tek kada primi više plaćeni porez i prirez ili može radnicima obaviti povrat poreza i prireza na teret vlastitih sredstava.

Zahtjev za povrat ili „preknjiženje“ više plaćenog poreza na dohodak i prireza, poslodavac može podnijeti Poreznoj upravi samo ako su podneseni svi JOPPD obrasci, ako su zaduženja i naplaćene kamate po JOPPD obrascima povezane s uplatama te ako nisu iskazana dugovanja na knjigovodstvenim karticama o kojima Porezne uprava vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju.

6. Godišnji obračun pri isplati naknade na teret HZZO -a ili državnog proračuna

Poslodavac je obavezan sastaviti godišnji obračun poreza na dohodak i za svoje radnike ako im je u dijelu godine isplaćivana plaća, ali su krajem godine zatečeni na korištenju nekog od prava, primjerice radi nesposobnosti na rad zbog bolovanja, korištenja prava na roditeljski, roditeljski ili posvojiteljski dopust, dopust radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada plaće na teret sredstava HZZO ili proračuna RH. Zbog isplate neoporezivih naknada na teret sredstava HZZO ili proračuna RH, radnici tijekom godine nisu bili u mogućnosti iskoristiti svoje pravo na 12 mjesečnih osobnih odbitaka. Radi navedenog **u godišnjem obračunu poreza na dohodak, navedeni radnici ostvarit će pravo na ukupan godišnji iznos osobnog odbitka i na izravanje porezne osnovice, te na povrat tijekom godine preplaćenog poreza i prireza.**

Međutim, poslodavac nema obvezu sastavljanja godišnjeg obračuna poreza na dohodak iz plaće za one radnike kojima nije isplaćivana plaća, već su isti ostvarili pravo na naknadu plaće na teret HZZO i državnog proračuna tijekom svih 12 mjeseci u godini, budući su navedene naknade neoporezive, te nije ni bilo uplate poreza i prireza po toj osnovi.

Primjer 1: Korištenje prava na roditeljski dopust

Fizička osoba Lucija Lucić s prebivalištem u Karlovcu u kojem propisana stopa prireza iznosi 9 %, prestala je koristiti pravo na roditeljski dopust sa 31. 8 2022. godine te se vratila na posao i od 1.9. 2022. godine, a prema sklopljenom ugovoru o radu sa poslodavcem prima mjesečnu bruto plaću u iznosu od 12.000,00 kn. Prema dostavljenoj PK kartici, radnica ostvaruje pravo samo na osnovni osobni odbitak u iznosu od 4.000,00 kn mjesečno (dijete uzdržava suprug.) Poslodavac redovito isplaćuje plaću koja je za mjesec rujna radnici isplaćena 10. listopada 2022. godine. Poslodavac je obavezan napraviti godišnji obračun plaće u kojem radnici priznaje 12 mjesečnih osobnih odbitaka, a kako porezne osnovice nema (osobni odbici su veći od ostvarenog dohotka), radnica će ostvariti povrat u iznosu od 3.964,80 kn, a koliko iznosi uplaćeni porez i prireza za 2022. godinu.

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

Godišnji obračun plaće za 2022. za radnicu Luciju Lucić

mjesec isplate	iznos plaće	doprinosi iz plaće	dohodak	osobni odbitak	porezna osnovica	porez	prirez	porez i prirez	neto plaća za isplatu
listopad	12.000,00	2.400,00	9.600,00	4.000,00	5.600,00	1.120,00	100,80	1.220,80	8.379,20
studeni	12.000,00	2.400,00	9.600,00	4.000,00	5.600,00	1.120,00	100,80	1.220,80	8.379,20
prosinao	12.000,00	2.400,00	9.600,00	4.000,00	5.600,00	1.120,00	100,80	1.220,80	8.379,20
I-XII	36.000,00	7.200,00	28.800,00	12.000,00	16.800,00	3.360,00	302,40	3.662,40	25.137,60
godišnji obračun	36.000,00	7.200,00	28.800,00	48.000,00	-	-	-	-	-
Razlika						-3.360,00	-302,40	-3.662,40	3.662,40 + 8.379,20

Godišnji obračun poreza za 2022. godinu, poslodavac sastavlja na slijedeći način:

Red. br.	OPIS	Godišnji obračun za 2022.
1.	Godišnji iznos bruto plaće	36.000,00
2.	Doprinosi iz plaće 20%	7.200,00
3.	Dohodak	28.800,00
4.	Godišnji osobni odbitak (12 x 4.000,00)	48.000,00
5.	Godišnja porezna osnovica	-
6.	porez po stopi 20% (do 360.000,00)	-
7.	godišnji prirez za grad Karlovac 9%	-
8.	ukupno godišnji porez i prirez	-
9.	uplaćeno poreza i prireza I-XII	3.662,40
10.	više uplaćeno poreza i prireza	3.662,40

Na temelju godišnjeg obračuna, poslodavac će radnici zajedno sa isplatom plaće u prosincu 2022. godine vratiti na tekući račun preplaćeni porez i prirez za 2022. godinu u iznosu od 3.662,40 kn, što uvećano za plaću iznosi 12.041,60 kn. (8.379,20 + 3.662,40)

7. Godišnji obračun zbog neravnomjernog poreznog opterećenja

Obveza godišnjeg obračuna poreza iz plaća propisana je i za one poslodavce koji su tijekom godine svojim radnicima redovito isplaćivali plaću, ali s različitim poreznim opterećenjem u pojedinim mjesecima, radi čega je došlo do oporezivanja primjenom veće porezne stope nego na godišnjoj razini. Tada se godišnjim obračunom poreza na dohodak od nesamostalnog rada, utvrđuje pravo radnika na povrat preplaćenog poreza na dohodak i prireza tijekom godine. To mogu biti slučajevi kada tijekom poreznog razdoblja poslodavac isplaćuje radnicima osim plaće veći iznos bonusa ili trinaestu plaću kao nagradu za uspješno obavljen posao, jubilarnu nagradu, otpremninu, isplatu oporezive otpremnine u mjesecu zajedno sa isplatom plaće za taj mjesec, naknade, potpore ili ostale nagrade u iznosu većem od neoporezivog iznosa koji je propisan Pravilnikom.

Primjerice, zbog isplate većeg iznosa bonusa u mjesecu studenom 2022. godine zajedno sa isplatom plaće za mjesec listopad 2022. godine, poslodavac je radniku obračunao i obustavio porez po stopi od 20% na mjesečnu poreznu osnovicu do 30.000,00 kn i po stopi od 30% na mjesečnu poreznu osnovicu iznad 30.000,00 kn. Međutim, na temelju

godišnjeg obračuna poreza na dohodak iz plaće proizlazi da radnik treba platiti porez na dohodak samo po stopi od 20%. Stoga se sastavljanjem godišnjeg obračuna poreza iz plaće za radnika, izravna porezna osnovica i utvrđuje pravo na povrat tijekom godine više plaćenog poreza i prireza, a zbog ravnomjernog oporezivanja na godišnjoj razini.

Napominje se da će godišnji obračun poreza iz plaće zbog neravnomjernog poreznog opterećenja poslodavci sastavljati samo za radnike s velikom plaćom, budući se stopa poreza na dohodak od 30% primjenjuje na godišnju poreznu osnovicu veću od 360.000,00 kn.

8. Godišnji obračun poreza zbog promjene osobnog odbitka tijekom godine

Pri utvrđivanju predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada, radnicima se priznaje osobni odbitak kao neoporezivi dio dohotka isključivo na temelju podataka iz porezne kartice – Obrasca PK, kojom raspolažu poslodavci i isplatiitelji primitaka. Od 1. siječnja 2018. godine, na zahtjev i uz suglasnost radnika odnosno fizičke osobe koja ostvaruje primitke od nesamostalnog rada, poreznu karticu poslodavcu dostavlja Porezna uprava elektroničkim putem, dok za umirovljenika – korisnika mirovine, poreznu karticu Hrvatskom zavodu za mirovinskog osiguranje, elektroničkim putem Porezna uprava dostavlja po službenoj dužnosti. Međutim, iznimno ako poslodavac nije korisnik sustava ePorezna ili ako nije ishodio suglasnost radnika ili umirovljenika, poreznu karticu može Porezna uprava izdati i u papirnatom obliku.

Prema članku 28. Pravilnika, kod utvrđivanja dohotka od nesamostalnog rada, osobni odbitak može se koristiti samo kod onog poslodavca odnosno isplatiitelja plaće i mirovine kod kojega se nalazi porezna kartica radnika. Ako radnik ostvaruje primitke i kod drugih poslodavaca odnosno isplatiitelja plaće, ne smije istodobno koristiti osobni odbitak, već su ti poslodavci dužni obračunati porez na dohodak od nesamostalnog rada ne uzimajući u obzir osobni odbitak.

8.1. Raskid radnog odnosa i uvid u PK bivšeg radnika

Prema odredbama čl. 26. st. 6. te čl. 83. st. 5. Zakona sa primjenom od 1. siječnja 2020. godine, radi raskida radnog odnosa odnosno prestanku rada, poslodavac i isplatiitelj plaće pri isplati plaće bivšim radnicima za posljednji mjesec rada kod tog poslodavca, **ima uvid u poreznu karticu bivšeg radnika te**

neiskorišteni odnosno iskorišteni iznos osobnog odbitka, a najkasnije do dana dospelosti plaće za posljednji mjesec rada, te isti može koristiti podatke o osobnim odbicima.

Prema tome, od početka 2020. godine korištenjem elektroničke usluge ePorezna poslodavcu je omogućen uvid u poreznu karticu radnika koji više nije kod njega u radnom odnosu, te može pri isplati plaće bivšem radniku za posljednji mjesec rada a najkasnije do isplate plaće ili do dana dospelosti plaće za posljednji mjesec rada kod tog poslodavca, uzeti u obzir neiskorišteni iznos osobnog odbitka radnika. Radi navedenog, radnik više ne mora čekati provođenje posebnog postupka utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak kojeg Porezna uprava provodi po službenoj dužnosti, kako bi iskoristio pravo na osobni odbitak na koji ima pravo za taj mjesec.

8.2. Evidentiranje promjena osobnog odbitka tijekom godine

Prema čl. 26.st.4. Zakona, svaku promjenu podataka koja utječe na neoporezivi dio dohotka (promjene u vezi s uzdržavanim članovima, promjene prebivališta ili uobičajenog boravišta), radnik, umirovljenik i fizička osoba koja ostvaruje primitke iz čl. 21. Zakona, obvezna je prijaviti Poreznoj upravi u roku od 30 dana od dana nastanka promjene:

- putem svog poslodavca uz suglasnost radnika,
- izravno putem sustava egrađani, ili
- iznimno, putem nadležne ispostave Porezne uprave,

te dostaviti odgovarajuće isprave, kako bi poslodavac temeljem upisane promjene u Obrascu PK mogao ispravno obračunati i obustaviti porez i prirez iz plaće. **Prihvaćene i evidentirane promjene poslodavac primjenjuje pri slijedećim isplatama plaća i mirovina.**

To može biti slučaj kada je kod radnika tijekom godine došlo do povećanja osobnog odbitka zbog rođenja djeteta, nastupa vlastite invalidnosti ili invalidnosti za uzdržavane članove uže obitelji, a koje povećanje faktora osobnog odbitka nije bilo upisano u poreznu karticu - obrazac PK u roku kojim bi se osiguralo da se nastala promjena uzme u obzir prije prve slijedeće isplate plaće.

Ako promjenu podataka na obrascu PK, radnik nije obavio na vrijeme, poslodavcu nije bila poznata promjena faktora osobnog odbitka u trenutku isplate plaće, radi čega se u pojedinim mjesecima porez na dohodak obračunava i plaća po višim stopama nego što bi to trebalo na godišnjoj razini.

Tako je primjerice radnik kojem se rodilo dijete 15. travnja 2022. godine, promjenu porezne kartice i povećanje osobnog odbitka za uzdržavano dijete na temelju izvoda iz matice rođenih, trebao prijaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu te dostaviti poslodavcu do 15. svibnja 2022. godine. Kada se podaci koji utječu na iznos osobnog odbitka promijene u poreznoj kartici u tijeku mjeseca, pravo na osobni odbitak uvijek se zaokružuje na pune mjesece i to u korist poreznog obveznika. Prema navedenom, radnik ostvaruje pravo na uvećani osobni odbitak za rođeno dijete već od travnja 2022. godine, a kako je obrazac PK ispravljen u svibnju kada je već obračunan i obustavljen porez iz plaće za travanj 2022. godine, to se uvećani osobni odbitak može iskoristiti **dobrovoljnim sastavljanjem godišnjeg obračuna poreza na dohodak** od strane poslodavca u prosincu 2022. godine.

Dobrovoljno sastavljanje godišnjeg obračuna poreza i prireza iz plaće, poslodavac obavlja na isti način kao i u slučajevima kada je to obavezan učiniti, što znači samo za radnike koji su kod njega radili tijekom cijele godine te nisu mijenjali prebivalište ili uobičajeno boravište između gradova i općina koji su propisali obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak.

Ako poslodavac nije odlučio dobrovoljno sastaviti godišnji obračun poreza, pravo na godišnje osobne odbitke radnici mogu ostvariti putem zahtjeva za priznavanjem prava u posebnom postupku podnošenjem Obrasca ZPP- DOH, koji se za 2022. godinu. može podnijeti do kraja veljače 2023. godine. Ako su građani korisnici elektroničke usluge e-građani, obrazac ZPP-DOH za 2022. godinu podnose elektroničkim putem korištenjem usluga koje se nude putem jedinstvenog portala Porezne uprave.

Više plaćeni porez vraća se poreznom obvezniku prema rješenju kojeg je Porezna uprava dužna dostaviti do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

8.3. Mobilna aplikacija porezne uprave - mPorezna

U sklopu projekta „Povezivanje i unaprjeđenje aplikativnih rješenja unutar Informacijskog sustava Porezne uprave i razvoj mPorezne“ sufinanciranog od Europske unije iz Europskog socijalnog fonda, od 30. rujna 2021. godine dostupna je i mobilna aplikacija Porezne uprave – mPorezna, za porezne obveznike koji su korisnici mobilnih uređaja.

Korištenjem usluga mPorezna, porezni obveznici mogu kroz mobilnu aplikaciju ostvariti uvid u svoje podatke, zaprimljene poruke i porezne akte, mogu podnositi zahtjeve te dobiti informacije o svojim poreznim obvezama, provjeriti obavijesti i rokove podnošenja obrazaca kroz personalizirani porezni kalendar, podnijeti zahtjev za izmjenom podataka na poreznoj kartici (PK), kao i platiti dug korištenjem 2d barkoda.

Preduvjet za korištenje aplikacije je posjedovanje Android uređaja s Android operativnim sustavom inačice 8 i višim, koji se može preuzeti putem Google Play-a.

Za prijavu u aplikaciju potrebno je posjedovati valjanu NIAS vjerodajnicu značajne ili niske razine sigurnosti. Značajna razina sigurnosti uključuje primjerice - mToken, Fina Soft certifikat, token/m-token uređaje banaka koji su povezani sa sustavom NIAS, dok niska razina sigurnosti uključuje ePass, ePošta, AAI@EduHr korisničko ime i lozinku, HT Telekom ID.

Prema tome, korištenjem mobilne aplikacije mPorezna, povećana je dostupnost elektroničkih usluga Porezne uprave, a korištenjem iste poreznim obveznicima je omogućeno da podnose **zahtjev za izmjenom podataka na poreznoj kartici** u vezi s uzdržavanim članovima uže obitelji i djecom, promjenom prebivališta ili uobičajenog boravišta kao i druge promjene koje imaju utjecaja na neoporezivi dio dohotka.

9. Primjeri utvrđivanja godišnjeg iznosa poreza na dohodak

U primjerima u nastavku prikazuje se utvrđivanje godišnjeg iznosa poreza na dohodak i prireza za 2022. godinu koju poslodavac obavlja sa zadnjom isplate plaće u prosincu 2022. godine.

Primjer 2. Povećanje osobnog odbitka u tijeku mjeseca

Radniku Petru Perić s prebivalištem u Šibeniku u kojem propisana stopa prireza iznosi 10 %, poslodavac isplaćuje plaću do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, u iznosu od 15.500,00 kn. Prema podacima iz obrasca PK radnik ostvaruje pravo na osnovni osobni odbitak u iznosu od 4.000,00 kn.

Međutim, radi rođenja djeteta (D1) dana 20. svibnja 2022. godine, radnik ima pravo na uvećani osobni odbitak od svibnja 2022. u iznosu od 5.750,00 kn. (Osnovni osobni odbitak - 4.000,00 + D1 - 1.750,00), za što je poslodavcu dostavio poreznu karticu s izmijenjenim podacima 20. lipnja 2022. godine.

Budući je poslodavac u mjesecu lipnju već isplatio radniku plaću za svibanj i priznao osobni odbitak od 4.000,00 kn (prije nego što mu je radnik dostavio poreznu karticu s izmijenjenim podacima), pravo na uvećanje osobnog odbitka može se ostvariti tek pri slijedećim isplata plaće za lipanj u srpnju 2022. godine.

Mjesečni obračun plaće obavljen je na slijedeći način:

Red. br.	OPIS	Mjesečni obračun plaće u razdoblju 1 – 5 mj (osobni odbitak 4.000,00)	Mjesečni obračun plaće u razdoblju 6-12 mj (osobni odbitak 5.750,00)
1.	Bruto plaća	15.500,00	15.500,00
2.	Doprinosi iz plaće 20%	3.100,00	3.100,00
3.	Dohodak	12.400,00	12.400,00
4.	Osnovni osobni odbitak	4.000,00	5.750,00
5.	Porezna osnovica	8.400,00	6.650,00
6.	porez po stopi 20% (do 360.000,00)	1.680,00	1.330,00
7.	prirez za grad Šibenik 10%	168,00	133,00
8.	ukupno porez i prirez	1.848,00	1.463,00
9.	Neto plaća radnika	10.552,00	10.937,00
10.	Doprinosi za ZO 16,5%	2.557,50	2.557,50

Stoga će u prosincu 2022. godine poslodavac sastaviti godišnji obračun poreza na dohodak u kojem će radniku priznati za 4 mj osobni odbitak u iznosu od 4.000,00 kn (umjesto za

obračunanih 5 mjeseci) te za 8 mj u iznosu od 5.750,00 kn (umjesto za obračunanih 7 mjeseci).

Godišnji obračun poreza za 2022. godinu, poslodavac sastavlja na slijedeći način:

Red. br.	OPIS	Obračun plaće tijekom 2022.	Utvrđivanje godišnjeg obračuna za 2022.
1.	Godišnji iznos bruto plaće	186.000,00	186.000,00
2.	Doprinosi iz plaće 20%	37.200,00	37.200,00
3.	Dohodak	148.800,00	148.800,00
4.	Godišnji osobni odbitak	60.250,00 (5 x 4.000,00 = 20.000,00 7 x 5.750,00 = 40.250,00)	62.000,00 (4 x 4.000,00 = 16.000,00 8 x 5.750,00 = 46.000,00)
5.	Godišnja porezna osnovica	88.550,00	86.800,00
6.	porez po stopi 20% (do 360.000,00)	17.710,00	17.360,00
7.	godišnji prirez za grad Šibenik 10%	1.771,00	1.736,00
8.	ukupno godišnji porez i prirez	19.481,00	19.096,00
9.	više uplaćeno poreza i prireza (19.481,00 – 19.096,00)		385,00

Iznos više obračunanog poreza i prireza koji je utvrđen u godišnjem obračunu u iznosu od 385,00 kn, poslodavac vraća radniku pri isplati plaće za mjesec studeni koja se isplaćuje 10. prosinca 2022. godine.

Primjer 3: Isplata bonusa zajedno s plaćom

Pravna osoba „Lipa“ d.o.o. sa sjedištem u Samoboru, ima cijelu godinu zaposlenog jednog radnika, Stjepana Babić sa prebivalištem u Zagrebu (prirez 18%) koji prema sklopljenom ugovoru o radu prima mjesečnu bruto plaću u iznosu od 16.000,00 kn. Prema dostavljenoj PK kartici ostvaruje pravo osobni odbitak u iznosu od 4.000,00 kn mjesečno jer nema uzdržanih članova. Poslodavac je radniku u listopadu isplatio veću plaću u iznosu od 55.000,00 kn, radi čega je došlo do oporezivanja primjenom veće stope poreza od 30%. Radi navedenog je potrebno izravnati poreznu osnovicu na godišnjoj razini.

Godišnji obračun plaće za 2022. za radnika Stjepana Babić

Mjesec isplate	Iznos plaće	Doprinosi iz plaće	Dohodak	Osobni odbitak	Porezna osnovica	Porez	prirez	Ukupno porez i prirez	Neto plaća za isplatu
siječanj	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
veljača	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
ožujak	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
travanj	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
svibanj	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
lipanj	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
srpanj	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
kolovoz	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
rujan	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
listopad	55.000,00	11.000,00	44.000,00	4.000,00	40.000,00	9.000,00	1.620,00	10.620,00	33.380,00
studen	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
I-IX	215.000,00	43.000,00	172.000,00	44.000,00	128.000,00	26.600,00	4.788,00	29.972,00	140.612,00
prosinac	16.000,00	3.200,00	12.800,00	4.000,00	8.800,00	1.760,00	316,80	2.076,80	10.723,20
I-XII	231.000,00	46.200,00	184.800,00	48.000,00	136.800,00	28.360,00	5.104,80	33.464,80	151.335,20
godišnji obračun	231.000,00	46.200,00	184.800,00	48.000,00	136.800,00	27.360,00	4.924,80	32.284,80	152.515,20
Razlika						-1.000,00	-180,00	-1.180,00	1.180,00

Poslodavac sastavlja godišnji obračun poreza za 2022. godinu prema obračunskoj ispravi odnosno platnoj listi radnika, a koji se utvrđuje na slijedeći način:

Red. br.	OPIS	Godišnji obračun 2022.
1.	Godišnji iznos bruto plaće (11mj x 16.000,00 + 55.000,00 za 1 mj)	231.000,00
2.	Doprinosi iz plaće 20%	46.200,00
3.	Dohodak	184.800,00
4.	Godišnji osobni odbitak (12 mj x 4.000,00)	48.000,00
5.	Godišnja porezna osnovica	136.800,00
6.	porez po stopi 20% (do 360.000,00) porez po stopi od 30%	27.360,00 -
7.	godišnji prirez 18%	4.924,80
8.	ukupno godišnji porez i prirez	32.284,80
9.	uplaćeno poreza i prireza I-XII	33.464,80
10.	više uplaćeno poreza i prireza	1.180,00

Na temelju godišnjeg obračuna i ravnomjerno raspoređene porezne obveze po mjesecima, poslodavac će radniku zajedno sa isplatom plaće u prosincu 2022. godine vratiti preplaćeni porez i prirez za 2022. godinu u iznosu od 1.180,00 kn, što uvećano za neto plaću iznosi 11.912,20 kn. (10.732,20 + 1.180,00).

9.1. Iskazivanje podataka u Obrascu JOOPD

U **Obrazac JOPPD** - izvješću o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja, upisuju se podaci o isplati plaće u zadnjem mjesecu kalendarske godine, te podaci iz godišnjeg obračuna poreza na dohodak i prireza.

Podaci se iskazuju na Obrascu JOPPD na str B u zasebnim redcima:

- ▶ posebno iznos plaće za 11 mjesec koja je isplaćena u prosincu,
- ▶ posebno iznos godišnjeg obračuna poreza za 2022. godinu

U JOPPD obrascu na str A pod V.1. ukupan iznos predjuma poreza na dohodak i prireza po osnovi nesamostalnog rada (1.1. + 1.2.), iskazuje se više plaćeni porez u iznosu od 1.180,00 kn s negativnim predznakom „-“, a koji iznos predstavlja razliku preplaćenog poreza i prireza iskazanog na str B JOPPD (broj stupca 14.1. i 14.2.). Prema podacima iz primjera godišnjeg obračuna poreza na dohodak za radnika Stjepana Babić, na str. B JOPPD obrasca upisuje se slijedeći podaci:

Oznaka stupca	Naziv stupca	Šifra
6.2.	oznaka primitka / obveze doprinosa	0406 – obveze po konačnom godišnjem obračunu poreza na dohodak i prireza po osnovi dohotka od nesamostalnog rada (iz priloga 3)
10.1. i 10.2.	razdoblje obračuna od; razdoblje obračuna do	cijela godina od 1.1. 2022. do 31.12.2022.
14.1. i 14.2.	iznos obračunanog poreza na dohodak i prireza	može biti negativan s predznakom minus „-“, 1.000,00 i 180,00
16.2.	iznos za isplatu	iznos preplaćenog poreza koji se vraća radniku (1.180,00 kn)

Obrazac JOPPD dostavlja se Poreznoj upravi na dan isplate plaće ili najkasnije slijedeći dan, a vraćeni porez na dohodak i prirez uvećava neto plaću radnika.

10. Ispravak pogreške u Obrascu JOPPD

Prema čl. 83.st.11 i 12. Pravilnika, propisano je da se ispravak JOPPD obrasca obavlja kada se naknadno utvrdi manji ili viši iznos poreza i prireza za povrat od iznosa iskazanog u već predanom obrascu JOPPD.

- ▶ Ako je za poreznog obveznika na izvornom Obrascu JOPPD iskazan povrat po godišnjem obračunu poreza na dohodak od nesamostalnog rada, a za kojega se naknadno utvrdi da je pogrešan, odnosno da treba iskazati manji iznos za povrat, ispravak iskazanog iznosa nije dozvoljen, već se ispravak iskazuje putem dopune izvornog Obrasca JOPPD s oznakom vrste izvješća 3 u kojem će se iskazati iznos za koji se treba umanjiti iznos povrata iskazan u izvornom Obrascu JOPPD, ali s pozitivnim predznakom. (primjer: poslodavac pri godišnjem obračunu nije uočio da je radnik promijenio podatke na poreznoj kartici – primjerice raspodjela osobnog odbitka za dijete između su-pružnika.

Poslodavac treba sastaviti novi godišnji obračun u kojem će za povrat poreza utvrditi manji iznos poreza na dohodak).

- ▶ Ako je za nekog stjecatelja primitka/osiguranika na izvornom Obrascu JOPPD iskazan povrat po godišnjem obračunu poreza na dohodak od nesamostalnog rada, a za kojega se naknadno utvrdi da je pogrešan, odnosno da treba iskazati veći iznos za povrat, ispravak iskazanog iznosa nije dozvoljen, već se ispravak iskazanog iznosa za povrat iskazuje putem dopune izvornog Obrasca JOPPD s oznakom vrste izvješća 3 u kojem će se iskazati razlika za povrat s negativnim predznakom (primjer: nakon što je sastavljen godišnji obračun, poslodavac je utvrdio da se radniku rodilo dijete u 12 mj koje je upisano na PK, i radnik ima pravo na uvećani osobni odbitak za dijete, budući se promjena osobnog odbitka tijekom mjeseca zaokružuje u korist poreznog obveznika. Poslodavac sastavlja novi obračun uzimajući u obzir i olakšicu za novorođeno dijete i utvrđuje veći iznos za povrat).

10.1. Reobračun godišnjeg obračuna

Odredbom čl. 83.st.13. Pravilnika propisano je da Ako je za nekog poreznog obveznika na izvornom obrascu iskazan povrat po godišnjem obračunu poreza na dohodak od nesamostalnog rada, a nakon toga uslijedi nova isplata primitka od kojega se utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada, a za koju isplatitelj u trenutku godišnjeg obračuna nije znao ili nije mogao znati, novi godišnji obračun (reobračun godišnjeg obračuna) iskazuje se u novom Obrascu JOPPD s oznakom vrste izvješća 1 na dan nove isplate, a u kojemu se iskazuje razlika između iznosa povrata/uplate po godišnjem obračunu iskazanog u prethodnom Obrascu JOPPD i iznosa koji je izračunan u novom godišnjem obračunu u kojemu je uzet u obzir i naknadno isplaćeni primitak.

O isplati oporezivog primitka nakon izvršenog godišnjeg obračuna poreza na dohodak od nesamostalnog rada, MF je izdalo mišljenje Klasa: 410-01/15-01/3256, Urbroj: 513-07-21-01/15-2 od 14. prosinca 2015. koje se može pronaći na mrežnim stranicama Porezne uprave, iz kojeg se izdvaja dio:

U konkretnom slučaju, mišljenja smo da se godišnji obračun poreza na dohodak trebao sastaviti s drugom (zadnjom) ispla-

tom oporezivog materijalnog prava prema ukupno ostvarenom godišnjem dohotku od nesamostalnog rada. Kako poslodavac nije postupio u skladu s navedenim, obavezan je kod predmetne isplate oporezivog materijalnog prava iz Kolektivnog ugovora izvršiti novi godišnji obračun uzimajući u obzir iznos za uplatu/povrat iz prethodnog godišnjeg obračuna, te sukladno članku 68. stavku 1. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 - ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13 i 157/14 – dalje u tekstu Pravilnik) vratiti razliku više obustavljenog i uplaćenog poreza ili obustaviti razliku manje plaćenog poreza na dohodak.

11. Zaključak

Godišnji obračun poreza na dohodak i prireza obavlja se sa zadnjom isplatom plaće u 2022. godini (obično sa isplatom plaće u prosincu za mjesec studeni), za svakog pojedinog radnika posebno. Poslodavac je obavezan je izvršiti godišnji obračun plaće za radnike koji su kod njega ostvarivali plaću u cijelom poreznom razdoblju, a nisu mijenjali prebivalište ili uobičajeno boravište između gradova i općina koje su propisale plaćanje prireza porezu na dohodak. Ako je tijekom godine uvedena nova stopa prireza, poslodavac je pri godiš-

njem obračunu plaće dužan izračunati prosječnu godišnju stopu prireza.

Svrha godišnjeg obračuna plaće je izravnanje porezne osnovice i ravnomjerno godišnje oporezivanje, ako je porezno opterećenje u poreznom razdoblju bilo različito. Godišnja obveza poreza na dohodak za 2022. godinu utvrđuje se primjenom dviju poreznih stopa od 20% i 30%, a obračunani godišnji porez iz plaće uvećava se za propisanu stopu prireza.

Pri godišnjem obračunu poreza na dohodak iz plaće, uspo-ređuje se iznos utvrđene godišnje porezne obveze i tijekom godine uplaćenog predujma poreza i prireza, te utvrđuje razlika najčešće za povrat više plaćenog poreza na dohodak i prireza, kojeg je poslodavac obavezan vratiti radniku.

Godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada iskazuje se samo u obrascu JOPPD. Poslodavci su dužni napraviti reobračun godišnjeg obračuna ako se naknadno utvrdi manji ili viši iznos poreza i prireza za povrat od iznosa koji je iskazan u već predanom obrascu JOPPD. Za radnike za koje poslodavac ne sastavlja godišnji obračun poreza, svoje pravo na povrat poreza mogu ostvariti u posebnom postupku kojeg Porezna uprava obavlja po službenoj dužnosti ili podno-šenjem obrasca ZPP-DOH.

SVEUČILIŠNA
TISKARA

Trg Republike Hrvatske 14
10000 Zagreb, Hrvatska
T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428
F: 385(01) 45 64 427
E: info@sveucilisnatiskara.hr
www.sveucilisnatiskara.hr

Božićnica i druga prigodna darivanja

Pravo isplate božićnica i prigodnih darova zaposlenici u javnom i neprofitnom sektoru ostvaruju na temelju radnoga odnosa sukladno izvorima radnog prava. Porezni aspekt pri realizaciji ovih prava uređen je u poreznim propisima. U članku se podsjeća na ostvarivanje prava na prigodne božićne nagrade u državnom, javnom i neprofitnom sektoru.

1. Uvod

Pravo na isplatu božićnice i prigodnih darova **zaposlenici ostvaruju na temelju radnog odnosa**, u skladu s izvorima radnog prava koji obvezuju poslodavca, tj. u skladu s odredbama kolektivnog ugovora, pravilnika o radu odnosno ugovora o radu.

Neoporeziva isplata božićnice i prigodnih nagrada uređena je poreznim propisima. **Zakonom o porezu na dohodak** (Nar. nov., br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 138/20.) i **Pravilnikom o porezu na dohodak** (Nar. nov., br. 10/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19., 1/20., 74/20., 1/21., 102/22. i 112/22.) definirani su, tako, **neoporezivi iznosi božićnice, prigodnih nagrada i ostalih materijalnih prava zaposlenika**. Zaposleniku je moguće isplatiti prigodne nagrade i u **višim iznosima od propisanih neoporezivih iznosa, ali se u tom slučaju iznosi koji premašuju neoporezivu svotu, u poreznom smislu, smatraju plaćom zaposlenika**.

Od 1. listopada 2022. godine primjenjuju se izmijenjene odredbe Pravilnika o porezu na dohodak koje propisuju novi, viši neoporeziv iznos prigodne godišnje nagrade (božićnica, regres i sl.), darova djeci do 15. godina starosti, darova u naravi te novčanih nagrada za radne rezultate i drugih oblika dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.), i to:

Opis	Odredbe Pravilnika o porezu na dohodak	Neoporeziv iznos u kunama	
		do 30. 09. 2022.	od 1. 10. 2022.
Prigodna nagrada (božićnica, regres i sl.)	članak 7. stavak 2. točka 5.	do 3.000,00 godišnje	do 5.000,00 godišnje
Dar djetetu do 15. godina	članak 7. stavak 2. točka 18.	do 600,00 godišnje	do 1.000,00 godišnje
Novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika	članak 7. stavak 2. točka 32.	do 5.000,00 godišnje	do 7.500,00 godišnje
Dar u naravi	članak 22. stavak 3. točka 7.	do 600,00 godišnje	do 1.000,00 godišnje

Budući da su neoporezivi iznosi nagrada i darova utvrđeni na **godišnjoj razini, prije isplate nužno je provjeriti koliki**

je iznos prigodnih nagrada i darova prethodno isplaćeno odnosno dano zaposleniku tijekom godine (je li zaposleniku isplaćen regres za godišnji odmor i u kojem iznosu, je li primio dar u naravi povodom Uskrsa i sl.) kako bi se utvrdilo može li mu se do kraja godine još isplatiti neoporeziva razlika (usporedbom novo propisanih iznosa i iznosa isplaćenih tijekom godine).

Prethodno navedena neoporeziva prigodna nagrađivanja i darivanja na kraju godine odnose se isključivo na osobe u radnom odnosu kod poslodavca. Osobe kojima se naknada za obavljeni rad povremeno isplaćuje na temelju drugog dohotka, ne ostvaruju pravo na neoporezive primitke prigodnih isplata ili darova.

Prema odredbama članka 172. Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) **neoporezivi iznosi božićnice, darova djeci do 15. godine starosti (koja su do dana 31. prosinca tekuće godine navršila 15 godina) te novčanih nagrada za radne rezultate i drugih oblika dodatnog nagrađivanja radnika izuzeti su od ovrhe i isplaćuju se na zaštićene račune zaposlenika**.

2. Ostvarivanje prava na božićnicu i prigodne darove

2.1. Izvori prava

U praksi su česte dvojbe u svezi sa samim izvorom prava na božićnicu i prigodne darove zaposlenika. Nerijetko se smatra da odredbe Pravilnika o porezu na dohodak propisuju ostvaruje li se određeno pravo ili ne. Međutim, Pravilnik o porezu na dohodak utvrđuje **neoporezive iznose** određenog prava zaposlenika, a zakoni, pravilnici, kolektivni ugovori, sporazumi, ugovori o radu i sl. utvrđuju samo pravo na isplatu i načine njegovog korištenja. **Pravo na božićnicu, prigodni dar za dan Sv. Nikole koji ostvaruje dijete zaposlenika, dar u naravi** i sl. najčešće se uređuje nekim od izvora prava zaposlenika, a koji obvezuju poslodavca: **kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu i sl.**

U slučaju da je pravo na božićnicu i druge prigodne darove uređeno u više izvora koji obvezuju poslodavca, u različitim iznosima, uz različite uvjete, sukladno članku 9. stavku 3. Zakon o radu (Nar. nov., br. 93/14., 127/17. i 98/19. - dalje u tekstu: ZOR) **primjenjuje se za radnika najpovoljnije utvrđeno pravo**.

2.2. Prava zaposlenih u nepunom radnom vremenu

U praksi postoje dvojbe o načinu ostvarivanja prava zaposlenika koji rade u nepunom radnom vremenu. Općenito je pravilo da se zaposlenicima koji rade u nepunom radnom vremenu moraju osigurati ista prava kao i onima koji rade u punom radnom vremenu. Poslodavac je **dužan osigurati iste uvjete rada zaposlenicima koji su zaposleni na temelju ugovora o radu u nepunom radnom vremenu, kao i zaposlenicima s ugovorom o radu u punom radnom vremenu** (čl. 63. st. 1. ZOR-a). To praktično znači da, ako se božićnica i prigodni darovi isplaćuju, isplaćuju se i zaposlenicima zaposlenim u punom i zaposlenicima zaposlenim u nepunom radnom vremenu.

Međutim, važno je napomenuti da je člankom 62. stavkom 6. ZOR-a određeno da se plaća i druga materijalna prava zaposlenika (**jubilarna nagrada, regres, nagrada za božićne blagdane i slično**) utvrđuju i isplaćuju **razmjerno ugovorenom radnom vremenu, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drukčije uređeno**.

Navedene odredbe ZOR propisuju, dakle, da ako zaposlenik radi polovinu radnog vremena, ostvaruje pravo na polovinu propisane božićnice (odnosno razmjerno radnom vremenu). Pravo na ukupan iznos propisane božićnice ostvaruje samo ako je takvo pravo utvrđeno u nekom od izvora radnog prava koji obvezuje poslodavca, tj. ako je utvrđeno kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu

2.3. Prava osoba koje rade u više institucija

Ako zaposlenik radi istovremeno u više ustanova, često se sklapaju sporazumi između ustanova koje zapošljavaju zaposlenika na pola radnog vremena radi usklađivanja prava.

Nerijetko zaposlenik, koji radi nepuno radno vrijeme u jednoj ili više ustanova, **ima pravo na jedan puni iznos nagrade ili dara koji će isplatiti jedna od ustanova**, no ako je sporazumom ili kolektivnim ugovorom drugačije definirano, **moгуće je da zaposlenik dobije razmjerni dio nagrade odnosno dara od svakog pojedinog poslodavca**.

Međutim, u izvoru radnog prava koji obvezuje poslodavca moguće je utvrditi da se svim zaposlenicima (i onima koji imaju ugovor o radu s punim i onima s nepunim radnim vremenom) prigodna nagrada odnosno dar isplaćuje u punom iznosu.

Kada se božićnica ili novčana nagrada za radne rezultate i drugi oblik dodatnog nagrađivanja zaposlenika isplaćuje **zaposleniku koji radi istovremeno kod dva ili više poslodavaca i/ili je tijekom poreznog razdoblja imao zasnovan radni odnos kod dva ili više poslodavaca, ali ne istodobno**, zaposlenik je obavezan, **za porezne svrhe**, prije isplate navedenih primitaka svakom poslodavcu podnijeti pisanu izjavu u kojoj treba navesti je li kod drugog i/ili bivšeg poslodavca ostvario isplatu prigodne nagrade za to porezno

razdoblje, u kojem iznosu i je li po toj osnovi obračunat i uplaćen predujam poreza na dohodak. Izjava nije potrebna ako poslodavac putem ePorezna zatraži uvid u podatke koji se odnose na isplatu navedenih neoporezivih primitaka tom zaposleniku. Izjava zaposlenika odnosno potreba uvida u podatke Porezne uprave neophodna je zbog utvrđivanja prava na neoporezivu isplatu prigodne nagrade odnosno novčane nagrade za radne rezultate jer je neoporeziv iznos navedenih primitaka utvrđen sa stajališta primatelja (zaposlenika), a ne isplatitelja primitka (poslodavca). Na primjer, ako je jedan poslodavac tijekom godine zaposleniku već isplatio prigodnu nagradu u iznosu od 3.000,00 kuna, drugi poslodavac mu može neoporezivo isplatiti samo razliku do propisanog neoporezivog godišnjeg iznosa, tj. može isplatiti još 2.000,00 kuna (5.000,00 – 3.000,00 = 2.000,00 kuna).

Izjava zaposlenika odnosno uvid u podatke Porezne uprave nisu potrebni u slučaju kada se daruje dijete zaposlenika do 15 godina starosti odnosno kada se zaposleniku daje dar u naravi. Neoporezivi iznosi navedenih primitaka zaposlenika utvrđeni su, naime, sa stajališta poslodavca, a ne zaposlenika, pa svaki poslodavac može zaposleniku neoporezivo isplatiti darove po navedenim osnovama do 1.000,00 kuna godišnje.

3. Porezni tretman božićnice

Sukladno odredbama Pravilnika o porezu na dohodak (članak 7. stavak 2. točka 5.), **poslodavac može zaposleniku tijekom godine neoporezivo isplatiti prigodne nagrade do 5.000,00 kuna godišnje** (božićnica, regres i sl.). Ako je zaposleniku tijekom godine isplaćen regres za godišnji odmor u iznosu, na primjer, 3.000,00 kuna, poslodavac mu može neoporezivo isplatiti božićnicu u iznosu do 2.000,00 kuna, a sve iznad toga iznosa se oporezuje, odnosno pribraja se plaći koja se isplaćuje u prosincu, čime se posljedično uvećava dohodak od nesamostalnog rada u tom mjesecu.

Prema članku 92 Pravilnika o porezu na dohodak, neoporeziv iznos božićnice može se isplatiti u gotovini ili na tekući račun. Oporeziv iznos božićnice isplaćuje se na tekući račun, odnosno nije dopuštena gotovinska isplata oporezivog dijela božićnice.

Poslodavac je dužan izvijestiti Poreznu upravu o iznosima isplaćene božićnice predajom obrasca JOPPD na dan isplate božićnice, a najkasnije sljedeći radni dan. Na B stranici obrasca JOPPD, za neoporeziv iznos božićnice unosi se (u polje 15.1) **oznaka 22** - Prigodne nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) za tekuće porezno razdoblje.

Neoporezivi iznosi darova i nagrada koji su utvrđeni na godišnjoj razini, primjenjuju se na sve isplate u tekućoj godini, neovisno za koje razdoblje odnosno za koju godinu se isplaćuju, osim iznimno isplata koje se odnose na prigodne godišnje nagrade (regres, božićnica i sl.). Iako takva iznimka izrijekom nije propisana u člancima Pravilnika o porezu na dohodak, posredno je uređena u prilogu 4. obrasca

JOPPD kojim su utvrđene oznake za neoporezive isplate. Tako se oznaka 22 upisuje za neoporezive prigodne nagrade za tekuće porezno razdoblje, a **oznaka 61** za neoporezive prigodne nagrade koje se odnose na prethodna porezna razdoblja. Ako poslodavac prigodnu nagradu ne isplati u 2022. godini, zbog navedene iznimke moguće je u 2023. godini isplatiti neoporezivo i 5.000,00 kuna prigodne nagrade za 2022. godinu (prethodno razdoblje) i 5.000,00 kuna za tekuće razdoblje.

3.1. Porezni tretman isplate dara za djecu

Prema odredbama članka 7. stavka 2. točke 18. Pravilnika o porezu na dohodak, poslodavac može zaposleniku koji ima dijete do 15. godini starosti (tj. koje je do dana 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina) neoporezivo isplatiti/dati dar **u iznosu do 1.000,00 kuna godišnje** (neoporeziv iznos dara povećan je 1. listopada 2022. sa 600,00 kuna na 1.000,00 kuna godišnje). Ako zaposlenik radi kod više poslodavaca, svaki mu poslodavac može neoporezivo isplatiti do 1.000,00 kuna za svako dijete do 15. godina starosti. Nadalje, ako kod istoga poslodavca rade i majka i otac djece do 15. godina starosti, poslodavac može svakom roditelju neoporezivo isplatiti do 1.000,00 kuna dara za svako dijete.

Poslodavac može neoporezivi iznos dara za dijete do 15. godina starosti isplatiti zaposleniku u novcu (u gotovini ili na račun) ili mu dati dar u naravi.

Isplaćeni dar (u novcu ili naravi) poslodavac iskazuje u obrascu JOPPD - za neoporeziv iznos dara (pod 15.1) navodi oznaku: **21-** Dar djetetu do 15 godina starosti, do propisanog iznosa. Rok predaje obrasca JOPPD s iskazanim podacima o neoporezivom iznosu dara za dijete do 15. godina starosti je do 15. u mjesecu za isplatu u prethodnom mjesecu. Kako se dar djetetu do 15. godina starosti uglavnom isplaćuje tijekom mjeseca prosinca, JOPPD obrazac se predaje do 15. siječnja naredne godine, ali s danom i oznakom izvješća na dan 31. prosinca prethodne godine (za isplate u mjesecu prosincu 2022. godine, JOPPD obrazac koji se predaje do 15. siječnja 2023. godine ima oznaku 22365).

3.2. Porezni tretman isplate dara u naravi zaposlenicima

Zaposlenicima se, osim božićnice i dara za djecu, može dati i **dar u naravi**, kao dodatni oblik prigodnog darivanja.

Neoporeziv iznos dara u naravi, prema odredbama članka 22. stavak 3. točka 7. Pravilnika o porezu na dohodak iznosi **do 1.000,00 kuna godišnje** (do 30. rujna neoporeziv iznos dara u naravi iznosio je do 600,00 kuna godišnje). Ako je poslodavac zaposleniku dao dar u naravi, na primjer, za Uskrs u iznosu od 600,00 kuna, može mu do kraja ove godine neoporezivo dati razliku do ukupnog neoporezivog godišnjeg iznosa, tj. može mu dati dar u naravi do iznosa od 400,00 kuna.

Neoporeziv dar u naravi mora biti u stvarima, uslugama ili pravima, što podrazumijeva da ne može biti isplaćen u novcu, već da:

- poslodavac zaposleniku daje dar koji mu je kupio
- zaposlenik sam bira dar u trgovini s kojom je poslodavac sklopio ugovor
- poslodavac daje zaposleniku darovni bon, kartice i sl.

Dar u naravi se **ne iskazuje u obrascu JOPPD**.

Ako zaposlenik ima više poslodavaca tijekom godine, svaki poslodavac mu može neoporezivo dati dar u naravi do 1.000,00 kuna godišnje. Ako poslodavac zaposleniku daje dar u vrijednosti koja premašuje 1.000,00 kuna, tada se razlika koja premašuje neoporezivu svotu smatra neto plaćom zaposlenika, pa je poslodavac obavezan obračunati sva obvezna javna davanja na taj iznos (porez, prirez, doprinose).

4. Božićnice i darovi djeci u državnom i javnom sektoru

4.1. Pravo na darove djeci u državnim službama

Državni službenici i namještenici pravo na dar za djecu ostvaruju na temelju Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Nar. nov., br. 56/22.) i Dodatka I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Nar. nov. br. 127/22.).

Članak 56. navedenog Kolektivnog ugovora utvrđuje da **svakom službeniku i namješteniku**, roditelju djeteta mlađeg od 15 godina i koje je navršilo 15 godina u tekućoj godini u kojoj se isplaćuje dar, pripada pravo na dar u prigodi dana Sv. Nikole. Pravo ostvaruje službenik i namještenik koji je na dan Sv. Nikole (6. prosinca) zaposlen u državnoj službi, neovisno o trajanju državne službe. Nadalje, propisano je i da će o visini dara za djecu Vlada RH i sindikati državnih službi pregovarati svake godine prije donošenja Državnog proračuna za sjedeću godinu s tim da, ako se dogovor ne postigne, dar za dijete iznosi najmanje onoliko koliko je iznosila zadnja isplata dara za djecu u visini koja proizlazi na temelju ugovora između Vlade RH i sindikata.

Iako je u Kolektivnom ugovoru utvrđeno da će dar u prigodi dana Sv. Nikole za 2022. godinu iznositi 600,00 kuna, Vlada i sindikati su 31. listopada 2022. godine potpisali Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike kojim su utvrdili da dar u prigodi dana Sv. Nikole za 2022. godinu **iznosi 753,45 kuna**, a za 2023. godinu 100,00 eura.

Pravo na dar u prigodi dana Sv. Nikole za službenike i namještenike u državnim službama usklađeno je s poreznim propisima, odnosno, pravo na dar pripada roditelju djeteta koji je mlađe od 15 godina ili koje u tekućoj godini u kojoj se isplaćuje dar navršava 15 godina. Iznos dara koji za 2022. godinu pripada državnom službeniku i namješteniku za dijete do 15. godina starosti (753,45 kuna) niži je od neoporezivog iznosa koji prema odredbama Pravilnika o porezu na dohodak iznosi 1.000,0 kuna.

Napominjemo da je **člankom 56.** Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike decidirano ugovoreno da svakom službeniku i namješteniku, roditelju djeteta mlađeg od 15 godina (i koje je navršilo 15 godina u teku-

ćoj godini u kojoj se isplaćuje dar), pripada pravo na dar u prigodi dana Sv. Nikole što podrazumijeva da **ga mogu ostvariti oba roditelja zaposlena u državnoj službi. Ako je drugi roditelj zaposlen u instituciji koja nije državna služba, zaposlenik državne službe također ostvaruje pravo na dar, a za drugog roditelja ostvarivanje tog prava ovisi o kolektivnom ugovoru i aktima institucije čiji je zaposlenik.**

4.2. Pravo na darove djeci u javnim službama

Dar u prigodi dana Sv. Nikole utvrđen je Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Nar. nov., br. 56/22. - dalje u tekstu: TKU) i Dodatkom I. TKU-u (Nar. nov, br. 127/22.).

Prema odredbama članka 68. TKU-a, svakom zaposleniku - **roditelju, posvojitelju ili skrbniku djeteta** mlađeg od 15 godina i koje je navršilo 15 godina u tekućoj godini u kojoj se isplaćuje dar, pripada pravo na dar u prigodi Dana sv. Nikole **u punom iznosu neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu.** Navedenom odredbom TKU-a propisano je, dakle, da se roditelju, posvojitelju ili skrbniku koji radi u nepunom radnom vremenu, dar za dijete do 15 godina starosti ne utvrđuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu, već mu pripada puni ugovoreni iznos dara.

Zaposlenici koji u nepunom radnom vremenu rade kod dva ili više poslodavaca ostvaruju isplatu dara od jednog poslodavca. Slijedom navedene odredbe TKU-a, zaposlenik koji radi, na primjer, u nepunom radnom vremenu u dvije škole, ostvaruje pravo na isplatu punog iznosa dara za dijete samo u jednoj školi.

Iako je članku 68. stavku 2. TKU-a propisano da će dar u prigodi Dana Sv. Nikole za 2022. godinu iznositi 600,00 kuna, Vlada i sindikati potpisali su 31. listopada 2022. godine Dodatak I. TKU-u kojim su utvrdili da dar u prigodi dana Sv. Nikole za 2022. godinu **iznosi 753,45 kuna**, a za 2023. godinu 100,00 eura.

4.3. Pravo na isplatu božićnica u državnim službama

Pravo na božićnicu je utvrđeno člankom 57. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike. Prema navedenom članku, **ugovorne strane su sporazumne da će Vlada službeniku i namješteniku isplatiti godišnju nagradu za božićne blagdane, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.** Pravo na božićnicu ostvaruje svaki službenik i namještenik koji je na Božić (25. prosinca) zaposlen u državnoj službi, neovisno o trajanju državne službe.

Nadalje, ugovoreno je da će o visini godišnje nagrade za božićne blagdane ugovorne strane za svaku sljedeću kalendarsku godinu pregovarati prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu i ugovoriti je Dodatkom Kolektivnom ugovoru. Ako se Dodatak ne potpiše do donošenja Državnog proračuna za sljedeću godinu, godišnja nagrada iznosi najmanje onoliko koliko je bila visina zadnje isplate na temelju ugovora između Vlade i sindikata.

Iako je u stavku 1. članka 57. Kolektivnog ugovora utvrđeno da će božićnica za 2022. godinu iznositi 1.500,00 kuna, u Dodatku I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike Vlada i sindikati su ugovorili da božićnica za 2022. godinu iznosi **1.750,00 kuna** (povećan je, dakle prethodno ugovoreni iznos od 1.500,00 kuna), a za 2023. godinu **232,27 eura.**

Prigodna godišnja nagrada za državne službenike i namještenike za 2022. godinu iznosi ukupno 3.250,00 kuna (1.500,00 regres i 1.750,00 božićnica).

4.4. Pravo na isplatu božićnica u javnim službama

Prema odredbama članka 69. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, zaposlenicima u javnim službama pripada pravo na isplatu godišnje nagrade za božićne blagdane (**božićnice**) **u punom iznosu, neovisno rade li u punom ili nepunom radnom vremenu.**

Zaposlenici koji u nepunom radnom vremenu rade kod dva ili više poslodavaca, ostvaruju pravo na isplatu božićnice od jednog poslodavca.

Pravo na božićnicu pripada svim zaposlenicima koji su na Božić (25. prosinca) u radnom odnosu kod poslodavca (dakle, i zaposlenicima koji u vrijeme dospelja prava na isplatu božićnice koriste roditeljski ili roditeljski dopust, potvrditeljski dopust, dopust radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju, ili su na dugotrajnom bolovanju). Pravo na isplatu božićnice ne pripada **zaposlenicima kojima na taj dan (25. prosinca) prava i obveze iz rada ili u svezi s radom miruju.**

Nadalje, navedenim člankom TKU-a ugovoreno je da će o visini božićnice Vlada RH i sindikati javnih službi pregovarati svake godine prije donošenja Državnog proračuna za sljedeću godinu, a ako se dogovor ne postigne, božićnica iznosi najmanje onoliko koliko je bila zadnja isplata božićnice u visini koja proizlazi temeljem ugovora između Vlade RH i sindikata.

Iako je stavkom 3. članka 69. TKU ugovoreno da božićnica za 2022. godinu iznosi 1.500,00 kuna, Vlada i sindikati javnih službi su, istovjetno kao i Vlada i sindikati državnih službi, u Dodatku I. TKU-a ugovorili da božićnica za 2022. godinu **iznosi 1.750,00 kuna** (a ne 1.500,00 kuna, kako je prethodno ugovoreno), a za 2023. godinu **232,27 eura.**

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

Uvećanje plaće javnih službenika i namještenika za 0,5% na ostvareni radni staž

Vesna Šiklić Odak*

U tekstu autorica definira pojam radnog staža, prikazuje načela i pravila za obračun plaće zaposlenika sa prikazom nove osnovice za izračun plaće i način obračuna radnog staža u nepunom radnom vremenu te pojašnjava što se smatra radnim stažem u smislu prava na uvećanje plaće za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža zaposlenika u javnim službama. Ujedno daje pregled pojedinih tumačenja Povjerenstva za tumačenje odredaba i praćenje primjene TKU-a (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) vezanih za priznavanje radnog staža zaposlenika radi obračuna njihove osnovne bruto plaće.

1. Uvod

Instituti ili sustav plaća u Republici Hrvatskoj dosta je kompliciran i kompleksan (velik broj posebnih zakona, uredba, kolektivnih ugovora, dodataka i sl.) te ne daje jasnu i jedinstvenu definiciju plaće odnosno što jest, a što nije plaća, obzirom na razne kategorije dodataka na plaće, koeficijenta i raznih naknada. Temeljem posebnih zakona većina kolektivnih ugovora u državnim i javnim službama definira plaću kao umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik i namještenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža, a da se Zakonom o radu¹ (u daljnjem tekstu: ZOR), kao općim i temeljnim propisom radnog prava, niti kolektivnim ugovorima, ne definira što je plaća, a što je ukupni radni staž radnika.

Osnovnu bruto plaću javnih službenika i namještenika (dalje u tekstu: zaposlenici) sukladno novom Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (dalje u tekstu: TKU)² čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik i namještenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža, neovisno o tome radi li zaposlenik u punom ili nepunom radnom vremenu.

Obzirom da o ukupnoj dužini radnog staža ovisi visina plaće zaposlenika u javnim službama te kako je u odnosu na ranije važeći TKU, zaposlenik, koji je radio u nepunom radnom vremenu izjednačen s zaposlenikom, koji je radio u punom radnom vremenu po pitanju ukupno ostvarenog radnog staža za uvećanje plaće.

2. Definiranje pojma „radnog staža“ za uvećanje plaće

Odredbama važećeg ZOR-a samo se utvrđuje da radnik ima pravo na plaću za obavljeni rad, pravo na povećanu plaću za rad u dane blagdane i rad nedjeljom, za rad noću, za prekovremeni rad, za rad u otežanim radnim uvjetima te pravo na naknadu plaće za vrijeme kad ne radi zbog opravdanih razloga (čl. 90. do čl. 97. ZOR-a) i da se novčana protuvrijednost rada odnosno osnove i mjerila za isplatu plaće određuje kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu odnosno ugovorom o radu. Isto tako ZOR-om se ne definira se pojam „radnog staža“ i niti se jedno pravo iz radnog odnosa uvjetuje određenom dužinom ukupnog radnog staža, već se za ostvarivanje određenih prava iz radnog odnosa utvrđuje kao uvjet samo određeno trajanje radnog odnosa, trajanje ugovora o radu ili neprekidni rad za poslodavca kod kojeg je radnik u radnom odnosu i sl.

Obzirom da važeći ZOR ne sadrži definiciju plaće novim Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (na 12. sjednici Hrvatskog sabora donesen je Zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona, a primjedbe i prijedlozi upućeni su Vladi RH radi izrade Konačnog prijedloga zakona³) definira se pojam plaće i sve komponente koje čine plaću radnika na sličan način kako je plaća definirana u različitim nacionalnim propisima (posebnim zakonima) i kolektivnim ugovorima. Dakle, novim Prijedlogom izmjena i dopuna ZOR-a konačno se definira što čini osnovnu plaću, a što su dodaci na plaću, pa se tako uvećanje plaće na ostvareni radni staž, neovisno o efektivnom radu, definira kao dodatak na osnovnu plaću.

Kao što je uvodno rečeno ZOR ne određuje novčanu protuvrijednost rada već upućuje da se osnove i mjerila za isplatu plaće određuju kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu odnosno ugovorom o radu, a kojima je uglavnom propisano da radnik ima pravo na plaću uvećanu za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Pritom se tim autonomnim

* Vesna Šiklić Odak dipl.iur., Ministarstvo pravosuđa i uprave, Zagreb

¹ Zakon o radu („NN“, br. 93/14, 127/17. i 98/19.)

² Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama („NN“, br. 56/22 i Dodatak I br. 127/22)

³ Vidi: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-09-30/102403/PZE_394.pdf, 2. 11. 2022.

izvorima radnog prava ne definira što bi, u tom smislu, bio radni staž. Uglavnom se taj pojam u praksi izjednačavao s pojmom mirovinskog staža, kako ga definira Zakona o mirovinskom osiguranju (u daljnjem tekstu ZMO)⁴.

Prema ZMO **mirovinski staž je skupni naziv za razdoblja provedena u obveznom mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju (staž osiguranja) i razdoblja provedenih izvan osiguranja koja se pod određenim uvjetima priznaju u mirovinski staž (posebni staž)**. Dakle, mirovinski staž je pojam koji u sebi obuhvaća staž osiguranja i poseban staž. **Staž osiguranja** je razdoblje koje je osiguranik proveo nakon navršene 15. godine života u obveznome mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju. Osiguranicima koji su sami obveznici plaćanja doprinosa staž osiguranja utvrđuje se na temelju plaćenih doprinosa, posebno po svakoj osnovi osiguranja, prema potvrdi tijela nadležnog za naplatu. **Poseban staž** je vrijeme koje je osoba (osiguranik) **provela izvan radnog odnosa**, pod određenim okolnostima, za koji nikada nije uplaćen doprinos, a koje se prema propisima o mirovinskom osiguranju ili drugim propisima računa u mirovinski staž kao poseban staž. **Stoga se poseban staž ne uračunava u radni staž zaposlenika.**

Slijedom navedenog, pojam „radnog staža“ možemo tumačiti kao - vrijeme provedeno u radnom odnosu i vrijeme obavljanja samostalne djelatnosti koje se računa u mirovinski staž kao staž osiguranja.

Obzirom na naprijed navedenu zakonsku definiciju mirovinskog staža, **vrijeme mirovanja radnog odnosa, neovisno o tome jesu li za to razdoblje plaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje ili ne, te vrijeme produženog osiguranja, ne uračunava se u radni staž zaposlenika, obzirom da se ne radi o vremenu provedenom u radnom odnosu odnosno vremenu provedenom u obavljanju samostalne djelatnosti.**

Međutim tumačenje pojma što je **radni staž** treba dati donositelj akta kojim je taj staž određen kao kriterij za opseg ostvarivanje nekog materijalnog prava. Tako bi tumačenje toga pojma predviđenog pravilnikom o radu ili ugovorom o radu trebao dati poslodavac, a ako se radi o TKU, tumačenje tog pojma daje zajedničko tijelo predviđeno tim ugovorom za njegovo tumačenje, konkretno Povjerenstvo. Naime, kako propisima o radnim odnosima nije propisano niti jedno pravo uvjetovano ukupnim radnim stažem, poslodavac je dužan radniku priznati samo ono pravo na koje ga izričito obvezuje ugovor o radu, pravilnik o radu ili kolektivni ugovor.

Tumačenja Povjerenstva o priznavanju radnog staža u ukupni radni staž zaposlenika za izračun plaće:⁵

Tumačenje br. 206/20 od 25. veljače 2020.

Radni staž nije definiran Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama, a niti bilo

kojim drugim propisom. Stoga, prema mišljenju Povjerenstva, da bi se radilo o radnom stažu u smislu prava na uvećanje plaće iz Temelnog kolektivnog ugovora, trebaju biti ispunjena dva uvjeta: 1. da je to rad za koji su plaćeni doprinosi i 2. da se to razdoblje prema propisima mirovinskog osiguranja računa u staž osiguranja, neovisno da li se radi o radu kod poslodavca ili o samostalnom radu, radu na projektima ili na nekim drugim poslovima

Tumačenje br. 21/22 od 14. srpnja 2022.

Radni staž nije definiran Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama niti bilo kojim drugim propisom. Stoga, prema mišljenju Povjerenstva, da bi se radilo o radnom stažu u smislu prava na uvećanje plaće iz Temelnog kolektivnog ugovora, trebaju biti ispunjena dva uvjeta: 1. da je to rad za koji su plaćeni doprinosi i 2. da se to razdoblje prema propisima mirovinskog osiguranja računa u staž osiguranja, neovisno da li se radi o radu kod poslodavca ili o samostalnom radu. Slijedom navedenog, u radni staž potreban za uvećanje plaće temeljem članka 49. TKU-a računa se i radni staž ostvaren temeljem osnove osiguranja „član posade broda u međunarodnoj plovidbi“ za koji su plaćeni doprinosi. Pravo na uvećanje plaće s osnova osiguranja za člana posade broda u međunarodnoj plovidbi zaposlenik ostvaruje od trenutka kada je poslodavac imao saznanje o ostvarenom stažu zaposlenika, odnosno od trenutka kada je zaposlenik poslodavcu dostavio dokaz o ostvarenom stažu s osnova osiguranja za člana posade broda u međunarodnoj plovidbi (potvrda HZMO-a o radno pravnom statusu, kopija radne knjižice ili bilo koji drugi odgovarajući dokaz).

3. Načela i pravila za određivanje plaće zaposlenika

Načela i pravila za određivanje plaće zaposlenika u javnim službama uređena su Zakonom o plaćama u javnim službama⁶. Zaposleni u javnim službama u smislu tog Zakona jesu službenici zaposleni u javnim ustanovama i drugim pravnim osobama kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i javnim ustanovama kojima se sredstva za plaće osiguravaju iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Plaću službenika i namještenika sukladno tom Zakonu čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik i namještenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Navedenim Zakonom utvrđena su i radna mjesta ovisno o stručnoj spremi. Nazivi radnih mjesta i koeficijent složenosti poslova radnih mjesta u javnim službama utvrđuje se Uredbom Vlade.⁷

⁶ Zakon o plaćama u javnim službama („NN“, br. 27/01 i 39/09)

⁷ Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama („NN“, br. 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, – ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22.)

⁴ Zakon o mirovinskom osiguranju („NN“, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22)

⁵ <https://mrosp.gov.hr/zajednicko-povjerenstvo-za-tumacenje-temelnog-kolektivnog-ugovora-za-sluzbenike-i-namjestenike-u-javnim-sluzbama-5691/5691>, 2. 11. 2022.

3.1. Osnovica za izračun plaće

Prema Zakonu o osnovici plaće u javnim službama⁸ osnovica plaće u javnim službama utvrđuje se kolektivnim ugovorom zaključenim između Vlade RH i sindikata javnih službi, a ako kolektivni ugovor nije potpisan do donošenja državnog proračuna RH za narednu godinu, osnovicu plaće u javnim službama određuje Vlada RH posebnom odlukom.

Prema čl. 49. st. 7. novog TKU-a osnovica za izračun plaće od 1. svibnja 2022. godine iznosila je 6.286,29 kune bruto i primjenjivala se počevši s plaćom za svibanj 2022. godine sve do zaključno s 1. 10. 2022. godine, od kad je na snazi primjena nove osnovice u iznosu od 6.663,46 kune bruto, počevši s plaćom za mjesec listopad, a koja je isplaćena u mjesecu studenom 2022. godine temeljem Dodatka I. TKU.

Nova osnovica- Dodatak I. TKU-u

Vlada i Sindikati javnih službi potpisali su dana 31. listopada 2022. godine Dodatak I. TKU, kojim su suglasno utvrdili da će osnovica za izračun plaće službenika i namještenika u javnim službama u 2022. i 2023. godini iznositi kako slijedi:

– od 1. listopada 2022. godine do 31. prosinca 2022. godine 6.663,47 kuna bruto

– od 1. siječnja 2023. godine do 31. ožujka 2023. godine 884,39 eura bruto

– od 1. travnja 2023. godine pa nadalje 902,08 eura bruto.

Osnovica od 6.663,47 kuna bruto se primjenjuje počevši s plaćom za mjesec listopad 2022. godine koja će biti isplaćena u mjesecu studenom 2022. godine.

Osnovica od 884,39 eura bruto se primjenjuje počevši s plaćom za mjesec siječanj 2023. godine koja će biti isplaćena u mjesecu veljači 2023. godine.

Osnovica 902,08 eura bruto se primjenjuje počevši s plaćom za mjesec travanj 2023. godine koja će biti isplaćena u mjesecu svibnju 2023. godine.

Ugovorne strane se obvezuju tijekom trećeg tjedna mjeseca rujna 2023. godine ponovno pristupiti pregovorima o visini osnovice za 2023. godinu.

3.2. Mjerila za utvrđivanje plaće

Ostala mjerila za utvrđivanje prava na plaću u javnim službama uređena su TKU-om i kolektivnim ugovorima prema pojedinim djelatnostima.

Prema čl. 49. TKU-a plaću zaposlenika čini osnovna plaća i dodaci na osnovnu plaću. **Osnovnu bruto plaću zaposlenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža,**

neovisno o tome radi li zaposlenik u punom ili nepunom radnom vremenu (st. 2.).

Osnovna bruto plaća zaposlenika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu (st. 3.).

Dodaci na osnovnu plaću su stimulacija, dodaci za posebne uvjete rada, položajni dodaci i uvećanja plaća te dodaci temeljem Sporazuma o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti od 25. studenoga 2006. godine.

Plaća =	Osnovna plaća = osnovica X	koeficijent složenosti poslova	+ uvećanje za 0,5 za svaku navršenu godinu radnog staža, neovisno o tome radi li zaposlenik u punom ili nepunom radnom vremenu	+ Uvećanja osnovne plaće • Stimulacija, • Dodaci za posebne uvjete rada, • Položajni dodaci, • Uvećanja plaće
Pravni temelj:	6.663,47 kuna bruto Dodatak I. TKU	• Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova	• Zakon o plaćama u javnim službama, • TKU	• TKU, • granski kolektivni ugovori

4. Radni staž ostvaren u punom i nepunom radnom vremenu

4.1. Izjednačavanje radnog staža ostvarenog u punom i nepunom radnom vremenu

Iz naprijed navedene definicije osnovne bruto plaće zaposlenika proizlazi da uvećanje za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža (ukupno ostvareni radni staž) ulazi u osnovnu plaću, da se ne radi o posebnom dodatku odnosno uvećanju osnovne plaće i da zaposlenik ostvaruje to pravo neovisno o radnom stažu ostvarenom u punom ili nepunom radnom vremenu.

Međutim, neovisno o tome, u pogledu ostvarenog ukupnog radnog staža (koje u biti predstavlja nagradu za uvećanje osnovne plaće za ostvareni radni staž-opaska autora), izjednačen je ostvareni radni staž u nepunom radnom vremenu i ostvareni radni staž u punom radnom vremenu, dok se osnovna plaća u nepunom radnom vremenu isplaćuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu.

Odredbom čl. 49. st. 4. TKU-a definira se i što se podrazumijeva pod radnim stažem u smislu uvećanja plaće te se **pod radnim stažem u smislu prava na uvećanje plaće (0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža) smatra radni staž ostvaren temeljem rada za koji su plaćeni doprinosi i koji se prema propisima mirovinskoga osiguranja računa u staž osiguranja.**

Navedeni čl. 49. st. 4. TKU-a neprecizan je i dovodi do ne-doumice u pogledu izjednačavanja radnog staža ostvare-

⁸ Zakon o osnovici plaće u javnim službama („NN“, br. 39/09 i 124/09)

nog u punom i nepunom radnom vremenu za uvećanje plaće obzirom da se u staž osiguranja računa razdoblje provedeno u obveznom mirovinskom osiguranju u stvarnom trajanju i za koje su plaćeni doprinosi koji su u nepunom radnom vremenu znatno manji od punog radnog vremena. Međutim, uzimajući u obzir naprijed navedenu definiciju plaće iz čl. 49. st. 1. i 2. TKU-a, posebno st. 3. istog članka, kojim je utvrđeno da se **osnovna bruto plaća zaposlenika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu** i čl. 62. st. 5. ZOR-a, kojim je propisano je da ukoliko je za **stjecanje prava iz radnog odnosa** važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem razdoblje rada u nepunom radnom vremenu smatrat će se radom u punom radnom vremenu, kao i st. 6. istog članka ZOR-a, kojim je propisano da se radnicima koji rade u nepunom radnom vremenu plaća i druga materijalna prava **utvrđuju i isplaćuju razmjerno ugovorenom radnom vremenu**, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drukčije uređeno, **dodatak na staž od 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža trebao bi se računati kao da je zaposlenik radio puno radno vrijeme, dok bi mu se visina plaće obračunavala prema stvarnom ugovorenom radnom vremenu.**

4.2. Način računanja radnog staža ostvarenog u nepunom radnom vremenu

Obzirom da je radni staž ostvaren u punom i nepunom radnom vremenu izjednačen u pogledu uvećanja plaće za 0,5% na ostvarene godine, postavlja se pitanje: **Kako se računa radni staž kod rada u nepunom radnom vremenu za obračun plaće zaposlenika?**

Radni staž ostvaren u nepunom radnom vremenu za obračun plaće zaposlenika trebalo bi preračunati na puno radno vrijeme kao i kod stjecanja uvjeta mirovinskog staža (potrebni godina provedenih u zaposlenju) za odlazak u mirovinu prema odredbama ZMO-a.

Naime, ZMO-om u pravni poredak RH preuzeta je Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom, kojom se za ispunjenje uvjeta mirovinskog staža za ostvarivanje prava na mirovinu uračunava i razdoblje zaposlenja u nepunom radnom vremenu. Stoga je čl. 27. st. 8. ZMO-a propisano da se **iznimno za ispunjavanje uvjeta mirovinskog staža** za starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku mirovinu i drugim propisanim slučajevima iz čl. 65. st. 1, 180. st. 1 i 182. Zakona, razdoblje provedeno u zaposlenju s nepunim radnim vremenom smatra razdobljem provedenim u punom radnom vremenu.

Međutim, radniku zaposlenom na nepuno radno vrijeme, radni staž (staž osiguranja, čl. 27. st. 3. ZMO) za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja računa se u trajanju koje odgovara ukupnom broju sati rada u nepunom radnom vremenu ostvarenog za pojedine godine - obračunatih na puno radno vrijeme.

Primjer izračuna staža osiguranja u nepunom radnom vremenu prema ZMO:

Radnik koji je cijelu godinu radio 4 sata dnevno, pet dana u tjednu - što iznosi 20 sati tjedno, prvo treba utvrditi staž osiguranja kao da je radio puno radno vrijeme i to na sljedeći način:

- *računa se godina od 12 mjeseci, a svaki mjesec u trajanju od 30 dana (neovisno o tome radi li se o veljači sa 28 ili 29 dana, srpnju i kolovozu sa 31 danom itd.) = $12 \times 30 = 360$ dana,*
- *zatim se tih 360 dana množi sa satima rada radnika dnevno = $360 \times 4 \text{ sata} = 1.440$ sati,*
- *koji se potom dijele sa satima rada u punom radnom vremenu (8 sati dnevno) = $1.440 / 8 = 180$ dana,*
- *koji se dijele sa brojem dana u mjesecu (30 dana) = $180/30 = 6$ mjeseci radnog staža u godini.*

U slučaju kada radnik radi kod više poslodavaca, radni sati provedeni kod svih poslodavaca se zbrajaju (kumuliraju) te se prema tom zbirnom iznosu sati rada (koji ne može biti veći od 40 sati tjedno prema čl. 61. st. 1. ZOR-a) računaju u staž osiguranja.

Dakle, kod stjecanja uvjeta mirovinskog staža (potrebni godina provedenih u zaposlenju) za odlazak u mirovinu izjednačeno je puno i nepuno radno vrijeme, dok se nepuno radno vrijeme računa u staž osiguranja u trajanju koje odgovara ukupnom broju sati rada u nepunom radnom vremenu ostvarenog za pojedine godine - obračunatih na puno radno vrijeme.

U odnosu na obračun plaće zaposlenika, to znači da bi se na postojeći staž zaposlenika koji rade ili su ranije radili u nepunom radnom vremenu (kombinirano puno i nepuno radno vrijeme), trebala dodati razlika do punog radnog vremena kako bi se dobio ukupni radni staž za uvećanje plaće. Za zaposlenike koji su cijeli radni odnos u nepunom radnom vremenu potrebno je izračunati kalendarske dane rada i dobiveni broj upisati kao ukupni radni staž.

Tako npr. za zaposlenike koji su radili u nepunom radnom vremenu u više javnih službi (ustanova) bitan je ukupan broj sati, pa ako je zbroj svih radnih odnosa na nepuno radno vrijeme jednak punom radnom vremenu u tom slučaju staž zaposlenika je točno izračunat zato što su zaposlenici ostvarili puni radni staž, a ako je zbroj svih radnih odnosa na nepuno radno vrijeme manji od punog radnog vremena u tom slučaju potrebno je izračunati razliku do punog radnog vremena i tu razliku dodati na postojeći radni staž.

Tumačenje Povjerenstva br. 8/22 od 6. srpnja 2022. glasi:

Od stupanja na snagu odredbe članka 49. stavka 2. TKU-a (1. svibnja 2022. godine), za uvećanje plaće od 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža svim zaposlenicima računa se ukupni radni staž koji je zaposlenik ostvario (uključujući i radni staž koji je ostvaren prije 1. svibnja 2022. godine), neovisno o tome radi li se o punom ili nepunom radnom vremenu i neovisno o tome kod kojeg poslodavca je radni staž ostvaren.

5. Uračunavanje određenih vrsta staža u ukupni staž zaposlenika

Obzirom da se za uvećanje plaće zaposlenika za 0,5% traže ukupne godine ostvarenog radnog staža te obzirom da se u praksi najčešće javljaju nedoumice oko izračuna ukupnog radnog staža, jer zakonom niti autonomnim izvorima radnog prava nije jasno definirano koje godine staža se uzimaju u izračun ukupnog radnog staža, nastavno se daje kratki pregled uračunavanja različitih vrsta staža u radni staž zaposlenika u javnim službama:

Radni staž ostvaren u inozemstvu

Prema čl. 49. st. 5. TKU-a u radni staž za uvećanje plaće uračunava se i radni staž ostvaren u inozemstvu, pod uvjetom da se isti u RH prema propisima mirovinskoga osiguranja računa u staž osiguranja, odnosno ako je tako regulirano međunarodnim ugovorima (sporazumima) RH i drugih država ili se radi o stažu ostvarenom u zemljama Europske unije odnosno Europskog gospodarskog prostora nakon 1. srpnja 2013. godine.

Prema tumačenju Povjerenstva br. 9/22 od 6. srpnja 2022., sukladno čl. 49. st. 5. TKU-a, radni staž ostvaren u inozemstvu računa se u radni staž za uvećanje plaće od 0,5% pod uvjetom da se isti računa u RH u staž osiguranja za mirovinu, odnosno ako je tako regulirano međunarodnim ugovorima (sporazumima) RH i pojedinih drugih država ili se radi o stažu u zemljama Europske unije nakon 1. srpnja 2013. godine. Pregled međunarodnih ugovora RH s drugim državama dostupan je na web stranicama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Radni staž osoba na stručnom osposobljavanju

Prema tumačenju Povjerenstva br. 10/22 od 6. srpnja 2022., budući da osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa nisu zasnivale radni odnos i za to vrijeme im ne ide radni staž, vrijeme provedeno na stručnom osposobljavanju ne uračunava se u neprekidni staž u javnim službama niti u ukupni radni staž za uvećanje plaće od 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža iz članka 49. stavka 2. TKU-a.

Dopunski rad

Prema tumačenju Povjerenstva br. 22/22 od 14. srpnja 2022., dopunski rad temeljem članka 61. stavka 3. Zakona o radu (NN br. 93/14, 127/17, 98/19) smatra se nepunim radnim vremenom u kontekstu članka 49. stavka 2. TKU-a.

Stož hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Prema članku 55. st. 1. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji⁹ hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koji su za vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta RH bili zaposleni ili im se staž osiguranja za to vrijeme računa po drugoj osnovi vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta RH računa se kao staž osi-

guranja u dvostrukom trajanju (kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine), a hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koji nisu zaposleni ili nisu ostvarivali staž osiguranja po drugoj osnovi vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta RH računa se kao poseban staž u dvostrukom trajanju, sukladno propisima o obrani, bez obzira na to je li za to razdoblje uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje.

Prema tome, svim hrvatskim braniteljima vrijeme provedeno u Domovinskom ratu računa se u mirovinski staž u dvostrukom trajanju. Međutim, za ostvarenje prava iz odredaba TKU-a drugih granskih kolektivnih ugovora, a koja prava ovise o dužini radnog staža, hrvatskim braniteljima, radni staž se računa na sljedeći način:

- hrvatskom branitelju koji je u vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu bio zaposlen ili mu se staž osiguranja računao po drugoj osnovi, u radni staž treba uračunati i vrijeme provedeno u Domovinskom ratu i to u efektivnom trajanju (stvarno vrijeme trajanja staža osiguranja),
- hrvatskom branitelju koji u vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu nije bio zaposlen ili nije ostvarivao staž osiguranja po drugoj osnovi, vrijeme provedeno u Domovinskom ratu ne uračunava se u radni staž.

Pored navedenoga, hrvatski branitelji imaju i pravo na poseban staž u jednostrukom trajanju, sukladno čl. 55. st. 2 i 3. navedenog Zakona. Poseban staž hrvatskih branitelja ne smatra se radnim stažem za ostvarenje prava iz odredaba TKU-a drugih granskih kolektivnih ugovora, a koja prava ovise o dužini radnog staža.

Radni staž ostvaren u republikama bivše SFRJ

Stož ostvaren u republikama bivše SFRJ do 08. 10. 1991. godine, odnosno do donošenja Odluke o raskidu svih državno-pravnih sveza s SFRJ¹⁰ uračunava se u radni staž zaposlenika, dok se kasniji staž, ostvaren nakon 08. 10. 1991. godine, ne uračunava u radni staž, obzirom da se radi o stažu ostvarenom u inozemstvu.

Dokupljeni staž i produženo osiguranje

Prema ZMO-u produženo osiguranje i dokupljeni staž ulaze u mirovinski staž, ali vrijeme tog osiguranja nije provedeno u radnom odnosu, niti u obavljanju samostalne djelatnosti, što je uvjet da bi se to vrijeme priznalo u radni staž, pa se stoga, ne može računati u radni staž javnih službenika.

Prema tumačenju Povjerenstva br. 317/21 od 24. veljače 2021.,...u radni staž se ne računa produženo osiguranje za vrijeme nezaposlenosti odnosno mirovanja radnog odnosa. Slijedom navedenog, razdoblja iz konkretnog slučaja u kojima je zaposlenik samostalno uplaćivao produženo osiguranje ne uračunavaju se u radni staž u smislu prava na uvećanje plaće iz članka 50. stavka 2. TKU-a.

Poljoprivredni staž

Iz odredbama članka 10. stavka 1. točke 4., čl. 11. te čl. 24. ZMO-a, kojima je propisano da se vrijeme provedeno u osiguranju u svojstvu poljoprivrednika računa u mirovin-

⁹ Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („NN“, br. 128/17, 98/19. i 84/21)

¹⁰ Odluka o raskidu svih državno-pravnih sveza s SFRJ («Narodne novine», broj 53/91)

ski staž kao staž osiguranja, pod uvjetom da se radi o vremenu provedenom u obavljanju poljoprivredne djelatnosti kao samostalne djelatnosti odnosno jedinog ili glavnog zanimanja na temelju kojeg je osoba bila osigurana i da su osiguranici s tog osnova obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, moglo bi se zaključiti da bi se takav radni staž trebao uračunavati u ukupan radni staž.

Prema tumačenju Povjerenstva br. 348/21 od 12. svibnja 2021., poljoprivredni staž za koji su plaćeni doprinosi računa se u radni staž potreban za uvećanje plaće temeljem članka 50. TKU-a od 12. prosinca 2012. godine, odnosno od stupanja na snagu Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (NN 141/12), sukladno tumačenju Povjerenstva za tumačenje TKU-a broj 115/14 od 11. prosinca 2014. godine. Pravo na uvećanje plaće s osnova ostvarenog poljoprivrednog staža zaposlenik ostvaruje od trenutka kada je poslodavac imao saznanje o ostvarenom poljoprivrednom stažu zaposlenika, odnosno od trenutka kada je zaposlenik poslodavcu dostavio dokaz o ostvarenom poljoprivrednom stažu (potvrda HZMO-a o radno pravnom statusu, kopija radne knjižice ili bilo koji drugi odgovarajući dokaz). Slijedom navedenoga, u konkretnom slučaju zaposlenica ostvaruje pravo da joj se utvrđeni poljoprivredni staž (ostvaren u razdoblju 23.09.1993. – 30.09.2003. te 01.01.2009. – 31.03.2010.) od 12. prosinca 2012. godine uračunava u ukupni radni staž za uvećanje plaće za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža.

Radni staž bračnog druga profesionalnog ili ugovornog diplomate upućenog u inozemstvo

Iako se mirovanje službe odnosno radnog odnosa ne uračunava u radni staž javnih službenika (jer se ne radi o vremenu provedenom u radnom odnosu odnosno vremenu provedenom u obavljanju samostalne djelatnosti), specifična je situacija kod službenika ili namještenika, kojem je - kao bračnom drugu ili životnom partneru profesionalnog ili ugovornog diplomate upućenog u inozemstvo - odobreno mirovanje radnog odnosa zbog boravka u inozemstvu sukladno odredbama članka 61. Zakona o vanjskim poslovima¹¹.

Odredbom čl. 61. st. 3. Zakona, **izrijeком je propisano** da se osobama iz čl. 61. st.1. Zakona odnosno bračnom drugu i životnom partneru profesionalnog ili ugovorenog diplomata Ministarstva vanjskih poslova, vrijeme boravka u inozemstvu **priznaje u staž osiguranja koji se izjednačuje s radnim stažem**.

Također, nezaposlenim osobama bračnom drugu i životnom partneru profesionalnog ili ugovorenog diplomata, temeljem čl. 62. Zakona o vanjskim poslovima, vrijeme boravka u inozemstvu **priznaje u staž osiguranja koji se izjednačuje s radnim stažem**.

Dakle, kako je Zakonom o vanjskim poslovima - kao posebnim zakonom – izrijeком propisano da se navedenim osobama vrijeme boravka u inozemstvu prema čl. 61. st. 3. i čl. 62. toga Zakona priznaje u staž osiguranja i da se taj staž izjednačava sa radnim stažem, to se navedeno vrijeme uračunava u radni staž javnih službenika i namještenika.

Stož osiguranja ostvaren obavljanjem samostalne djelatnosti i ostvaren uplatom doprinosa na temelju ugovora o djelu

Obzirom da je ZMO-om (čl. 17. Zakona) uvedena obveza plaćanja doprinosa za obvezno osiguranje na primitke (honorare) ostvarene na temelju ugovora o djelu, u praksi se često postavlja pitanje da li se rad na temelju ugovora o djelu može smatrati obavljanjem samostalne djelatnosti, odnosno da li se takav rad može uračunati u ukupni radni staž javnih službenika i namještenika?

Pod obavljanjem samostalne djelatnosti podrazumijeva se obavljanje samostalne djelatnosti na temelju koje je osoba obvezno osigurana, sukladno članku 9. i 10. ZMO-a - obrtnici, trgovci pojedinci, osobe koje u skladu sa posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost kao što su odvjetnici, liječnici, zubari, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori, prevoditelji, primalje i drugi, te poljoprivrednici koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje. Kod navedenih djelatnosti osobe se osiguravaju za razdoblje obavljanja djelatnosti te za cijelo to razdoblje samostalno uplaćuju doprinose za mirovinsko osiguranje te se navedeni radni staž ubraja u ukupni radni staž.

Nasuprot tome, kod rada na temelju ugovora o djelu ne može se govoriti o vremenu obavljanju samostalne djelatnosti, obzirom da se kod rada na temelju ugovora o djelu radi o stažu osiguranja koji nije utvrđen prema vremenu obavljanja djelatnosti, nego na temelju ostvarenih primitaka za koje su plaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja. Dakle, kod takvog rada ne radi se o vremenu obavljanja samostalne djelatnosti koje se računa u mirovinski staž kao staž osiguranja, a što je potrebno da bi se takav rad, mogao utvrditi kao radni staž javnih službenika i namještenika, nego se radi o povremenom nesamostalnom radu.

Stoga, iako su za rad na temelju ugovora o djelu plaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje i taj rad se računa u staž osiguranja u određenom trajanju, isti se ne može uračunati u radni staž javnih službenika i namještenika.

6. Umjesto zaključka

U radno-pravnoj praksi RH značajna prava iz radnog odnosa vezuju se uz pojam duljine „radnog staža“, a da se odredbama ZOR-a, autonomnim izvorima radnog prava niti drugim propisima RH, ne definira pojam radnog staža. Stoga u praksi često nastaju prijepori u slučaju kada zaposlenik ima pravo na plaću uvećanu za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža, pri čemu se precizno ne definira što bi, u tom smislu, bio radni staž.

Obzirom da ZOR ne definira pojam tzv. radnog staža te postojanje i opseg niti jednog prava iz radnog odnosa ne uvjetuje određenom dužinom ukupnog radnog staža, već za ostvarivanje određenih prava iz radnog odnosa utvrđuje kao uvjet samo određeno trajanje radnog odnosa, trajanje ugovora o radu ili neprekidni rad za poslodavca, u praksi se pojam radnog staža izjednačava sa mirovinskim stažem kako ga definira ZMO. Stoga, meritorno tumačenje pojma što je ukupni radni staž za zaposlenike u javnim službama, treba dati zajedničko tijelo za tumačenje TKU-a propisano tim ugovorom, kao obvezujuće.

¹¹ Zakon o vanjskim poslovima („NN“, br. 48/96, 72/13 i 127/13, 39/18 i 98/19).

Iznos minimalne plaće u 2023. godini

Vesna Šiklić Odak*

Institut minimalne plaće u RH utvrđen je Zakonom o minimalnoj plaći, kojim se utvrđuje način utvrđivanja iznosa minimalne plaće i rokovi njezinog utvrđivanja, način određivanja minimalne plaće radnika i utvrđivanja minimalnih povećanja plaće po pojedinim zakonskim osnovama te provedba nadzora nad primjenom tog Zakona, dok se Uredbom Vlade utvrđuje visina minimalne plaće za svaku kalendarsku godinu. Autorica u ovom radu daje pregled prava na minimalnu plaću prema odredbama Zakona, kratak osvrt na način utvrđivanja visine minimalne plaće i visini utvrđenoj u proteklim godinama te prikaz visine iznosa minimalne plaće u 2023., godini sukladno Uredbi o visini minimalne plaće za 2023. godinu, koju je donijela Vlada RH na sjednici održanoj 19. listopada 2022. godine.

1. Uvodno

Institut minimalne plaće u Republici Hrvatskoj predstavlja socijalno zaštitni instrument održavanja egzistencijskog minimuma radnika te bi njezina visina trebala omogućiti ostvarivanje gospodarskih i socijalnih interesa radnika koji imaju najniža primanja, a poslodavcima kvalitetnije planiranje poslovne godine, kao i jednostavnije usklađivanje s aktualnim gospodarskim kretanjima. Minimalna plaća odnosno određivanje i osiguranje dostatne za život minimalne plaće za sve radnike u Europskoj uniji jedan je od prioritarnijih ciljeva europskih politika, obzirom da njezina visina izravno utječe na rasprostranjenost siromaštva među zaposlenima (tzv. In-work poverty).

Način utvrđivanja iznosa minimalne plaće i rokovi njezinog utvrđivanja, način određivanja minimalne plaće radnika i utvrđivanja minimalnih povećanja plaće po pojedinim zakonskim osnovama te provedba nadzora u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o minimalnoj plaći¹ (u daljnjem tekstu: ZMP), dok se iznos minimalne plaće za svaku kalendarsku godinu, temeljem tog Zakona, utvrđuje uredbom Vlade RH.

2. Pravo na minimalnu plaću prema odredbama ZMP

Pravo na minimalnu plaću imaju svi radnici koji rade u Republici Hrvatskoj, neovisno o sjedištu ili registraciji poslodavca. Minimalna plaća mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu te nije dopušten sporazum poslodavca i radnika o odricanju od prava na isplatu minimalne plaće.

Minimalna plaća mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu.

Iako pravo na minimalnu plaću imaju svi radnici koji rade u RH, neovisno o sjedištu ili registraciji poslodavca, odredbom članka 4. st. 2. Zakona propisana je iznimka, odnosno da se odredbe Zakona ne odnose na radnika koji je jedini radnik kod poslodavca te istovremeno član uprave, izvršni direktor, upravitelj zadruga, likvidator i sl. prema poseb-

nim propisima. Naime, na taj način rasterećuje se dio malih poslodavaca, ponajviše poslodavaca početnika u svojoj poduzetničkoj djelatnosti, i to na način da, ukoliko nemaju drugih zaposlenih, nisu u obvezi sami sebi isplaćivati zakonski utvrđen iznos minimalne plaće.

Odredbe Zakona o minimalnoj plaći o pravu na minimalnu plaću ne odnose na radnika koji je jedini radnik kod poslodavca te istovremeno član uprave, izvršni direktor, upravitelj zadruga, likvidator i sl. prema posebnim propisima.

2.1. Definicija minimalne plaće

Minimalnu plaću ZMP (čl. 3.) definira kao **najniži mjesečni iznos bruto plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu**. Dakle, minimalna plaća utvrđuje se za puno radno vrijeme koje prema Zakonu o radu² (u daljnjem tekstu: ZOR) ne može biti duže od četrdeset sati tjedno odnosno ako zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije određeno radno vrijeme, smatra se da je puno radno vrijeme četrdeset sati tjedno.

Iznimno od navedene definicije minimalne plaće **pod minimalnom plaćom smatra se i najmanji iznos mjesečne brutoplaće prema složenosti poslova za puno radno vrijeme ugovoren kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu**. Tako npr. prema Kolektivnom ugovoru za graditeljstvo, koji ima proširenu primjenu sukladno općem propisu o radu i kao takav obvezuju sve poslodavce koji obavljaju djelatnosti području na koje je isti proširen, ako radnik u graditeljstvu ima predviđenu plaću u iznosu koji premašuje uredbom propisani iznos minimalne plaće, minimalnom se plaćom smatra ugovoreni iznos plaće i ona će se kao takva morati isplatiti ili će poslodavac biti prekršajno kažnjen. Međutim, ovdje je bitno naglasiti da se naprijed navedena (iznimka) **definicija minimalne plaće ne primjenjuje u slučaju primjene zakona o osiguranju radničkih tražbina** slučaju primjene pravnih pravila o zaštiti materijalnih prava iz radnih od-

* Vesna Šiklić Odak dipl.iur., Ministarstvo pravosuđa i uprave, Zagreb

¹ Zakon o minimalnoj plaći („NN“, br. 118/18 i 120/21)

² Zakon o radu („NN“, br. 93/14, 127/17 i 98/19)

nosa radnika u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad poslodavcem i u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće (čl. 3. st. 9. ZMP).

Minimalna plaća je najniži mjesečni iznos bruto plaće koji radniku pripada za rad u punom radnom vremenu. Pod minimalnom plaćom smatra se i najmanji iznos mjesečne brutoplaće prema složenosti poslova za puno radno vrijeme ugovoren kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu.

2.2. Povećanja plaće i minimalna plaća

Prema st. 4. čl. 3. ZMP iz iznosa minimalne plaće **izuzima se povećanja plaća po pojedinim taksativno nabrojanim osnovama (s osnove prekovremenog rada, otežanih uvjeta rada, noćnog rada i rada nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi)**. Pod otežanim uvjetima rada smatraju se oni uvjeti koji su određeni zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu ili drugim propisom koji poslodavca obvezuje.

U iznos minimalne plaće ne ubrajaju se povećanja plaće po osnovi prekovremenog rada, otežanih uvjeta rada, noćnog rada i rada nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi.

Čl. 3.a ZMP-a preciznije se propisuje način utvrđivanja minimalnih povećanja plaće po osnovi prekovremenog rada, noćnog rada, rada nedjeljom, blagdanom i drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, i to najmanje u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu. Tako utvrđena povećanja pripadaju radnicima svih djelatnosti odnosno razine na koju je kolektivni ugovor proširen. Ako bi poslodavac propustio isplatiti povećanja plaće kako je to ugovoreno kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu, odgovarao bi za prekršaj za koji je predviđena visoka novčana kazna.

Naime, pravo na povećanja plaće za rad nedjeljom, blagdanom i drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi te za noćni i prekovremeni rad, radnik ostvaruje samo za sate rada, a izračunavaju se za sate rada ostvarene u pojedinim uvjetima na način da se svaki dodatak obračunava na ugovorenu odnosno osnovnu plaću i iskazuje u apsolutnom iznosu te se tako utvrđeni dodaci zbrajaju i dodaju na ugovorenu odnosno osnovnu plaću. Iznimno od toga, ako je blagdan ili drugi dan za koji je zakonom određeno da se ne radi nedjelja, radnik ostvaruje pravo na povećanje plaće koje je povoljnije za radnika. Ako je kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu drugačije ugovoreno navedeni način obračuna sati rada za rad nedjeljom, blagdanom i drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi te za noćni i prekovremeni rad se neće primijeniti.

Za prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, radnik ima pravo na povećanje plaće najmanje u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu.

2.3. Minimalna plaća u nepunom radnom vremenu i u radnom odnosu manjem od mjesec dana

Obzirom da je čl. 62. st. 6. ZOR-a propisano da se plaća i druga materijalna prava radnika (jubilara nagrada, regres, nagrada za božićne blagdane i slično) utvrđuju i isplaćuju razmjerno ugovorenom radnom vremenu, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drukčije uređeno, čl. 3. st. 6. ZMP-a propisano je da se minimalna plaća radnika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu.

Minimalna plaća radnika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje razmjerno ugovorenom radnom vremenu.

Također, sukladno čl. 3. st. 7. ZMP-a minimalna plaća radnika koji je sukladno ugovoru o radu proveo u radnom odnosu odnosno na radu u bilo kojem razdoblju ugovornog odnosa s poslodavcem manje od mjesec dana, utvrđuje i isplaćuje razmjerno trajanju radnog odnosa odnosno vremena provedenog na radu u tom mjesecu, a u slučaju nepunog radnog vremena i razmjerno ugovorenom radnom vremenu.

Minimalna plaća radnika koji je sukladno ugovoru o radu proveo u radnom odnosu odnosno na radu u bilo kojem razdoblju ugovornog odnosa s poslodavcem manje od mjesec dana, utvrđuje i isplaćuje razmjerno trajanju radnog odnosa odnosno vremena provedenog na radu u tom mjesecu.

2.4. Provedba nadzora i prekršajne odredbe

Nadzor nad primjenom Zakona obavljaju nadležni inspektori koji su prema posebnim propisima ovlašteni za nadzor u vezi s radom i zapošljavanjem, a nadzor zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda službenici koji su prema posebnim propisima ovlašteni za obavljanje poslova poreznog nadzora. Ujedno je propisana obveza suradnje tijela koja obavljaju nadzor nad primjenom Zakona. Suradnja inspekcije nadležne za rad i porezne uprave posebno je bitna prilikom kontrole i izrade obračuna plaće. Naime, inspekcija nadležna za rad u provođenju upravne mjere poslodavcu naređuje da u određenom roku radniku dostavi obračun dugovane, a neisplaćene plaće. Inspektori nadležni za rad nisu ovlašteni vršiti kontrolu predmetnih obračuna već navedeno vrši nadležna porezna uprava, slijedom čega je nužna njihova aktivna suradnja.

Nadležni inspektori i službenici koji su prema posebnim propisima ovlašteni za obavljanje poslova poreznog nadzora dužni su surađivati kada obavljaju nadzor pravilnosti obračuna plaće radnika, posebno u smislu kontrole i izrade obračuna plaće na temelju dostavljenih podataka te provođenjem zajedničkih nadzora i slično.

Zajedničkim nadzorom i čvršćom suradnjom skraćuje se postupak nadzora i postiže bolja efikasnost. Tako s jedne strane inspekcija nadležna za rad nadzire primjenu zakona i odredaba proširenog kolektivnog ugovora, a nadležni službenici Porezne uprave nadziru ispravnost obračuna plaće.

Prekršajne odredbe

Čl. 10. ZMP propisane su novčane kazne te su precizno utvrđeni prekršaji za poslodavce pravne osobe, poslodavce fizičke osobe te odgovorne osobe u pravnoj osobi i poslodavce fizičke osobe obrtnika i osobe koje obavljaju drugu samostalnu djelatnost, i to:

1. ako minimalnu plaću ne ugovori ili ne utvrdi u bruto iznosu
2. ako s radnikom sklopi sporazum o odricanju od prava na isplatu minimalne plaće
3. ako ne isplati minimalnu plaću propisanu ZMP
4. ako ne isplati minimalnu plaću u visini utvrđenoj uredbom Vlade RH
5. ako ne isplati povećanje plaće najmanje u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu

Za navedene prekršaje:

1. novčanom kaznom od 60.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se poslodavac pravna osoba
2. novčanom kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi poslodavca te fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost kada je prekršaj počinila u vezi s obavljanjem njezina obrta ili samostalne djelatnosti.
3. novčanom kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna za kaznit će se poslodavac fizička osoba

3. Način utvrđivanja visine minimalne plaće i pregled rasta

Prema odredbi čl. 6. ZMP visinu minimalne plaće za svaku kalendarsku godinu uredbom utvrđuje Vlada RH, na prijedlog ministra nadležnog za rad. Visina minimalne plaće utvrđuje se jednom godišnje, najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu. Minimalna plaća ne može se utvrditi u iznosu manjem od iznosa koji je bio utvrđen za prethodnu godinu.

Ministar nadležan za rad, imajući u vidu povećanje udjela minimalne plaće u prosječnoj brutoplaći isplaćenoj u pravnim osobama od siječnja do srpnja tekuće godine, uzimajući u obzir inflaciju, kretanje plaća, kretanje nezaposlenosti i zaposlenosti, demografska kretanja te ukupno stanje gospodarstva, a posebnu pozornost posvećujući

djelatnostima s niskim plaćama i ugroženim skupinama zaposlenih, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, Vladi RH predlaže visinu minimalne plaće. Redovite godišnje konzultacije sa socijalnim partnerima u pravilu se održavaju u rujnu i listopadu.

Zbog utvrđivanja veće predvidljivosti budućih okolnosti vezanih uz visinu plaće radnika, temeljem čl. 7. ZMP, za praćenje i analizu kretanja minimalne plaće ministar nadležan za rad dana 29. ožujka 2019. donio je Odluku o osnivanju stručnog povjerenstva za praćenje i analizu kretanja minimalne plaće³ (u daljnjem tekstu: Stručno povjerenstvo). Prema toj Odluci zadaće Povjerenstva su da kontinuirano pratiti i proučavati kretanja plaće i minimalne plaće u širem kontekstu socijalne politike, politike zapošljavanja, borbe protiv sive ekonomije i poreznog opterećenja rada i poslodavca, analizira mogući utjecaj rasta minimalne plaće na gospodarstvo, zapošljavanje, produktivnost rada, životni standard i ostala područja života i rada te u skladu s time, daje preporuke i smjernice za daljnji razvoj instituta minimalne plaće, analizira utjecaj izmjena relevantnih propisa na kretanje plaće i minimalne plaće u Republici Hrvatskoj te najkasnije do 1. rujna tekuće godine, ministru daje obrazloženu preporuku visine minimalne plaće za kalendarsku godinu, s time da ista može biti u apsolutnom iznosu ili u određenom rasponu.

Pregled rasta minimalne plaće:

Vlada RH je Uredbama o visini minimalne plaće u razdoblju od 2013. do 2022 utvrdila visinu minimalne plaće i to:

- Uredbom o visini minimalne plaće⁴ za razdoblje **od 1. lipnja 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine u bruto iznosu od 2.984,78 kuna,**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2014. godinu⁵ **u bruto iznosu od 3.017,61 kunu za razdoblje od 1. siječnja 2014. godine do 31. prosinca 2014. godine,**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2015. godinu⁶ **u bruto iznosu od 3.029,55 kuna,**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2016. godinu **u bruto iznosu od 3.120,00 kuna,**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2017. godinu⁷ **u bruto iznosu od 3.276,00 kn**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2018. godinu⁸ **u bruto iznosu od 3.439,80 kuna,**

³ Odluka o osnivanju stručnog povjerenstva za praćenje i analizu kretanja minimalne plaće („NN“, br. 37/19, 78/19 i 136/21)

⁴ Uredba o visini minimalne plaće za lipanj-prosinac 2013 („NN“, br. 51/13)

⁵ Uredba o visini minimalne plaće za 2014 („NN“, br. 156/13)

⁶ Uredba o visini minimalne plaće za 2016 („NN“, br. 154/15)

⁷ Uredba o visini minimalne plaće za 2017 („NN“, br. 115/16)

⁸ Uredba o visini minimalne plaće za 2018 („NN“, br. 122/17)

- Uredbom o visini minimalne plaće za 2019. godinu⁹ u **bruto iznosu od 3.750,00 kuna**
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2020. godinu¹⁰ u **bruto iznosu od 4.062,51 kuna**,
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2021. godinu¹¹ u **bruto iznosu od 4.250,00 kuna**,
- Uredbom o visini minimalne plaće za 2022. godinu¹² u **bruto iznosu od 4.687,50 kuna**

4. Visina minimalne plaće u 2023. godini

Vlada RH je na prijedlog ministra nadležnog za rad na sjednici održanoj 19. listopada 2022. godine donijela Uredbu o visini minimalne plaće za 2023. godinu¹³, kojom je utvrdila da se **visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. utvrđuje u bruto iznosu od 700,00 eura odnosno u neto iznosu od 560,00 eura.**

Primjenom fiksnog tečaja konverzije eura u kune minimalna plaća u 2023. godini iznosi bruto 5.274,15 kuna odnosno u neto iznosu od 4.219,32 kuna, ne uzimajući u obzir porez i prizrez.

Navedena Uredba stupa na snagu 1. siječnja 2023. godine.

Prilikom određivanja novog iznosa bruto minimalne plaće posebno se vodilo računa¹⁴:

- da se minimalna plaća ne može odrediti u iznosu manjem od iznosa određenog prethodne godine
- da je prilikom određivanja minimalne plaće prethodne godine njen udio u prosječnoj plaći iznosio 49,21%
- da je prosječna bruto plaća u RH u prvih 7 mjeseci rasla u odnosu na prethodnu godinu
- da je Direktivom o primjerenim minimalnim plaćama koja je usvojena tijekom rujna 2022. kao indikativna vrijednost minimalne plaće koja se smatra primjerenom navedeno 50% bruto prosječne plaće odnosno 60% bruto medijalne plaće
- da je rast cijena dobara i usluga tijekom 2022. godine iznadprosječan, a prema projekcijama za cijelu godinu iznosi 9,6%
- da je Vlada Republike Hrvatske već poduzela aktivnosti kojima je utjecala na cijenu goriva, a dodatno je osmišljen i paket mjera za suzbijanje inflacije i ograničavanje cijena energenata.

U odnosu na visinu minimalne plaće u 2022. Stručno povjerenstvo izradilo je stručnu preporuku uzevši u obzir kretanje udjela minimalne plaće u prosječnoj bruto plaći isplaćenoj u pravnim osobama od siječnja do srpnja teku-

će godine, inflaciju, kretanje plaća, kretanje nezaposlenosti i zaposlenosti, demografska kretanja, kretanja produktivnosti rada te ukupno stanje gospodarstva. Posebnu pozornost Povjerenstvo je posvetilo novonastaloj situaciji u gospodarstvu te na tržištu rada, manjak radne snage, a najviše na rast cijena energenata i posljedice koje proizlaze iz tog rasta i učinak na djelatnosti s niskim plaćama i ugrožene skupine zaposlenih.

Nakon provedenih konzultacija sa socijalnim partnerima o visini minimalne plaće za 2023. godinu, na sastanku održanom 21. rujna 2022. godine, a obzirom da socijalni partneri nisu postigli konsenzus oko mogućeg povećanja minimalne plaće, Vlada Republike Hrvatske, uvažavajući argumente oba socijalna partnera, obrazloženu preporuku Povjerenstva i ukupna kretanja u gospodarstvu u 2022. godini, odlučila je da minimalna plaća za 2023. godinu iznosi 5.274,15 kuna, što je uvećanje iznosa minimalne plaće za 2023. godinu od 586,65 kuna u odnosu na prethodnu godinu.

Uredbom o visini minimalne plaće, koju je Vlada RH donijela na svojoj sjednici održanoj 19. listopada 2021. godine, visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine utvrđena je u bruto iznosu od 700,00 eura (5.274,15 kuna)

Visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine bila je utvrđena u bruto iznosu od **4.687,50 kuna** (bruto iznos za puno radno vrijeme). Iznos neto minimalne plaće za 2022. godinu iznosio je 3.750,00 kn.

Dakle, u odnosu na prijašnju minimalnu plaću u 2022. godini, **minimalna plaća u 2023. godini veća je za 586,65 kuna u bruto iznosu, odnosno 469,00 kuna u neto iznosu.**

Pregled bruto i neto iznosa minimalnih plaća:

GODINA	BRUTO	NETO	POVEĆANJE	
			BRUTO	NETO
2019.	3.750,00	3.000,00	-	-
2020.	4.062,51	3.250,00	312,51	250,00
2021.	4.256,00	3.400,00	230,00	150,00
2022.	4.687,50	3.750,00	437,50	350,00
2023.	5.274,15 (700,00 eura)	4.219,32 (560 eura)	586,65	469,00

Nova minimalna plaća je plaća koja će se obračunavati za mjesec siječanj 2023. godine, a bit će isplaćena u veljači 2023. godine.

Broj zaposlenih koji primaju trenutni iznos minimalne plaće (4.687,50 kn) iznosi oko 35 tisuća radnika, pa se procjenjuje da će povećanje minimalne plaće u 2023. osigurati povećanje plaće ne samo za radnike koji sada primaju minimalnu plaću već i za još više od 70 tisuća zaposlenih koji primaju više od minimalne, ali manje od 5.274,15 kuna.

⁹ Uredba o visini minimalne plaće za 2019. godinu („NN“, br. 109/18)

¹⁰ Uredba o visini minimalne plaće za 2020. godinu („NN“, br. 106/19)

¹¹ Uredba o visini minimalne plaće za 2021. godinu („NN“, br. 119/20)

¹² Uredba o visini minimalne plaće za 2022. godinu („NN“, br. 117/21.)

¹³ Uredba o visini minimalne plaće za 2023. godinu („NN“, br. 122/22)

¹⁴ Vidi: Prijedlog Uredbe o visini minimalne plaće, <https://vlada.gov.hr> › Sjednice › Listopad

Novine u parničnom postupku

Gordana Muraja *

Zakon o parničnom postupku ključni je postupovni propis koji se primjenjuje na raznim razinama sudovanja. Nepune tri godine od zadnje, prilično opsežne, novele iz 2019., u srpnju 2022. stupile su na snagu nove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku koje donose novi niz izmjena i poprilično mijenjaju pojedine institute.

1. Uvodno

Zakon o parničnom postupku (Narodne novine, br. 148/11. (pročišćeni tekst), 25/13, 89/14, 70/19. i 80/22., dalje ZPP) Republika Hrvatska preuzela je iz nekadašnje države. Osnovni tekst donesen je 1977. godine, a od kako ga je RH 1991. preuzela izmijenjen je šesnaest puta. Nisu sve promjene jednako opširne i značajne, a kao najveće i najopsežnije ističu se novele iz 2003., 2019. i 2022. Kod svake od tih promjena Vlada RH u Prijedlogu zakona navodi da izmjene proizlaze iz potrebe *kontinuiranog unaprjeđenja sustava ostvarivanja građanskopravne zaštite, osiguravanje provedbe propisa Europske unije te povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava*. U konkretnom slučaju Vlada se pozvala i na to da je Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. kao jedan od ciljeva utvrđeno *Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana*. Ispunjenje tog cilja predviđa reformu parničnog postupka, uz ostalo i daljnjom digitalizacijom pravosuđa, kao i osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka. Sve se to, s razlikom u nijansama, može pročitati u svim dosadašnjim prijedlozima izmjena i dopuna ZPP, pa i u Prijedlogu od 24. ožujka 2022.¹ Međutim, nijedna od promjena nije javnosti predstavljena podacima iz analize dosadašnjeg stanja, a osobito se ne spominje jesu li uvođenjem novih instituta koji su već neko vrijeme na snazi ispunjeni ciljevi do kojih je (prethodna) promjena trebala dovesti. Učinke promjena nije moguće analizirati ni na temelju podataka koje na mrežnim stranicama sudovi.hr objavljuje Ministarstvo pravosuđa i uprave², i to zato jer su objavljenim brojevima obuhvaćene sve vrste predmeta (kazneni, parnični i izvanparnični) pa se može sagledavati samo ukupan broj predmeta, što nije dovoljno za analizu. Pritom je vjerojatno da Ministarstvo (ili Državni zavod za statistiku) te podatke ima – jer, podaci se obrađuju elektronički, a postupci se razlikuju po upisniku u koji se upisuju pa ne bi trebao biti problem iskazati broj predmeta po vrsti. No nadležna tijela ne smatraju potrebnim taj podatak objaviti, a javnosti na koncu ostaje jedino primiti na znanje tvrdnje koje je predlagač iznio u Prijedlogu.

2. Stupanje na snagu i primjena izmijenjenog Zakona

Zadnji Prijedlog Vlada RH, kao ovlaštenu predlagača, utvrdila je krajem ožujka 2022. Iako je donesen u redovnom postupku, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (dalje: ZOIZD ZPP/22) cjelokupni postupak donošenja završen je za manje od 4 mjeseca jer Zakon je objavljen 11.7.2022. u NN br. 80/2022, a na snagu je stupio osmog dana od dana objave, dakle 19.7.2022.

No tog datuma na snagu nisu stupile na snagu sve njegove odredbe jer Zakon sadrži već uobičajenu popriličnu količinu iznimaka, odnosno razlikuje postupke pokrenute prije stupanja na snagu ZOIZD ZPP/22, iznimke koje nabrajaju koje će se njegove odredbe ipak primjenjivati na postupke u tijeku, pa iznimke o primjeni odredbi o reviziji koje će se primjenjivati na sve postupke u kojima do stupanja na snagu nije donesena drugostupanjska odluka, kao i odredbu da će se o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziju propisanu posebnim zakonima primjenjivati odredbe ZPP-a. I to još nije sve.

Posebno treba naglasiti odredbe o tonskom snimanju rasprava koje su u članku 111. Prijelaznih i završnih odredbi naznačene brojevima, a koje stupaju na snagu donošenjem odluke kojom će nadležni ministar utvrditi *jesu li ispunjeni tehnički uvjeti za tonsko snimanje ročišta na pojedinim sudovima*. Drugačije rečeno: ZPP je izmijenjen, a poznato je da sudovi ne raspolažu tehničkim uvjetima za njegovu provedbu pa se te odredbe neće primjenjivati sve dok nadležni ministar ne zaključi da su ispunjeni tehnički uvjeti pa se od tog trenutka nadalje i te odredbe mogu primjenjivati.

Isto se odnosi i na odredbu članka 89. koja uređuje zaštitu kolektivnih interesa potrošača, a koja će stupiti na snagu donošenjem posebnog propisa o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

Iako je jasno da se propisi trebaju prilagođavati promijenjenim društvenim uvjetima, iako je jasno da institute koji nisu dali očekivani rezultat i za koje je u praksi uočeno da nisu dovoljno normirani treba mijenjati / dopunjavati, ipak je pitanje može li tempo opsežnih izmjena ključnog procesnog propisa i uvođenja novih instituta svakih 1,94 godina³ donijeti građanima pravnu sigurnost. To tim više kad se uzme u obzir da svaka izmjena i dopuna u prije-

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com

¹ KLASA: 022-02/22-01/18, URBROJ: 65-22-02

² <https://sudovi.hr/hr/statistike/rezultati-rada-sudova>

³ Statistički podatak koji pokazuje učestalost promjena ZPP-a koji je od 1991. do 2022. (31 godina) promijenjen 16 puta, što dovodi do rezultata da se ZPP mijenja svakih 1,9375 godine (31/16). Naravno da ova statistika ne uvažava opširnost i doseg promjena, što treba imati na umu.

laznim i završnim odredbama utvrđuje primjenjuje li se na postupke koji su pokrenuti prije njenog donošenja. Na taj način se dobivaju inačice ZPP koje se primjenjuju na neke sporove, ali se na neke druge ne primjenjuju, neke se odredbe ne primjenjuju jer se čeka provedbeni propis, ili da nadležni ministar utvrdi da su ispunjeni tehnički uvjeti. Tako sad. samo na primjeru tonskog snimanja, pročišćeni tekst ZPP-a ima ovo stanje: odredbe o zapisniku se i dalje primjenjuju kao što je bilo prije izmjene, ali u važećem tekstu propisa su nove odredbe za koje se ne zna kad će se uopće primjenjivati tj. koliko će trajati tehničko opremanje sudova da bi mogli tonski snimati rasprave, donošenje pravilnika i osiguravanje potrebne tehnološke platforme.

3. Pregled najvažnijih izmjena i dopuna

3.1. Izjašnjavanje stranaka o pravnim pitanjima spora

Sud nije vezan za pravnu kvalifikaciju koje u sporu iznose stranke. Pritom tužitelj u tužbi, izravno ili neizravno, iznosi i pravnu kvalifikaciju predmeta spora te u skladu njom činjenice i predlaže dokaze kojima je dokazuje. Tuženik se također osvrće na činjenice i na pravnu kvalifikaciju, ali sud za pravnu kvalifikaciju koju stranke iznose tijekom postupka nije vezan i može zaključiti da tužiteljev zahtjev ne odgovara onoj pravnoj kvalifikaciji koju je tužitelj zastupao u postupku. Tako se znalo dogoditi, osobito u žalbenom stadiju, da drugostupanjski sud promijeni pravnu kvalifikaciju spora i donese *odluku iznenađenja*, odnosno odluku koja iznenadi obje stranke jer je utemeljena na drugoj pravnoj kvalifikaciji od one koja je u postupku raspravljana. Sudska praksa Europskog suda za ljudska prava utvrdila je da pravo na pošteno suđenje obuhvaća i pravo da se stranci omogući raspravljanje o svim pitanjima u postupku, a među njih, unatoč tome što sud njome nije vezan, ubraja se i rasprava o pravnoj podlozi na temelju koje sud odlučuje.

Tako je u članak 5. ZPP, koji je do sada utvrđivao da se stranci mora omogućiti izjašnjavanje o zahtjevima i navodima protivne stranke, dodana nova odredba koja utvrđuje da će u mjeri u kojoj je to potrebno sud omogućiti strankama da se izjasne o pravnim pitanjima spora, te da sud *ne može svoju odluku utemeljiti na pravnoj osnovi bitno različitoj od one o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti*.

I odredbe novo dodanog članka 367.a koje uređuju postupak pred drugostupanjskim sudom obvezuju sud koji odlučuje u žalbenom postupku da pozove stranke da se izjasne o pravnoj osnovi koja se bitno razlikuje od one o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Stranke se mogu izjasniti na sjednici vijeća, raspravi ili podnesku u roku koji odredi sud. S obzirom na promjenu pravne osnove može se dogoditi da je potrebno utvrditi nove činjenice ili izvesti nove dokaze, a stranke se u ovoj situaciji mogu na njih pozvati.

To je još jedna provedba ideje otvorenog pravosuđenja prema kojoj bi sud sa strankama trebao otvoreno razmatrati sva, pa i pravna pitanja.

3.2. Ročište na daljinu

Sud je i do ove izmjene mogao odrediti da se ročište održi na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, ili da se na taj način izvede pojedini dokaz. Ročišta na daljinu omogućena su izmjenom ZPP/2019, a počela su se u nešto većoj mjeri koristiti nastupom posebnih okolnosti, odnosno pandemije COVID-19.

Dopuna članka 115. sad obvezuje sud da o održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odluči tek nakon što je pribavio očitovanje od stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje bi se trebalo održati na daljinu.

Za ročište na daljinu čeka se i pravilnik koji donosi ministar pravosuđa, a kojim će urediti način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu. Ne samo da je upitno koliko će trebati nadležnom ministru za donošenje pravilnika, nego nije jasno ni na što se odnosi pojam *tehnološka platforma za komunikaciju na daljinu*, odnosno treba li za ostvarenje ove zakonske odredbe nadležno ministarstvo tek naručiti izradu takve platforme. Ročišta na daljinu već su se prorijedila prestankom posebnih okolnosti, a ako protekne puno vremena od izmjene ZPP do oživotvorenja, to će svakako biti problem jer ročišta na daljinu štede vrijeme i novac, pa za sve sudionike (osim suda, kojem je svejedno) dovode do smanjenja troškova – zato su već sad potrebna.

3.3. Tonsko snimanje i zapisnik

Članak 126.a ZPP-a izmijenjen je tako da utvrđuje da se ročišta pred sudom tonski snimaju. Ova je promjena izazvala niz promjena u odredbama o vođenju zapisnika. Kad jednom ove odredbe budu u primjeni, ročište će biti tonski snimano, ali će se zapisnik i dalje voditi. U zapisnik se neće više upisivati baš sve što je na ročištu rečeno, nego će se zapisnički utvrditi samo radnje i izjave za koje je to izričito propisano zakonom. U članku 123. ZPP utvrđuje koje su to radnje i izjave te nabraja da su to izjave stranaka o priznanju i odricanju od tužbenog zahtjeva, odricanju od prava na žalbu, preinaci ili povlačenju tužbe, priznanju ili osporavanju pojedinih činjenica te predloženim dokazima i odluke suda donesene na ročištu. Zapisnik se sastavlja i o važnijim izjavama ili priopćenjima koje stranke ili drugi sudionici daju izvan ročišta. *Poseban zapisnik*, propisuje ZPP, sastavlja se o sklapanju sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda. Sadržaj ostalih radnji na ročištu bit će sadržan u tonskoj snimci iz članka 126.a ZPP-a.

Ako je već išao za time da propiše tonsko snimanje unatoč tome što za njega u trenutku normiranja ne postoje tehnički uvjeti, možda bi s obzirom na razvoj tehnologije bilo primjerenije da se zakonodavac odmah odlučio za audiovizualno snimanje jer zvuk bez slike govori puno manje od zvuka sa slikom.⁴

⁴ A dok se to uvede u sudski postupak i ovo normirano rješenje moglo bi biti tehnološki zastarjelo, baš kao što su zastarjeli DVD diskovi na koje se i danas snimaju iskazi osumnjičenog kod prvog ispitivanja osumnjičenika u kaznenom postupku. DVD čitače korisnici mahom više nemaju na računalima, u upotrebu su ušle druge tehnologije, ali propisan je DVD disk i dok

Uz ovo uređenje ide i puno usklađenja koje odgovarajućim odredbama zamjenjuju pojedinosti koje se više ne uklapaju u postojeću koncepciju zapisnika te se uređuju i detalji o pohrani tonske snimke, pravu stranaka na pristup tonskoj snimci i slično.

3.4. Plan upravljanja postupkom

Nakon podnošenja tužbe sud poziva tuženika na davanje odgovora na tužbu, a nakon toga saziva pripremno ročište. Na pripremnom ročištu prvo se raspravlja o pitanjima koja se odnose na smetnje za daljnji tijek postupka, primjerice o prigovoru mjesne nenadležnosti i slično. Budući da stranke već u tužbi i odgovoru na tužbu moraju iznijeti sve činjenice i predložiti sve dokaze kojima dokazuju svoje tvrdnje, na pripremnom ročištu trebaju dati sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku. Kad za to postoje uvjeti, sud može odmah nakon održavanja pripremnog ročišta produžiti s ročištem za glavnu raspravu.

Novost koju donosi ZPP/2022 je u tome da će sud, kad ocijeni da nije moguće na istom ročištu zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu, izraditi plan upravljanja postupkom. Plan upravljanja postupkom treba sadržavati sažetak spornih činjeničnih i pravnih pitanja, dokazna sredstva za utvrđivanje spornih činjenica, rok za pribavljanje dokaznih sredstava koja je tek potrebno pribaviti, rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke te nalaz i mišljenje vještaka te datum i vrijeme održavanja ročišta za glavnu raspravu. Budući da se ročište za glavnu raspravu može održati donekle pa prekinuti i odgoditi nastavak do sljedećeg termina, što se u praksi najčešće upravo tako i radi, članak 292.a u stavku 5. propisuje da ako se glavna rasprava treba održati na više ročišta sud, nakon izjašnjavanja stranaka, treba utvrditi datum i vrijeme održavanja svih sljedećih ročišta za glavnu raspravu, vodeći računa o razumnom trajanju postupka.

Iako zamisao zvuči sjajno, oni koji barem do neke mjere poznaju djelovanje sudova u primjeni ZPP-a na čitanje ovih odredbi mogu se samo pitati hoće li to doprinijeti daljnjem usporavanju postupka ili se ipak može očekivati i ubrzanje.

Naime, na pripremnom ročištu je sud i do sada određivao koje će dokaze izvesti. Stranke u pravilu nastoje predložiti izvođenje više dokaza, da im se ne dogodi propust jer dokaze nakon pripremnog ročišta više ne mogu predlagati. Istina je da sudovi ne prihvaćaju sve dokazne prijedloge odjednom pa se izvođenje dokaza rastegne na više ročišta. Situacija je, s obzirom na odredbe članka 292.a ZPP-a, sada sasvim drugačija. Osim same organizacije i dobre procjene vremena potrebnog za izvođenje pojedinih dokaza (primjerice, vještačenja) bit će potrebna i prilagodljivost jer u sudskom postupku sudjeluju ljudi kojima se svašta događa. Obveze se propuštaju, osobito one koje su utvrđene u nekom terminu daleko od sadašnjeg vremena. No, s druge strane, iako će u početku sigurno biti zahtjevno osmisliti način provedbe, svako se ulaganje u

planiranje višestruko isplati pa ostaje za nadati se da će planiranje postupka zaživjeti u sudskoj praksi.

3.5. Rokovi za provedbu postupka

Propisivanje roka u kojem se pojedine radnje trebaju obaviti, a u konačnici i roka u kojem bi se parnični postupak trebao završiti, svakako je izmjena koja će izazvati veliku pozornost javnosti. Odmah na početku treba naglasiti da se radi o instruktivnim rokovima. *Instruktivan (monitoran) rok je onaj koji je predviđen samo radi požurivanja poduzimanja neke radnje, koja se ipak može obaviti i nakon isteka roka.*⁵

Rokovi su određeni za odlučivanje u raznim fazama postupka, a ovdje su navedeni primjerice.

Članak 461. za spor male vrijednosti, a to su sporovi koji se odnose na potraživanje u novcu koje ne prelazi iznos od 10.000,00 kn, utvrđuje da se mora okončati u roku kraćem od godinu dana od podnošenja tužbe, a članak 467. da je drugostupanjski sud o žalbi dužan odlučiti u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka žalbe.

Članak 185. utvrđuje u stavku 2. da se parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od tri godine od dana podnošenja tužbe, uz obavezno *ako ZPP-om ili drugim zakonom nije drukčije određeno.*

Člankom 284. utvrđeno je da će kod zakazivanja pripremnog ročišta sud voditi računa da ga treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu odnosno isteka roka za odgovor, a članak 293. da ročište za glavnu raspravu treba održati najkasnije u roku od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka.

Članak 348. stavkom 4. propisuje da je drugostupanjski sud također dužan odlučiti o žalbi u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od primitka žalbe na drugostupanjskom sudu, ako ZPP-om ili drugim zakonom nije drukčije određeno

O prijedlogu za dopuštenje revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske (dalje VSRH) dužan je donijeti odluku u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka prijedloga za dopuštenje revizije, propisano je člankom 389.c. ZPP-a, a člankom 391. da je odluku o reviziji podnesenoj protiv odluke drugostupanjskog suda VSRH je dužan donijeti u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od dvije godine od dana primitka revizije.

I za ovu se temu svi obveznici mogu samo pitati kakav će učinak propisivanje rokova polučiti u praksi. Već i prije su za neke postupke bili propisani rokovi, primjerice članak 434. ZPP-a propisuje da se postupak pred prvostupanjskim sudom u parnicama iz radnih odnosa pred prvostupanjskim sudom mora okončati u roku od šest mjeseci od dana podnošenja tužbe. Iz prakse je poznato da se taj rok rijetko poštuje, iako je u Prijedlogu Zakona predlagač na-

se propis ne promijeni, snimat će se na DVD disk, što znači da će se morati nabavljati zastarjela tehnologija radi poštivanja slova zakona.

⁵ rok. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 22. 11. 2022. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=53246>>

veo da je propisivanje upravo ovog roka ubrzalo rješavanje radnih sporova. Budući da nikakvi podaci nisu predloženi, teško je ocijeniti.

Pritom je glavni prigovor da i dalje nema nikakvih posljedica za prekoračenje roka što dalje znači da ako sudac ostvari rezultat propisan Okvirnim mjerilima za rad sudaca, a nije uspio riješiti sve predmete u propisanim instruktivnim rokovima, neće se moći govoriti o neurednom obnašanju sudačke dužnosti. Učinkovitost ovih odredbi dodano je upitna ako se ima u vidu da produljenje preko propisanih najduljih rokova (barem za sada?) neće voditi negativnim posljedicama za sud, a za stranke je svako produljenje višestruka šteta iako se taj trošak ne obračunava i nikako ili vrlo rijetko je izražen u novčanoj vrijednosti.

3.6. Zatezna kamata na troškove postupka

Veliku promjenu donosi promjena članka 151. ZPP-a koja uređuje parnične troškove. U ovaj je članak dodan stavak 3. koji propisuje da *parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka. O zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke.*

Odredbu da o zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke treba staviti u kontekst članka 30. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12., ZOIZD ZPP 25/13., 93/14., Odluka USUD RH 55/16., 73/17. i 131/20.) koji propisuje da će sud, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrsci odrediti naplatu zateznih kamata po propisanoj stopi na troškove postupka za koje plaćanje zateznih kamata nije određeno već u ovršnoj ispravi. Ovrhovoditelj pravo na obračun i naplatu zateznih kamata na trošak ovršnog postupka može ostvariti i u postupku izravne naplate novčane tražbine kod Fine.

S obzirom na to da Ovršni zakon u članku 21. propisuje da se u ovršnom postupku i postupku osiguranja na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, zapravo (više) nije jasno kakav je odnos ZPP-a i Ovršnog zakona zakonodavac imao na umu. Ovršni je zakon u odnosu na ZPP poseban zakon kojim je uređen postupak prisilne naplate. Budući da Ovršni zakon izričito uređuje naplatu zatezne kamate na trošak postupka, nema mjesta primjeni ZPP-a u dijelu koji se odnosi na to da se naplata zatezne kamate na trošak postupka mora tražiti već uz zahtjev za naplatu troška postupka.

Preostaje jedino zaključak da je zateznu kamatu na trošak postupka bolje zatražiti već kod podnošenja zahtjeva za naknadu troška, no slijedi da se ona još uvijek može tražiti i u ovršnom postupku.

3.7. Revizija

Ovaj izvanredni pravni lijek označavao se u prošlosti prijevima *redovna* i *izvanredna*, a bio je razrađen složenim uređenjem koje je reviziju u nekim slučajevima uvjetovalo vrijednošću predmeta spora, a u nekima omogućavalo bez obzira na vrijednost predmeta spora, po pravnom pitanju o kojem se vodi spor.

Već izmjenama i dopunama ZPP/19 uvedena je revizija po dopuštenju, ali je postojala i revizija iz razloga koji su bili utvrđeni člankom 382. ZPP. Daljnje suženje mogućnosti ulaganja revizije bilo je očekivano jer je odnos stranaka prema reviziji više sličio odnosu koji bi stranke imale na *suženu žalbu*. Naime, stranke nezadovoljne ishodom spora pokušavale su kroz reviziju postići ponovnu raspravu o primjeni materijalnog prava izraženog u presudi.

No namjena revizije i uloga VSRH trebala bi biti nešto drugo. Kako propisuje članak 116. Ustava Republike Hrvatske (NN, br. br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14.⁶) *Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.*

Jedinstvena primjena prava osigurava se ujednačavanjem sudske prakse odlukama VSRH, što dovodi do razvoja prava, što su sve zadaće koje VSRH obavlja u javnom interesu. Tako je i najnovijom izmjenom ZPP-a revizija dobila mjesto za koje se VSRH već duže vrijeme zalaže.

Sad ZPP poznaje samo jednu vrstu revizije, a to je revizija po dopuštenju. Revizija se može podnijeti protiv drugostupanjske presude, ali u postupku u kojem stranka prvo traži dopuštenje od VSRH za ulaganje revizije, a reviziju može uložiti tek kad je njen zahtjev riješen pozitivno. VSRH dopustit će reviziju ako se može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi. Tu je važno uočiti da VSRH može raspravljati samo o pitanjima koja su *nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali*.

Jedna od novina je da na reviziju ima pravo i stranka koja učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda određena parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno kakvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom RH i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Pritom je važno da se stranka na te povrede, ako je to bilo moguće, već pozivala u nižestupanjskom postupku. To zapravo znači da se stranka već u žalbi trebala pozvati na povrede temeljnih ljudskih prava u prvostupanjskom postupku jer to zahtjeva načelo iscrpljenosti dopuštenog pravnog puta koje primjenjuju i Ustavni sud i Europski sud za ljudska prava. No i u ovom slučaju VSRH mora dopustiti reviziju da bi je stranka mogla podnijeti.

ZPP u članku 389.d propisuje da revizija osim podataka koje mora sadržavati svaki podnesak treba, između ostalog, jasno odrediti razloge zbog kojih stranka smatra da je revizija osnovana, *uz određeno pozivanje na relevantne propise i dijelove sudskih odluka*. Pretpostavka za ovakvo uređenje je otvorenost sudske prakse i mogućnost da se pretraživanjem baze sudske prakse dobije uvid u njeno trenutno stanje. Nažalost, prema saznanjima iz prakse i neslužbenih izvora, autorica ovih redova može reći da se danas ne objavljuje sva sudska praksa, a posljedica je da na Portalu sudske prakse nije moguće pronaći sudsku praksu koja

⁶ Ustav Republike Hrvatske, (pročišćeni tekst, Ustavni sud Republike Hrvatske, 15. siječnja 2014.), <https://www.usud.hr/>

daje odgovore na pojedina pitanja. Naravno da je dostupna sudska praksa uvijek određena sporovima koje stranke pokreću, ali je veliki izazov i dobra organizacija baze podataka sa sudskom praksom te osiguranje ključnih elemente za uspješno pretraživanje (ključne riječi, pozivanje na određeni članak propisa i slično). Utješno je što je, prema neslužbenim informacijama iz dobro obaviještenih izvora s VSRH, u tijeku pilot projekt koji bi trebao unaprijediti objavljivanje sudske prakse i u konačnici dovesti do toga da se na Portalu sudske prakse⁷ objavljuju sve presude.

3.8. Spor male vrijednosti

Postupak u sporu male vrijednosti uređen je Glavom tri-desetom ZPP-a, a članak 458. utvrđuje da su to sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi svotu od 10.000,00 kuna.

Spor male vrijednosti postao je *pisani postupak*. To znači da će sud održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Međutim, sud može i odbiti prijedlog za održavanje ročišta ako smatra da se pravično vođenje postupka može održati i bez održavanja ročišta. Protiv prijedloga kojim se odbija prijedlog za održavanje ročišta ni je dopuštena posebna žalba⁸.

Sud također ne mora održati ni ročište za objavu presude nego može strankama samo dostaviti pisani primjerak presude.

S obzirom na ostale odredbe o sporu male vrijednosti, koje obvezuju tužitelja da već u tužbi navede sve činjenice i sve dokaze i odredbu da se tužba obavezno šalje tuženiku na odgovor, sporovi male vrijednosti zaista se vrlo često mogu riješiti i na temelju dokumenata koji se nalaze u spisu. Sud i dalje može sazvati ročište i provesti cijeli postupak, ali ta je mogućnost ostavljena za situacije u kojima sud ocijeni da je potrebno daljnje vođenje postupka.

Novi članak 464.a sudu daje ovlasti da po slobodnoj ocjeni zaključni o postojanju pojedinih činjenica u situacijama u kojima bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze, ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka. Zanimljivo je pitanje u kojem su odnosu slobodno sudačko uvjerenje iz članka 8. ZPP-a koji utvrđuje da sud prema svom uvjerenju odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka i odredba članka 464.a. Na prvo čitanje ne vidi se razlika između ocjene dokaza *po slobodnoj ocjeni* iz članka 464.a i slobodnog sudačkog uvjerenja iz članka 8. ZPP.

3.9. Dorada oglednog postupka

Ogledni postupak radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava postao je dio parničnog postupka izmjenom ZPP/19. Na Portalu sudske prakse objavljena su dva dopu-

štena prijedloga za ogledni postupak, u kojima je sud u oba slučaja donio odluku u oglednom postupku, i dva odbijena prijedloga. Kroz iskustva stečena u razmatranju prijedloga za ogledni postupak očito su se pokazali nedostaci u normiranju pa su dopunjene odredbe o oglednom postupku.

Člankom 502.lj dodane su odredbe o mjerilima kojih se treba pridržavati kod donošenja odluke o dopuštenosti oglednog postupka, kao što su primjerice broj pokrenutih postupaka te predvidivom roku u kojem bi oni redovitim putem mogli biti pravomoćno okončani, vjerojatnosti da dođe do nejedinstvene primjene prava te mogućim štetnim posljedicama koje bi mogle uslijediti zbog dugotrajnosti redovitog postupka ujednačavanja pravnih shvaćanja sudova, ili potrebi da se radi što kvalitetnijeg rješavanja pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava raspravi pred većim brojem prvostupajskih i drugostupajskih sudova. No, sud neće pokrenuti ogledni postupak ako je o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava već doneseno rješenje kojim se revizija dopušta. I zaista, u dva slučaja u kojima je odbio ogledni postupak VSRH je obrazložio da je u jednom predmetu već odobrena revizija koja će odgovoriti na postavljena pitanja, a u drugom da je u nekim predmetima već u tijeku žalbeni postupak pa će taj postupak iskristalizirati pravna shvaćanja potrebna za rješavanje spora na prvom stupnju.

4. Zaključno

Uz ovako opširne izmjene nije moguće u opsegu jednog članka detaljno opisati sve što se u ZPP-u promijenilo. Dorađeni su mnogi instituti, neki od njih proširili su krug obveznika, kao, primjerice što je proširen krug obveznika elektroničke komunikacije pa su to sad sve fizičke osobe koje obavljaju neki oblik registrirane djelatnosti, što uključuje obrtnike i slobodna zanimanja, za sporove koji se tiču tih djelatnosti.

Također je za napomenuti da je osim spomenutih ZPP doživio i niz izmjena koje nisu spomenute u ovom članku, primjerice, u mnogim slučajevima izmijenjen je sastav suda koji donosi odluku, dodana je odredba da će potvrdu pravomoćnosti za čije izdavanje nisu bili ispunjeni zakonom propisani uvjeti rješenjem ukinuti sud koji je donio potvrdu pravomoćnosti, dio koji uređuje ostvarivanje pravosudne suradnje u EU usklađen je s promjenama na europskoj razini, a ima možda i još možda pokoja promjena koja nije posebno spomenuta.

Učestalo mijenjanje odredbi ključnog propisa koji uređuje parnični postupak adresate pravnih normi u RH možda ostavlja ravnodušnima jer su navikli da se propisi mijenjaju (pre)često i osjećaju da ni na koji način na zakonodavca u tom smislu ne mogu djelovati. Ipak, temeljito pretresanje starih i uvođenje novih instituta u roku manjem od 3 godine od zadnje promjene koliko god ubrzanje postupka donijelo, svakako ne doprinosi pravnoj sigurnosti. Pritom treba obratiti pozornost i na važan detalj: propis je stupio na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama. Uz komplicirane prijelazne i završne odredbe bilo bi ipak za očekivati da zakonodavac ostavi duži *vacatio legis*, odnosno rok u kojem doneseni zakon treba primjenjivati, a ne da tako složene promjene stupaju na snagu *osmog dana od dana objave*.

⁷ <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home>

⁸ Ali se stranka može žaliti na to rješenje u žalbi na presudu.

Planiranje javne nabave za 2023. godinu

Ivica Pranjić*

Planiranje nabave je jedan od najvažnijih koraka za učinkovito i zakonito odvijanje postupaka javne i jednostavne nabave, jer samo kvalitetno planiranje nabave osigurava potpunu primjenu načela transparentnosti, te učinkovitu javnu nabavu i ekonomično trošenje sredstava. Javni naručitelji osim obveze izrade Plana nabave imaju i obvezu objave Plana nabave na internetskim stranicama, dok za sektorske naručitelje takva obveza ne postoji. U nastavku autor detaljno pojašnjava aktualnosti vezane uz izradu, donošenje, objavu i ažuriranje Plana nabave za 2023. godinu.

2. Obveza izrade plana nabave

Obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (Nar.nov. 120/16 i 114/22; dalje: ZJN 2016), moraju donijeti plan nabave za poslovnu ili proračunsku 2023. godinu. Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Nar.nov. 101/17, 144/2020, dalje: Pravilnik), propisan je sadržaj, rok donošenja, način i rokovi objavljivanja, način promjene i druga pitanja u vezi s planom nabave i registrom ugovora i okvirnih sporazuma te sadržaj izvješća, način, rokovi objavljivanja i druga pitanja u vezi s prethodnim savjetovanjem i analizom tržišta. Osim predmeta nabave za koje obveznici primjene ZJN 2016 moraju provesti postupke javne nabave, Plan nabave sadrži i predmete jednostavne nabave, čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Članak 28. ZJN 2016 propisuje obvezu izrade Plana nabave. Navedenim člankom propisano je da su svi naručitelji, javni i sektorski, obvezni donijeti plan nabave. Identičnu obvezu naručiteljima propisuje i članak 3. Pravilnika. Plan nabave je obvezan planski dokument kojega naručitelji moraju izraditi i usvojiti za svaku proračunsku odnosno poslovnu godinu, pa tako i za narednu 2023. godinu. Planom nabave se unaprijed, prije početka poslovne ili proračunske godine ili na samom početku poslovne ili proračunske godine, daju osnovne informacije o **predmetima nabave**, procijenjenim vrijednostima predmeta nabave, evidencijskim brojevima nabave, CPV oznakama, postupcima nabave koji će se provoditi za realizaciju predmeta nabave te drugim podacima koji su propisani Pravilnikom.

Plan nabave koristi i zainteresiranim gospodarskim subjektima i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Zainteresiranim gospodarskim subjektima informacije iz Plana nabave mogu poslužiti radi planiranja aktivnosti gospodarskog subjekta, te pravovremene pripreme i predaje ponuda, dok zainteresirana javnost kontrolira zakonitost i transparentnost planiranja i provođenja postupaka jednostavne i javne nabave kod naručitelja, sklapanje ugovora i izvršenje ugovora sklopljenih provedbom postupaka nabave.

3. Vrijednosni pragovi za primjenu Zakona o javnoj nabavi u 2023. godini

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (Nar.nov. 114/22) usklađene su one odredbe ZJN 2016 u kojima su navedeni iznosi u kunama, sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u RH (Nar.nov. 57/22), radi prilagodbe uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. U tom smislu, izmijenjen je članak 12. stavak 1. ZJN 2016, kojim su određeni nacionalni pragovi za primjenu ZJN 2016, u kunama, tako da iste odredbe sada glase:

„(1) Ovaj Zakon ne primjenjuje se:

1. na nabavu
  - a) robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura – primjena 1. siječnja 2023.,
  - b) radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura – primjena 1. siječnja 2023.,
2. na nabavu u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu
  - a) robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 126.080,00 eura - primjena 1. siječnja 2023.,
  - b) radova procijenjene vrijednosti manje od 530.880,00 eura - primjena 1. siječnja 2023.“.

Člankom 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi izmijenjen je i članak 28. stavak 5. ZJN 2016, kojim je određena procijenjena vrijednost nabave za koju se predmeti nabave moraju objaviti u planu nabave, tako da ista odredba sada glasi: „**U planu nabave i registru ugovora navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura.**“ – primjena od 1. siječnja 2021. Dakle, sukladno članku 26. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi, odredbe članka 12. stavka 1. točke 1. i 2., stupaju na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, odnosno 1. siječnja 2023. godine.

4. Rok donošenja i objava plana nabave

Plan nabave donosi naručitelj, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja proračuna ili financijskog plana. Tijekom proračunske ili poslovne godine, naručitelj može izmijeniti ili dopuniti plan nabave.

Primjena načela transparentnosti je propisana u ZJN 2016, a jedan od načina implementacije navedenog načela kod

* Ivica Pranjić dipl.oec., Pročelnik je Službe za nabavu i opće tehničke poslove u ustanovi Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb

naručitelja je javno objavljivanje, odnosno stavljanje na raspolaganje svih bitnih podataka i informacija o javnoj nabavi svim zainteresiranim dionicima. Zbog toga je uvedena obveza objave plana nabave na internetskim stranicama. Obveza se odnosi **samo na javne naručitelje, a ne i na sektorske naručitelje**, koji imaju obvezu izrade i usvajanja plana nabave, ali ne i njegove objave.

Javni naručitelj je obavezan plan nabave za 2023. godinu i sve njegove kasnije promjene objavljivati u standardiziranom obliku u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje: EOJN RH) **u roku od osam dana od donošenja ili promjene**. Dakle, javni naručitelji imaju obvezu donošenja **osnovnog plana nabave** u roku od 30 dana od dana donošenja proračuna ili financijskog plana, te dodatni rok od osam dana za objavu osnovnog plana nabave u EOJN RH.

Slika 1. Predložak plana nabave za 2023. godinu

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Evidencijski broj nabave	Predmet nabave (najviše 200 znakova)	Brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV)	Procijenjena vrijednost nabave (u EUR)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Posebni režim nabave	Predmet podijeljen na grupe?	Sklapa se Ugovor/ okvirni sporazum/ narudžbenica ?	Financira li se ugovor ili okvirni sporazum iz fondova EU?	Planirani početak postupka	Planirano trajanje ugovora ili okvirnog sporazuma	Napomena

Javni naručitelji imaju obvezu objaviti sve izmjene plana nabave u roku od osam dana od dana promjene. Dostavljene planove nabave i kasnije promjene, EOJN RH bez odgode (odmah) javno objavljuje u strojno čitljivom te otvorenom obliku. To znači da će, nakon što naručitelj unese i odabere opciju *objavi plan nabave*, EOJN RH istog trenutka osnovni plan nabave i sve promjene plana nabave objaviti u EOJN RH i učiniti iste javno dostupnima svim zainteresiranima. Naručitelji mogu unijeti i objaviti *samo jedan dokument plana nabave* po godini, po jednom naručitelju (po jedinstvenom OIB-u). Nakon što se objavi plan nabave nije moguće više brisati objavljeni plan nabave niti unijeti novi cjeloviti plan nabave. Naručitelji mogu samo mijenjati odnosno ažurirati objavljeni plan nabave, odnosno stavke objavljenog plana nabave.

5. Dostupnost i oblik objave plana nabave u EOJN RH

Objavljeni plan nabave i sve njegove kasnije promjene iz tekuće godine moraju biti javno dostupne u EOJN RH do 30. lipnja sljedeće godine (članak 4. stavak 4. Pravilnika). U skladu s navedenom odredbom, plan nabave za 2023. godinu mora biti dostupan (objavljen) na internetskim stranicama EOJN RH do 30. lipnja 2024. godine. EOJN RH pohranjuje objavljene planove nabave najmanje *šest godina* od njihove objave na način koji omogućava očuvanje integriteta podataka. Očuvanje integriteta podataka znači da EOJN RH mora osigurati dokaze da podatci koje su naručitelji objavili u Planu nabave i svim kasnijim promjenama Plana nabave nisu naknadno mijenjani, odnosno da su isti izvorni.

EOJN RH je na internetskim stranicama: www.eojn.nn.hr/ Oglasnik, pod linkom: <https://help.nn.hr/support/solutions/>

articles/12000038768-plan-nabave-priprema-i-objava-plana-nabave-izmjena-i-dopuna-pregled-objavljenih-planova-nabave, objavio **predložak plana nabave za 2023. godinu**, u standardiziranom obliku, na način koji omogućava učitanje i automatski prijenos sadržanih podataka u sustav. Novost u odnosu na predložak plana nabave za 2022. godinu je stupac D u kojemu je određeno da se u istome navodi **Procijenjena vrijednost nabave (u EUR)**. U predlošku plana nabave za 2022. godinu je navedeni stupac D imao naziv – Procijenjena vrijednost nabave (u kunama).

Važno je naglasiti da su svi podaci iz predloška plana nabave koje unose javni naručitelji *obvezni* osim podataka o posebnom režimu nabave i napomena.

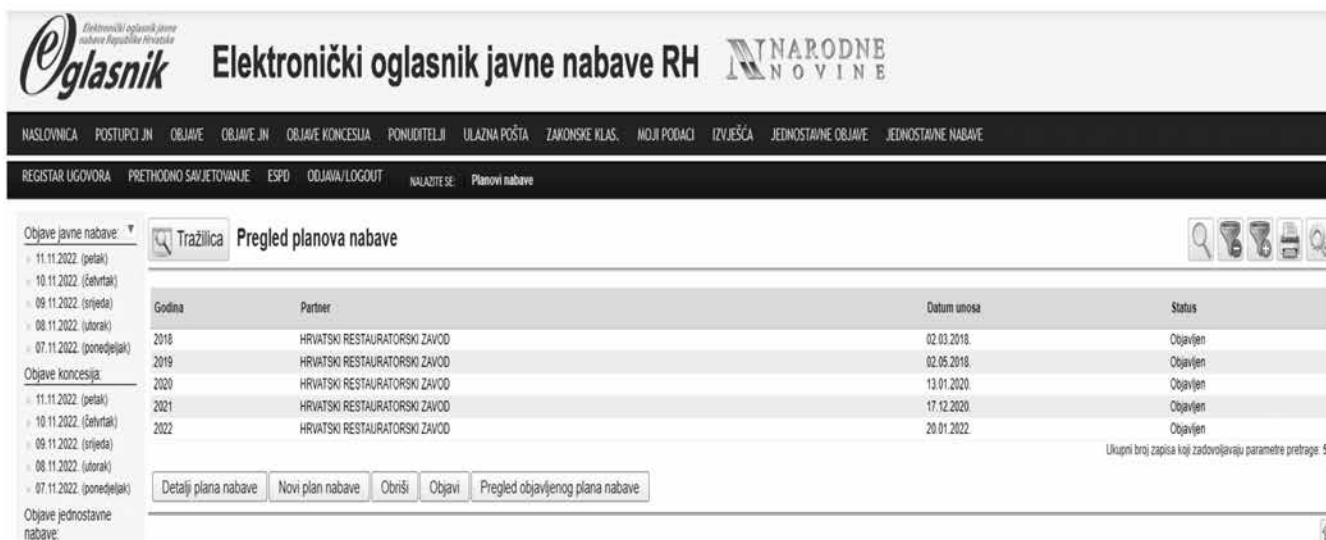
6. Način unosa osnovnog plana nabave

Osnovni plan nabave može se u EOJN RH unositi na dva načina. Prvi način je putem unaprijed popunjene javno objavljene standardizirane tablice (obrasca) predloška plana nabave, koja se može preuzeti sa stranica EOJN RH („Preuzmi predložak“). Navedeni predložak plana nabave je u *.xls* formatu, a javni naručitelj ga popunjava, lokalno, na svom računalu.

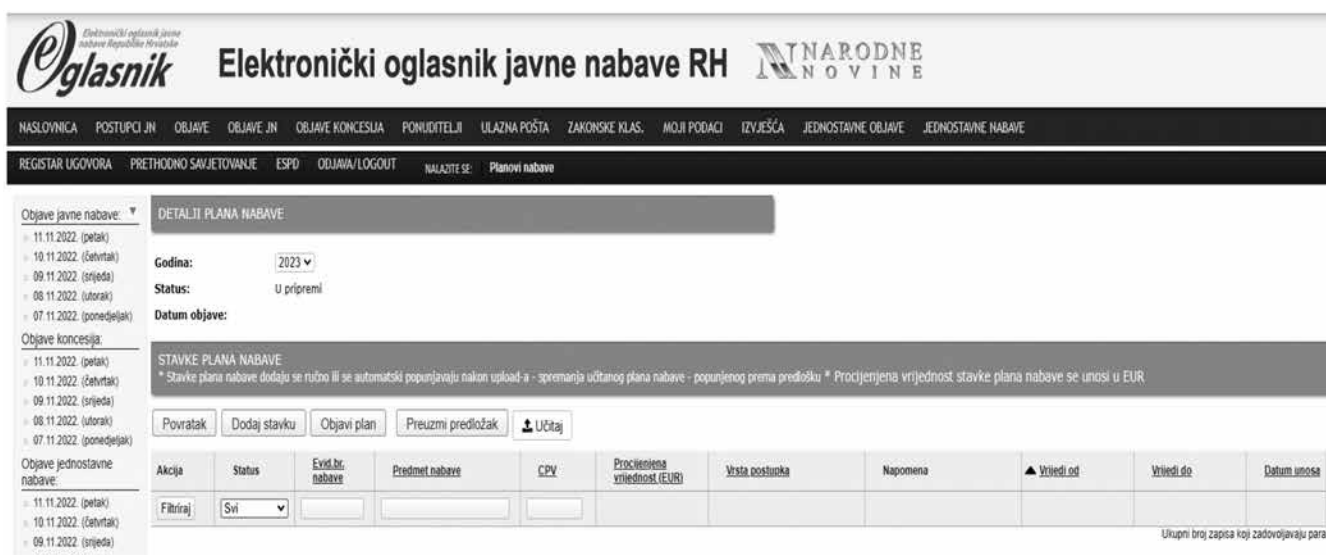
Navedenu tablicu naručitelji mogu učitati opcijom „Učitaj“, kroz modul Plan nabave, na način da samo učitaju i objave osnovni plan nabave u obliku unaprijed popunjene tablice predloška plana nabave. Jednom učitati i objavljeni plan nabave predstavlja osnovni plan nabave i on se ne može zamijeniti već se isključivo mogu učitavati i objavljivati izmjene i dopune tog osnovnog plana nabave.

Drugi način unosa plana nabave u EOJN RH je da naručitelji pojedinačne stavke plana nabave, putem opcije „Dodaj stavku“ unose direktno kroz modul Plan nabave, jednu po jednu. Nakon unosa pojedinačnih stavaka plana nabave javni naručitelji putem opcije „Objavi plan“ objavljuju sve pojedinačno unesene stavke plana. U tom slučaju ako stavku po stavku unose kroz modul Plan nabave, naručitelji imaju mogućnost pretraživanja CPV rječnika u okviru EOJN RH. Uputno je da ovu mogućnost koriste oni javni naručitelji koji imaju manji broj stavaka plana nabave koje treba unijeti pa ih mogu unositi jednu po jednu. Za one javne naručitelje koji imaju veći broj stavaka u planu nabave uputno je plan nabave unositi u obliku unaprijed popunjene tablice Predloška plana nabave.

Slika 2. Odabir naručitelja - unos plana nabave

Slika 3. Odabir načina unosa Plana nabave za 2023. godinu

7. Način unosa izmjene Plana nabave

Izmjene i dopune Plana nabave (ažuriranje plana nabave) je moguće unositi i objavljivati isključivo putem EOJN RH i to na način da u izborniku „Postupci JN“ javni naručitelj odabere opciju „Planovi nabave“. Nakon toga potrebno je označiti plan nabave koji se želi ažurirati, te se bira opcija „Detalji plana nabave“. Za ažuriranje, odnosno za izmjenu pojedinačne stavke Plana nabave koristi se ikona „Vidi detalje“, a za brisanje pojedinačne stavke se koristi ikona „Obriši“. Za dodavanje nove stavke u Plan nabave, Naručitelji odabiru opciju „Dodaj stavku“. Nakon unesene nove stavke i/ili promjene (ažuriranja) stavke, javni naručitelj može odabrati objavu pojedine nove i/ili ažurirane stavke putem ikone „Objavi“.

Ako je javni naručitelj unio više pojedinačnih promjena stavaka plana nabave i/ili više brisanja pojedinačnih stavaka, on može objaviti sve ažurirane stavke odabirom opcije „Objavi sve promjene“. Izmjene i dopune Plana nabave nije moguće unositi učitavanjem unaprijed pripremljene tablice predloška Plana nabave, već isključivo jednu po jednu stavku. Ovaj način unosa uvjetovan je odredbom da sve izmjene i dopu-

ne Plana nabave moraju biti vidljivo naznačene u odnosu na osnovni plan nabave.

Nakon izmjene konkretne stavke Plana nabave, na vrhu će biti navedena aktualna važeća verzija stavke Plana, a ispod, u sivo označenim poljima, biti će navedene sve prethodne verzije na način da se na dnu nalazi najstarija (osnovna) verzija stavke Plana. Zbog navedenog načina ažuriranja Plana nabave (unosa promjena za svaku pojedinu stavku Plana nabave), predlaže se naručiteljima da, ovisno o mogućnostima, prilagode proces izrade i usvajanja izmjena i dopuna Plana nabave sukladno prethodno definiranom načinu unosa izmjena i dopuna Plana nabave kroz EOJN RH. Mišljenja smo da bi bilo svrhovito i učinkovito svaku pojedinu izmjenu i dopunu Plana nabave (ili više stavaka istovremeno), koja se mora objaviti u EOJN RH, provesti na način da istu donese čelnik tijela naručitelja, koji je donio i osnovni Plan nabave, te da registrirani korisnik naručitelja, s pravima - administratora naručitelja, svaku pojedinu izmjenu i dopunu Plana nabave, bez odgode, unosi i objavljuje u EOJN RH i to prije početka postupka javne nabave ili jednostavne nabave.

Smatramo da ne bi bilo svrhovito niti učinkovito skupljati promjene periodično - kroz neki vremenski period (*primjerice mjesec dana*) i nakon toga donositi izmjene i dopune Plana koje se tek onda mogu unositi i objaviti u EOJN RH, pogotovo jer čelnik tijela naručitelja odobrava svaku konkretnu izmjenu i dopunu Plana nabave prije njene konkretne realizacije. Na ovakav način će se osigurati da sve izmjene i dopune Plana nabave budu donesene i javno objavljene u EOJN RH prije konkretne realizacije pojedine stavke Plana.

Navedeni način je teško primjenjiv kod naručitelja kojemu Plan nabave i sve izmjene Plana donosi (*usvaja*) upravljačko tijelo, primjerice Upravno vijeće; Kazališno vijeće ili sl. Navedeno upravljačko tijelo se u pravilu sastaje svega nekoliko puta godišnje, a ustanova često ima potrebu Plan nabave mijenjati više puta tijekom godine. U tom slučaju često nije moguće da izmjene Plana nabave donese upravljačko tijelo prije započinjanja postupka nabave. Zbog toga se takvim naručiteljima preporučuje da postupke nabave provode sukladno svojim potrebama, te da redovito skupljaju izmjene plana nabave i podnose ih Upravnom ili Kazališnom vijeću na donošenje na redovitim ili izvanrednim sjednicama.

8. Pravo korisnika na unos i izmjene Plana nabave

Samo prethodno registrirani korisnik naručitelja, kojemu je dodijeljena korisnička uloga: „**Administrator naručitelja**“ (*korisnička uloga s najvećim pravima*) ima pravo i mogućnost

unositi i objavljevati osnovni Plan nabave i sve kasnije izmjene i dopune Plana. Prema navedenom, EOJN RH nije predvidio posebnu korisničku ulogu kod naručitelja samo za unos i objavu podataka vezanih uz Plan nabave. *Administrator naručitelja* predstavlja hijerarhijski najvišu korisničku ulogu koja se automatski dodjeljuje tzv. nultom (*prvom*) korisniku nakon registracije novog naručitelja.

Svi podaci navedeni u Planu nabave su javno dostupni svim zainteresiranim osobama, subjektima i dionicima. Dakle zainteresirane osobe, subjekti i dionici, za uvid i preuzimanje podataka i tablica s planovima nabave, ne moraju biti registrirani kao korisnici u EOJN RH, već podatke mogu preuzimati slobodno, neograničeno i bez plaćanja bilo kakve naknade. Preuzimanje podataka obavlja se odabirom dijela aplikacije EOJN RH, „*Planovi nabave*“. Nakon otvaranja dijaloškog okvira zainteresirana osoba odabire godinu za koju pretražuje planove nabave, te pomoću tražilice izabire javnog naručitelja koji je objavio Plan nabave za određenu godinu. Uz to ima mogućnost odrediti da traži ispis Plana nabave s verzijama stavaka, dakle svim promjenama ili ispis bez svih verzija stavaka. Odabirom opcije „*Kreiraj izvješće*“ zainteresirana osoba dobiva Plan nabave za javnog naručitelja, kojeg je naveo u tražilici. Zainteresirana osoba ima mogućnost tako kreirano izvješće izvesti/preuzeti u Excel format-u i u Word format-u, radi lakšeg pretraživanja i korištenja.

Slika 4: Prikaz načina pretraživanja planova nabave

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

Slika 5: Prikaz rezultata pretraživanja planova nabave s verzijama stavaka

Elektrončki oglasnik javne nabave RH

Godina plana: 2022
 Naručitelj: HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD
 Ispis sa verzijama stavaka? DA

PLAN NABAVE
 Naziv naručitelja: HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD
 Godina: 2022

Rbr	Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Brojčana oznaka predmeta nabave iz CPV-a	Procijenjena vrijednost nabave (u kunama)	Vrsta postupka (uključujući jednostavne nabave)	Posebiti režim nabave	Predmet podijeljen na grupe	Sklapa se Ugovor/okvirni sporazum	Ugovor/okvirni sporazum se financira iz fondova EU	Planirani početak postupka	Planirano trajanje ugovora ili okvirnog sporazuma	Vrijedi od	Vrijedi do	Napomena	Status promjene
1	1-ei-22	Čuvanje imovine i osoba na lokaciji HRZ-a u Zagrebu, Zmajevac 8	7071000-4	191.000,00	Postupak jednostavne nabave		NE	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	21.01.2022.		FP 32206	
2	2-ei-22	Odobna zahtina oprema, odjeća i obuća	18831000-3	108.000,00	Postupak jednostavne nabave		DA	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	06.06.2022.		FP 322711	Izmijenjena
2	2-oi-22	Odobna zahtina oprema, odjeća i obuća	18831000-3	82.000,00	Postupak jednostavne nabave		DA	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	21.01.2022.	06.06.2022.	FP 322711	
3	3-ei-22	Održavanje ovišavica zrakla	80532000-3	78.000,00	Postupak jednostavne nabave		NE	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	06.06.2022.		FP 323221	Izmijenjena
3	3-oi-22	Održavanje ovišavica zrakla	80532000-3	84.000,00	Postupak jednostavne nabave		NE	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	21.01.2022.	06.06.2022.	FP 323221	
4	4-ei-22	Održavanje klima uređaja	80730000-1	110.000,00	Postupak jednostavne nabave		DA	Okvirni sporazum	NE	I kvartal	31.12.2022.	08.04.2022.		FP 323228	Izmijenjena
4	4-oi-22	Održavanje klima uređaja	80730000-1	110.000,00	Postupak jednostavne nabave		DA	Okvirni sporazum	NE	I kvartal	31.12.2022.	24.02.2022.	08.04.2022.	FP 323228	
4	4-oi-22	Održavanje klima uređaja	80730000-1	72.000,00	Postupak jednostavne nabave		DA	Ugovor	NE	I kvartal	31.12.2022.	21.01.2022.	24.02.2022.	FP 323228	

9. Obvezni sadržaj Plana nabave za 2023. godinu

Pravilnik, u članku 2. propisuje sadržaj Plana nabave. Plan nabave za predmete nabave koji ne predstavljaju jednostavnu nabavu, sadrži sljedeće podatke:

1. evidencijski broj nabave,
2. predmet nabave,
3. brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV),
4. procijenjena vrijednost nabave u EUR,
5. vrsta postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu),
6. navod planira li se predmet podijeliti na grupe,
7. navod sklapa li se ugovor ili okvirni sporazum,
8. navod financira li se ugovor ili okvirni sporazum iz fondova EU, ako su podaci o izvoru financiranja poznati prilikom izrade plana nabave,
9. planirani početak postupka,
10. planirano trajanje ugovora ili okvirnog sporazuma,
11. napomena, ako je potrebno.

U slučaju jednostavne nabave, u Plan nabave naručitelji obvezno unose sljedeće podatke:

1. evidencijski broj nabave
2. predmet nabave
3. brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV)
4. procijenjena vrijednost nabave u EUR
5. vrsta postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu).

U slučaju jednostavne nabave, naručitelju mogu unijeti i ostale podatke navedene u članku 2. stavku 1. Pravilnika.

Plan nabave i dalje ne mora biti strukturno povezan s financijskim planom, odnosno proračunom, odnosno, ne mora sadržavati oznaku pozicije na kojoj su sredstva za realizaciju predmeta nabave planirana odnosno osigurana. Navedeni podatak nije obavezan sadržaj Plana nabave, odnosno nije dio obrasca u standardiziranom obliku koji na raspolaganje stavlja EOJN RH i koji je objavljen u EOJN RH, ali preporuka naručiteljima je da navedeni podatak navedu u Planu nabave izrađenom za svoje potrebe (*detaljni Plan nabave*), u kojemu će biti navedeni podaci o svim predmetima nabave pa tako i

predmetima nabave procijenjene vrijednosti manje 2.650,00 eura (*primjena od 01.01.2023. godine*) i predmetima nabave na koje se primjenjuje izuzeće od primjene ZJN 2016.

Prethodno navedeno se smatra važnim zbog obveze izrade Statističkog izvješća o javnoj nabavi za prethodnu godinu, koje je propisano člankom 441. stavkom 2. ZJN 2016. U navedenom Statističkom izvješću, između ostalog, objavljuju se podaci o jednostavnoj nabavi i to iznosi nabavljenih radova, robe ili usluga, bez PDV-a u razdoblju od 1.1. do 31.12. svake godine za koju se izrađuje statističko izvješće. Sve navedeno je važno i radi efikasnijeg upravljanja troškovima, te zbog izbjegavanja mogućih pogrešaka donošenja odluka o odabiru u predmetima za koje sredstva nisu osigurana u financijskom planu odnosno u proračunu.

10. Predmeti nabave koji se obvezno unose u Plan nabave za 2023. godinu

Naručitelji su obvezni u **Plan nabave za 2023. godinu** unijeti sve predmete nabave čija je procijenjena vrijednost **jednaka ili veća od 2.650,00 eura**. Predmete nabave čija je procijenjena vrijednost manja od 2.650,00 eura naručitelji nisu obvezni unijeti u Plan nabave. Javni naručitelji nisu obvezni u Plan nabave koji se objavljuje u EOJN RH unijeti one stavke Plana nabave na koje se primjenjuje izuzeće od primjene ZJN 2016.

Kao što je prethodno navedeno predmete nabave procijenjene vrijednosti do 2.650,00 eura, naručitelji nisu obvezni unositi u Plan nabave. Međutim, uputno bi bilo da i te predmete nabave naručitelji vode u *detaljnem planu nabave*, s tim da taj dio Plana nabave ne moraju objavljivati. Na taj način naručitelj ima pregled nad svim predmetima nabave, s tim da u slučaju da nabava pojedinog predmeta nabave, procijenjene vrijednosti manje 2.650,00 eura u tijeku godine prijeđe iznos od 2.650,00 eura, naručitelj je obvezan i te predmete nabave uvrstiti u Plan nabave.

Dakle, preporučuje se javnim naručiteljima da u Plan nabave za 2023. godinu koji se javno objavljuje, ne unose stavke čija je procijenjena vrijednost manja od 2.650,00 eura, što će im osigurati određenu fleksibilnost tijekom godine kod otvaranja novih predmeta nabave čija je procijenjena vrijednost nabave manja od 2.650,00 eura bez provođenja procedure izmjena plana nabave. Naime, predmeti nabave koji se odnose na usluge otklanjanja izvanrednih kvarova, nabavu rezervnih dijelova i potrošnog materijala za hitne popravke, usluge hitnih intervencija i slično su najčešće procijenjene vrijednosti nabave manje od 2.650,00 eura bez PDV-a, pa u slučaju hitne potrebe za istima, naručitelj ima mogućnost bez javne objave izmjene Plana nabave iste realizirati.

11. Određivanje predmeta nabave, evidencijskog broja i brojčane oznake iz CPV-a

Članak 203. ZJN 2016 propisuje da **predmet nabave** određuje naručitelj na način da predstavlja tehničku, tehnološku, funkcionalnu, oblikovnu i/ili drugu objektivno određivu cjelinu. Naručitelji mogu podijeliti predmet nabave na grupe na temelju objektivnih kriterija, primjerice prema vrsti, svojstvima, namjeni, mjestu i/ili vremenu ispunjenja, u kojem slučaju određuju predmet i veličinu pojedine grupe, uzimajući u obzir mogućnost pristupa malih i srednjih gospodarskih subjekata postupku javne nabave. Ako javni naručitelj u

postupku javne nabave velike vrijednosti nije podijelio predmet nabave na grupe, obvezan je u dokumentaciji o nabavi te u izvješću o javnoj nabavi naznačiti glavne razloge za takvu odluku. Ova odredba se ne primjenjuje na sektorske naručitelje.

ZJN 2016, a niti pod zakonski akti doneseni na temelju ZJN 2016, ne donose definiciju **evidencijskog broja**, niti propisuju način na koji se određuje (*struktura, sadržaj*). Iz pojedinih odredbi ZJN 2016 i podzakonskih akata proizlazi obveza vođenja evidencije rednih brojeva nabave (*Evidencijskog broja nabave*), primjerice kod navođenja obveznih podataka na omotnici ponude ili navođenja informacije o evidencijskom broju nabave u zapisniku o javnom otvaranju ponuda, zapisniku o pregledu i ocjeni zahtjeva za sudjelovanje, zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda.

Evidencijski broj nabave mora se navesti u Planu nabave, ali i u registru sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma. Evidencijski broj nabave može se odrediti kao običan niz brojeva (1,2,3...), odnosno kao podatak deklaratorne naravi, iz kojeg je vidljiv samo redni broj predmeta nabave i dodatno ukupan broj predmeta nabave. On se može odrediti i kao kombinacija brojeva i slova iz koje se može iščitati redni broj predmeta nabave, jesu li predmet nabave robe, usluge ili radovi, sklapa li se ugovor ili okvirni sporazum, te radi li se o nabavi male ili velike vrijednosti.

Pravilnik propisuje obvezu navođenja brojčane oznake predmeta nabave u Planu nabave. Naglašava se da se ne radi o određivanju predmeta nabave putem CPV oznake, već se radi o obvezi naručitelja da za svoje predmete nabave koje objavljuje u Planu nabave, odredi brojčanu oznaku predmeta nabave iz Jedinog rječnika javne nabave - (CPV) broj, koji najbolje opisuje odnosno označava predmet nabave. Pri tome naručitelji mogu odrediti bilo koji CPV broj koji se sastoji od 8 znakova **bez navođenja** crtice i devete znamenke koja služi za provjeru prethodnih znamenki (*kontrolni broj*).

12. Vrijednosni pragovi

Europska komisija je na temelju delegirane ovlasti iz EU direktiva 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU te 2009/81/EZ donijela akte (*delegirane uredbe*), kojima su **od 1. siječnja 2022. utvrđene vrijednosti europskih pragova (nabava velike vrijednosti)**. Također, objavljena je Komunikacija Komisije – Odgovarajuće vrijednosti pragova iz direktiva 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU i 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL EU C-457 od 11.11.2021.), u kojoj su važeće vrijednosti europskih pragova iz gore navedenih uredbi preračunate u kune.

U nastavku se navode pragovi velike i male vrijednosti prema važećim direktivama (sukladno delegiranim uredbama EK) i Komunikaciji Europske komisije:

o	EURO	o	HRVATSKA KUNA
o	80.000	o	601.600
o	140.000	o	1.052.800
o	215.000	o	1.616.800
o	431.000	o	3.241.120
o	750.000	o	5.640.000
o	1.000.000	o	7.520.000
o	5.382.000	o	40.472.640

Člancima 2. i 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi brisane su one odredbe ZJN 2016 u kojima se upućivalo na primjenu odgovarajućih vrijednosti u kunama za pragove navedene u eurima, koje vrijednosti u kunama su donesene Komunikacijom Europske komisije objavljenom u Službenom listu Europske unije (*europski prag*). U tom smislu, izmijenjeni su članak 13. stavak 1., 2. i 3.¹, te članak 23. stavak 3.² ZJN 2016.

Prema navedenom, člankom 13. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da je nabava velike vrijednosti nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora koja procijenjena vrijednost **je izražena isključivo u eurima**.

Člankom 14. ZJN 2016 je propisano da je nabava male vrijednosti nabava čija je procijenjena vrijednost:

- jednaka ili veća od 26.540,00 eura za robe i usluge,
- jednaka ili veća od 66.360,00 eura za radove,
- nabava roba i usluga te provedba projektnih natječaja u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 126.080,00 eura i
- nabava radova u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 530.880,00 eura,

a manja od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU.

Člankom 15. ZJN 2016 je propisano da je nabava čija je procijenjena vrijednost nabave manja od navedenih pragova iz članka 12. ZJN 2016 **jednostavna nabava**. Na jednostavnu nabavu se ne primjenjuje ZJN 2016, već pravila, uvjeti i postupci jednostavne nabave određuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije.

¹ Članak 13.

(2) Nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU, ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora.

(3) U slučaju nabave robe iz Priloga III. A ovoga Zakona, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 8. Direktive 2009/81/EZ.

(4) U slučaju nabave robe iz Priloga III.B ovoga Zakona od strane javnog naručitelja koji djeluje u području obrane i sigurnosti, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka vrijednosti ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. stavka 1. točke (b) Direktive 2014/24/EU, dok u slučaju nabave proizvoda koji nisu na tom popisu od strane javnih naručitelja iz Priloga I. ovoga Zakona koji djeluje u području obrane i sigurnosti, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka vrijednosti ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. stavka 1. točke (c) Direktive 2014/24/EU.

(5) Obavijest o važećim vrijednostima europskih pragova središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave objavljuje na Portalu javne nabave.

² Članak 23

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako je predmet nabave velike vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave, ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20 % ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave, mogu se primijeniti pravila koja vrijede za:

1. Nabavu male vrijednosti, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa za robu ili usluge manja od 80.000,00 eura, odnosno za radove manja od 1 milijun eura.“

13. Određivanje procijenjene vrijednosti nabave

Prema članku 17. ZJN 2016, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi. Način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije se koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba istog Zakona koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Nabava se ne smije dijeliti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba ZJN 2016 koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Naručitelj je obavezan u obavijesti javne nabave navesti procijenjenu vrijednost nabave. Ako je predmet nabave podijeljen na više grupa, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

Kod okvirnog sporazuma i dinamičkog sustava nabave izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na maksimalnoj procijenjenoj vrijednosti bez PDV-a svih ugovora koji se predviđaju sklopiti na temelju okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava nabave tijekom njihova trajanja.

Prilikom izrade Plana nabave za postupke nabave koji završavaju sklapanjem okvirnog sporazuma na više godina, često se postavlja pitanje unosi li se u Plan nabave za iduću godinu vrijednost pojedinačnog ugovora koji će se sklopiti na temelju sklopljenog okvirnog sporazuma u tekućoj godini. Odgovor je ne, odnosno naručitelj nije obavezan unositi vrijednost pojedinačnog ugovora u Plan nabave jer u Plan nabave se unose samo **predmeti nabave za koje se provode postupci javne nabave ili postupci jednostavne nabave** čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura. Dakle, pod pretpostavkom da je okvirni sporazum sklopljen 2022. godini na 4 godine, i da je postupak planiran, započeo i proveden u 2022. godini, isti je unesen u Plan nabave za 2022. godinu i ne unosi se dodatno u Plan nabave za 2023. godinu.

Procijenjenu vrijednost predmeta nabave čini ukupna procijenjena vrijednost svih pojedinačnih ugovora koji će se sklopiti na temelju okvirnog sporazuma. Bez obzira na navedeno, vrijednost pojedinačnog ugovora treba biti osigurana u proračunu/financijskom planu za onu godinu u kojoj će isti biti sklopljen. Također, kod predmeta nabave kod kojih je postupak javne nabave proveo središnje tijelo sukladno članku 186. ZJN 2016, predmet nabave se sa svim obveznim podacima unosi u Plan nabave središnjeg tijela koji će postupak i provoditi, a procijenjena vrijednost nabave je zbroj procijenjenih vrijednosti nabave svakog pojedinog naručitelja. Preporučuje se pojedinom naručitelju da u svom Planu nabave navede predmet nabave i svoju procijenjenu vrijednost nabave, ali uz napomenu da za taj predmet nabave postupak nabave provodi središnje tijelo za javnu nabavu.

Člankom 23. ZJN 2016 je propisano da ako je predmet nabave podijeljen na više grupa predmeta nabave, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

Na odvojenu nabavu pojedine grupe predmeta nabave primjenjuju se pravila koja vrijede za ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabave. Iznimno od navedenog, ako je

predmet nabave velike vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili više grupa predmeta nabave, ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20 % ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave, mogu se primijeniti pravila koja vrijede za:

1. nabavu male vrijednosti, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa za robu ili usluge manja od 80.000,00 eura, odnosno za radove manja od 1 milijun eura ili
2. jednostavnu nabavu, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016.

Također, ako je predmet nabave male vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave mogu se primijeniti pravila koja vrijede za jednostavnu nabavu:

1. ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016, i
2. ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20% ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

• **Primjer iz prakse: Mišljenje Ministarstva: Klasa: 406-01/21-01/407, od 8. studenog 2021.**

Javni naručitelj, Grad, u dopisu navodi da je proveo otvoreni postupak javne nabave za projekt „Igrom do govora“ u sklopu unaprjeđenja kvalitete i razvoja programa logopedске terapije i rane intervencije za aktivno socijalno uključivanje djece s teškoćama u razvoju. Predmet nabave, ukupne procijenjene vrijednosti 671.235,00 kn bez PDV-a, bio je podijeljen u četiri grupe. Za jednu od grupa, Provedba programa osnaživanja za roditelje „Terapija igrom“, procijenjene vrijednosti 19.935,00 kn, nije zaprimljena niti jedna ponuda. Javni naručitelj je za navedenu grupu predmeta nabave donio odluku o poništenju postupka. Sada, javni naručitelj postavlja pitanje kako ponovno provesti postupak nabave za navedenu grupu.

Na temelju informacija iz dopisa, Ministarstvo smatra da su u opisanom slučaju zadovoljeni uvjeti za pokretanje pregovaračkog postupka bez prethodne objave poziva na nadmetanje, sukladno članku 131. stavku 1. točki 1. ZJN 2016, ali se skreće pozornost na članak 23. ZJN 2016, kojim je propisano da, ako je predmet nabave podijeljen na više grupa, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave, dok je stavkom 2. istoga članka ZJN 2016 propisano da se na odvojenu nabavu pojedine grupe predmeta nabave primjenjuju pravila koja vrijede za ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabave. Stavkom 4. istoga članka propisana je iznimka u odnosu na stavak 2. istoga članka, odnosno da se na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave mogu primijeniti pravila koja vrijede za jednostavnu nabavu ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ovoga Zakona i ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20% ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

S obzirom da članak 23. ZJN 2016 govori o odvojenoj nabavi pojedine grupe ili grupa na koje je bio podijeljen predmet nabave u provedenom postupku, smatramo da su u konkret-

nom slučaju zadovoljeni uvjeti iz stavka 4. ovog članka te se na odvojenu nabavu grupe Provedba programa osnaživanja za roditelje „Terapija igrom“ mogu primijeniti pravila za jednostavnu nabavu.

14. Određivanje planiranog početka postupka

Jedan od obveznih podataka u Planu nabave je planirani početak postupka. Ne traži se podatak o točnom datumu početka postupka nabave već o planiranom početku. To znači da naručitelji kod izrade Plana nabave mogu u Planu nabave navesti primjerice kvartal ili mjesec u kojemu naručitelj planira ili ima namjeru pokrenuti postupak nabave. Ako i u odnosu na taj podatak dođe do izmjena, tada naručitelj može kroz izmjene Plana nabave korigirati i planirani početak postupka nabave.

15. Usvajanje/donošenje Plana nabave

Naručiteljima - javnim i sektorskim, je Zakonom o javnoj nabavi i Pravilnikom propisana obveza donošenja Plana nabave za proračunsku ili poslovnu godinu, te je određeno da Plan nabave donosi čelnik naručitelja. ZJN-om 2016, a niti Pravilnikom nije propisano tko je konkretno kod pojedinog naručitelja čelnik koji donosi Plan nabave. Uobičajena situacija kod javnih i sektorskih naručitelja je da Plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu izrađuju stručne službe naručitelja. Izrađeni i pripremljeni Prijedlog plana nabave dostavlja se odgovornoj osobi: županu, gradonačelniku, načelniku, ravnatelju, predsjedniku uprave, direktoru ili drugoj odgovornoj osobi (čelniku tijela).

O ovlasti odgovorne osobe – čelnika naručitelja određenoj Zakonom ili podzakonskim propisom, Statutom, društvenim ugovorom, izjavom o osnivanju ili drugim aktom ovisi tko će donositi Plan nabave. Aktom je propisana ovlast odgovorne osobe odnosno visina ovlaštenja za sklapanje ugovora ili izdavanje narudžbenica za nabavu robe, usluga i radova.

Sukladno članku 39. Zakona o proračunu, Sabor, odnosno predstavničko tijelo, donosi proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije do kraja tekuće godine za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućava primjenu proračuna s 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Izmjene i dopune proračuna provode se po postupku za donošenje proračuna i projekcija. Odgovornost za planiranje i izvršavanje proračuna je na izvršnom tijelu. Prema navedenom, proračun se donosi na razini podskupine ekonomske klasifikacije dok plan nabave, kao akt izvršenja proračuna, razrađuje pojedinačne stavke svake podskupine pa je zato Plan nabave akt izvršnog tijela o izvršenju proračuna koji se izrađuje sukladno odredbama ZJN 2016 i Pravilnika. Takvim aktom je najčešće propisano usvajanje financijskog plana ili proračuna, financijskih izvještaja za godinu ili određeni dio godine, ali ne i Plana nabave. Razlog tome je što u trenutku pisanja i usvajanja statuta vjerojatno nije postojala obveza izrade i donošenja Plana nabave za proračunsku ili poslovnu godinu.

Ako procijenjena vrijednost nabave u Planu nabave planiranih predmeta nabave s PDV-om, odnosno osigurana sredstva

u Planu nabave, prelaze iznos ovlaštenja odgovorne osobe predviđen Statutom ili drugim aktom, potrebna je suglasnost mjerodavnog tijela, županijskog, gradskog ili općinskog vijeća, upravnog vijeća, školskog odbora, fakultetskog vijeća, nadzornog odbora ili drugog mjerodavnog tijela na predloženi Plan nabave. Primjer: ravnatelj škole ima ovlaštenje da samostalno bez suglasnosti školskog odbora, za 2023. godinu potpisuje ugovore do 65.000,00 eura s PDV-om, odnosno 52.000,00 eura bez PDV-a (za stavke koje su oporezive stopom od 25% PDV-a).

Ako su u Planu nabave sadržane stavke odnosno predmeti nabave čija procijenjena vrijednost nabave prelazi 52.000,00 eura, ravnatelju je potrebna suglasnost školskog odbora za sklapanje takvih ugovora. Samo usvajanje Plana nabave od strane mjerodavnog tijela ne predstavlja istovremeno i suglasnost na sklapanje ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnog sporazuma. Iz tog razloga se preporučuje da se odlukom o davanju suglasnosti na predloženi Plan nabave odmah ovlaštenoj osobi daje suglasnost i za sklapanje ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnog sporazuma ili izdavanje narudžbenica za nabavu robe, usluga ili radova, koje su navedene u Planu nabave.

16. Plan nabave i privremeno financiranje

Člankom 44. Zakona o proračunu propisano je da ako Sabor, odnosno predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini koja je nužna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim na temelju zakona (u nastavku: *privremeno financiranje*). Rashodi financirani iz izvora financiranja opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici, osim sredstava učešća za pomoći, sredstva učešća za zajmove i sredstava refundacija iz pomoći EU-a, planiraju se najviše do 25 posto ukupno izvršenih rashoda iz ovih izvora financiranja iz posljednjeg objavljenog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna. Privremeno financiranje se obavlja najduže za prva tri mjeseca proračunske godine. U razdoblju privremenog financiranja proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove obveze na teret razdoblja nakon privremenog financiranja, osim obveza za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije.

Člankom 4. Pravilnika je propisano da se odredbe članka 3., koje se odnose na donošenje Plana nabave, predmete nabave koji moraju biti obuhvaćeni Planom nabave, rok donošenja Plana nabave, mogućnost izmjene i dopune Plana nabave, način izrade izmjene ili dopune Plana nabave, primjenjuju i u slučaju privremenog financiranja.

U tom slučaju, Plan nabave se izrađuje, usvaja, objavljuje, mijenja i nadopunjava za period privremenog financiranja, odnosno za prva tri mjeseca proračunske godine, kojim se planiraju oni predmeti nabave koji su nužni za obavljanje temeljnih funkcija naručitelja. Nedostatak ovog pristupa je što će se nakon usvajanja proračuna morati provesti postupak javne nabave za preostalu vrijednost predmeta nabave, što će zahtijevati dodatno vrijeme, uz mogućnost da naručitelj

ostane bez isporuka koje su mu potrebne u tom vremenu. U ovom slučaju kod ponovnog pokretanja postupka javne nabave u istoj godini za isti predmet nabave, postupak se provodi u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost za cijelu godinu.

Druga mogućnost je sačiniti Plan nabave za razdoblje cijele godine, s time da se predvidi sklapanje okvirnog sporazuma kojim se ne stvara ugovorna obveza i mogućnost sklapanja više ugovora temeljem istoga. To bi značilo da će se temeljem tako sklopljenog okvirnog sporazuma sklopiti ugovor o javnoj nabavi za razdoblje važenja privremenog financiranja, a po usvajanju proračuna i za preostali iznos osiguranih sredstava na razini godine.

17. Izmjene Plana nabave

Planiranje nabave predstavlja plansku aktivnost, a Plan nabave planski je dokument kojim se završava faza planiranja. Međutim, s obzirom na to da se Plan nabave donosi za proračunsku ili poslovnu (*financijsku*) godinu, nije realno za očekivati da će realizacija i izvršenje Plana nabave u potpunosti pratiti planirane stavke, odnosno da neće biti odstupanja od donesenog Plana nabave. Tijekom proračunske ili poslovne godine su česti neočekivani događaji koji izravno utječu na prethodno usvojeni Plan nabave kao npr. *odobrenje dodatnih financijskih sredstava za sufinanciranje pojedinog projekta, smanjenje prihoda u proračunu ili financijskom planu, povećanje rashoda* i dr.

Uslijed ovakvih događanja potrebno je *izmijeniti plan nabave*. Ponekad je potrebno pristupiti nabavi novih roba, radova ili usluga koje Planom nabave ranije nisu planirane. Razlog tomu može biti primjerice, elementarna nepogoda ili druga slična prirodna katastrofa, globalna pandemija virusa COVID-19 ili nepredvidivi događaj koji se ranije nije mogao predvidjeti niti planirati. U takvim situacijama potrebno je izraditi *izmjenu ili dopunu Plana nabave*.

Spoznaja da će planirani početak postupka javne nabave umjesto u ožujku, započeti u lipnju, ne treba predmnijevati obveznu izmjenu Plana nabave samo u toj stavci. Međutim, s obzirom na to da javni naručitelj Plan nabave mijenja i nadopunjava u EOJN RH direktno, on može bez odgode pristupiti izmjeni navedene stavke, te isto više ne predstavlja značajan problem niti komplikaciju. Izmjene i dopune Plana obuhvaćaju i brisanje pojedinih predmeta nabave iz razloga što, npr. *nije izdana važeća dozvola ili nije dana suglasnost nekog od nadležnih tijela*. Neovisno o razlogu izmjene i dopune Plana nabave, *sve izmjene i dopune Plana nabave moraju biti pripremljene i donesene, te vidljivo naznačene u odnosu na osnovni Plan nabave*.

S obzirom na to da se Plan nabave unosi i objavljuje u formatu i prema uputama koje je pripremio sustav EOJN RH, isti sustav obavezan je osigurati da sve izmjene i dopune Plana nabave budu jasno vidljive u odnosu na osnovni Plan nabave. Plan nabave usvaja se na nadzornom tijelu, upravnom vijeću, školskom odboru, fakultetskom vijeću, a kod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovisno o visini procijenjene vrijednosti nabave na županijskom, gradskom ili općinskom vijeću. Na isti način treba usvojiti i izmijenjeni i dopunjeni Plan nabave, a tek nakon usvajanja ga objaviti na stranicama EOJN RH.

Za točnost objavljenih podataka odgovoran je javni naručitelj. Broj izmjena i dopuna Plana nabave u jednoj proračunskoj odnosno poslovnoj godini nije ograničen, tako da ih naručitelj može pripremiti, odobriti i objaviti više puta. S obzirom da naručitelj može započeti postupak javne nabave i kada nema osigurana sredstva za nabavu i kada nema planirani predmet nabave u Planu nabave, naručitelj može započeti postupak javne nabave i prije nego što formalno obavi izmjenu Plana nabave. Preporučuje se naručitelju da zbog primjene drugih propisa ne donosi odluku o odabiru prije nego što pripremi, usvoji i objavi Plan nabave ili izmjene Plana nabave i prije nego što osigura sredstva za realizaciju ugovora.

18. Prekršajna odgovornost i Plan nabave

Sukladno članku 437. ZJN 2016, nad provedbom ZJN 2016 i njegovih podzakonskih propisa provodi se upravni nadzor. Upravni nadzor koji se provodi tijekom provedbe postupka javne nabave ne zaustavlja njegov tijek. Upravni nadzor provodi tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja) u svrhu sprječavanja, otklanjanja i otkrivanja nepravilnosti koje mogu nastati ili su nastale kao posljedica povrede odredbi ZJN 2016 i njegovih podzakonskih propisa. Člankom 438. stavkom 3. ZJN 2016 je propisano da ako tijelo državne uprave nadlež-

no za politiku javne nabave u provođenju upravnog nadzora utvrdi jednu ili više nepravilnosti koje imaju obilježja prekršaja propisanog ZJN 2016, protiv naručitelja i odgovorne osobe može podnijeti optužni prijedlog pred nadležnim prekršajnim sudom ili o tome obavijestiti nadležno državno odvjetništvo. Ako se javni naručitelji, pravne osobe, ne pridržavaju obveze objave Plana nabave ili registra ugovora te svih njihovih promjena na internetskim stranicama, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 1.320,00 do 13.270,00 eura, sukladno propisanim prekršajnim odredbama navedenim u članku 443. stavku 2. ZJN 2016. Kazna je predviđena i za odgovornu osobu u pravnoj osobi ili odgovornu osobu u državnom tijelu ili u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 660,00 do 2.650,00 eura.

19. Zaključno

Naručitelji (javni i sektorski) su obvezni, po prvi puta, Plan nabave za 2023. godinu donijeti u eurima, umjesto kao do sada u kunama. Javni naručitelji imaju obvezu Plan nabave za 2023. godinu objaviti u EOJN RH, dok se ista obveza ne odnosi na sektorske naručitelje. Također su se i pragovi za primjenu ZJN 2016 promijenili na način da su isti određeni u eurima. Pragovi za primjenu pravila javne nabave velike vrijednosti su ostali isti u eurima. Ostale odredbe vezane uz pripremu, donošenje, objavu, izmjene plana nabave nisu promijenjene.

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Procijenjena vrijednost nabave i osigurana sredstva s primjerima iz prakse

Zoran Vuić*

Procijenjena vrijednost nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi (NN 120/2016 i 114/22, dalje u tekstu: ZJN 2016), mora biti valjano određena u trenutku početka postupka javne nabave i navedena u obavijesti o javnoj nabavi. O visini procijenjene vrijednosti nabave ovisi prije svega postojanje obveze naručitelja da provede postupak javne nabave, ako je ona veća od pragova iz čl. 12., a bitna je i za određenje radi li se o nabavi velike vrijednosti prema čl. 13. ZJN 2016. U članku se uz odredbe ZJN 2016 (čl. 16. do 27.) navode primjeri iz prakse u vezi procijenjene vrijednosti nabave (mišljenje tijela državne uprave nadležnog za politiku javne nabave i rješenja Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave – DKOM). Primjeri su vezani i uz primjenu odredbe čl. 298. st. 1. t. 9. ZJN 2016 o poništenju postupka javne nabave iz razloga „ako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva.“

1. Odredbe ZJN 2016 o procijenjenoj vrijednosti nabave

ZJN 2016 u člancima 16. do 27. sadrži odredbe o procijenjenoj vrijednosti nabave. Prije svega postoji obveza naručitelja da procijenjena vrijednost nabave mora biti **valjano određena** u trenutku početka postupka javne nabave, a tako određenu procijenjenu vrijednost nabave naručitelj je obavezan navesti u obavijesti javne nabave.

ZJN 2016 zabranjuje „manipulacije“ procijenjenom vrijednošću nabave propisivanjem sljedećih obveza naručitelja:

- način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije se koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili njegovih odredaba koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti.
- nabava se ne smije dijeliti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili njegovih odredaba koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. U pogledu određivanja tj. izračuna „valjane“ procijenjene vrijednosti nabave, ZJN 2016 nameće sljedeće obveze:
- temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi.
- ako naručitelj predviđa nagrade ili isplate za natjecatelje ili ponuditelje, mora ih uzeti u obzir
- ako je naručitelj ustrojen od zasebnih operativnih jedinica, u obzir se uzima ukupna procijenjena vrijednost nabave za sve operativne jedinice. Iznimno, ako je zasebna operativna jedinica samostalno nadležna za svoju nabavu ili njezine određene kategorije, procijenjena vrijednost nabave može se odrediti na razini te jedinice.

U člancima 20. do 27. ZJN 2016, sadržane su posebne odredbe o određivanju tj. izračunu procijenjene vrijednosti nabave:

- kod okvirnog sporazuma i dinamičkog sustava nabave - temelji se na maksimalnoj procijenjenoj vrijednosti bez PDV-a svih ugovora koji se predviđaju sklopiti na temelju tog okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava nabave tijekom njihova ukupnog trajanja.
- kod partnerstva za inovacije - temelji se na maksimalnoj procijenjenoj vrijednosti bez PDV-a aktivnosti istraživanja i razvoja koje će se provoditi tijekom svih faza predviđenog partnerstva te robe, usluga ili radova koji će biti razvijeni i nabavljeni nakon završetka predviđenog partnerstva.
- za ugovore o javnim radovima uzimaju se u obzir troškovi radova i ukupna procijenjena vrijednost robe ili usluga nužnih za izvođenje radova koje naručitelj stavlja na raspolaganje izvođaču radova pod uvjetom da su one potrebne za izvođenje radova
- ako je predmet nabave podijeljen na više grupa - temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.
- na odvojenu nabavu pojedine grupe predmeta nabave primjenjuju se pravila koja vrijede za ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabave.

Iznimno:

- ako je predmet nabave velike vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave, ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20 % ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave, mogu se primijeniti pravila koja vrijede za:

1. nabavu male vrijednosti, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa za robu ili usluge manja od 80.000,00 eura, odnosno za radove manja od 1 milijun eura, izraženih u odgovarajuće vrijednosti u kunama sukladno važećoj Komunikaciji Europske komisije objavljenoj u Službenom listu Europske unije, ili

2. jednostavnu nabavu, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016
- ako je predmet nabave male vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave mogu se primijeniti pravila koja vrijede za jednostavnu nabavu:
    1. ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu i
    2. ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20% ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave.
  - kod ugovora o javnoj nabavi robe ili usluga koji su uobičajene naravi ili koji se planiraju obnoviti u određenom razdoblju - temelji se na:
    1. ukupnoj stvarnoj vrijednosti uzastopnih ugovora istoga tipa sklopljenih tijekom prethodnih 12 mjeseci ili tijekom financijske godine usklađenoj, ako je moguće, s izmjenama u količini ili vrijednosti koje će nastati tijekom 12 mjeseci nakon početnog ugovora, ili
    2. ukupnoj procijenjenoj vrijednosti uzastopnih ugovora sklopljenih tijekom 12 mjeseci nakon prve isporuke ili tijekom financijske godine ako je to duže od 12 mjeseci.
  - kod ugovora o javnoj nabavi robe čiji je predmet leasing, zakup, najam ili kupnja na otplatu - temelji se na:
    1. ukupnoj procijenjenoj vrijednosti za vrijeme trajanja ugovora, ako se ugovor sklapa na određeno vrijeme do 12 mjeseci, ili ukupnoj procijenjenoj vrijednosti za vrijeme trajanja ugovora uključujući i procijenjenu preostalu vrijednost, ako se ugovor sklapa na određeno vrijeme duže od 12 mjeseci
    2. mjesečnoj vrijednosti pomnoženoj s 48, kod ugovora koji nemaju određeno trajanje ili se njihovo trajanje ne može odrediti.
  - kod ugovora o javnoj nabavi usluga - temelji se na:
    1. premijama i drugim naknadama za usluge osiguranja
    2. naknadama, provizijama, kamatama i drugim naknadama za bankarske i druge financijske usluge
    3. nagradama, isplatama i drugim naknadama za projektantske usluge.
  - kod ugovora o javnoj nabavi usluga u kojima nije naznačena ukupna cijena - temelji se na:
    1. ukupnoj vrijednosti za vrijeme trajanja ugovora, ako se ugovor sklapa na određeno vrijeme do 48 mjeseci
    2. mjesečnoj vrijednosti pomnoženoj s 48, kod ugovora koji nemaju određeno trajanje ili s trajanjem dužim od 48 mjeseci.

2. Mišljenje ministarstva¹.

U nastavku se navodi mišljenje koje je dano na pitanje u vezi procijenjene vrijednosti nabave u odnosu na osigurana sredstva naručitelja (čl. 298. st. 1. t. 9.) kao i u vezi dopuštenosti prihvaćanja ponuda.

Pitanje: **Naručitelj navodi da je u tijeku provedba postupka javne nabave radova, čiji predmet nabave je podijeljen na tri grupe po principu samostalnih cjelina, odnosno da radovi na jednoj grupi ne uvjetuju radove na drugoj grupi, osim u dijelu funkcionalnosti cijelog objekta. Ukupna procijenjena vrijednost predmeta nabave je 213.360.000,00 kuna.**

Navodi kako je za sve tri grupe predmeta nabave ekonomski najpovoljnija ponuda viša od procijenjene vrijednosti. Postavlja pitanje može li u navedenoj situaciji poništiti postupak javne nabave npr. za grupu 3. sukladno čl. 298. st. 1. t. 9. ZJN 2016, a za preostale dvije grupe donijeti odluku o odabiru, uz prethodno očitovanje naručitelja o osiguranim sredstvima, te bi li takvo postupanje naručitelja predstavljalo povredu načela javne nabave iz čl. 4. ZJN 2016.

Mišljenje: Člankom 16. st. 1. ZJN 2016 propisano je da procijenjena vrijednost nabave mora biti valjano određena u trenutku početka postupka javne nabave, a člankom 17., da se izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji na ukupnom iznosu, bez PDV-a, uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi.

Dakle, obveza je naručitelja da prije pokretanja postupka javne nabave procijeni vrijednost predmeta nabave, robe, usluga ili radova koje nabavlja te vodi računa o svim elementima koji su bitni za određivanje financijske vrijednosti u odnosu na sam predmet nabave. No, iz dopisa je razvidno da je ekonomski najpovoljnija ponuda u sve tri grupe viša od procijenjene vrijednosti predmeta nabave u ukupnom postotku od 66,83%, što čini upitnim valjanost određivanja procijenjene vrijednosti nabave.

ZJN 2016 u čl. 298. st. 1. t. 9. propisuje da je javni naručitelj obavezan poništiti postupak javne nabave ako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva. Nadalje u st. 2. propisano je da, kada postoje razlozi za poništenje postupka iz ovoga članka, javni naručitelj poništava postupak javne nabave za cjelokupan predmet nabave ili kada se ti razlozi odnose na pojedinu grupu predmeta nabave, ako je bilo dopušteno takvo podnošenje ponuda, javni naručitelj poništava postupak za tu grupu.

Člankom 4. st. 3. propisano je da je naručitelj obavezan primjenjivati odredbe ovoga Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Slijedom navedenog, budući da se u dopisu navodi kako je svaka grupa samostalna cjelina, odnosno da radovi na jednoj grupi ne uvjetuju radove na drugoj grupi, odredba čl. 298. st. 1. t. 9. daje naručitelju mogućnost da ukoliko ima ili će imati osigurana sredstva može donijeti odluku o odabiru za grupe predmeta nabave u kojima je ekonomski najpovoljnija ponuda iznad procijenjene vrijednosti, dok je obavezan poništiti postupak javne nabave za onu grupu za koju nema osigurana dodatna sredstva. Odabir grupa za koje će osigurati dodatna financijska sredstva je na samom naručitelju, kao i odgovornost da u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda obrazloži takvo postupanje i okolnosti konkretnog slučaja u pogledu primjene navedene odredbe ZJN 2016.

S obzirom na to da je iz dostavljenih podataka razvidno da procijenjena vrijednost predmeta nabave, kao i procijenjena

¹ KLASA: 119 od 08. ožujka 2021

vrijednost svih grupa predmeta nabave, nije valjano određena, dok s druge strane odredba čl. 298. st. 1. t. 9. ne propisuje gornju granicu do koje cijena najpovoljnije ponude može biti veća od procijenjene vrijednosti nabave, da bi naručitelj mogao koristiti mogućnost iz navedene odredbe, odnosno da bi mogao i u tom slučaju odabrati ekonomski najpovoljniju ponudu, na naručitelju je konačna odluka hoće li poništiti postupak javne nabave ili donijeti odluku o poništenju određene grupe predmeta nabave, u kojem slučaju mora navesti valjane razloge za takvu odluku.

3. Rješenja DKOM-a

U nastavku se navodi više primjera iz prakse kada je povodom izjavljene žalbe u vezi procijenjene vrijednosti nabave i/ili osiguranih sredstava naručitelja odlučivala DKOM. Navode se najbitniji dijelovi obrazloženja Rješenja o žalbenim navodima ili o razlozima odbacivanja žalbe koji su vezani uz ponudu i procijenjenu vrijednost nabave.

3.1. Odbacuje se žalba zbog nedostatka pravnog interesa²

Odredbom čl. 3. t. 13. ZJN 2016 propisano je da je neprihvatljiva ponuda svaka ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja za nabavu ...

Prema čl. 291. javni naručitelj provodi pregled i ocjenu ponuda te u pravilu, sljedećim redoslijedom provjerava: 1. je li dostavljeno jamstvo za ozbiljnost ponude, ako je traženo, te je li dostavljeno jamstvo valjano, 2. odsutnost osnova za isključenje gospodarskog subjekta, 3. ispunjenje traženih kriterija za odabir gospodarskog subjekta te, ako je primjenjivo, ispunjenje kriterija za smanjenje broja sposobnih natjecatelja, 4. ispunjenje zahtjeva i uvjeta vezanih uz predmet nabave i tehničke specifikacije te ispunjenje ostalih zahtjeva, uvjeta i kriterija utvrđenih u obavijesti o nadmetanju te u dokumentaciji o nabavi, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, varijante ponuda i 5. računsku ispravnost ponude.

Odredbom čl. 295. st. 1. propisano je da je javni naručitelj obavezan odbiti ponudu za koju, na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda i provjere uvjeta iz čl. 291., utvrdi da je nepravilna, neprikladna ili neprihvatljiva ...

U DON je bilo određeno da procijenjena vrijednost nabave bez PDV-a iznosi 600.000,00 kuna.

Uvidom u ponudu žalitelja utvrđeno je da cijena ponude bez PDV-a iznosi 1.266.985,86 kuna.

Uvidom u zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrđeno je da je naručitelj naveo da se ponuda žalitelja odbija sukladno odredbi čl. 295. st. 1., u vezi s čl. 3. st. 1. t. 13., jer cijena ponude prelazi planirana odnosno osigurana novčana sredstva za nabavu pa se, uvažavajući načelo učinkovitosti, ponuda žalitelja neće dalje razmatrati jer se njegova ponuda ni na koji način ne može učiniti prihvatljivom.

Činjenica da je gospodarski subjekt podnio ponudu sama za sebe ne znači da takav ponuditelj ostvaruje bezuvjetno i pravo na žalbu. Prema odredbi čl. 401. st. 1., pored pravnog interesa za dobivanje određenog ugovora o javnoj nabavi..., žalitelj mora ujedno pretrpjeti ili mora postojati opasnost da

bi mogao pretrpjeti štetu od navodnog kršenja subjektivnih prava, stoga su navedeni uvjeti za žalitelja određeni kumulativno i obuhvaćaju pravni interes i moguću štetu.

S obzirom na to da je naručitelj ponudu žalitelja odbio kao neprihvatljivu iz razloga što cijena ponude žalitelja prelazi osigurana sredstva naručitelja, a žalitelj u žalbenom postupku osporava valjanost odabrane ponude te ne osporava razlog odbijanja svoje ponude, dakle, ne osporava cijenu svoje ponude, to ne postoji sumnja u pravilnost ocjene naručitelja o neprihvatljivosti ponude žalitelja, što za posljedicu ima nemogućnost sklapanja konkretnog ugovora o javnoj nabavi između naručitelja i žalitelja.

Slijedom navedenog, žalitelj nema pravni interes za izjavljivanje žalbe u ovom žalbenom postupku budući da njegova ponuda ne bi mogla biti odabrana zbog njene neprihvatljivosti, a ako ponuditelj ne može sklopiti ugovor o javnoj nabavi onda nije oštećen niti mu prijete opasnost da bude oštećen. Navedeno pravno shvaćanje potvrdio je i **Visoki upravni sud Republike Hrvatske u presudama poslovni brojevi: Usll-321/19, Usll-487/19, Usll-67/20 te Usll-365/20.**

3.2. Žalbeni navod je neosnovan³

Procijenjena vrijednost nabave određena je u iznosu od 1.050.000,00 kuna (bez PDV-a), a uvidom u Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrđeno je da cijena ponude odabranog ponuditelja iznosi 1.156.320,00 kuna (bez PDV-a), a cijena ponuda žalitelja iznosi 1.038.936,00 kuna (bez PDV-a).

Nadalje, uvidom u Zapisnik utvrđeno je da je naručitelj ocijenio ponudu odabranog ponuditelja ekonomski najpovoljnijom te je naveo da će koristeći mogućnost utvrđenu čl. 298. st. 1. t. 9. ZJN 2016 osigurati potrebna sredstva, s obzirom da iznos ekonomski najpovoljnije ponude prelazi planiranu vrijednost nabave za 132.900,00 kuna s PDV-om.

Uvidom u korespondenciju putem elektroničke pošte utvrđeno je da je dana 6. studenog 2018. godine naručitelj zatražio od Službe provjeru da li postoje dostatna sredstva za realizaciju predmetnog postupka nabave s obzirom da iznos ekonomski najpovoljnije ponude prelazi planiranu vrijednost nabave za 132.900,00 kuna s PDV-om te je istog dana od navedene Službe naručitelju potvrđeno postojanje dostatnih sredstava...

Čl. 3. st. 1. t. 13. propisano je da je neprihvatljiva ponuda svaka ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja..., a točkom 36. propisano je da je valjana ponuda svaka ponuda koju je pravodobno podnio ponuditelj...te koja nije nepravilna, neprihvatljiva ili neprikladna.

Čl. 295. st. 1. propisano je da je javni naručitelj obavezan odbiti ponudu za koju, na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda i provjere uvjeta iz čl. 291., utvrdi da je nepravilna, neprikladna ili neprihvatljiva... a čl. 296. da se nakon pregleda i ocjene ponuda valjane ponude rangiraju prema kriteriju za odabir ponude.

Čl. 298. st. 1. t. 9. propisano je da je javni naručitelj obavezan poništiti postupak javne nabave ako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva.

² RJEŠENJE KLASA: 1068 od 03. 12. 2021. -

³ RJEŠENJE KLASA: 1017 od 28. 12. 2018

Člankom 403. st. 1. propisano je da je u žalbenom postupku svaka stranka dužna iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve te predložiti dokaze...

Dakle, nesporno je da cijena ponude odabranog ponuditelja prelazi procijenjenu vrijednost nabave. Međutim, sukladno pravilu o teretu dokazivanja naručitelj je dokazao da je prije donošenja odluke o odabiru provjerio i dobio suglasnost da ima dovoljno osiguranih novčanih sredstava za provođenje predmetnog postupka nabave.

Uzimajući u obzir da je ponuda odabranog ponuditelja ocjenjena kao ekonomski najpovoljnija, naručitelj je pravilno primijenio čl. 298. st. 1. t. 9. koji mu upravo omogućava da ne poništava, odnosno da provede postupak iako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave ako ima ili će imati osigurana sredstva.

Stoga nije u pravu žalitelj kada navodi da je naručitelj trebao odbiti ponudu odabranog ponuditelja kao nevaljanu odnosno neprihvatljivu, budući da u konkretnom slučaju naručitelj ima osigurana sredstva za provođenje postupka nabave...

3.3. Žalbeni navod je neosnovan (slučaj 2)⁴

Procijenjena vrijednost nabave iznosi 460.000,00 kuna.

Čl. 16. st. 1. propisuje da procijenjena vrijednost nabave mora biti valjana određena u trenutku početka postupka javne nabave, a st. 2. tog članka da se način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ovoga Zakona ili odredaba koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti.

Žalitelj osporava visinu procijenjene vrijednosti nabave propisane dokumentacijom o nabavi, ukazujući da je ista određena previsoko. Žalitelj smatra da je za iskazanu procijenjenu vrijednost nabave naručitelj mogao nabaviti kompletan operacijski sustav (bazu Stola, ploču Stola ekstenzijsku jedinicu i drugi pribor), a ne samo bazu Stola i daljinsku kontrolu koja je predmet ove nabave.

Pri tome kao dokaz navodi postupke nabave drugih naručitelja koji su nabavljali sličan predmet nabave. Međutim, svaki postupak javne nabave predstavlja zaseban postupak u kojem naručitelj opisuje predmet nabave i tehničke specifikacije sukladno svojim potrebama, te određuje procijenjenu vrijednost nabave, zbog čega se iznosi zaprimljenih ponuda u drugim postupcima nabave ne mogu prihvatiti kao dokaz na okolnost ispravnosti određivanja visine procijenjene vrijednosti nabave u konkretnom postupku.

Uzimajući u obzir da ovo tijelo nije utvrdilo nezakonitost u postupanju naručitelja vezano za primjenu čl. 16., žalbeni navod ocjenjen je kao neosnovan.

3.4. Žalbeni navod je osnovan⁵

Procijenjena vrijednost nabave iznosi 3.049.920,00 kn bez PDV-a.

U zapisniku _ kao razlog odbijanja ponude žalitelja navodi se da cijena njegove ponude prelazi planirana odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ista iznosi 2.948.000,00 kn bez PDV-a, odnosno 3.685.000,00 kuna s PDV-om.

Čl. 3. t. 13. određuje da je neprihvatljiva ponuda svaka ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja za nabavu ...

Čl. 295. st. 1. propisuje da je javni naručitelj obavezan odbiti ponudu ...

Sukladno utvrđenom pravnom okviru proizlazi da je naručitelj nepravilno primijenio predmetnu zakonsku odredbu. Sukladno čl. 16. st. 1. procijenjena vrijednost nabave mora biti valjana određena u trenutku početka postupka javne nabave i ista u konkretnom slučaju iznosi 3.049.920,00 kn bez PDV-a, dok iznos planiranih odnosno osiguranih novčanih sredstava ne proizlazi iz dokumentacije o nabavi i u načelu ta sredstva predstavljaju dodatna sredstva iznad određene procijenjene vrijednosti predmeta nabave. Čak i u slučaju da je pod osiguranim odnosno planiranim novčanim sredstvima naručitelj mislio na procijenjenu vrijednost nabave, njegova ocjena se ne može prihvatiti, budući da je cijena žaliteljeve ponude unutar okvira procijenjene vrijednosti nabave.

I sam naručitelj u odgovoru na žalbu priznaje da je omaškom žaliteljevu ponudu ocijenio neprihvatljivom odnosno da je pogrešno utvrdio da ponuda prelazi planirana odnosno osigurana sredstva za nabavu unatoč tome što je u zapisniku naznačio točnu cijenu ponude. Slijedom navedenog, a budući da je u konkretnom slučaju nesporno da cijena ponude žalitelja ne prelazi procijenjenu vrijednost nabave, žalbeni navod ocijenjen je osnovanim.

3.5. Žalbeni navod je osnovan (slučaj 2)⁶

Naručitelj je odbio ponudu žalitelja kao neprihvatljivu s obrazloženjem da cijena njegove ponude prelazi procijenjenu vrijednost predmeta nabave.

Uvidom u dokumentaciju o nabavi i obavijest o nadmetanju utvrđeno je da procijenjena vrijednost iznosi 600.000,00 kuna bez PDV-a. Uvidom u uvez ponude žalitelja utvrđeno je da cijena ponude žalitelja iznosi 555.169,92 kuna bez PDV-a, odnosno 693.962,40 kuna s PDV-om.

Iz utvrđenog proizlazi da iznos ponude žalitelja bez PDV-a ne prelazi iznos procijenjene vrijednosti predmeta nabave. Sama činjenica što ponuda žalitelja s PDV-om prelazi iznos procijenjene vrijednosti predmeta nabave ne predstavlja razlog za odbijanje ponude. Sukladno čl. 295. st. 1. javni naručitelj obavezan je odbiti ponudu za koju, na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda i provjere uvjeta iz čl. 291., utvrdi da je nepravilna, neprikladna ili neprihvatljiva... Sukladno čl. 3. st. 1. t. 13. neprihvatljiva ponuda je svaka ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja za nabavu...

Međutim, kako je naručitelj u ovom postupku javne nabave odredio procijenjenu vrijednost nabave od 600.000,00 kuna bez PDV-a, proizlazi da su planirana sredstva najmanje 750.000,00 kuna s PDV-om, stoga cijena ponude žalitelja ne prelazi planirana sredstva naručitelja, te takva ponuda nije neprihvatljiva u smislu čl. 3. st. 1. t. 13. ZJN 2016, a kako to pogrešno zaključuje naručitelj.

⁴ RJEŠENJE KLASA: 239 od 07. 05. 2020

⁵ RJEŠENJE KLASA: 1198 od 09. 03. 2020.

⁶ RJEŠENJE KLASA:187/20 od 14. 04. 2020.

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Određivanje procijenjene vrijednosti predmeta nabave¹

Naručitelj je ovlašten, samostalno i u skladu s predmetom nabave, odrediti procijenjenu vrijednost

... u žalbi na dokumentaciju o nabavi žalitelj navodi da je procijenjena vrijednost nabave prenisko određena, jer ista za jednogodišnje razdoblje (uk. 181 dan), za 13 grupa, iznosi 5.769.916,00 kn, bez PDV-a. Imajući u vidu traženu količinu, te izniman rast cijene energenata, koji je uzrokovao val poskupljenja na svim područjima (osim što su poskupili naftni derivati, poskupili su i svi indirektni troškovi, poput cijena održavanja vozila te radnika). Procijenjena vrijednost nabave ne odražava navedeno kretanje cijena, navodi žalitelj. Rizik ekonomskih kretanja i inflacije naručitelj u cijelosti prebacuje na ponuditelje, a što predstavlja neuobičajeni rizik pri podnošenju ponude, navodi žalitelj.

Naručitelj navodi da je procijenjena vrijednost formirana prema raspoloživim sredstvima, a da je u međuvremenu došlo do smanjenja cijena naftnih derivata. Procijenjena vrijednost nabave u 2021. je iznosila 5.580.120,00 kn, te u 2022. iznosi 5.769.916,00 kn, što je više za 1.407.076,00 kn, nego za 2020.

Prijevoz se obavlja kao poseban prijevoz, te je detaljan opis predmeta nabave utvrđen u tehničkim specifikacijama/relacijama kao sastavni dio dokumentacije. Članak 16. ZJN 2016 određuje da procijenjena vrijednost nabave mora biti valjana određena u trenutku početka postupka javne nabave. Članak 17. ZJN 2016 određuje da se izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji na ukupnom iznosu, bez PDV-a, uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji. Kao i predmet nabave, koji je naručitelj ovlašten određivati samostalno u skladu sa svojim potrebama na način da predstavlja tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu ili drugu objektivno odredivu cjelinu, tako je naručitelj ovlašten, samostalno

i u skladu s predmetom nabave, odrediti procijenjenu vrijednost nabave, poštujući pritom citirane zakonske odredbe, a na ponuditeljima je da ocjene je li sudjelovanje u određenom postupku nabave u njihovom poslovnom i financijskom interesu.

Državna komisija još navodi da ponuditelji mogu predati ponudu i s cijenom iznad procijenjene vrijednosti nabave koja ponuda a priori ne mora zbog te okolnosti biti ocijenjena nevaljanom u smislu članka 295. ZJN 2016, ako naručitelj može osigurati dodatna sredstva za nabavu u smislu članka 298. stavka 1. točke 9. ZJN 2016. Žalbeni navod je neosnovan.

Jamstvo za ozbiljnost ponude nije dostavljeno u obliku traženom u dokumentaciji o nabavi²

Državna komisija je ocijenila da je naručitelj mogao primijeniti institut upotpunjavanja ponude jer se radi o otklanjanju nedostatka u dostavljenom jamstvu za ozbiljnost ponude

..... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj osporava valjanost ponude odabranog ponuditelja navodeći da je odabrani ponuditelj u ponudi dostavio jamstvo za ozbiljnost ponude u obliku obične zadužnice (na iznos od 60.000,00 kn), a da je toč. 7.3.1. dokumentacije naručitelj propisao da je potrebno dostaviti jamstvo za ozbiljnost ponude u obliku bankovne garancije ili u obliku bjanko zadužnice. Navodi da je naručitelj odabranom ponuditelju uputio zahtjev za upotpunjavanjem ponude u kojem traži dostavu odgovarajućeg jamstva sukladno traženome u dokumentaciji, te je odabrani ponuditelj dostavio bjanko zadužnicu na iznos do 100.000,00 kn.

Državna komisija je utvrdila da je odabrani ponuditelj naručitelju dostavio zadužnicu, kao dio ponude koji se dostavlja odvojeno, posl. br.: OV-7123/2020, od 7. kolovoza 2020., izrađenu na obrascu zadužnice, kojom, kao dužnik, daje suglasnost da se radi naplate tražbine

¹ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/22-01/537, od 31. kolovoza 2022.

² Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/20-01/743, od 16. listopada 2020.

vjerovnika, na iznos od 60.000,00 kuna, s naznačenom kamatom, zaplijene svi računi koje ima kod banaka te da se novac s tih računa, isplaćuje vjerovniku. Iz EOJN RH razvidno je da je naručitelj pozvao odabranog ponuditelja na upotpunjavanje ponude. Odabrani ponuditelj je naručitelju, po njegovom Zahtjevu, dostavio bjanko zadužnicu, posl. br.: OV-9829/2020, na iznos do 100.000,00 kn. Među strankama je sporno je li naručitelj mogao primijeniti članak 293. ZJN 2016, u pogledu dokumenta dostavljenog na ime jamstva za ozbiljnost ponude u ponudi odabranog ponuditelja.

Državna komisija je ocijenila da su zadužnica i bjanko zadužnica isti instrument osiguranja tražbine koji se mora sastaviti u obliku pisane i potvrđene (solemnizirane) isprave, koji ima učinak rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja. Bjanko zadužnica se razlikuje od obične zadužnice po tome što dužnik ne mora popuniti podatke o vjerovniku prilikom izdavanja bjanko zadužnice, nego to može naknadno učiniti i vjerovnik.

Državna komisija ocijenila je da je naručitelj imao pravnu osnovu za primjenu instituta upotpunjavanja ponude iz članka 293. ZJN 2016 jer se radi o otklanjanju nedostatka u dostavljenom jamstvu za ozbiljnost ponude, koje je sukladno traženju iz dokumentacije, međutim s drugim sadržajem od propisanog. Žalbeni navod je neosnovan. (Klasa: UP/II-034-02/20-01/743, od 16. listopada 2020.)

Protiv navedenog Rješenja Državne komisije podignuta je tužba VUS-u RH, koji je presudom, posl. br. UsII-431/20-6, od 14. siječnja 2021., usvojio tužbeni zahtjev tužitelja Radanović, građ. Obrt, vl. P.R, Sisak, te poništio Rješenje Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/20-01/743 i odluku naručitelja.

U obrazloženju presude Suda navodi se sljedeće: „Naručitelj je dokumentacijom o nabavi kao jamstvo za ozbiljnost ponude izričito propisao ili bjanko zadužnicu ili bankovnu garanciju na poziv, a odabrani ponuditelj je kao jamstvo za ozbiljnost ponude dostavio zadužnicu koja je oblik osiguranja plaćanja međutim, dokumentacijom o nabavi ovo jamstvo se nije tražilo i u provedenom postupku naručitelj nije dostavljeno jamstvo pojasnio i upotpunio. Stoga se prema ocjeni Suda u konkretnoj situaciji radi o postupanju naručitelja protivno odredbi članka 20. stavka 8. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave i naručitelj nije mogao naknadno zatražiti dostavu nedostajućeg jamstva i to izvan roka za dostavu ponuda. Naručitelj je naknadnim pozivanjem odabranog ponuditelja na dostavu dokumenta kojeg nije dostavio na način kako je to bilo propisano odredbama dokumentacije o nabavi i u propisanom roku dao prednost odabranom ponuditelju čime je povrijedio **načelo jednakog tretmana** ponuditelja propisano odredbom članka 4. ZJN 2016“.

Novčani polog kao jamstvo za ozbiljnost ponude³

Naručitelj je ovlašten, samostalno i u skladu s predmetom nabave, odrediti procijenjenu vrijednost

Novčani polog je uplaćen u ime i za račun žalitelja pa se ne može se prihvatiti tvrdnja naručitelja da jamstvo za ozbiljnost ponude u obliku novčanog pologa nije dostavljeno/uplaćeno

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je naručitelj neosnovano odbio njegovu ponudu s obrazloženjem da nije uplatio novčani polog niti je dostavio bankarsku garanciju. Žalitelj navodi da je polog uplaćen 29. travnja 2022., u korist korisnika jamstva prema svim podacima o uplati sukladno uputi iz dokumentacije. Svrha plaćanja: „Polog jamstva za ozbiljnost ponude IMPLERA, br. ponude 2022-019“. Navodi da je predmetnu uplatu u ime i za račun žalitelja izvršilo društvo Keira d.o.o., što dokazuje toč. 23. Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda.

Državna komisija navodi da je naručitelj propisao da ponuditelj **može** u ponudi dostaviti potvrdu na temelju koje se može utvrditi da je polog uplaćen. Nadalje proizlazi da je novčani polog uplatio drugi subjekt, sukladno podacima za uplatu iz dokumentacije te je u opisu uplate naveo da se radi o novčanom pologu za ponuditelja, ovdje žalitelja. Naručitelj je okolnost da je uplatu novčanog pologa izvršio subjekt Keira d.o.o., konstatirao u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda, no smatra da takva uplata novčanog pologa nije valjana jer uplatu pologa nije izvršio žalitelj.

Državna komisija je ocijenila da dokumentacijom o nabavi niti mjerodavnim zakonskim odredbama nije zabranjeno da novčani polog u ime i za račun ponuditelja uplati drugi gospodarski subjekt. Nadalje, u slučaju uplate pologa (odnosno iz opisa plaćanja) bilo je jasno i nedvojbeno da se uplaćeni polog uplaćuje za ponudu žalitelja. Stoga, uzimajući u obzir činjenicu da je dokumentacijom propisano da ponuditelj može dostaviti potvrdu o uplati pologa (odnosno, nije propisano da mora dostaviti potvrdu) te uvažavajući činjenicu da je naručitelj tijekom pregleda i ocjene ponuda bio svjestan uplate novčanog pologa, što je nedvojbeno i zapisnički konstatirao te s obzirom na to da je u konkretnom slučaju iz opisa uplate razvidno da se uplata odnosi na žalitelja, ne može se prihvatiti argument naručitelja da jamstvo za ozbiljnost ponude (u obliku novčanog pologa) nije dostavljeno/uplaćeno, pa se stoga ne radi o situaciji iz članka 20. stavak 8. Pravilnika. Žalbeni navod je osnovan.

³ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/22-01/525, od 8. rujna 2022.

Obveze JLS i JLP(R)S u zaštiti napuštenih ili izgubljenih životinja

Desanka Sarvan*

*Iako je zaštita napuštenih ili izgubljenih životinja u JLS u Republici Hrvatskoj prepoznata kao javni interes zahva-
ljujući najprije velikom trudu udruga za zaštitu životinja, u ovom članku podsjećamo na obveze JLS i JP(R)S u vezi
sa s napuštenim ili izgubljenim životinjama, koje proizlaze iz navedenog zakona.*

1. Uvod

Jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu : JLS) i jedinice područne

(regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JP(R)S) prema člancima 61. do 71. Zakona o zaštiti životinja (Nar. nov. br, 102/17 i 32/19 – u daljnjem tekstu: ZZŽ) imaju značajne obveze u odnosu na zaštitu napuštenih ili izgubljenih životinja. To su obveze:

- osnivanje skloništa za napuštene ili izgubljene životinje,
- poslovi sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja,
- financiranje troškova skloništa za životinje i troškova sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja,
- propisati način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životinjama,
- poticanje zaštite životinja,
- osnivanje koordinacijske radne skupine.

2. Osnivanje skloništa

Sklonište može osnovati fizička ili pravna osoba. Ako nije osnovano sklonište za životinje od strane fizičke ili pravne osobe, sklonište osniva jedna ili više JLS, odnosno Grad Zagreb.

Ako ni jedna JLS, a ni neka druga fizička i pravna osoba ne osnuje sklonište na području JP(R)S, isto osniva JP(R)S. Troškove osnivanja snose JLS i JP(R)S. **Sve JLS obvezne su sudjelovati u financiranju osnivanja i rada skloništa**

Na području svake JP(R)S. mora se osnovati najmanje jedno sklonište u kojem je osigurano najmanje 50 smještajnih mjesta za životinje.

JLS može sklopiti ugovor o sakupljanju i zbrinjavanju napuštenih ili izgubljenih životinja sa skloništem koju je osnovala pravna ili fizička osoba koje se nalazi na području JP(R)S u kojoj je smještena JLS.

Troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite napuštenih ili izgubljenih životinja u skloništu koje su osnovale jedna ili više JLS ili u slučaju sklapanja

ugovora o sakupljanju odnosno zbrinjavanju životinja s pravnom ili fizičkom osobom **financiraju JLS**, a ako je vlasnik životinje poznat ili se naknadno utvrdi dužan je podmiriti troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite.

Sklonište čiji rad financira JLS mora:

1. primiti prijave o napuštenim i izgubljenim životinjama,
2. organizirati samostalno ili u suradnji s JLS sakupljanje i prijevoz izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa.
3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja,
4. osigurati smještaj životinja iz članka 81. stavka 1. Zakona.

Sva skloništa za životinje moraju:

1. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
2. osigurati označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od deset dana od dolaska u sklonište,
3. osigurati označavanje i registraciju mačaka,
4. osigurati trajnu sterilizaciju pronađenih pasa i mačaka, osim ako je životinja označena pa je moguće pronaći vlasnika i vratiti životinju,
5. tražiti vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati udomiti oglašavanjem putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine,
6. voditi evidencije o pronađenim životinjama i njihovu udomljavanju ili usmrćivanju,
7. voditi evidenciju osoba iz članka 55. Zakona.

Osim navedenih mjera, sklonište mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija.

3. Poslovi sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja

Poslove sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja organiziraju i financiraju JLS.

Način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životinjama propisuju općim aktima predstavnička tijela JLS. To znači da predstavničko tijelo JLS donosi Odluku o postupanju sa napuštenim ili izgubljenim životinjama i njome može propisati u granicama zakona i prekršajne kazne.

JLS mogu propisati trajnu sterilizaciju kao obvezan način kontrole razmnožavanja.

4. Poticanje zaštite životinja

Nadležna tijela državne uprave i tijela JLS ili JP(R)S obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja. To se može ostvariti kroz edukacijske projekte i programe u suradnji sa udrugama za zaštitu životinja.

5. Koordinacijske radne skupine

Tijela JP(R)S u svrhu ispunjavanja obveza postupanja sa životinjama u skloništu moraju organizirati koordinacijske radne skupine.

Koordinacijske radne skupine sastoje se od najmanje predstavnika JLS i JP(R)S, predstavnika skloništa za životinje ako postoji na području JP(R)S, predstavnika nevladinih organizacija za zaštitu životinja, predstavnika upravnog tijela jedinica lokalne samouprave nadležnog za komunalno gospodarstvo, predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove iz mjesne nadležnosti policijske uprave, Hrvatske veterinarske komore i veterinarskog inspektora, a po potrebi mogu se uključiti i predstavnici drugih pravnih i fizičkih osoba.

Zadaća koordinacijske radne skupine je koordinacija u primjeni propisa iz područja zaštite životinja te razvoj dobre prakse, a u svrhu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, kroz povećanje svijesti javnosti i posjednika o odgovornom posjedovanju životinja što uključuje:

- praćenje problematike zbrinjavanja napuštenih životinja na području njihove JP(R)S te donošenje mjera za smanjenje broja napuštenih pasa,
- poticanje označavanja životinja za koje ne postoji obveza označavanja,
- razvoj smjernica dobre prakse o primjerenom smještaju i skrbi za životinje,
- poticanje kontrole razmnožavanja kućnih ljubimaca, osobito pasa i mačaka,
- razvoj smjernica dobre prakse vezano za rad skloništa,
- poticanje udomljavanja pasa iz skloništa,
- edukativno djelovanje o potrebi zaštite životinja i odgovornom posjedovanju životinja (označavanje životinja, cijepjenje protiv bjesnoće, smještaj i skrb za životinje, kontrola razmnožavanja životinja, zabrana napuštanja životinja),
- praćenje rada skloništa vezano za oglašavanje životinja za udomljavanje,
- provođenje mjera za osiguranje zdravlja i dobrobiti životinja te vođenje propisanih evidencija,
- predlaganje i sudjelovanje u izradi uvjeta za držanje kućnih ljubimaca,

– unaprijeđenje zaštite životinja, ovisno o problemima i interesima JLS i JP(R)S,

Koordinacijska radna skupina predlaže čelniku JP(R)S mjere za smanjenje broja napuštenih životinja na njihovu području.

Svaka JP(R)S mora odrediti osobu odgovornu za dobrobit životinja koja mora biti član koordinacijske radne skupine.

Tijela JP(R)S osiguravaju **tehničku podršku za održavanje sastanaka koordinacijske radne skupine na način da osiguraju prostor za sastanak, potrebnu opremu za prezentaciju te osobu koja će koordinirati sastankom i pisati zaključke sa sastanka.**

Koordinacijska radna skupina donosi poslovnik o svom radu

Tijela JP(R)S donose Program kontrole populacije napuštenih pasa uzimajući u obzir prijedloge koordinacijske radne skupine te ga dostavljaju nadležnom tijelu na procjenu. Pri izradi Programa mora se voditi računa o preporukama za kontrolu populacije pasa lutilica Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE). Program se ažurira svakih pet godina te se po provedenim izmjenama do kraja veljače sljedeće godine dostavlja nadležnom tijelu na procjenu.

6. Prekršaji JLS i JP(R)S

Člankom 90. ZZŽ propisane su novčane kazne za odgovornu osobu JLS ili JP(R)S. Tako je propisano da će se novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba JLS ili JP(R)S ako:

1. ne organizira pružanje potrebne pomoći životinjama kada nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju, a vlasnik životinje je nepoznat (članak 7. stavak 2.)
2. ne osigura sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja (članak 62. stavak 1.)
3. JLS ne sudjeluje u financiranju osnivanja i rada skloništa iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona (članak 62. stavak 3.)
4. ne organizira koordinacijsku radnu skupinu (članak 70. stavak 1.)
5. ne imenuje osobu odgovornu za dobrobit životinja (članak 70. stavak 5.).

7. Umjesto zaključka

JLS i JP(R)S u Republici Hrvatskoj imaju značajne ovlasti i obveze u odnosu na zaštitu napuštenih ili izgubljenih životinja za što je potrebno osigurati odgovarajuća novčana sredstva u proračunu kako bi se obveze ispunile na odgovarajući način. U tom cilju potrebna je i suradnja sa nevladinim organizacijama – udrugama za zaštitu životinja.

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

Odluke JLS kojima se propisuje plaćanje lokalnih poreza¹

*Zakonom o lokalnim porezima (NN 115/16, 101/17, 144/22) definiran je sustav utvrđivanja i naplate lokalnih poreza kao izvora financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S). Poslove utvrđivanja, nadzora i naplate lokalnih poreza može obavljati upravno tijelo JLP(R)S-a ili ispostava PU ako je općina ili grad, svojom odlukom prenijela na PU u cijelosti poslove utvrđivanja i naplate svih ili samo pojedinih lokalnih poreza. Može se očekivati da će Porezna uprava i ove godine uputiti Poziv jedinicama lokalne samouprave da pravovremeno donesu potrebne odluke kojima će urediti plaćanje lokalnih poreza u 2023. godini, odnosno po potrebi izmijeniti postojeće odluke. Predstavničko tijelo JLP(R)S-a može mijenjati odluku najkasnije do 15.12.2022, a ona se može primjenjivati od 1. siječnja 31. prosinca 2023. godine. **Novčane vrijednosti i izmijenjenim u novim Odlukama, s obzirom na njihovu primjenu, moraju biti izražene u eurima.***

Odredbom članka 42. stavka 2. Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“, br. 115/16, 101/17, 144/22; dalje u tekstu: ZLP) propisano je da se odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojom se propisuje i uređuje plaćanje poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina **može mijenjati najkasnije do 15. prosinca tekuće godine, s primjenom od 1. siječnja** iduće godine.

Iznimno, prema odredbi članka 42. stavka 3. ZLP-a predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može tijekom godine donositi odluke o prirezu porezu na dohodak, koje se moraju objaviti u „Narodnim novinama“, a stupaju na snagu prvoga dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem su objavljene u „Narodnim novinama“.

Navedene odredbe ZLP-a primjenjuju se bez iznimke te nema pravne osnove da jedinica lokalne samouprave u svojoj odluci drugačije propisuje stupanje na snagu i primjenu odluke.

Odredbom članka 20. ZLP-a propisano je da jedinice lokalne samouprave mogu uvesti sljedeće poreze: prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina.

Prema odredbi članka 42. stavka 1. ZLP-a, ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odluči uvesti neki od navedenih poreza, ono svojom odlukom utvrđuje:

1. za potrebe plaćanja prireza porezu na dohodak: visinu stope prireza porezu na dohodak,
2. za potrebe plaćanja poreza na potrošnju: visinu stope poreza na potrošnju i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza,
3. za potrebe plaćanja poreza na kuće za odmor: visinu poreza na kuće za odmor, a ovisno o mjestu, starosti, stanju infrastrukture te drugim okolnostima bitnim za korištenje kuće za odmor, i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza,
4. za potrebe plaćanja poreza na korištenje javnih površina: što se smatra javnom površinom, visinu, način i uvjete plaćanja poreza na korištenje javnih površina, kao i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza.

Propisivanje odredbi kojima se uređuje tko su porezni obveznici, što čini poreznu osnovicu, koji je način obračuna i plaćanja lokalnih poreza, tko je oslobođen od plaćanja lokalnih poreza,

kome se može odobriti olakšica odnosno popust prilikom plaćanja lokalnih poreza, koja dokazna sredstva mogu poreznom tijelu poslužiti kao dokaz u poreznom postupku za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje i sl. nije u djelokrugu jedinice lokalne samouprave nego je navedeno propisano propisima više pravne snage tj. ZLP-om i Općim poreznim zakonom („Narodne novine“, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, 114/22.). Nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu lokalnih poreza je dužno na odgovarajući način primjenjivati navedene propise više pravne snage te **nema pravne osnove da jedinica lokalne samouprave u svojoj odluci uređuje pitanja za koja nije izričito ovlaštena odredbom citiranog članka 42. stavka 1. ZLP-a.**

Jedinice lokalne samouprave dužne su odluku svog predstavničkog tijela (uključujući sve izmjene ili dopune odluke) dostaviti Poreznoj upravi (u roku od osam dana od dana njezina donošenja radi objave na mrežnoj stranici Porezne uprave te radi preuzimanja ovlasti za utvrđivanje i naplatu poreza (članak 43. ZLP-a).

Cilj dostave odluka Poreznoj upravi je dostupnost odluka svim poreznim obveznicima te poslodavcima na jednom mjestu, ali i saznanje Porezne uprave o obvezi preuzimanja ovlasti za utvrđivanje i naplatu lokalnih poreza (ako su jedinice lokalne samouprave povjerile Poreznoj upravi obavljanje poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza). Stoga je iznimno važno da jedinice lokalne samouprave dostave svoje odluke u zakonskom roku, kako bi Porezna uprava uskladila svoje postupanje s dostavljenim odlukama.

Jedinice lokalne samouprave odluku svog predstavničkog tijela dostavljaju Poreznoj upravi **isključivo na adresu elektroničke pošte: lokalni.porezi@porezna-uprava.hr** (odluku nije potrebno dostavljati u fizičkom obliku). Podsjećamo, jedinice lokalne samouprave putem navedene elektroničke pošte dostavljaju:

- potpisanu i pečatiranu odluku u .pdf formatu
- odluku u word formatu (radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave)
- broj „Narodnih novina“ u kojem je odluka objavljena (ako odluka sadrži odredbe o prirezu) odnosno službenog glasnika (ako je ista objavljena u službenom glasniku)
- kontakt podatke osobe zadužene za lokalne poreze kao i osobe koja istu zamjenjuje u odsustvu (ime i prezime, adresa elektroničke pošte i telefonski broj).

Nadzor nad primjenom ZLP-a i propisa donesenih na temelju ZLP-a provodi Ministarstvo financija, Porezna uprava, što je propisano odredbom članka 53. ZLP-a.

¹ Urednički tekst prema: <https://www.porezna-uprava.hr/Stranice/Vijest.aspx?NewsID=3268&List=Vijesti>

Izrada programa rada i financijskog plana neprofitnih organizacija za 2023. godinu

U ovom se uredničkom tekstu daje osvrt i podsjeća na vrlo obvezu izrade godišnjeg programa rada i financijskog plana neprofitnih organizacija - obveznica vođenja dvojnog knjigovodstva. Ovi se programski i planski financijski akti moraju usvojiti do kraja godine poslovne godine. Važno je naglasiti da se planski dokumenti za 2023. godinu iskazuju i usvajaju u eurima.

1. Uvod

Neprofitne organizacije, obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva, u izradi financijskih planova dužne su se pridržavati pravila vezanih uz oblik i sadržaj financijskih planova, ali i rokova njihova donošenja.

Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija¹ (u nastavku: Zakon) u čl. 15 obvezuje neprofitne organizacije obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva na izradu godišnjeg programa rada i financijskog plana za njegovu provedbu sukladno odredbama Zakona. Pravilnikom o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija² (u nastavku: Pravilnik), između ostaloga, propisuje se metodologija izrade financijskog plana, njegova izmjena te način i uvjeti izvršavanja financijskog plana. Izradi financijskog plana prethodi – godišnji program rada, čiji sadržaj nije propisan.

Neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo koje udovoljavaju uvjetima iz Zakona za vođenje jednostavnog knjigovodstva, ali nisu donijele Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela nemaju obvezu primjenjivati odredbe ovoga Pravilnika u dijelu planiranja. Propisanu metodologiju planiranja ne primjenjuju niti političke stranke, niti vjerske zajednice.

2. Način i rokovi donošenja financijskog plana

Prijedlog financijskog plana neprofitne organizacije za sljedeću, 2023. godinu priprema zakonski zastupnik i dostavlja ga najvišem tijelu neprofitne organizacije, odnosno tijelu koje je na temelju statuta ovlašteno za njegovo donošenje.

Financijski plan za 2023. godinu obvezno je donijeti najkasnije do 31. prosinca 2022. Planovi za razdoblja nakon 01.01.2023. donose se u eurima!

Za neizvršavanje ove obveze zapriječene su zakonske novčane kazne za zakonskog zastupnika neprofitne organizacije u slučajevima da:

- › Najviše tijelo neprofitne organizacije, odnosno tijelo koje je na temelju statuta za to ovlašteno ne usvoji financijski plan do 31. prosinca.
- › Financijski plan ne sadrži plan prihoda i rashoda, plan zaduživanja i otplata te obrazloženje.

3. Obvezni sadržaj financijskog plana

Financijski planovi neprofitnih organizacija obvezni su sadržavati:

- 1 plan prihoda i rashoda,
- 2 plan zaduživanja i otplata te
- 3 obrazloženje financijskog plana.

Sadržaj plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženje propisan je Pravilnikom i njega se neprofitna organizacija mora pridržavati.

2.1. Plan prihoda i rashoda

Plan prihoda i rashoda prikazuje na što se sredstva tijekom godine planiraju utrošiti i iz kojih se izvora planiraju prikupiti. Plan prihoda i rashoda mora se izraditi i donijeti najmanje na razini skupine računa iz Računskog plana za neprofitne organizacije koji je objavljen kao sastavni dio Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu³.

To je minimalna razina na kojoj se moraju iskazati planirani prihodi i rashodi, no poželjno je da se financijski plan izrađuje i na detaljnijoj razini, kao što je prikazano primjerom u nastavku.

¹ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 121/14; u nastavku: Zakon)

² Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 119/15)

³ Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov., br. 1/15 i 25/17)

Primjer 1: Plan prihoda i rashoda za 2023. godinu (EUR)

Plan prihoda i rashoda		2023.
3	PRIHODI	2.499.500
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	3.000
321	Članarine	3.000
34	Prihodi od imovine	500
341	Prihodi od financijske imovine	500
35	Prihodi od donacija	395.000
351	Prihodi od donacija iz proračuna	10.000
353	Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	250.000
355	Ostali prihodi od donacija	135.000
36	Ostali prihodi	101.000
361	Prihodi od naknade štete i refundacija	100.000
363	Ostali nespomenuti prihodi	1.000
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	2.000.000
371	Tekući prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	1.000.000

KORIŠTENJE PRENESENOG VIŠKA PRIHODA		50.000
-------------------------------------	--	--------

4	RASHODI	2.549.500
41	Rashodi za radnike	466.500
411	Plaće	389.500
412	Ostali rashodi za radnike	10.000
413	Doprinosi na plaće	67.000
42	Materijalni rashodi	894.400
421	Naknade troškova radnicima	46.400
422	Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	25.900
424	Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	98.100
425	Rashodi za usluge	361.000
426	Rashodi za materijal i energiju	43.000
429	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	320.000
43	Rashodi amortizacije	32.000
44	Financijski rashodi	10.000
443	Ostali financijski rashodi	10.000
45	Donacije	1.100.000
451	Tekuće donacije	100.000
46	Ostali rashodi	46.600
462	Ostali nespomenuti rashodi	46.600

522	UKUPNO PRENESENI VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNIH GODINA	100.000
1.	Višak koji se koristi u 2022.	50.000
2.	Ostatak viška prihoda iz prethodnih godina	50.000

Radi boljeg razumijevanja i transparentnosti, plan na detaljnijoj razini može sadržavati i obrazloženja prihoda i rashoda. Planiranje prihoda i rashoda u financijskim planovima treba pratiti način iskazivanja prihoda i rashoda u računovodstvenim evidencijama koje su temelj za praćenje njegova izvršenja. Prihodi i rashodi planiraju se u skladu s računovodstvenim načelom nastanka događaja (čl. 26. Zakona), odnosno na način kako se vodi i računovodstvo neprofitne organizacije..

U financijskom planu neprofitne organizacije mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca godi-

ne koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan. Financijski plan koji ne uključuje rezultat poslovanja, ne pruža cjelovit financijski okvir za donošenje odluka o budućoj potrošnji i izvorima financiranja. U plan je potrebno uključiti i prenesene rezultate iz prethodnih godina.

Neprofitne organizacije koje posluju s gubitkom trebaju financijskim planom pokazati uzroke iz kojih su manjkovi proizašli i iznaći načine za njihovo pokriće. Manjkovi se mogu pokriti ili na teret novih izvora financiranja, odnosno rasta prihoda ili smanjenjem ukupne rashodovne strane u visini nastalih manjkova (kroz jednu ili više godina). Preneseni rezultat u računovodstvenim evidencijama iskazan je na podskupini računa 522 Višak/manjak prihoda. Višak i manjak se i u financijskom planu planira na računima podskupine 522, odnosno njegove analitike 5221 Višak prihoda i 5222 Manjak prihoda. Činjenica je da je konačni rezultat poslovanja poznat tek u veljači godine za koju se donosi financijski plan, pa se zbog toga prilikom planiranja tj. izrade financijskog plana u obzir uzima planirani rezultat poslovanja (procjena rezultata poslovanja).

Važno je napomenuti kako preneseni manjkovi, odnosno viškovi iz prethodnih godina ne moraju biti nužno pokriveni, odnosno iskorišteni (utrošeni) u godini za koju se sastavlja financijski plan, što je i izrijekom utvrđeno u čl. 16. st. 1. Pravilnika. Radi bolje ilustracije u nastavku dajemo primjere mogućih načina uključivanja rezultata (viška ili manjka) u financijski plan neprofitne organizacije.

Primjer 2. Pokriće cjelokupnog prenesenog manjka (eur)

3	PRIHODI TEKUĆE GODINE	387.000
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	90.000
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	120.000
34	Prihodi od imovine	2.000
35	Prihodi od donacija	160.000
36	Ostali prihodi	15.000

4	RASHODI TEKUĆE GODINE	337.000
41	Rashodi za radnike	172.000
42	Materijalni rashodi	87.000
43	Rashodi amortizacije	19.000
44	Financijski rashodi	12.000
45	Donacije	5.000
46	Ostali rashodi	42.000

522	POKRIĆE MANJKA PRENESENOG IZ PRETHODNIH GODINA	50.000
-----	--	--------

Neprofitna organizacija koja procjenjuje da će godinu završiti s manjkom prihoda, u modelu financijskog plana na kraju iskaza plana rashoda uključuje i kategoriju prenesenog manjka. Iskaz procjene prenesenog manjka iz 2022. godine u financijskom planu je obvezan, ali je na samoj neprofitnoj organizaciji da odluči hoće li taj manjak pokriti u 2023. (u cijelosti ili djelomično) ili neće. U danom Primjeru 2. procijenjeni preneseni manjak od 50.000 planira se u cijelosti pokriti u 2023. i to iz prihoda 2023., dok se u Primjeru 3. prikazuje na koji način u financijski plan uključiti pokriće dijela manjka. Manjak se

u financijskom planu ne iskazuje na računima razreda 4, već se u financijski plan uključuje kao bilančna pozicija - 5222 Manjak prihoda.

Primjer 3. Pokriće dijela prenesenog manjka (eura)

3	PRIHODI TEKUĆE GODINE	357.000
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	88.000
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	110.000
34	Prihodi od imovine	1.500
35	Prihodi od donacija	145.000
36	Ostali prihodi	12.500

4	RASHODI TEKUĆE GODINE	347.000
41	Rashodi za radnike	180.000
42	Materijalni rashodi	93.000
43	Rashodi amortizacije	19.000
44	Financijski rashodi	12.000
45	Donacije	5.000
46	Ostali rashodi	38.000
POKRIĆE DIJELA MANJKA PRENESENOG IZ PRETHODNIH GODINA		10.000

522 UKUPNO PRENESENI MANJAK IZ PRETHODNIH GODINA		50.000
1.	Za pokriće u 2022. godini	10.000
2.	Ostatak manjka za pokriće u narednim godinama	40.000

Ako neprofitna organizacija procjenjuje da će poslovnu godinu završiti s viškom prihoda, taj rezultat iskazuje i u financijskom planu za 2023. godinu. Međutim, na samoj je neprofitnoj organizaciji da odluči hoće li taj višak koristiti (u cijelosti ili djelomično) ili neće.

2.2. Plan zaduživanja i otplata

Sadržaj plana zaduživanja i otplata definiran je čl. 14. Pravilnika. Prilikom izrade financijskog plana u planu zaduživanja i otplata potrebno je navesti visinu planiranih:

- primitaka od dugoročnog zaduživanja na temelju primljenih kredita i zajmova, primitaka od prodaje vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici, primitaka od povrata glavnice danih zajmova te
- izdataka od danih dugoročnih zajmova, ulaganja u vrijednosne papire, dionice i udjele u glavnici te otplata glavnice primljenih dugoročnih kredita i zajmova.

Plan zaduživanja i otplata mora sadržavati i najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti, kao i najviši iznos do kojega neprofitna organizacija može jednokratno dati kratkoročne zajmove. Tako se najvišem tijelu neprofitne organizacije, najčešće je to skupština, daje veća kontrola nad raspolaganjem sredstvima neprofitne organizacije, a ujedno i mogućnost ograničavanja zaduživanja. To se u praksi, u velikom broju slučajeva, pokazalo kao potrebno, a uzimajući u obzir da se planom prihoda i rashoda ne vide priljevi od zaduživanja, kao niti odljevi na temelju otplata ranije primljenih zajmova i kredita.

Primjer 4. Plan zaduživanja i otplata

Neprofitna organizacija planira u 2023. uzeti kredit za nabavu opreme na rok od sedam godina. Vrijednost opreme iznosila bi 75.000 eura.

Pregled uvjeta zaduživanja i troška kreditiranja

Valuta kredita	EURA
Traženi iznos kredita	75.000
Rok otplate	7
Troškovi uključeni u iznos kredita (DA/NE)	DA
Odobreni iznos kredita	77.977
Trošak naknade za obradu kreditnog zahtjeva	750
Trošak premije osiguranja tražbine kredita	1.871
Trošak upisa fiducije	355,55
Efektivna kamatna stopa (EKS)	3,92%
Mjesečni anuitet	1.157
Kamata za razdoblje otplate kredita	19.613
Ukupan iznos za plaćanje	97.590

Neprofitna organizacija neće se tijekom 2023. godine kratkoročno zaduživati, niti davati kratkoročne zajmove.

Primjer 5. Plan zaduživanja i otplata

Neprofitna organizacija otplaćuje gotovinski nenamjenski kredit uzet u 2019. godini za kupnju specijalne IT i komunikacijske opreme za slijepu i slabovidne osobe u iznosu od 10.500,00 EUR-a, uz efektivnu kamatnu stopu od 3,70%. Mjesečni anuitet iznosi 260 EUR-a. Na razini 2023. godine potrebno je otplatiti 3.120 EUR-a kredita. Trošak kamate koja tereti 2023. godinu iskazan je u financijskom planu.

Neprofitna organizacija može se kratkoročno zadužiti u 2023. godini isključivo za potrebe za premošćivanje jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeca obveza i to do jednokratnog iznosa od 50.000 eura.

Neprofitna organizacija neće tijekom 2023. godine davati kratkoročne zajmove.

2.3. Obrazloženje plana

Zakonski zastupnik neprofitne organizacije mora biti svjestan značaja obrazloženja financijskog plana. Budući da su za razumijevanje ostalih dijelova financijskog plana potrebna određena stručna znanja, obrazloženje, kao obvezan dio financijskog plana, upravo služi da se brojke iskazane kroz propisane klasifikacije približe svim članovima neprofitne organizacije na njima razumljiviji način.

Obrazloženje plana je obvezni element financijskog plana propisan Zakonom i mora imati sljedeći sadržaj:

- obrazloženje pojedinih skupina prihoda i rashoda te
- obrazloženje programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u onoj godini za koju se donosi financijski plan.

U obrazloženju se navode i okolnosti te parametri koji su uzeti u obzir prilikom izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda.

Primjer 6. Obrazloženje skupine prihoda 31 *Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga*

U nastavku se daje primjer jednog obrazloženja za iskazni plan prihoda od prodaje časopisa jedne neprofitne organizacije.

Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga planirani su u iznosu od 200.000,00 eura što čini povećanje prošlogodišnjeg prijedloga plana za 13%. Razlog povećanja je projekt izdavanja novog časopisa „Volonter“ udruge za promicanje povijesti, umjetnosti i tehničke kulture. Časopis je namijenjen svim uzrastima širokog čitateljstva.

Primjer 7. Obrazloženje skupine prihoda 32 *Prihod od članarina i članskih doprinosa*

Prihod od članarine nešto je niži od razine ostvarenog prihoda od članarina iz 2022. Razlog tome je smanjenje članarine za 30 posto u odnosu na 2022. godinu. Također je plan da se uz postojeće grane likovne umjetnosti kao što su kazalište i film, hortikultura, ilustracija, strip, animirani film i primijenjeno slikarstvo i dr., u 2023. godini proširi djelovanje na dvije nove grane umjetnosti – fotografija i oblikovanje plemenitih metala.

Odlukom o visini godišnje članarine uređuju se visina, iznos i način plaćanja članarine redovnih članova neprofitne organizacije kao i razlozi zbog kojih se člana neprofitne organizacije može privremeno ili trajno osloboditi od dužnosti plaćanja članarine. Odluka se donosi na temelju odredbi Statuta. Odluka za 2023. utvrđuje za 30 posto manje članarine u odnosu na Odluku za 2022. godinu.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti obrazloženju rashoda sa značajnim udjelom u ukupnom prijedlogu financijskog plana. Primjerice, kada je riječ o skupini 41 *Rashodi za radnike* potrebno je navesti parametre koji su uzeti u obzir kod izračunavanja sredstava potrebnih za rashode radnika u neprofitnoj organizaciji. Uobičajeni parametri su broj radnika, njihova stručna sprema, elementi koji su temelj za izračun plaće radnika za svaku kategoriju/stručnu spremu i sl.

Primjer 8. Obrazloženje skupine rashoda 42 *Materijalni rashodi*

Materijalni rashodi za 2023. planirani su u iznosu od 904.136,00 eura što je za 158.300,00 eura manje od plana materijalnih rashoda za 2022. Na intelektualnim i osobnim uslugama planirano je smanjenje u odnosu na 2022. godinu jer je u tekućoj godini u odnosu na redovnu aktivnost bio iskazan trošak izrade studije za projekt u kojem neprofitna organizacija nema ekspertizu da bi je mogla sama provesti i izraditi. S obzirom na predviđena nova zaposlenja, smanjuje se potreba za vanjskim stručnjacima te se očekuje smanjenje rashoda za naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa.

Primjer 9. Obrazloženje skupine rashoda 43 *Amortizacija*

Na podskupini računa 431 Amortizacija, neprofitna organizacija planirala je u 2023. godini rashode amortizacije u iznosu 35.000,00 eura što je za 25.000,00 eura više u odnosu na plan za 2022. godinu. Više planirani rashodi amortizacije odnose se na nabavu opreme potrebne za provođenje aktivnosti osposobljavanja i izobrazbe članova neprofitne organizacije.

Primjer 10. Obrazloženje skupine rashoda 45 *Donacije*

Na podskupini računa 451 Tekuće donacije, neprofitna organizacija iskazala je planirane donacije u 2023. godini u iznosu od 125.000,00 eura što je za 50.000,00 eura više od plana za 2022. godinu. Osim već donirane školske opreme i pribora djeci roditelja slabijeg imovinskog stanja u prethodnim godinama, neprofitna organizacija planira u 2023. godini pokriti troškove drva za ogrjev za nekoliko članova koje su se našla u teškim financijskim problemima.

4. Godišnji program rada neprofitne organizacije

Osnovu za izradu financijskog plana predstavlja godišnji program rada neprofitne organizacije. Godišnji program rada, čiji sadržaj nije propisan, trebao bi sadržavati:

1. Uvod (u kojem se osvrće na osnovne zadaće neprofitne organizacije, ali koji predstavlja i poveznicu s programom rada za prethodnu godinu).
2. Osnovne ciljeve neprofitne organizacije u 2023. godini.
3. Aktivnosti i razvojne projekte u 2023. godini koji se provode radi ostvarenja postavljenih ciljeva.
4. Resurse potrebne za ostvarivanje planiranih ciljeva (ljudske i financijske).

Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s godišnjim programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. Ako neprofitna organizacija ima više organizacijskih dijelova (podružnica), u obrazloženju treba pokazati koji će se programi provoditi u kojim organizacijskim dijelovima (relevantno za veće neprofitne organizacije), koliko se sredstava namjerava uložiti u svaki od programa te koji su im izvori financiranja.

Primjer 11. Ogledni primjer projekta

OPIS POJEDINAČNOG PROGRAMA/PROJEKTA – Projekt „Dobro“

GLAVNI CILJ PROJEKTA „Dobro“ – Doprinosa boljitku rane intervencije putem društveno korisnog učenja u Gradu „X“ i Županiji „Y“ je uvesti društveno korisno učenje u akademsko obrazovanje i pridonijeti jačanju kompetencija budućih stručnjaka za stvaranje sustava rane intervencije u lokalnim zajednicama.

PROJEKTI CILJEVI:

1. Osnažiti nastavnike odabranih studijskih programa i OCD-ove u mentoriranju društveno korisnog učenja studenata u području rane intervenciju,
2. Povećati broj studenata uključenih u društveno korisno učenje kako bi pridonijeli rješavanju izazova u ranoj intervenciji u lokalnoj zajednici,
3. Osnažiti stručne, analitičke i zagovaračke kapacitete organizacija civilnog društva u području skrbi za djecu s razvojnim rizicima i teškoćama i njihove obitelji.

OČEKIVANI REZULTATI PROJEKTA:

- Izrađen dokument s opisom metodologije za implementaciju društveno korisnog učenja putem sustavnog angažiranja studenata u organizacijama civilnog društva i novi interdisciplinarni kolegij na Poslijediplomskom specijalističkom studiju „Rana intervencija u edukacijskoj rehabilitaciji“ koji će se izvoditi metodologijom društveno korisnog učenja.
- 12 nastavnika i 30 djelatnika i članova organizacija civilnog društva osnaženi za primjenu društveno korisnog učenja u domeni rane intervencije u djetinjstvu, 120 studenata s dva fakulteta i tri studijska programa educirana o temeljima rane intervencije i suvremenim metodama postaje spremno da se u okviru svojih nastavnih obaveza uključi u projekte društveno korisnog učenja.
- Uspostavljanje i djelovanje Savjetodavnog tijela za ranu intervenciju u djetinjstvu s ciljem podrške unapređenju sustava rane intervencije putem društveno korisnog učenja, 10 izrađenih i provedenih programa mentorstva za društveno korisno učenje u kojima je sudjelovalo 60 studenata, u potpunosti tražilice o pružateljima usluga www.raniKLIK.hr za Grad „X“ i Županiju „Y“, ojačane kompetencije za ranu intervenciju 120 studenata, novostečene kompetencijama volontera, 10 osnaženih organizacija civilnog društva u odnosu na stručne i analitičke kapacitete za ranu intervenciju, održana Intersektorska proljetna škola za ranu intervenciju u djetinjstvu i održivo partnerstvu nositelja i dva fakulteta.

NOSITELJ PROJEKTA: Udruga „ABCD“

PARTNERI NA PROJEKTU: Fakultet „A“ i Fakultet „B“

CILJANE SKUPINE: zaposlenici i članovi organizacija civilnog društva, zaposlenici fakulteta, studenti i volonteri

KRAJNI KORISNICI PROJEKTA: djeca rane dobi s teškoćama u razvoju i/ili razvojnim rizicima i njihove obitelji, stručnjaci – pružatelji usluga, donositelji političkih odluka, sustav rane intervencije u nastajanju i društvena zajednica

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 875.214,46 kn

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA: 19. ožujka 2020. – 19. rujna 2023.

VODITELJICA PROJEKTA: Marta Martić

Prikaz osnovnih djelatnosti neprofitne organizacije u godišnjem programu rada može biti jednostavan, kao što je prikazano u nastavku na *Primjerima 12. i 13.*

Primjer 12. Godišnji program rada Udruge „X“

Program rada Udruge „X“		Okvirni datum
1.	Priprema i organiziranje godišnje Skupštine Udruge „X“	početak veljače
2.	Prijave programa i natječaja za sufinanciranje udruga: Ministarstvo „Y“ i Županija „A“	siječanj-veljača
3.	Osnivanje Odbora u udruzi „X“	veljača
4.	Radovi na uređenju prostora za udruhu „X“	ožujak-travanj
5.	Čišćenje podmorja u organizaciji Lučke uprave „B“	travanj-svibanj
6.	Obilježavanje obljetnica i državnih blagdana (polaganje vijenaca, cvijeća, paljenje svijeća u suradnji sa predstavnicima lokalnih zajednica, braniteljskih udruga isl.)	sukcesivno prema datumima
7.	Provođenje programa “Promicanje vrijednosti Domovinskog rata”	svibanj-lipanj
8.	Organizacija tradicionalnog kupa u lovu ribe udicom na plovak na razini Republike Hrvatske	lipanj
9.	Provođenje programa “Psihološko-socijalno osnaživanje, Mala škola ribolova”	lipanj-srpanj
10.	Natjecanje na „ABCD“ ligi u lovu ribe udicom na plovak	srpanj
11.	Obilježavanje 25 godina osnutka Udruge	kolovoz
12.	Natjecanje na Šaranskom kupu Kutina-Ilova	rujan
13.	Tjedan obilježavanja dana Žrtva Vukovara	studeni
14.	Predavanja u školama sa prezentacijom DVD “Patnje Vukovara”	studeni
15.	Organizacija, odlazak i prisustvovanje koloni “Sjećanja na Vukovar”	studeni
16.	Sudjelovanje i organizacija na humanitarnim akcijama udruge Invalida grada „Z“	prosinac
17.	Sudjelovanje i na “Adventskom maratonu” Grada „Z“	prosinac
18.	Božićni domjenak	prosinac

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

Primjer 13. Godišnji program rada Udruge „Y“

Projekti Udruge „Y“	Planirani izvori financiranja
1. Prevencija i rano otkrivanje raka dojke Predavanja se provode u suradnji s mjesnim odborima, gradovima, organizacijama civilnog društva, te ostalim strukturama na razini Grada „A“ te na području cijele Županije „B“. I nadalje će se održavati on-line predavanja i predavanja s manjim grupama uslijed epidemije koronavirusom.	Grad „A“, Županija „B“, jedinice lokalne samouprave, vlastita sredstva
2. Psihosocijalna pomoć i podrška oboljelima od raka dojke i njihovim obiteljima U Udruzi je svakodnevno otvoreno savjetovanište namijenjeno oboljelima i njihovim obiteljima. Kroz individualno i grupno savjetovanje cilj je ublažavanje pojave negativnih emocionalnih stanja oboljelih osoba te brži oporavak.	Grad „A“, jedinice lokalne samouprave, vlastita sredstva
3. Vježbam s „Nadom“ Uz nadzor fizioterapeuta odvijaju se postoperativne vježbe u svrhu smanjenja edema kao i poboljšanja fizičkog stanja članica, limfna drenaža na aparatu i ručna ovisno o preporukama doktora. U uvjetima koronavirusom ograničit će se broj članica koje zajedno mogu vježbati.	Županija „B“
4. „Ruke Nade“ Redovito se organiziraju likovne radionice u kojima članice izrađuju predmete koristeći različite materijale. Ograničit će se broj članica koje mogu sudjelovati na likovnim radionicama kako bi se zadržao potreban razmak u prostorijama u kojima se organiziraju radionice radi epidemije koronavirusom. Radionice služe i kao oblik radne terapije jer poticanje jednakog korištenja ruku pridonosi smanjenju edema. Vještine usvojene na radionicama članice mogu koristiti i za prekvalifikaciju ili razvijanje osobnih hobija.	Županija „B“

U danim *Primjerima 12. i 13.* godišnjeg programa rada dviju neprofitnih organizacija, prezentirane su samo ključne aktivnosti, odnosno projekti koji se namjeravaju provoditi tijekom iduće godine bez povezanosti s financijskim planom neprofitne organizacije. Neprofitne organizacije iz primjera, kod izrade godišnjeg programa trebale bi svaki od navedenih projekata posebno elaborirati s navođenjem ciljeva provođenja projekta, očekivanih rezultata, ali i procijeniti potrebne resurse za koje se u trenutku izrade godišnjeg programa rada smatra da će biti potrebni prilikom provođenja projekata. Upravo zato treba postojati poveznica između godišnjeg programa rada i financijskog plana u koji će se iz godišnjeg programa rada prenijeti potrebna financijska sredstva iskazana po vrsti troška i u skladu s propisanim klasifikacijama. Tako je primjerice neprofitna organizacija iz *Primjera 1.* kod projekta *Organizacija tradicionalnog kupa u lovu ribe udicom na plovak na razini Republike Hrvatske* trebala navesti glavni cilj i očekivane rezultate organizacije kupa u lovu ribe, iznijeti troškove koji bi mogli nastati (nabava pribora i opreme za pecanje, honorar sudaca ribolovnog saveza, troškovi hrane i pića za sudionike kupa, i sl.) te navesti izvore financiranja ovog projekta (vlastita sredstva, sredstva donacija), što je vidljivo u *Primjeru 3.*

Primjer 14. Poveznica godišnjeg programa rada i financijskog plana (eura)

NAZIV PROJEKTA: Tradicionalni kup u lovu ribe udicom na plovak na razini Republike Hrvatske																							
Isječak iz godišnjeg programa rada Udruge „X“	Isječak iz financijskog plana Udruge „X“																						
Cilj projekta: uz natjecanje u lovu ribe udicom na plovak u kojemu će sudjelovati oko 20 natjecatelja iz cijele Hrvatske, cjelodnevno druženje udruga i razmjenjivanje iskustava i doživljaja ribolovaca	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">PLAN PRIHODA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>...</td> <td></td> </tr> <tr> <td>351 Prihodi od donacija iz proračuna</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td></td> </tr> <tr> <th colspan="2">PLAN RASHODA</th> </tr> <tr> <td>...</td> <td></td> </tr> <tr> <td>...</td> <td></td> </tr> <tr> <td>425 Rashodi za usluge</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>426 Rashodi za materijal i energiju</td> <td>10.000</td> </tr> <tr> <td>429 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	PLAN PRIHODA		...		351 Prihodi od donacija iz proračuna	20.000	...		PLAN RASHODA		...		...		425 Rashodi za usluge	5.000	426 Rashodi za materijal i energiju	10.000	429 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000	...	
PLAN PRIHODA																							
...																							
351 Prihodi od donacija iz proračuna	20.000																						
...																							
PLAN RASHODA																							
...																							
...																							
425 Rashodi za usluge	5.000																						
426 Rashodi za materijal i energiju	10.000																						
429 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000																						
...																							
Izvor financiranja projekta: donacija iz proračuna Županije „A“ u iznosu 20.000 kn																							
Potencijalni troškovi organizacije projekta: pribor i oprema za pecanje, honorar sudaca ribolovnog saveza, hrana i piće za sudionike natjecanja, pehari za pobjednike i sl.																							

Ako se u financijskom planu ne iskažu sredstva potrebna za provođenje projekata iz godišnjeg programa rada neprofitne organizacije, program rada neprofitne organizacije ostat će samo formalni akt.

Najavljene promjene u pravnom uređenju udruga, zaklada i ustanova

Dragan Zlatović*

Najavljenim promjenama u zakonskom okviru djelovanja neprofitnih organizacija cilj je doprinijeti jačanju učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, odnosno sprječavanju zlouporabe djelovanja ovih pravnih osoba. Također, osigurat će se jačanje učinkovitosti hrvatskog pravnog sustava zaštite prava djece.

1. Akcijski plan za jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 12. svibnja 2022. donijela Zaključak o prihvaćanju Akcijskog plana za jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“, br. 56/22.).

Akcijski plan za jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (Akcijski plan) predstavlja strateški dokument Vlade Republike Hrvatske koji sadrži mjere i aktivnosti čiji je cilj daljnje jačanje hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Time bi se ujedno ispunile i preporučene mjere Odbora stručnjaka Vijeća Europe MONEYVAL¹ iz Izvješća o 5. krugu evaluacije Republike Hrvatske, usvojenom na 62. plenarnoj sjednici MONEYVAL-a održanoj u prosincu 2021. godine.

Ovim Akcijskim planom predviđeno je uvođenje mehanizama koji će osigurati:

- (i) provjeru svih podataka danih u fazi osnivanja pravne osobe
- (ii) sprječavanje kriminalaca (pranje novca, predikatna kaznena djela, financiranje terorizma) da djeluju kao dioničari, udjelničari, stvarni vlasnici ili direktori, uvođeći zahtjev za provjeru kriminalne prošlosti te osobe, uključujući provjeru ciljanih financijskih sankcija Ujedinjenih naroda
- (iii) uvođenje stalnog mehanizma praćenja za osiguranje pravodobnog otkrivanja i registracije promjene osnovnih informacija
- (iv) uspostava mehanizma za nadzor kako bi se osigurala točnost i pravodobno ažuriranje informacija

- (v) učinkovite, razmjerne i odvraćajuće sankcije za nepoštivanje propisanih zahtjeva.

Potrebno je dodijeliti jasnu odgovornost nadležnim tijelima, osigurati resurse potrebne za obavljanje redovitog nadzora, te voditi statistiku o primjeni sankcija. S tim u vezi, pod rednim brojem 5.2. Akcijskog plana utvrđena je, između ostaloga, obveza donošenja odgovarajućih izmjena i dopuna Zakona o udrugama.

2. Prijedlog novele Zakona o udrugama

2.1. Pravni okvir

Na 167. sjednici Vlada Republike Hrvatske 17. studenoga 2022. uputila u legislativnu proceduru Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona, koji se predlaže sa stupanjem na snagu od 1. siječnja 2023. Donošenje ovog Zakona predlaže se po hitnom postupku, što je obrazloženo time što je rok za ispunjenje preporučene mjere MONEYVAL-a u okviru točke 5. Akcijskog plana za jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, kojom je predviđeno donošenje odgovarajućih izmjena i dopuna Zakona o udrugama IV. kvartal 2022. godine, a odredbe koje se odnose na uvođenje eura trebaju stupiti na snagu najkasnije 1. siječnja 2023.

Zakonom o udrugama („Narodne novine“, br. 74/14., 70/17. i 98/19.) uređeno je osnivanje, pravni položaj, djelovanje, registracija, financiranje, imovina, odgovornost, statusne promjene, nadzor, prestanak postojanja udruge sa svojstvom pravne osobe, te upis i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Udruge su pravne osobe koje svoj pravni subjektivitet stječu upisom u Registar udruga Republike Hrvatske pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu udruge. Zakon o udrugama regulira i strane udruge koje se upisuju u Registar stranih udruga u Republici Hrvatskoj pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu strane udruge.

Predloženom novelom Zakona o udrugama, uredit će se postojeći pravni okvir za udruge sa svojstvom pravne oso-

* Izv. prof. dr. sc. Dragan Zlatović, prof. struč. stud. u trajnom zvanju, pročelnik Upravnog odjela Veleučilišta u Šibeniku

¹ o MONEYVAL u više vidjeti: https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/su-pervizija/sprecavanje-pranja-novca-i-financiranja-terorizma/-/asset_publisher/62b7db3014/content/me-unarodne-institucije-i-grupe-koje-se-bave-problemom-pranja-novca-i-financiranja-terorizma

be i strane udruge u dijelu koji se odnosi na osnivača udruge, stranu udruhu i osobu ovlaštenu za zastupanje udruge i strane udruge.

2.2. Osnivanje udruge

U čl.11. Zakona o udrugama koji uređuje problematiku osnivanja udruge, dodaju se nove odredbe koje propisuje tko se ne može pojaviti u svojstvu osnivača udruge. Tako od stupanja na snagu ove predložene novele Zakon o udrugama, osnivač udruge neće moći biti osoba koja je: 1. pravomoćno osuđena za kazneno djelo financiranja terorizma ili kazneno djelo pranja novca za vrijeme dok traju pravne posljedice osude te osoba za koju su uvedene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, dok su te mjere na snazi ili 2. pravomoćno osuđena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1. Nadalje, osnivač udruge koja je u izravnom doticaju s djecom ne može biti osoba koja je pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta temeljem zakona kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije (novi čl.11.st.7 i 8. Zakona).

2.3. Osoba za zastupanje udruge

Slična su ograničenja predviđena i za osobu ovlaštenu za zastupanja u novopredloženim odredbama čl.19. st.2. i 3. Zakona o udrugama. Tako osoba ovlaštena za zastupanje neće moći biti osoba koja je: 1. pravomoćno osuđena za kazneno djelo financiranja terorizma, pranja novca, zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzrokovanja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske ili ranije važeća kaznena djela zlorabe stečaja i zlorabe u postupku stečaja i to za vrijeme dok traju pravne posljedice osude kao i kojoj su uvedene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, dok su te mjere na snazi ili 2. pravomoćno osuđena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1. Također, i osoba ovlaštena za zastupanje udruge koja je u izravnom doticaju s djecom ne može biti osoba koja je pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta temeljem zakona kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije. Na likvidatora se na odgovarajući način primjenjuju ove odredbe o zaprekama.

2.4. Upisi u registre

U noveli Zakona o udrugama odgovarajuće se uređuju i odredbe o upisu strane udruge u registar stranih udruge, kao i odredbe o podnošenju zahtjeva za upis promjena u registre koji se vode pri nadležnom upravnom tijelu županije, odnosno Grada Zagreba.

Registar udruge i registar stranih udruge po novom režimu povezuju se s odgovarajućim službenim evidencijama i zbirkama podataka u svrhu provedbe Zakona o udrugama.

Prema Nacrtu prijedloga novele Zakona nadopunjuje se čl.23. Zakona o udrugama, na način da se uz već propisane obvezne priloge uz zahtjev za upis udruge u registar udruge, moraju dostaviti i ovjerene izjave osnivača o nepostojanju zapreke iz čl. 11. st. 7. i 8. Zakona o udrugama odnosno ovjerene izjave osoba ovlaštenih za zastupanje i likvidatora o nepostojanju zapreke iz čl.19. st. 2. i 3. Zakona o udrugama.

Novelom Zakona se dopunjuju i odredbe o vođenju registra kako bi iz istih bilo jasno vidljivo da tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave upravlja informacijskim sustavom registra udruge i registra stranih udruge te se brine za održavanje i nadogradnju toga sustava, dok će se pojedine odredbe o prestanku udruge urediti na način koji omogućuje efikasnije provođenje postupaka brisanja iz registra udruge i registra stranih udruge.

Također se utvrđuje obveza podnošenja prijave promjene u slučaju postojanja naprijed navedenih zapreka za zastupanje udruge. Tako će osoba ovlaštena za zastupanje ili druga ovlaštena osoba udruge biti dužna nadležnom upravnom tijelu podnijeti zahtjev za upis promjene osobe ovlaštene za zastupanje i likvidatora udruge i u slučaju postojanja zapreke za zastupanje iz novih odredbi čl.19. st.2. i 3. Zakona o udrugama najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o promjeni. Zahtjevu se prilažu zapisnik o radu i odlukama tijela udruge koje je po statutu nadležno za donošenje odluke zbog koje se traži upis promjene u registar udruge, novi statut ili njegove izmjene i dopune, preslika osobne iskaznice ili putovnice osoba ovlaštenih za zastupanje, odnosno likvidatora te ovjerene izjave osoba ovlaštenih za zastupanje odnosno likvidatora o nepostojanju zapreke iz novih odredbi čl.19. st. 2. i 3. Zakona.

Preporučena mjera MONEYVAL-a odnosi se i na osiguranje uvjeta za pravodobno otkrivanje i registraciju promjene osnovnih informacija, što je vezano uz nadzor nad prijavom promjena podataka sukladno Zakonu o udrugama. Stoga se predlaže da u svrhu utvrđivanja činjenica iz novih čl.11. st.7. i 8. te čl.19. st.2. i 3. Zakona o udrugama, nadležno upravno tijelo dužno je u postupcima upisa u registar udruge i registar stranih udruge provjeriti u službenoj evidenciji podatke o osnivaču udruge, osobi ovlaštenoj za zastupanje udruge i likvidatoru, odnosno o stranoj udruzi, osobi ovlaštenoj za zastupanje strane udruge i osobi ovlaštenoj za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj.

2.5. Upis u registar stranih udruge

Zahtjev za upis u registar stranih udruge podnosi nadležnom upravnom tijelu osoba ovlaštena za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj. Ovom zahtjevu po predloženoj novoj regulaciji prilažu se:

1. izvadak iz registra u kojem je, u državi po čijem pravu je osnovana strana udruge upisana, ne stariji od šest mjeseci, iz kojega je vidljivo tko je ovlašten zastupati stranu udruhu

2. odluka o osnivanju strane udruge ovjerena od nadležnog tijela strane države, ako prema pravu države po kojem je osnovana nije propisan upis u registar
3. ovjerena izjava nadležnog tijela strane udruge da za stranu udrugu i osobu ovlaštenu za zastupanje strane udruge ne postoji zapreka u smislu čl. 19. st. 2. i 3. Zakona
4. ovjerena izjava osobe ovlaštene za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj o nepostojanju zapreke iz čl.19. st. 2. i 3. Zakona
5. odluka o imenovanju osobe ovlaštene za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj
6. odluka o ciljevima i djelatnostima koje će strana udruga obavljati u Republici Hrvatskoj
7. ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu izvoda iz statuta ili drugog akta iz kojeg su vidljivi ciljevi i djelatnosti strane udruge
8. ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu dokumenata iz gore navedenih podstavaka 1., 2., 3., 4., 5. i 6.
9. preslika isprave o identitetu osobe ovlaštene za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj
10. drugi dokazi ako su posebnim zakonom propisani posebni uvjeti za upis u registar stranih udruga.

Nadležno upravno tijelo brisat će stranu udrugu iz registra stranih udruga temeljem rješenja o prestanku djelovanja iz čl.27. Zakona ili po službenoj dužnosti ako utvrdi da je strana udruga prestala djelovati u Republici Hrvatskoj.

2.6. Nadzor nad prijavom podataka u registar udruga

Nadzor nad prijavom podataka u registar udruga, obavljaju ovlašteni službenici nadležnog upravnog tijela. Ovaj nadzor posebno se odnosi na to prijavljuju li udruge promjene podataka u registar udruga, odnosno postupaju li po promjenama prije nego što su upisane u registar udruga, postoji li zapreka za zastupanje udruge sukladno novim odredbama čl.19. st. 2. i 3. Zakona, rabe li naziv pod kojim su upisane u registar udruga, održavaju li sjednice skupštine i dostavljaju li zapisnike s redovnih sjednica skupštine udruge, vode li popis članova udruge na način propisan Zakonom te jesu li prestale djelovati, sukladno čl.48. st.1. toč. 2., 3. i 6. Zakona. Ovo se na odgovarajući način primjenjuje i na strane udruge.

2.7. Postupak provođenja nadzora nad prijavom podataka u registar udruga

Prema novoj regulativi, ako službenik ovlašten za provedbu nadzora nad prijavom podataka za upis u registar udruga utvrdi da je povrijeđen Zakon o udrugama, odredit će rok u kojem je udruga dužna otkloniti utvrđene nedostatke i nepravilnosti. Ako u određenom roku udruga ne otkloni nedostatke i nepravilnosti utvrđene u nadzoru nad prijavom podataka, službenik ovlašten za provedbu nadzora izdat će udruzi obvezni prekršajni nalog.

Iznimno od toga, službenik ovlašten za provedbu nadzora nad prijavom podataka podnijet će optužni prijedlog ako udruga ne otkloni zapreku iz čl.19. st. 2. i 3. Zakona i

ne podnese zahtjev za upis promjene u registar udruga u roku koji ne može biti duži od 30 dana. Ovlašteni službenik za provedbu nadzora nad prijavom podataka za upis u registar udruga bez odgode će upisati u registar udruga postojanje zapreke iz čl.19. st.2. i 3. Zakona i podatak o gore navedenoj mjeri. O ovim mjerama ovlašteni službenik dužan je obavijestiti tijelo državne uprave u čijem su djelokrugu ciljevi osnivanja udruge i tijelo državne uprave u čiji djelokrug spadaju gospodarske djelatnosti udruge, sukladno zakonu.

Ove odredbe na odgovarajući način primjenjivat će se i na strane udruge.

2.8. Skraćeni postupak za prestanak postojanja udruge

Predložena je i dopuna čl.51.st.1. Zakona o udrugama na način da se i osobi ovlaštenoj za zastupanje udruge omogućuje davanje izjave pred javnim bilježnikom da udruga ne djeluje, da su ispunjene sve obveze udruge i da je preostala imovina udruge raspoređena sukladno Zakonu. Tako bi se omogućila provedba skraćenog postupka za prestanak postojanja udruge kada je nesporno da udruga nije aktivna, a nema članove upravnog (izvršnog) tijela koji bi mogli dati navedenu izjavu koja je potrebna za podnošenje zahtjeva za upis prestanka postojanja udruge po skraćenom postupku.

2.9. Brisanje iz registra udruga i prestanak postojanja

Nadležno upravno tijelo brisat će udrugu iz registra udruga na temelju pravomoćnog rješenja o brisanju iz čl. 49. st.8. i čl. 51. st. 4. Zakona, pravomoćnog sudskog rješenja o zaključenju stečajnog postupka, odnosno provedenih statusnih promjena sukladno Zakonu. Brisanjem iz registra udruga, udruga prestaje postojati, te se po predloženoj novoj regulativi eksplicitno navodi kako i ne smije nastaviti s djelovanjem.

2.10. Ostale nove odredbe

Novela Zakona o udrugama donosi i promjene u sankcioniranju nedozvoljenog postupanja u svezi s djelovanjem udruga, te se propisuju prekršajne odredbe za udruge i strane udruge te odgovorne osobe u slučajevima povreda Zakona, sve usklađeno i s prijelazom na euro od 1.siječnja 2023.

Prijelaznim odredbama novele Zakona, propisuje se ovlast nadležnog upravnog tijela za donošenje rješenja po službenoj dužnosti o brisanju iz registra udruga onih udruga kojima je prema odredbama ranije važećeg Zakona o udrugama iz 2001. utvrđen prestanak djelovanja, a do dana stupanja na snagu ove novele Zakona nisu brisane iz tog registra. Isto tako utvrđuje se ovlast nadležnog upravnog tijela da po službenoj dužnosti donese rješenje o prestanku djelovanja i brisanju iz registra udruga onih udruga koje nisu uskladile svoje statute s važećim Zakonom i podnijele zahtjev za upis promjena u registar udruga do stupanja na snagu ove novele Zakona. Navedeno će doprinijeti brisanju neaktivnih udruga iz registra.

Konačno, ministar pravosuđa i uprave obvezuje se uskladiti Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 4/15 i 14/20) s odredbama ove novele Zakona o udrugama u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove novele Zakona, a to je predviđeno da bude od 1.siječnja 2023.

3. Promjene Zakona o zakladama

Zakonom o zakladama („Narodne novine“, br. 106/18. i 98/19.) uređeno je osnivanje, pravni položaj, djelovanje, upis, ustrojstvo, djelatnost, imovina, statusne promjene i prestanak zaklada, upis i prestanak stranih zaklada te nadzor nad radom zaklada i stranih zaklada. Sukladno tome Zakonu, zaklade se upisuju u Registar zaklada Republike Hrvatske (registar zaklada), pri **županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu zaklade, dok se strane zaklade upisuju u Registar stranih zaklada u Republici Hrvatskoj (registar stranih zaklada) pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu strane zaklade.**

Pod rednim brojem 5.2. Akcijskog plana utvrđena je, između ostaloga, obveza donošenja odgovarajućih izmjena i dopuna Zakona o zakladama. Novelom toga Zakona, čiji je Nacrt prijedloga usvojila Vlada Republike Hrvatske na sjednici od 17.11.2022., uredit će se postojeći pravni okvir za zaklade i strane zaklade u dijelu koji se odnosi na zakladnika, stranu zakladu, osobu ovlaštenu za zastupanje i članove tijela upravljanja zaklade na tragu rješenja koja su na odgovarajući isti odnosno sličan način predviđena i Zakonom na udrugama.

Tako od 1.siječnja 2023., kada je predviđeno stupanje na snagu ove novele, zakladnik neće moći biti i osoba koja je: 1. pravomoćno osuđena za kazneno djelo financiranja terorizma ili kazneno djelo pranja novca za vrijeme dok traju pravne posljedice osude te osoba za koju su uvedene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, dok su te mjere na snazi ili 2. pravomoćno osuđena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1. Nadalje, osoba ovlaštena za zastupanje zaklade i član tijela upravljanja zaklade ne može biti osoba koja je: 1. pravomoćno osuđena za kazneno djelo financiranja terorizma, pranja novca, zlouporebe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzrokovanja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske ili ranije važeća kaznena djela zlouporebe stečaja i zlouporebe u postupku stečaja i to za vrijeme dok traju pravne posljedice osude kao i kojoj su uvedene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, dok su te mjere na snazi ili 2. pravomoćno osuđena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1. O nepostojanju navedenih zapreka, zakladnik, osoba ovlaštena za zastupanje zaklade te član tijela upravljanja zaklade daju ovjerene izjave koje se prilažu uz zahtjev za upis u registar zaklada. Ovo se na odgovarajući način primjenjuje i na strane zaklade.

4. Promjena Zakona o ustanovama

Zakon o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19) opći je zakon kojim su uređeni pravni položaj, osnivanje, ustrojstvo i statusne promjene ustanova. Potreba za izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama, odnosno za donošenjem novele Zakona vezana je prvenstveno uz jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma sukladno citiranom Akcijskom planu, te uz uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

Predlagatelj Vlada Republike Hrvatske u obrazloženju Nacrta prijedloga od 17.11.2022. navodi: „Ovim Zakonom mijenjaju se i dopunjuju odredbe članka 22. Zakona u dijelu koji se odnosi na uporabu dvojezičnog naziva ustanove (i to na hrvatskom jeziku ispisanog latiničnim pismom i na nekom stranom živom ili mrtvom jeziku), koje se usklađuju sa člankom 12. stavkom 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine, br. 47/09 i 110/21) i člankom 13. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine, broj 66/19). U tom pogledu, imajući u vidu odredbe Zakona kojima su utvrđeni mogući osnivači ustanove i vrste akata kojima se ustanova može osnovati, o dvojezičnosti naziva ustanove ne odlučuje se u upravnom postupku samo ako je ustanova s takvim nazivom osnovana zakonom ili uredbom (pod uvjetom da je tim osnivačkim aktom izričkom utvrđen i dvojezični naziv ustanove), odnosno ako je ustanova osnovana s ciljem zaštite i promicanja odgoja, obrazovanja, kulture i informiranja pripadnika nacionalne manjine, u kojem slučaju može imati dvojezični naziv (na hrvatskom jeziku i pismu te jeziku i pismu odnosne nacionalne manjine) neovisno o vrsti osnivačkog akta, a sukladno zakonu kojim je uređena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.“

Sukladno Akcijskom planu, novelom Zakona o ustanovama se dopunjuje, između ostaloga i čl.39. Zakona o ustanovama, koji izvorno ne sadrži uvjete niti zapreke za imenovanje određene osobe za ravnatelja ustanove, nego upućuje na uvjete određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove. Međutim, novela Zakona o ustanovama unosi novinu i to kroz zapreke u cilju jačanja učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Tako ravnatelj ustanove više ne može biti osoba koja prema zakonu kojim se uređuju trgovačka društva ne može biti članom uprave trgovačkog društva, Dakle, upućuje se na odgovarajuću primjenu normi Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19. , 34/22. i 114/22.; u daljnjem tekstu: ZTD), odnosno nove novele ZTD-a koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila isto 17.11.2022. u formi Nacrta prijedloga i uputila u hitnu saborsku proceduru. Prema Nacrtu prijedloga novele ZTD-a, radi se o osobama koje su osuđene za neko od kaznenih dijela utvrđenih odredbama članka, 239. stavka 2. ZTD-a, koje odredbe će, sukladno preporučenoj mjeri MONEYVAL-a, stupanjem na

snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima uključivati i kaznena djela pranje novca i financiranje terorizma.

Tako više ravnateljem ustanove ne može biti imenovana osoba:

1. koja je kažnjena za kazneno djelo pranja novca, financiranja terorizma, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzrokovanja stečaja, pogodovanja vjerovniku ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske ili ranije važeća kaznena djela zlouporabe stečaja i zlouporabe u postupku stečaja i to za vrijeme dok traju pravne posljedice osude kao i kojoj je uvedena međunarodna mjera ograničavanja raspolaganja imovinom, dok je takva mjera na snazi
2. koja je kažnjena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1.
3. protiv koje je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja zanimanja koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja ustanove za vrijeme dok traje ta zabrana
4. kojoj je u drugoj državi zabranjeno obavljanje zanimanja koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja ustanove za vrijeme trajanja zabrane.

Slijedom navedenoga, novelom Zakona o ustanovama, dopunjuju se odredbe čl. 44. st. 2. Zakona o ustanovama kojima su razrađeni slučajevi u kojima je upravno vijeće ustanove (ili drugo ovlašteno tijelo) dužno razriješiti ravnatelja, na način da ga je upravno vijeće dužno razriješiti ako nastanu okolnosti iz članka 39. stavka 2. Zakona, kao i prekršajne odredbe Zakona, na način da se propisuje prekršajna odgovornost ustanove koja ima ravnatelja imenovanog protivno naprijed navedenim uvjetima.

5. Zaključak

Ovim se zakonodavnim intervencijama u Zakon o udrugama, Zakon o zakladama i Zakon o ustanovama prvenstveno osigurava ispunjavanje preporučene mjere MONEYVAL-a, odnosno usklađenje zakonodavnog okvira s navedenim preporukama, **što ima za cilj** doprinijeti jačanju učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, odnosno sprječavanju zlouporabe ovih pravnih osoba u nezakonite svrhe. Također, novelom Zakona o udrugama i Zakona o zakladama osigurat će se jačanje učinkovitosti hrvatskog pravnog sustava zaštite prava djece.

tim4pin.doo
ZA SAVJETOVANJE

CJENIK

ZA OGLAŠAVANJE
U ČASOPISU

tim4pinmagazin

možete pronaći
na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis,
kao i za navedena izdanja
možete pronaći na našoj
internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

WWW.TIM4PIN.HR

Odgovori na vaša pitanja

U ovoj povremenoj rubrici objavljujemo izbor odgovora naše savjetničke službe na vaša pitanja primljena u prethodnom razdoblju. Nastojimo time i ostalim čitateljima pomoći u otklanjanju mogućih dilema s kojim se susreću u svojem radu.

Plaće i naknade

Izračun naknade za godišnji odmor/bolovanje

Pitanje: *Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama regulira se isplata naknada za vrijeme trajanja godišnjeg odmora i/ili odsustva radi bolovanja, te se uzimaju u obračun sva primanja u novcu i naravi u protekla 3 mjeseca. Ukoliko djelatnik povrh osnovne plaće dobiva i druge stimulacije u novcu, sve navedeno ulazi u obračun. No, ukoliko je djelatnik npr. u svibnju bio na godišnjem te mu se obračuna i isplati „razlika po plaći“ radi dodatnih stimulacija koje je ostvario u prethodna tri mjeseca, da li u lipnju kada bude opet na godišnjem te bude opet potrebno obračunati navedenu razliku za prethodna tri mjeseca da li će razlika koja je isplaćena za svibanj ući u obračun plaće za lipanj? Da li se sve te obračunate razlike uzimaju svaki put u obračun plaće za vrijeme godišnjeg odmora/bolovanja?*

Odgovor: U članku 37. stavku 5. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, za vrijeme korištenja godišnjeg odmora zaposleniku se isplaćuje naknada plaće u visini njegove prosječne mjesečne plaće ostvarene u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem koristi godišnji odmor (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad) ili u visini kao da je radio u redovnom radnom vremenu, ovisno o tome što je za zaposlenika povoljnije. Pod pojmom „sva primanja u novcu i naravi“ podrazumijevaju se svi dodaci na plaću (prekovremeni rad, rad vikendom, rad noću, smjenski rad, rad blagdanima, minuli rad i drugi dodaci ugovoreni kolektivnim ugovorima, a u slučaju isplaćenih stimulacija, bonusa i sličnih primitaka njihov razmjerni dio koji se odnosi za zadnja tri mjeseca) te primanja u naravi (na primjer, plaća u naravi zbog korištenja službenog automobila u privatne svrhe). U iznos prosječne mjesečne plaće uključuju se svi primici koji su isplaćeni za obavljeni rad u određenom mjesecu, ali ne i naknade plaće za razdoblja u kojima radnik zbog opravdanih razloga nije radio (na primjer, naknada za godišnji odmor, naknada za bolovanje) kao niti primici koji se u poreznom smislu smatraju plaćom, ali nisu naknada za obavljeni rad (na primjer, naknade, nagrade i potpore isplaćene iznad neoporezivih iznosa). Ako je u prethodna tri mjeseca zaposlenik za dio razdoblja ili za cijelo razdoblje ostvario pravo na naknadu plaće, tada mu se za to vrijeme obračunava naknada plaće u visini kao da je radio u redovnom radnom vremenu pa

se taj iznos uračunava u prosječnu mjesečnu plaću ostvarenu u tri mjeseca koji prethode mjesecu u kojemu se koristi godišnji odmor.

Neplaćeni dopust

Pitanje: *Zaposleniku odobren je neplaćeni dopust u trajanju od 30 dana tj. od 15.11 do 15.12 2022. Što sve treba napraviti da je postupak pravovaljan. Treba li radnika odjaviti sa mirovinskog i zdravstvenog? I kako regulirati plaću vezano uz konačni obračun plaće. Kako obračunati plaću za vrijeme dok se radnik nalazi na neplaćenom dopustu?*

Odgovor: Prema odredbama članka 87. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14., 127/17. i 98/19.) poslodavac može radniku na njegov zahtjev odobriti neplaćeni dopust. Za vrijeme neplaćenoga dopusta prava i obveze iz radnog odnosa miruju, što podrazumijeva da poslodavac radnika odjavljuje iz sustava obveznih osiguranja (odjavljuje ga sa mirovinskog i zdravstvenog osiguranja) te ga ponovno prijavljuje nakon završetka neplaćenog dopusta. Budući da radnik za vrijeme neplaćenog dopusta ne obavlja ugovorom o radu ugovorene poslove, poslodavac mu za to razdoblje nije dužan isplatiti plaću.

Ako želi, radnik se za vrijeme neplaćenog dopusta može osigurati na produženo mirovinsko osiguranje (članak 18. stavak 2. točka 1. Zakona o mirovinskom osiguranju, Nar. nov., br. 157/13. – 119/22.) te sam uplatiti doprinos za mirovinsko osiguranje na najnižu mjesečnu osnovicu u iznosu od 3.624,06 kuna i to po stopi od 15% za I. mirovinski stup i 5% za II. mirovinski stup (ako je osiguran u oba mirovinska stupa), odnosno po stopi od 20% za I. mirovinski stup (ako je osiguran samo u I. mirovinskom stupu).

U slučaju da poslodavac za vrijeme neplaćenog dopusta ne odjavi radnika iz sustava obveznih osiguranja, obvezan je za njega, prema odredbama članka 11. Pravilnika o doprinosima (Nar. nov., br. 2/09. – 1/19.), obračunati i uplatiti doprinos za mirovinsko i zdravstveno osiguranje na najnižu osnovicu za plaćanje doprinosa, ali mu nije dužan isplatiti plaću.

Topli obrok dužnosnika - volontera

Pitanje: *Načelnik općine ima status volontera te prima naknadu utvrđenu Zakonom o lokalnoj i regionalnoj samoupravi (drugi dohodak). U slučaju isplate putnih naloga, sistematskog pregleda i sl., isto se tretira kao*

drugi dohodak te se u skladu s time i tako oporezuje. Načelnik je dobio mišljenje od „Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa“, kako ima pravo na neoporezivi primitak za topli obrok. Odnosno, citiram dio: „...nije suprotno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa (NN 143/21) da općinski načelnik koji dužnost obnaša volonterski, a uz to prima mirovinu, primi neoporezivi iznos toplog obroka ukoliko je to propisano našim općim aktom...“ Molimo mišljenje kosi li se to sa svim Zakonima i Pravilnicima koje primjenjujemo kod obračuna volonterske naknade.

Odgovor: Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, na upit vaše općine ima li pravo načelnik općine koji je umirovljenik na neoporezivo nadoknađivanje troška prehrane u svom je očitovanju navelo sljedeće: „Nije suprotno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa da općinski načelnik koji dužnost obavlja volonterski, a ujedno prima mirovinu, primi neoporeziv iznos toplog obroka ukoliko je to propisano zakonom, općim aktom ili drugim propisima tijela javne vlasti u kojem obveznik obnaša dužnost.“ Pravo na neoporezive primitke fizičkih osoba propisuju porezni propisi – Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o porezu na dohodak. Navedeni propisi ne utvrđuju mogućnost neoporezivog nadoknađivanja troškova prehrane načelniku općine koji navedenu dužnost obnaša volonterski. Samo pravo na ostvarivanje naknada načelnika utvrđuju Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Nar. nov., br. 33/01. – 144/20.) te Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Nar. nov., br. 28/10.). Navedeni propisi, osim prava na plaću (za profesionalno obnašanje dužnosti) odnosno prava na naknadu za rad (za volontersko obnašanje dužnosti) ne propisuju pravo na druge naknade za lokalne dužnosnike. Osim ovih propisa, na ostvarivanje prava na primanja načelnika utječu i odredbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa (Nar. nov., br. 143/21.) koji u članku 7. propisuje da je zabranjeno primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti osim naknade putnih i drugih troškova za obnašanje javne dužnosti a koje se, sukladno odredbama članka 5. ovoga Zakona, ne smatraju novčanim primitkom za obnašanje javnih dužnosti. U dobivenom očitovanju Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa navodi se da nije suprotno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa da općinski načelnik dobije i naknadu za prehranu, jer se i takav primitak ne smatra dodatnom naknadom za poslove obnašanja javnih dužnosti, ali takvo pravo mora biti propisano zakonom, općim aktom ili drugim propisima javne vlasti jer se na lokalne dužnosnike ne primjenjuju odredbe moguće zaključenog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u jedinicama lokalne samouprave. Budući da pravo na nadoknađivanje troškova prehrane nije uređeno drugim zakonima, pravo na isplatu ove naknade može se utvrditi i općim aktom. U svom očitovanju, Povjerenstvo naglašava da ono nije ovlašteno utvrđivati koje je tijelo dužno donijeti rješenje ili odluku, tj. opći akt kojim se uređuje pravo na nadoknađivanje troškova prehrane načelniku. Istovremeno, Povjerenstvo upućuje da općinski načelnik, kao obveznik primjene odredbi Zakona

o sprječavanju sukoba interesa, ne smije sudjelovati u donošenju odluke kojom se takvo pravo za njega utvrđuje. Slijedom navedenog očitovanja Povjerenstva proizlazi da možete isplatiti naknadu za podmirenje troškova prehrane načelnika, ako ste, uz zadovoljavanje uvjeta navedenih u očitovanju, donijeli odluku odnosno rješenje o pravu na njenu isplatu. Ako je ostvareno pravo na isplatu troškova prehrane, ono se u poreznom smislu smatra drugim dohotkom načelnika, pa ste prilikom isplate naknade dužni obračunati doprinose za obvezna osiguranja, porez na dohodak i prirez. Mišljenja smo da u obrascu JOPPD, u kojemu iskazujete podatke o toj isplati, pod 6.2. trebate navesti oznaku 4030 – Ostali navedeni primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak..

Troškovi službenog putovanja lokalnog dužnosnika koji nije u radnom odnosu

Pitanje: *Potpredsjednik vijeća (osoba koja nije naš zaposlenik), po uputi Načelnika radi obavljanja poslova iz djelokruga Općinskog vijeća ili zastupanja Općine Kršan, ima troškove prijevoza privatnim automobilom nastale u svezi sa službenim putovanjem tj. angažiranjem radi obavljanja poslova. Kako isplatiti troškove prijevoza, a u svezi Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Pravilnika o porezu na dohodak, te Člankom 5. naše Odluke o naknadi i dr. pravima članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela.*

Odgovor: Sukladno odredbama članka 7. stavka 11. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 112/22.), udaljenost mjesta u koje se osoba upućuje na službeno putovanje od mjesta rada odnosno prebivališta (najmanje 30 kilometara) uvjet je za isplatu neoporezive dnevnice ali ne i za utvrđivanje činjenice radi li se o službenom putovanju ili ne. Sukladno navedenom, ako je mjesto u koje se osoba upućuje na službeno putovanje udaljeno manje od 30 kilometara od mjesta rada ili mjesta prebivališta potpredsjednika općinskog vijeća, možete mu nadoknaditi troškove toga službenog putovanja na sljedeći način:

- ako ne prima naknadu za svoj rad, možete mu, sukladno odredbama članka 6. stavka 7. Pravilnika o porezu na dohodak, neoporezivo isplatiti troškove prijevoza na službenom putovanju (uključujući i naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 3,00 kn po prijeđenom kilometru) te troškove smještaja (ako su nastali tijekom toga putovanja), ali ne i dnevnicu jer nije ispunjen uvjet udaljenosti mjesta u koje je osoba upućena na službeno putovanje najmanje 30 kilometara od mjesta rada ili prebivališta upućene osobe
- ako prima naknadu za svoj rad, ne možete mu neoporezivo isplatiti naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe niti dnevnicu, već samo troškove smještaja i troškove javnog prijevoza, ako račun pružatelja navedenih usluga glase na vašu općinu (članak 6. stavak 8. Pravilnika o porezu na dohodak).

Napominjemo da se troškovi korištenja privatnog automobila u službene svrhe potpredsjedniku općinskog vi-

jeća mogu neoporezivo nadoknaditi samo u slučaju ako su nastali tijekom službenog putovanja. Naime, privatni automobil se može koristiti za službene potrebe i za tzv. loko vožnju, ali takvi se troškovi ne mogu nadoknaditi neoporezivo osobama koje nisu u radnom odnosu u općini. Naime, prema prethodno navedenim odredbama Pravilnika o porezu na dohodak, osobama koje nisu u radnom odnosu u općini, neoporezivo se mogu nadoknaditi samo troškovi nastali tijekom službenog putovanja za potrebe općine. Skrećemo vam pažnju da se prema odredbama članka 7. stavka 8. Pravilnika o porezu na dohodak pod službenim putovanjem podrazumijeva putovanje do 30 dana neprekidno radi obavljanja u nalogu za službena putovanja određenih poslova njegova radnog mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (u vašem slučaju, upućivanje potpredsjednika na obavljanja poslova iz djelokruga općinskog vijeća

ili zastupanja Općine Kršan). Pod loko vožnjom se, pak, prema odredbama članka 7. stavka 34. Pravilnika o porezu na dohodak smatra korištenje privatnog automobila u službene svrhe u mjestu rada i/ili do 30 kilometara od mjesta rada (u vašem slučaju u sjedištu općine ili 30 kilometara od sjedišta općine). Tijekom korištenja privatnog automobila za tzv. loko vožnju osoba obavlja određene poslove po nalogu, a za službene potrebe, na primjer, dostavlja materijale, prevozi poštu, i sl., tj. obavlja poslova koji se ne smatraju poslovima koje u upitu navodite (upućivanje potpredsjednika vijeća na službeno putovanje zbog obavljanje poslova iz djelokruga Općinskog vijeća odnosno zastupanje općine).

Naknadna isplata dara djetetu do 15 godina starosti

Pitanje: Molimo vas za mišljenje glede isplatu dara djetetu do 15 godine starosti. Naime, službeniku je odobrena isplata dara djeteta za 2021. godinu nakon odgovora Povjerenstva za tumačenje odredbi i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za zaposlene u JLS i upravnim odjelima. Napominjemo da će se službeniku isplatiti dar djetetu za 2022. godinu u iznosu od 1.000,00 kn u toku mjeseca prosinca.

1. Da li se neoporeziv primitak na ime dara djetetu do 15 godine, koji je bio određen za 2021. godinu u iznosu od 600,00 kn, može službeniku u 2022. godini isplatiti u neoporezivom iznosu ili podliježe plaćanja davanja? 2. U slučaju neoporezive isplate da li koristiti u JOPPD obrascu šifru 21 ili 61 ? 3. Koje se sve naknade mogu isplatiti za prethodna porezna razdoblja (JOPPD obrazac šifra 61)?

Odgovor: Prema odredbama članaka 7. stavka 2. točke 18. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 112/22.) poslodavac može svojim radnicima isplatiti dar djetetu do 15 godina starosti u neoporezivom iznosu do 1.000,00 kuna godišnje (neoporeziv iznos utvrđen je, dakle, na godišnjoj razini). Kako ćete u 2022. godini isplatiti radniku dar djetetu za 2022. godinu u iznosu od 1.000,00 kuna i neisplaćeni dar za 2021. godinu u iznosu od

600,00 kuna, što ukupno iznosi 1.600,00 kuna, razlika koja premašuje neoporeziv godišnji iznos (tj. razlika od 600,00 kuna) u poreznom se smislu smatra plaćom i u trenutku isplate podliježe plaćanju doprinosa, poreza na dohodak i prireza. U obrascu JOPPD za neoporeziv iznos dara djetetu do 15 godina starosti unosite oznaku 21 – Dar djetetu do 15 godina starosti, do propisanog iznosa. Tijekom godine moguće je, iznimno, neoporezivo, uz prigodnu godišnju nagradu za tekuće razdoblje, isplatiti i neisplaćenu prigodnu nagradu za prethodna porezna razdoblja. Pod prigodnom nagradom podrazumijeva se božićnica, regres, uskrsnica i sl. Na primjer, tijekom 2022. godine moguće je neoporezivo isplatiti neisplaćenu prigodnu nagradu za 2021. godinu u iznosu do 3.000,00 kuna i prigodnu godišnju nagradu za 2022. godinu u neoporezivom iznosu do 5.000,00 kuna. Ovaj izuzetak posredno je propisan odredbama Pravilnika o porezu na dohodak, navođenjem oznaka neoporezivih primitaka u obrascu JOPPD, i to: - oznake 22 – Prigodne nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) za tekuće porezno razdoblje - oznake 61 - Prigodne nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) za prethodna porezna razdoblja (naknadne isplate).

Plaća i materijalna prava radnika privremeno udaljenog s posla

Pitanje: Imamo radnika koji je privremeno udaljen od obavljanja poslova do obustave kaznenog postupka, odnosno do pravomoćnosti sudske odluke u kaznenom postupku koji se vodi protiv istoga. Po saznanju da se protiv radnika vodi kazneni postupak, poslodavac je postupio prema odredbi čl. 261. st.1. i st. 5. Zakona o socijalnoj skrbi. Radnik ima pravo na naknadu plaće u visini dvije trećine prosječne mjesečne plaće koju je ostvario u tri mjeseca prije udaljenja, zanima me na koji način popuniti JOPPD obrazac? Popunjavamo li na isti način kao da je radnik bio čitav mjesec na godišnjem odmoru? U polje 10.0 (neodrađeni sati) upisujemo fond sati za obračunski mjesec, s obzirom da je radnik čitavi mjesec izbivao s posla. Šta upisujem u polje 10. (sati rada)? Drugo pitanje tiče se ostalih materijalnih prava. Radnik je i dalje u radnom odnosu te ima pravo na božićnicu, dar za dijete, jubilarnu, regres ili mu ta prava miruju dok se kazneni postupak ne okonča?

Odgovor: Radnik koji je privremeno udaljen od obavljanja poslova do obustave kaznenog postupka, a najduže do pravomoćnosti sudske presude, i nadalje je osoba u radnom odnosu kojoj pripada naknada plaća u propisanom iznosu pa ćete podatke o toj naknadi iskazati u obrascu JOPPD. Pod sate rada u polje 10. obrasca JOPPD upisat ćete mjesečni fond sati (na primjer, u slučaju osmosatnog rada tijekom pet radnih dana u tjednu, mjesečni fond sati za mjesec listopad iznosi 168 sati), a pod 10.0 (neodrađeni sati) istu brojku ako je osoba bila udaljena s rada tijekom cijelog mjeseca pa joj je za to razdoblje utvrđena naknada plaće. Kako je osoba koja je privremeno udaljena od obavljanja poslova i dalje u radnom odno-

su, proizlazi da bi joj pripadala i ostala materijalna prava u skladu s izvorom radnog prava koji obvezuje poslodavca. Na primjer, prema odredbama članka 58. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, pravo na regres ima svaki zaposlenik koji u tekućoj godini koristi makar i razmjerni dio godišnjeg odmora pa ako je osoba iz vašega upita tijekom 2022. godine koristila pravo na godišnji odmor, imala bi pravo i na regres. Pravo na dar u prigodi Dana sv. Nikole, sukladno odredbama članka 68. TKU-a pripada svakom zaposleniku roditelju djeteta mlađeg od 15 godina i koje je navršilo 15 godina u tekućoj godini u kojoj se isplaćuje dar u punom iznosu neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu. Pravo na božićnicu, prema odredbama članka 69. TKU-a, pripada svim zaposlenicima koji su na Božić (25. prosinca) u radnom odnosu kod poslodavca, osim zaposlenicima kojima na taj dan prava i obveze iz rada ili u svezi s radom miruju. Napominjemo da kada prava i obveze iz rada ili u svezi s radom miruju, poslodavac radnika odjavljuje iz sustava mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, ne uplaćuje javna davanja za toga radnika niti mu isplaćuje plaću. Međutim, radnik iz vašeg upita dobiva naknadu plaće iz koje ste dužni obračunati i uplatiti javna davanja (doprinosi, porez na dohodak i prirez) a neto iznos isplatiti radniku, što podrazumijeva da se kod njega ne primjenjuje institut mirovanja radnog odnosa.

Lokalna samouprava

Odluka o naplati lokalnih poreza

Pitanje: Mora li Grad imati Suglasnost kojom je povjerio naplatu i vođenje poreza na promet nekretnina Poreznoj upravi?

Odgovor: prema čl. 41 st.4 Zakona o lokalnim porezima (‘Narodne novine’, br. 115/16, 101/17)

(1) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim prireza porezu na dohodak i poreza na automate za zabavne igre, obavljaju nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Poslove u svezi s utvrđivanjem i naplatom prireza porezu na dohodak i poreza na automate za zabavne igre obavlja Ministarstvo financija, Porezna uprava.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može svojom odlukom povjeriti drugoj jedinici lokalne samouprave odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave utvrđivanje i naplatu poreza propisanih ovim Zakonom, uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave kojoj se poslovi povjeravaju.

(4) Porezna uprava može obavljati poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 1. ovoga članka na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne ili područne

(regionalne) samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva financija, osim poreza na cestovna motorna vozila.

Dakle, odluku donosi predstavničko tijelo, a potrebna je suglasnost Ministarstva financija.

Strategija upravljanja rizicima JLS

Pitanje: Treba li Grad sukladno odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN br. 78/15 i 102/19) izraditi Strategiju upravljanja rizicima. S početkom primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti i uvođenjem pisanih procesa u radu JLS-a Grad je usvojio Proces samoprocjene i praćenje sustav financijskog upravljanja i kontrola.

Odgovor: Izmjenama i dopunama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 102/19) ukinuta je obveza donošenja posebnog dokumenta “Strategija upravljanja rizicima”. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su uspostaviti sustav upravljanja rizicima na način da se kroz interne upute jasno definiraju odgovornosti unutar jedinice u vezi upravljanja rizicima (odgovornost pročelnika u njihovom dijelu nadležnosti, uloga imenovanih koordinatora za upravljanje strateških i operativnih rizika, uloga zaposlenika) te opiše metodologija samog procesa upravljanja rizicima i definiraju ključni strateški i operativni rizici te se o njima izvještava najmanje na godišnjoj razini. Rizici se trebaju utvrditi prilikom donošenja akata strateškog planiranja (planovi razvoja jedinice, provedbeni program gradonačelnika za mandatno razdoblje), a na operativnoj razini prilikom izrade godišnjeg plana (programa) rada po upravnim tijelima (koja unutar procesa za koja su nadležna povezuju s aktivnostima na godišnjoj razini) odnosno rizici se trebaju razmotriti i prilikom izrade proračuna. Prilikom pokretanja projekata (uključujući i EU projekte) projektni tim također utvrđuje potencijalne rizike i njime upravlja u cilju uspješnog provođenja projekta. Koordinator za strateške rizike je najčešće zamjenik gradonačelnika ili pročelnik ureda gradonačelnika, dok je na operativnoj razini uloga koordinatora često dana pročelniku nadležnom za financije i proračun ili nekome tko u jedinici ima ulogu kao glavni tajnik u ministarstvu.

Kratkoročno zaduživanje korisnika proračuna JLS

Pitanje: Zakonom o proračunu nije uređena mogućnost kratkoročnog zaduživanja korisnika proračuna JLP®S. Znači li to da je ovo zaduživanje dozvoljeno ili nije dozvoljeno jer ga Zakon ne definira?

Odgovor: Kratkoročno zaduživanje propisano je odredbama čl. 119. Zakona o proračunu (NN 144/21). Navedenim odredbama Zakona propisano je pod kojim uvjetima se kratkoročno mogu zaduživati isključivo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zakonom je propisano da se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može kratkoročno zadužiti najduže do 12 mjeseci bez mogućnosti daljnjeg reprogramiranja ili zatvaranja

postojećih obveza po kratkoročnim kreditima ili zajmovima uzimanjem novih kratkoročnih kredita ili zajmova i to isključivo za premošćivanje jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospjeća obveza. Za kratkoročno zaduživanje jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave nije potrebna suglasnost Vlade Republike Hrvatske ni ministra financija. Navedenim odredbama Zakona proračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije dana mogućnost kratkoročnog zaduživanja. Međutim, proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ostale ustanove čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se, sukladno odredbama čl. 127. Zakona o proračunu, dugoročno zaduživati samo za namjene utvrđene u čl. 120. st. 1. navedenoga Zakona i to uz suglasnost osnivača sukladno aktu o osnivanju. Dane suglasnosti uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razmjerno osnivačkim pravima sukladno aktu o osnivanju. Sukladno odredbama čl. 129. Zakona o proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo za dugoročno zaduživanje svom proračunskom i izvanproračunskom korisniku, pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija. Dano jamstvo uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz čl. 121. navedenoga Zakona razmjerno osnivačkim pravima sukladno aktu o osnivanju odnosno udjelu u vlasništvu. Međutim, iznimno od navedenoga, jamstvo dano za zaduženje do ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava Europske unije ne uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz čl. 121. Zakona o proračunu. Dakle, proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu premostiti jaz od realizacije projekta koji se sufinancira iz sredstava Europske unije do doznake sredstava za tu namjenu (63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna) dugoročnim zaduživanjem kako je to propisano odredbama Zakona o proračunu.

Ovrha potraživanja za komunalnu naknadu

Pitanje: *Vjerovnik je radi neplaćenog duga komunalne naknade pravovremeno pokrenuo ovršni postupak i donio rješenje o ovrši na koje se ovršenik nije žalio. Na temelju ovršnog rješenja vjerovnik je pokrenuo postupak osiguranja novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini.*

Sud je udovoljio zahtjevu te donio rješenje o osiguranju 2009. godine te je takva zabilježba i dalje upisana. 2016. godine dolazi do smrti ovršenika, te nasljednici nasljeđuju nekretninu sa upisanim teretom. Redovne obveze s osnove komunalne naknade uredno plaćaju, ali dug koji je nastao i tiče se njihova prednika nisu platili te podnose zahtjev za utvrđivanjem zastare jer se radi o tražbini

starijoj od 6 godina. Da li se u konkretnom slučaju može udovoljiti zahtjevu nasljednika ocjenjujući da je nastupila zastara duga (radi se o tražbini nastaloj 2002-2005) ili je nastupila i zastara rješenja (sudskog) kojim je uknjiženo založno pravo odnosno može li se raditi i o apsolutnoj zastari ovršnog rješenja na temelju kojeg je vjerovnik zatražio upis založnog prava? U slučaju priznanja zastare vjerovnik će ostati bez osiguranja svojeg potraživanja na nekretnini.

Odgovor: Založno pravo, bez obzira na koji je način nastalo (dobrovoljno/prisilno) je ograničeno stvarno pravo na određenoj stvari (zalogu) koje ovlašćuje svog nositelja (založnog vjerovnika) da založnu tražbinu, ne bude li mu o dospjeću ispunjena, namiri iz vrijednosti te stvari, ma čija ona bila, a njen svagdašnji vlasnik (založni dužnik) dužan je to trpjeti (čl. 297/1. ZV). Založni vjerovnik iz vrijednosti zaloga može namiriti i svoju zastarjelu tražbinu ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi (što je način osnivanja hipoteka), s onim prvenstvenim redom s kojim je založno pravo osnovano (čl. 222. ZOO). Hipoteka se ne može se odvojiti od nekretnine koju opterećuje, pa tko stekne nekretninu, stječe je zajedno s hipotekom kojom je opterećena, izuzev ako zakonom nije drukčije određeno (čl. 299/1. ZV). Iz važećih propisa slijedi da ne treba priznati zastaru tražbine. Drugo je pitanje može li se ona naplatiti. Naime, članak 290. u stavku 3. Ovršnog zakona propisuje da će sud prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako se ovrha traži radi namirenja osigurane tražbine koja ne prelazi iznos glavnice od 40.000,00 kn, bez obzira na zabilježbu ovršivosti tražbine u zemljišnim knjigama i drugim javnim očevidnicima. Mogućnost naplate je, dakle, zavisna od visine osigurane tražbine.

WEBINARI U TIJEKU

WWW.TIM4PIN.HR

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnicu i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnicu i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3,00 kn po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicu za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 200,00 kn ² (do 140,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 80,00 kn ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 100,00 kn (do 70,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 40,00 kn ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicu za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službeno putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 8/06)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službeno putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22 i 112/22).

² Čl. 7., st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30% odnosno za 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
5.	Dnevnice za službeno putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 250,00 kn
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 400,00 kn
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.750,00 kn mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 10.000,00 kn
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 6.500,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 8.000,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.000,00 kn godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.000,00 kn godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 5.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 7.500,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 6.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 12.000,00 kn godišnje pod uvjetom da račun i o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 7.500,00 kn
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 kn
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
6.	Potpore za novorođenčce (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 10.000,00 kn
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ³)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	500,00 kn mjesečno, odnosno 6.000,00 kn godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁴ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

³ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 38/20).

⁴ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
V. Nagrade zaposlenicima		
1.	Za navršenih: <ul style="list-style-type: none"> • 10 godina radnog staža • 15 godina radnog staža • 20 godina radnog staža • 25 godina radnog staža • 30 godina radnog staža • 35 godina radnog staža • 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00 kn do 2.000,00 kn do 2.500,00 kn do 3.000,00 kn do 3.500,00 kn do 4.000,00 kn do 5.000,00 kn
VI. Stipendije		
1.	Stipendije (učenicima srednjih škola i redovnim studentima) (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju temeljem javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	4.000,00 kn mjesečno
3.	Stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁵ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	20.000,00 kn godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	15.000,00 kn godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatitelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju

se doprinosi te porez na dohodak i prizrez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Opozitivnim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁶

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 3,00 kune po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Temeljem članka 35. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN, br. 62/22), osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. **proračunska osnovica**) u 2022. godini iznosi **3.326,00 kn**.

⁵ Pravilnik o mjerilima za dodjelu nagrada sportašima za sportska ostvarenja (NN, br. 46/14 i 9/17).

⁶ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava u 2022. godini

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji***	200,00 kn	200,00 kn
Dodatak za rad na terenu	200,00 kn	200,00 kn
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade****	1.800,00 kn	1.800,00 kn
Regres za korištenje godišnjeg odmora	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	753,45 kn odnosno 100,00 eur	753,45 kn odnosno 100,00 eur
Naknada za odvojeni život od obitelji*****	1.000,00 kn	
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće zaposlenika, koja je važeća na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska u mirovinu
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe*****	3,00 kn po prijeđenom kilometru	3,00 kn po prijeđenom kilometru

* Članak 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN, br. 56/22): Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovoreni za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 56/22).

Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (NN 127/22).

*** Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, od dana primjene toga propisa toliko se povećava iznos dnevnice. (čl.62.st.5.)

**** O visini osnovice za isplatu jubilarne nagrade Vlada RH i sindikati javnih službi (čl.67.st.2.) kao i sindikat državne službe (čl.55.st.3.) pregovarat će svake godine prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu, s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto.

***** Naknada za odvojeni život za službenike i namještenike u javnim službama uredit će se granskim kolektivnim ugovorima (članak 64.).

***** Ako je zaposleniku odobreno korištenje privatnog automobila u službene svrhe, nadoknadit će mu se troškovi u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima. (članak 66. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama)

Temeljem Odluke o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika (NN, br. 16/22) sva materijalna i nematerijalna prava koja su državni službenici i namještenici iz rada i po osnovi rada ostvarivali temeljem Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike priznavat će se i primjenjivati u istom opsegu i nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Kolektivnom ugovoru. Materijalna prava i druge naknade, ugovorene Kolektivnim ugovorom isplaćivat će se, nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Kolektivnom ugovoru, u visini i na način na koji su ugovorene.

Temeljem Odluke o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u javnim službama (NN, br. 23/22) sva

materijalna i nematerijalna prava koja su službenici i namještenici u javnim službama ostvarili iz rada i po osnovi rada temeljem Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama priznavat će se i primjenjivati u istom opsegu i nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Temeljnog kolektivnog ugovoru. Materijalna prava i druge naknade, ugovorene Temeljnim kolektivnim ugovorom isplaćivat će se, nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Temeljnog kolektivnog ugovoru, u visini i na način na koji su ugovorene.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarne nagrade u 2022. godini prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Osnovica u državnim i javnim službama: 1.800,00 kn*	Neoporezivi iznosi jubilarne nagrade
1	2	3
5	1.800	Oporezivo u cijelosti
10	2.250	1.500
15	2.700	2.000
20	3.150	2.500
25	3.600	3.000
30	4.500	3.500
35	5.400	4.000
40	7.200	5.000
45	9.000	5.000

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 55. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 68. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 – 16/19) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu (200,00 kn dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁷

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	150,00 kn dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	1.000,00 mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	500,00 kn mjesečno

⁷ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknade za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 8/06), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos **dnevnica za službeni put u inozemstvo**.

Sukladno članku 7. stavcima 18. i 19. Pravilnika o porezu na dohodak⁸, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnicica se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnicica se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnicica za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnicica, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka⁹

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 2.500,00 kuna. Osnovni osobni odbitak iznosi 4.000,00 kuna (koeficijent 1,6 osnovice osobnog odbitka).

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹⁰	0,7	1.750,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	1.750,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	2.500,00
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	3.500,00

⁸ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 128/17).

⁹ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹⁰ Sukladno članku 14. od 1. siječnja 2019. uzdržanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, maćeha odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćeha odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	4.750,00
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	6.250,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	8.000,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	10.000,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	12.250,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	14.750,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	1.000,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatu za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	3.750,00

3.2. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹¹

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjeno za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 20% od mjesečne porezne osnovice do visine 30.000,00 kuna te po stopi od 30% na poreznu osnovicu iznad 30.000,00 kuna¹².

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2022. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenju plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće. **Prema Uredbi o visini minimalne plaće (NN, br. 119/20), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021. godine iznosi 4.250,00 kn bruto. U 2022. ova Uredba primjenjuje se na plaću za prosinac 2021. koja se uobičajeno isplaćuje u siječnju 2022. godine. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2022. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022. godine.**

Najniža mjesečna osnovica¹³

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinose

¹¹ Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹² Čl. 19. Zakona o porezu na dohodak.

¹³ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice, koja za 2022. godinu iznosi 3.624,06 kn**¹⁴.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica iznosi **57.222,00 kn**. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica iznosi **686.664,00 kn** i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima¹⁵ (NN, br. 106/18), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za mirovinsko osiguranje	20 %	20 %
• I. stup	15 %	15 %
• II. stup	5 %	5 %
Doprinosi na plaću	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %	12,375 %

Od 1. siječnja 2015. poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika, ako nemaju 2% zaposlenih osoba koje se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom¹⁶, plaćaju posebnu novčanu naknadu čija se osnovica utvrđuje kao umnožak **broja osoba s invaliditetom**, koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje za koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunavala se po stopi od 30% zaključno s 29. veljače 2020.,

¹⁴ Sukladno Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

¹⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima primjenjuje se počevši od obračuna plaće za siječanj 2019.

¹⁶ Sukladno članku 4.a Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja te novoosnovane poslodavce u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

a od 1. ožujka 2020. po stopi od 20%¹⁷. Za 2021. mjesečna naknada iznosi 850,00 kn (4.250,00 x 20%), a za 2022. godinu 937,50 kn.

Sukladno točki III: Odluke o namjeni korištenja sredstava i odgodi plaćanja novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (NN 36/20) odgođena je obveza plaćanja novčane naknade poslodavcima obveznicima kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom koja je nastala za mjesece ožujak, travanj i svibanj 2020. godine, uz mogućnost odgode plaćanja obveza koje su nastale u naredna 3 mjeseca. Odgođene obveze mogu se podmiriti obročnom otplatom u roku od 24 mjeseca od dana dospelosti obveze. Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate ne obračunavaju se kamate i ne teče zastara.

Poslodavac je obavezan **na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem**, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem¹⁸

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatiitelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

Države članice Europske unije (od 1.7.2013.)

- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska - od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

¹⁷ Članak 10. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

¹⁸ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec¹⁹

Osnovica za obračun doprinosa u 2022. godini ²⁰	3.624,06
Stopa	20 %
Iznos doprinosa	724,81

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu		
	28	30	31
Dnevna osnovica u kn	129,43	120,80	116,91
Dnevna obveza u kn	25,89	24,16	23,38

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatitelja doprinosa – oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema **Zakonu o doprinosima** (NN, br. 84/08 do 106/18):

- Poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću** (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona).
- Poslodavci su oslobođeni do 5 godina plaćanja doprinosa na osnovicu, ako su 1. siječnja 2015. ili kasnije sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme s osobom koja u trenutku sklapanja tog ugovora ima manje od 30 godina života** uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod tog poslodavca na neodređeno vrijeme (čl. 20., st. 4. i 5. i čl. 7. t. 54. Zakona).

Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19 i 84/21) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet godina od zaključenja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

¹⁹ Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 26/14, 30/14, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18): Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20 %.

²⁰ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. godinu

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. godinu

	Bruto osnovica (Od 01. svibnja 2022. u najavi je povećanje osnovice za 4%)	Propis
Državni službenici i namještenici	Do 30. travnja 2022. 6.044,51kn	Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19) Dodatak III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN, br. 66/20) Odluka o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika (NN, br. 16/22)
	Od 1. svibnja 2022. 6.286,29 kn	Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN, br 56/22) Primjenjuje se od plaće za svibanj 2022. koja se isplaćuje u lipnju 2022.
	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN 127/22)
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023. 884,39 eur	Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN 127/22)
	od 1. travnja 2023. godine pa nadalje 902,08 eur	Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN 127/22)
Javne službe	Do 30. travnja 2022. 6.044,51kn	Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN, br 56/22) Primjenjuje se od plaće za svibanj 2022. koja se isplaćuje u lipnju 2022
	Od 1. svibnja 2022. 6.286,29 kn	Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br 56/22) Primjenjuje se od plaće za svibanj 2022. koja se isplaćuje u lipnju 2022.
	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023. 884,39 eur	Dodatak I. Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama
Državni dužnosnici	od 1. travnja 2023. godine pa nadalje 902,08 eur	Dodatak I. Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama
	3.890,00 kn	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine.

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu. **Uredbom o visini minimalne plaće** (NN, br. 117/21) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u bruto iznosu od **4.687,50** kuna. Primjenjuje se od 1. siječnja 2022. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022.

Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 122/22) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. u bruto iznosu od 700,00 eura. Primjenjuje se od 1. siječnja 2023. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023.

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00 kn	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00 kn	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78 kn	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61 kn	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55 kn	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00 kn	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00 kn	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80 kn	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00 kn	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51 kn	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00 kn	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50 (neto 3.750,00)	117/21
od 1.1.2023. do 31.12.2023.	700,00 eur	122/22

3.6. Koeficijenti za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Tablica 12. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Stopa prireza	Doprinos za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
0,00	1,562500	1,785714
1,00	1,566416	1,793400
2,00	1,570352	1,801153
3,00	1,574307	1,808973
4,00	1,578283	1,816860
5,00	1,582278	1,824818
6,00	1,586294	1,832845
6,25	1,587302	1,834862
6,50	1,588310	1,836885
7,00	1,590331	1,840943
7,50	1,592357	1,845018
8,00	1,594388	1,849112
9,00	1,598465	1,857355
10,00	1,602564	1,865672
12,00	1,610825	1,882530
13,00	1,614987	1,891074
14,00	1,619171	1,899696
15,00	1,623377	1,908397
18,00	1,636126	1,934985

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak i prireza. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13,

137/13 i 98/19), Zakonu o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN, br.85/08, 110/08 - ispravak, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17, 37/20 i 85/22) u tablici 13., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiateljima, kada su zadovoljeni uvjeti prethodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 13. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana, odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
2.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od tri godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
3.	Za njegu oboljelog djeteta do tri godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
4.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, bez ograničenja
5.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % od osnovice, ne više od 4.257,28
6.	Izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze, nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
7.	Komplikacije u vezi s trudnoćom i porođajem – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
8.	Rodiljni dopust*, od 28. dana prije dana očekivanog poroda do navršanih 6 mjeseci djetetova života – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 2.328,20	100 % od osnovice, bez ograničenja

* Prema čl. 24., st. 7. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN, br. 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta ima pravo na naknadu, koja od 1. srpnja 2017. iznosi 2.328,20 kn (70% proračunske osnovice).

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplate prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
9.	Roditeljski dopust: a) od 6. mjeseca do 1. godine b) od 12. mjeseca do 30. mjeseca za blizance, 3. i svako sljedeće dijete c) u polovici radnog vremena	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	100 % osnovice, ali ne više od 225,5 % proračunske osnovice (7.500,13) 70% pr. osnovice (2.328,20 kn) 110% pr. osnovice (3.658,60 kn)
10.	Roditeljski dopust: od 1. godine do iskorištenosti (30 mjeseci)	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	Ne više od 70% proračunske osnovice = 2.328,20
11.	Očinski dopust: Od 10 radnih dana za jedno dijete Od 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istodobnog rođenja više djece	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	-	100 % osnovice
12.	Stanka za dojenje djeteta	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	-	-	100% osnovice 3.326,00 kn ovisno o broju sati korištenja stanke
13.	Prenatalni pregled (slobodan dan)	Poslodavac na svoj teret	Redovna plaća		100 %

* Prema čl. 24., st. 8. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN, br. 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17, 37/20 i 85/20), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta ima pravo na naknadu, koja od 1. srpnja 2017. iznosi 2.328,20 kn (70% proračunske osnovice).

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju duljem od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13 i 98/19), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (831,50 kn) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka, što se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
  - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
  - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
  - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 14. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak, porez i prirez

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez i prirez (6.a + 6.b)				
6.a	(5 x stopa)	20%	20%	20%	20%
6.b	prirez prema odluci (6.a x stopa)				

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatitelja (1+8)				

Od 2017. godine obračun poreza i prireza na drugi dohodak nije konačan. Primici od drugog dohotka u posebnom postupku pribrajaju se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada (plaći/mirovini) i dohotku od samostalne djelatnosti te se, temeljem tih vrsta primitaka, utvrđuje godišnja porezna osnovica. Od 2021. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 360.000,00 kuna²¹.

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka prema po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po stopi od 20% od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 15. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto iznosa u bruto iznos drugog dohotka

Stopa prireza	Ugovor o djelu	Autorske naknade izdatak 30%	Umjetničke naknade izdatak 55%
0%	1,388889	1,243781095	1,14416476
1%	1,39237	1,245733363	1,145226125
2%	1,395868	1,24769177	1,146289461
3%	1,399384	1,249656345	1,147354774
4%	1,402918	1,251627115	1,148422068
5%	1,40647	1,253604112	1,14949135
6%	1,410039	1,255587364	1,150562625
7%	1,413627	1,257576901	1,151635899
7,5%	1,415428	1,258574036	1,152173287
8%	1,417234	1,259572753	1,152711177
9%	1,420858	1,26157495	1,153788464
10%	1,424501	1,263583523	1,154867768
12%	1,431844	1,267619917	1,157032443
13%	1,435544	1,2696478	1,158117827
14%	1,439263	1,271682181	1,159205249
15%	1,443001	1,273723093	1,160294715
18%	1,454334	1,279885322	1,163575435

²¹ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

Tablica 16. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose, porez i prirez na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvešća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvešća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvešća JOPPD (GGXXX)
Porez i prirez	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Napatku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2022. godini (NN, br. 15/22 i 18/22) ²²	HR 68 1945-OIB isplatitelja poreza – oznaka Izvešća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavna suda RH 73/17 i 131/20) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,

²² Sukladno članku 36. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu ministar financija je donio Napatuk o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini. Do stupanja na snagu Napatka za 2022., primjenjuje se Napatuk o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini.

11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za navršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,
23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 17. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 7.086,00 kn ²³ (st.1.)	$\frac{1}{2}$ prosječne neto plaće u RH = 3.543 kn	$\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH = 4.724,00 kn	$\frac{1}{4}$ prosječne neto plaće u RH = 1.771,50 kn
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 7.086,00 kn (st.2)	$\frac{1}{2}$ neto plaće ovršenika	$\frac{3}{4}$ plaće ovršenika, ali ne više od $\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH	$\frac{1}{4}$ neto plaće ovršenika

Člankom 21. stavkom 7. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 131/20) propisano je da Vlada Republike Hrvatske može u posebnim okolnostima uslijed proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 donijeti odluku da se zastaje s provođenjem ovršnih postupaka, najdulje na rok od šest mjeseci. Navedenom odlukom Vlada Republike Hrvatske propisat će na koje će se ovršne postupke, postupke provedbe ovrhe na novčanoj tražbini po računima koje provodi Financijska agencija i provedbe ovrhe na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima odluka primjenjivati.

7. Financijske obavijesti

Tablica 18. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02. i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁴	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²⁵	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²³ Prosječna neto plaća u pravnim osobama u RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2021. (NN, br. 118/21).

²⁴ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²⁵ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 19. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građansko-pravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19.
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1.-30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22
1.7. – 31.12.2022.	7,31%	7,31%	5,31%	NN 75/22

Tablica 20. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH

Tromjesečno razdoblje	Iznos u kunama		Mjesec	Iznos u kunama		Godina	Iznos u kunama	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2021.-I/2022.	9.910	7.330	I/2022.	9.982	7.378	2019.	8.766	6.457
XII/2021.-II/2022.	9.974	7.369	II/2022.	10.109	7.452	2020.	9.216	6.763
I/2022.-III/2022.	10.143	7.481	III/2022	10.328	7.607	2021.	9.599	7.129
II/2022.-IV/2022.	10.229	7.536	IV/2022.	10.245	7.547			
III/2022.-V/2022.	10.338	7.615	V/2022.	10.440	7.690			
IV/2022.-VI/2022.	10.394	7.650	VI/2022.	10.492	7.711			
V/2022.-VII/2022.	10.413	7.659	VII/2022.	10.306	7.576			
VI/2022.-VIII/2022.	10.421	7.656	VIII/2022.	10.466	7.679			

8. Ostale informacije

Tablica 21. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Prestanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17 i 98/19 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada = 1/3 prosječne bruto plaće ostvarene u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Prosječna bruto plaća ostvarena u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa x 6.	Do visine 6.500,00 kn za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz			
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti		Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostrukoj svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14,127/17 i 98/19)	Do visine 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu			Najviše 8.000,00 kn (čl. 7., st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu			Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa (kao dohodak od nesa-mostalnog rada)

Tablica 22. Pregled radnih sati po mjesecima u 2022. godini

Siječanj	160	Srpanj	168
Veljača	160	Kolovoz	168
Ožujak	184	Rujan	176
Travanj	160	Listopad	168
Svibanj	168	Studeni	160
Lipanj	160	Prosinac	168

Ukupan broj radnih sati u 2022. godini iznosi **2000**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 23. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u studenom 2022.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	22335	12.	22346	23.	22357
2.	22336	13.	22347	24.	22358
3.	22337	14.	22348	25.	22359
4.	22338	15.	22349	26.	22360
5.	22339	16.	22350	27.	22361
6.	22340	17.	22351	28.	22362
7.	22341	18.	22352	29.	22363
8.	22342	19.	22353	30.	22364
9.	22343	20.	22354	31.	22365
10.	22344	21.	22355		
11.	22345	22.	22356		

Tablica 24. Blagdani i neradni dani u prosincu 2022.

25. prosinac, nedjelja	Božić
26. prosinac, ponedjeljak	Sveti Stjepan

Tablica 25. Rokovi za podnošenje poreznih i financijskih izvještaja u prosincu 2022. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrazac JOPPD	<ul style="list-style-type: none"> na dan isplate primitka ili sljedeći dan u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. prosinca za studeni
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. prosinca za studeni

Tablica 26. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Pravilnik o dopunama Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom	125/22	1.1.23.
Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća i prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj – kolovoz 2022.	125/22	
Odluka o općinskim porezima Općine Breznički Hum	126/22	1.11.22.
Odluka o Općinskim porezima Općine Kamanje	126/22	1.12.22.
Odluka o lokalnim porezima Općine Udbina	126/22	1.11.22.
Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike	127/22	1.10.22.
Dodatak I. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama	127/22	1.10.22.
Zakon o prestanku važenja Zakona o elektroničkoj ispravi	128/22	1.5.23.
Odluka o općinskim porezima Općine Biskupija	128/22	1.1.23.
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu	131/22	9.11.22.

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu	131/22	9.11.22.
Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja nenamjenskih donacija i vlastitih prihoda (Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine)	132/22	17.11.22.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost	133/22	12.11.22.
Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija	134,22	1.1.23.
Pravilnik o izmjeni Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu	134,22	1.1.23.
Odluka o gradskim porezima Grada Varaždinskih Toplica	134,22	1.1.23.
Odluka o izmjenama Odluke o gradskim porezima Grada Slatine	134,22	1.1.23.
Polugodišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za prvo polugodište 2022. godine	136/22	
Odluka o porezima Grada Zadra	137/22	1.1.23.
Odluka o općinskim porezima Općine Breznica	137/22	1.1.23.
Odluka o općinskim porezima Općine Križ	137/22	1.12.22.
Odluka o općinskim porezima Općine Vrbanja	138/22	1.1.23.

Tablica 27. Nove stope prireza u 2022. godini

Grad/općina	Dosadašnja stopa	Nova stopa	Datum primjene	Narodne novine, br.
Vidovec	10%	7%	1.1.22.	83/21
Kutjevo	0%	10%	1.1.22.	134/21
Pižan	2%	0%	1.1.22.	136/21
Karlovac	12%	9%	1.1.22.	137/21
Otočac	9%	7%	1.1.22.	138/21
Rijeka	15%	14%	1.1.22.	138/21
Mihovljan	0%	8%	1.1.22.	139/21
Perušić	4%	2%	1.1.22.	140/21
Varaždin	10%	7,5%	1.1.22.	144/21
Crikvenica	10%	7%	1.1.22.	144/21

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

WEBINAR

PRIPREME ZA IZRADU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA, PRIMJENU POREZNIH I PRORAČUNSKIH PROPISA I UVOĐENJE EURA U SUSTAVU PRORAČUNA

16. prosinac 2022. godine

Početak u 10,00 sati

Prijelaz iz jedne u drugu proračunsku godinu uvijek iznova predstavlja dodatni izazov i napor u financijsko računovodstvenim i upravno pravnim službama proračunskih subjekata. Prijelaz iz 2022. u 2023. godinu posebno je zahtjevan zbog uvođenja eura, ali i primjene novih poreznih i proračunskih propisa s primjenom od početka sljedeće godine. Sve navedeno povod je da se ovim stručnim skupom, uz sudjelovanje kompetentnih stručnjaka iz nadležnog ministarstva, pomogne da ograničenim rokovima uspješno otklone prisutne praktične dileme i uspješno izvrše svoje obveze.

PROGRAM

1. PRIPREME ZA IZRADU FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU

- Provođenje obveznog popisa imovine i obveza
- Računovodstvena usklađenja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem
- Ispravak vrijednosti materijalne imovine, potraživanja i obveza
- Provjera knjiženja prihoda i rashoda te specifičnih poslovnih događaja
- Obvezni sadržaj izvanbilančne evidencije
- Izrada završne bilance na dan 31.12.2022.

2. ZAVRŠNE PRIPREME ZA UVOĐENJE EURA

- Rekapitulacija ključnih obveza u 2022./2023. godini
- Izdavanje računa u prijelaznom razdoblju
- Otvaranje poslovnih knjiga u eurima 1.1.2023
- Zadovoljavaju li softverska rješenja prelazak na euro?
- Što su dužna primijeniti tijela javne vlasti?

3. FINACIJSKE AKTUALNOSTI

- Primjena Zakona o izvršavanju državnog proračuna
- Mogućnosti zaduživanja JLP/R/S u 2023. godini
- Funkcionalna integracija JLS
- Ograničenja mase plaća u JLS

4. POREZNE AKTUALNOSTI

- Novine u oporezivanju dohotka
- Novine u sustavu PDV-a
- Promjena poreznog statusa u sustavu PDV-a
- Neoporezivi primici u 2023. godini

5. ODGOVORI NA VAŠA PITANJA I RASPRAVA

Predavači će na izravno postavljena pitanja odgovarati po završetku izlaganja pojedine teme. Molimo sudionike da svoja specifična pitanja i područja za koja žele dobiti širu elaboraciju predavača dostave e-mailom prije održavanja webinara, na adresu: centar@tim4pin.hr, pitajcentar@tim4pin.hr

Prilika je to da u neposrednom kontaktu s kompetentnim stručnjacima otklonite sve dileme, ne samo u vezi tema webinara, već i druge poslovne nedoumice i dvojbe.

Predavači: suradnici iz Ministarstva financija i savjetnici TIM4PIN-A

Naknada: 750,00 kuna (99.54 €, tečaj konverzije=7,53450), PDV uključen u cijenu

Materijali: prezentacije predavača

SVEUČILIŠNA **TISKARA**

www.sveucilisnatiskara.hr

*Sretan Božić
i Nova godina!*

Trg Republike Hrvatske 14, 10000 Zagreb, Hrvatska
T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428 • F: 385(01) 45 64 427
E: info@sveucilisnatiskara.hr • sveucilisna@net.hr

OKRENITE NA DIGITALNO! SPI UREDSKO POSLOVANJE

ZAŠTO DIGITALIZACIJA?

Digitalna transformacija ugrađena je danas u strateške i razvojne planove gotovo svih naših županija, gradova, općina, a oni koji se brže digitaliziraju i otvaraju prema građanima, brže i prednjače svojim rezultatima. To pridonosi efikasnosti, ekonomičnosti i transparentnosti poslovanja, a benefiti su brojni i poželjni.

Nova Uredba o uredskom poslovanju posve izvjesno donosi novine u način ustroja i rada pisarnice, što znači i nove obveze. Dočekajte obveze spremni i uspostavite:

- kontrolu i efikasnost – kontinuiran i ažuran uvid u digitalne predmete dostupne u svakom trenutku
- otvoreno i transparentno komuniciranje s građanima i automatizirani online servisi za zaprimanje zahtjeva i digitalnih obrazaca direktno u pisarnicu
- optimizaciju troškova – ured s manje papira, manji angažman službenika, ubrzanje protoka digitalnih dokumenata i internih radnih procesa

SPI UREDSKO POSLOVANJE AUTOMATIZIRA I UBRZAVA PROCESSE I PODIŽE UČINKOVITOST

- potpuna kontrola nad upravljanjem, kolanjem i obradom dokumenata
- sve informatičke potrebe pisarnice i pismohrane uz manje papira
- digitalizacija dokumenata u integriranom SPI sustavu
- ovjeravanje interne dokumentacije digitalnim potpisom
- sve uredske SPI aplikacije na jednom mjestu - veza na Salda konti, Kadrovsku evidenciju, KOMIS, Sustav praćenja pismohrane, Plan arhivskog gradiva, Auditor...
- SPI je usklađen sa svim važećim zakonskim aktima

*Vi samo radite svoj posao.
SPI Uredsko poslovanje sve ostalo radi za Vas.*

SPI Uredsko poslovanje - po mjeri budućnosti